

COUNCIL FOR THE CIVIL CONTROL OF THE WORK OF POLICE

Montenegro is a country that, in addition to parliamentary oversight and internal control of police, decided to have civil control of police officers.

Civil Control of the Police in Montenegro, according to the Law on Police, is conducted by the Council for the Civil Control of the Work of Police.

The Council was established as a sort of collective ombudsman specializing in police matters.

The Council provides assessments and recommendations which are submitted to the Chief of Police who is obliged to inform the Council on follow up undertaken measures.

Technical tasks for the Council are performed by the Administration of the Parliament of Montenegro.

With its easy accessibility and operation the Council is recognized as one of the leading national mechanisms to prevent torture.

Council for the Civil Control
of the Work of Police
The Parliament of Montenegro
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 10
Podgorica
www.kontrolapolicije.me

Aleksandar Saša Zeković
Zorana Baćović

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Crna Gora je država koja se, uz parlamentarni nadzor i unutrašnju kontrolu policije, opredjelila i za građansku provjeru postupanja policijskih službenika/ca.

Građansku kontrolu policije u Crnoj Gori, shodnu Zakonu o policiji, vrši Savjet za građansku kontrolu rada policije.

Savjet je ustanovljen kao svojevrsni kolektivni ombudsman specijalizovan za pitanja policije.

Savjet daje ocjene i preporuke koje se dostavljaju starješini policije koji/a je dužan/na da o preduzetim mjerama obavijesti Savjet.

Stručne poslove za rad Savjeta obavlja Služba Skupštine Crne Gore.

Svojom pristupačnošću i radom Savjet je prepoznat u vodeće nacionalne mehanizme prevencije torture.

Savjet za građansku kontrolu rada policije
Skupština Crne Gore,
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 10
Podgorica
www.kontrolapolicije.me

SLUŽITI I ŠTITITI

Aleksandar Saša Zeković
Zorana Baćović

SLUŽITI I ŠTITITI

Građanska kontrola rada policije u 2011. godini

Podgorica 2012.

SLUŽITI I ŠTITITI
pregled građanske kontrole rada policije u 2011. godini

**mr.sc. Aleksandar Saša Zeković
Zorana Baćović**

**SLUŽITI I ŠTITITI
pregled građanske kontrole rada policije u 2011. godini**

**biblioteka
IZVJEŠTAJI**

**Izdavač
SAVJET ZA GRAĐANSKO KONTROLU RADA POLICIJE
Skupština Crne Gore, Bulevar Sv. Petra Cetinjskog, Podgorica, Crna Gora
www.kontrolapolicije.me**

**Za izdavača
Jovan Poleksić, predsjednik Savjeta**

**Priprema, prijelom i štampa
Pobjeda a.d.**

**Tiraž
1000**

Publikacija je štampana uz podršku Uprave policije Crne Gore

SLUŽITI I ŠTITITI

Izvještaj o radu Savjeta za građansku kontrolu rada policije za 2011. godinu

**mr Aleksandar Saša Zeković
Zorana Baćović**

Podgorica
2012

Sadržaj

Predgovor	06
Uvod	07
I – Građanska kontrola rada policije - opšte informacije o mandatu, nadležnostima i aktivnostima Savjeta	09
II – Individulane i grupne predstavke građana/ki, policijskih službenika/ca i inicijative članova Savjeta sa odgovarajućom statistikom	18
III – Savjet za građansku kontrolu rada policije i njegovo okruženje – zakonodavna i izvršna vlast, policijski servis i civilno društvo	119
Kompletan sadržaj.....	138

PREDGOVOR

Izvještaj koji je predmet vaše pažnje obuhvata kompletan rad Savjeta u 2011. godini.

Jedan broj predmeta je iz ranijeg perioda ali je rad na njima uspješno okončan u ovoj godini.

Efekte rada Savjeta za građansku kontrolu rada policije sigurno da treba provjeravati još neko vrijeme jer se radi o mladoj instituciji. Ipak uvjereni smo da je Savjet, svojim utemeljenjem i dosadašnjim funkcionisanjem, donio određenu dinamiku i energiju u oblasti sveobuhvatnog nadzora nad policijskom organizacijom.

Opredjeljenje je članova Savjeta, ovog i ranijeg sastava, da predano rade na izgradnji imidža Savjeta koji će ga pozicionirati tako da se prepozna kao tijelo koje je u interesu građana i policije. Zato je važno da uživa i sačuva povjerenje obje strane. Važno je da se kroz svoj rad i primjenu zakonskih ovlašćenja kloni raznovrsnih zloupotreba, posebno politizacije, jer smo još uvijek tranziciono društvo sa nedovoljnom institucionalnom i demokratskom stabilnošću i ozbiljnošću.

Specifična ombudsmanska pozicija Savjetu pruža i određene prednosti kao što je aktiviranje drugih segmenata kontrole policije ali i animiranje javnosti za blagovremeno i što djelotvornije otklanjanje neprofesionalizma uočenog kod pojedinaca u policijskoj organizaciji.

Kroz svoj dosadašnji rad Savjet se trudio da kod policije promoviše potrebu snažne privrženosti vladavini prava uz povećanje efikasnosti u obavljanju osnovnih policijskih poslova i zadataka: smanjenje nesigurnosti, obezbjeđenje javnog reda i mira, zaštita osnovnih prava i sloboda svakog građanina, obezbijedi pomoć i služi građanima. Ukupnim pristupom činili smo sve što je bilo u moći i mandatu Savjeta da unaprijedimo primjenu policijskih ovlašćenja kao i da njihova primjena bude na nivou demokratskih i profesionalnih standarda.

Intencija publikovanja godišnjeg izvještaja nije samo predstaviti urađeno već postići obrazovnu i preventivnu funkciju kako bi policija, ali i druge društvene strukture, učile iz minulog rada a policija postala demokratski javni servis služi svim crnogorskim građanima i štiti ih onda kada je to potrebno.

prof.dr Dragan Radonjić, predsjednik Savjeta u 2011. godini
dr Đoko Jočić, predsjednik Savjeta u period od 2005. do 2010. godine

UVOD

Savjet za građansku kontrolu rada policije je relativno skoriji institut kontrole zakonitosti primjene policijskih ovlaštenja a Crna Gora rijetka država koja se, uz parlamentarni nadzor i unutrašnju kontrolu policije, opredijelila i za građansku provjeru zakonitosti, cjelishodnosti i legitimnosti postupanja policijskih službenika.

Shodno rješenjima iz Zakona o policiji Savjet za građansku kontrolu rada policije je ustanovljen kao svojevrsni kolektivni ombudsman specijalizovan za pitanja policije.

Nezavisni način imenovanja sastava ovog tijela i kredibilitet subjekata ovlašćenih za imenovanja (ovlašćeni subjekti su organizacije civilnog društva – Univerzitet, Ljekarska i Advokatska komora, pravnici i nevladine organizacije iz oblasti ljudskih prava) daju dovoljno garancija za pružanje odgovarajućeg i potrebnog doprinosa izgradnji pravne države, snaženju vladavine prava i jačanja funkcionalnih institucija koje su, shodno aktuelnom evropskom kontekstu, dužne da obezbijede puno poštovanje ljudskih prava.

Ovim izvještajem Savjet za građansku kontrolu rada policije nastavlja svoje izvještavanje o praksi poštovanja ljudskih prava u Crnoj Gori kada se prema građanima primjenjuju policijska ovlaštenja.

Kao autori izvještaja trudili smo se da prikupimo i predstavimo visoko kvalitetne informacije o pojedinačnim primjerima s intencijom da one budu od pomoći:

- policijskim službenicima i oficirima u svakodnevnom radu, što podrazumijeva i odgovarajuća korektivna ponašanja,
- donosiocima odluka pri procjeni kvaliteta menadžmenta policijske organizacije i pri adekvatnom planiranju novih pravnih ali i praktičnih mjera,
- da pomognu održivo uspostavljanje novih procedura i praksi, oslobođenih primjera mučenja i drugih kršenja ljudskih prava, na nivou domaćih i međunarodnih standarda,
- da pomognu domaćim organizacijama civilnog društva u cjelovitom sagledavanju policijskog profesionalizma i poštovanja ljudskih prava u tom kontekstu, kao i pri planiranju svojih programskih, posebno obrazovnih, aktivnosti,
- međunarodnim mehanizmima da dobiju još jedan objektivan i pouzdan izvor pri kreiranju odgovarajućih stavova i preporuka prema državi Crnoj Gori,
- instituciji Ombudsmana i svim drugim nacionalnim mehanizmima posvećenim prevenciji torture,
- građanima u pogledu snaženja samopouzdanja da prijavljuju postupke onih službenika za koje cijene da nijesu dostojni policijskog posla

Uvjereni smo da je Savjet za građansku kontrolu rada policije postao nezaobilazni činilac procesa iskorijenjivanja torture a ovaj izvještaj ozbiljno oružje u borbi protiv mučenja koji, kvalitetom i pouzdanošću, spriječava ne samo pokušaje prikrivanja nečovječnog i neprofesionalnog policijskog postupanja već i nekažnjivosti i odsustva odgovornosti.

Konačno, namjera dokumentovanja policijskog postupanja i odnosa menadžmenta policijske organizacije prema izdatim preporukama jeste i da se konstruktivno ukaže i na postignuti napredak i poboljšanja koja policiju i državu u cjelini pozitivno, profesionlano i demokratski legitimišu pred domaćom javnošću i međunarodnom zajednicom.

Izvještaj treba posmatrati kroz tri cjeline – uvodni dio koji pruža opšte informacije o mandatu i nadležnostima Savjeta, drugi dio, koji je noseći, a u kojem su sažete informacije o vođenim postupcima i njihovom ishodu, sa odgovorajućom statistikom te predstavljeni individualni primjeri primjene policijskih ovlašćenja i treći, završni dio, koji govori o odnosu Savjeta za građansku kontrolu rada policije prema svom okruženju – zakonodavnoj i izvršnoj vlasti, policijskom servisu i civilnom društvu.

mr. sc. Aleksandar Saša Zeković
Zorana Baćović, dipl.iur

I – GRAĐANSKA KONTROLA RADA POLICIJE

Funkcija, nadležnosti i struktura Savjeta za građansku kontrolu rada policije

U Crnoj Gori kontrola rada policije obezbjeđuje se parlamentarnom, građanskom i unutrašnjom kontrolom.

Građansku kontrolu policije, shodno članu 93. Zakona o policiji, vrši **Savjet za građansku kontrolu rada policije**.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u daljem tekstu Savjet, je nezavisno tijelo koje vrši građansku kontrolu rada policije, ocjenjuje primjenu policijskih ovlaštenja radi zaštite ljudskih prava i sloboda i istom se mogu obraćati građani i policijski službenici.

Policija je dužna da, na zahtjev Savjeta, pruži potrebne informacije i obavještenja dok stručne poslove za rad Savjeta obavlja Služba Skupštine Crne Gore.

Prema članu 94. Zakona o policiji Savjet daje ocjene i preporuke koje se dostavljaju starješini policije koji je dužan da o preduzetim mjerama obavijesti Savjet.

Ovlašćeno službeno lice u vršenju poslova unutrašnje kontrole policije postupa, između ostalog, shodno članu 96. Zakona o policiji, i na temelju analize ocjena i preporuka Savjeta.

Savjet se sastoji od pet članova koje imenuju: **Advokatska komora Crne Gore, Ljekarska komora Crne Gore, Udruženje pravnika Crne Gore, Univerzitet Crne Gore i nevladine organizacije koje se bave ljudskim pravima**.

Prvi saziv Savjeta je konstituisan 12. oktobra 2005. godine a aktuelnom sazivu mandat je počeo januara 2011. godine.¹ Mandat članova Savjeta traje pet godina.

Finansiranje rada Savjeta

Savjet za građansku kontrolu rada policije prepoznat je kao posebna potrošačka jedinica u državnom budžetu za 2011. godinu sa ukupnim budžetom od 35.000 eura.² Od tog iznosa 78% novca je utrošeno za bruto nadoknade predsjedniku i članovima Savjeta, oko 17% novca je

¹ Članovi Savjeta, prvi saziv, bili su: dr Đoko Jočić, predsjednik, i članovi: Nikola Martinović, Aleksandar Saša Zeković, advokat Dejan Vujanović zamijenio ga advokat Vladimir Čejović i prof. dr Milan Marković kasnije ga zamijenio Siniša Bjeković. U nastavku publikacije biće predstavljeni aktuelni članovi Savjeta.

² Isti iznos Savjetu je opredijeljen i u Budžetu Crne Gore za 2012. godinu.

utrošeno, u bruto iznosu, za servis Stručne službe Skupštine Crne Gore i 5% za programske aktivnosti Savjeta.³

Postupanje Savjeta

Savjet ocjenjuje primjenu policijskih ovlaštenja i u tom pogledu postupa po predstavkama građana, policijskih službenika kao i po sopstvenoj inicijativi. Postupak pred Savjetom, inače besplatan, može se pokrenuti i po predstavkama drugih subjekata ukoliko se odnose na povredu ljudskih prava i sloboda u vršenju policijskih ovlaštenja.⁴ Ovu mogućnost posebno koriste domaće nevladine organizacije posvećene zaštiti ljudskih prava. Važno je napomenuti da Savjet postupa po predstavkama koje se odnose na događaje koji su se desili najkasnije šest mjeseci prije dana podnošenja predstavke. Ukoliko podnosilac u toku rada na predstavi odustane od iste, Savjet, po sopstvenoj inicijativi, može nastaviti postupanje u predmetu. Radi utvrđivanja činjeničnog stanja u postupku za ocjenu primjene policijskih ovlaštenja, neophodne informacije i druge podatke Savjet pribavlja i od drugih fizičkih i pravnih lica koja su u posjedu istih i koja mogu biti od važnosti za predmetni slučaj. Savjet pribavlja informacije i od državnih organa koji vode službene evidencije.⁵

Policijski poslovi i ovlaštenja i ocjena njihove primjene

Policijski poslovi, u smislu Zakona o policiji, (član 2), su: zaštita bezbjednosti građana i Ustavom utvrđenih sloboda i prava,⁶ zaštita imovine, spriječavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja, pronalaženje i hvatanje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i njihovo dovođenje mjerodavnim organima, održavanje javnog reda i mira, obezbjeđivanje javnih skupova i drugih okupljanja građana, obezbjeđivanje određenih ličnosti i objekata, nadzor i kontrola bezbjednosti u saobraćaju, nadzor i obezbjeđenje državne granice i vršenje granične kontrole, kontrola kretanja i boravka stranaca i drugo. Svi ovi poslovi obavljaju se u skladu sa zakonom, uz

³ U 2011. godini za nadoknade predsjedniku i članovima Savjeta utrošeno je, u bruto iznosu, 27.375 eura a za servis Stručne službe Skupštine Crne Gore, takode u bruto iznosu, 5.760 eura. Sa opredijeljenim iznosom predsjednik i članovi samostalno finansiraju troškove telefona i komunikacije, putne troškove, troškove susreta sa podnosiocima predstavki i predstavnicima UP kao i sve druge troškove do kojih dolazi tokom članstva u Savjetu za građansku kontrolu rada policije a nemaju, niti su to imali ranije, pravo na dnevnice, bilo koje vrste, reprezentaciju, nadoknadu troškova goriva i javnog prijevoza i slično.

⁴ Da bi predstavka bila uzeta u rad potrebno je da sadrži relevantnu dokumentaciju koja prati predmet, jasno ukazivanje na konkretnu povredu prava, izjave i saglasnost oštećenih, izjave svjedoka i kontakt podatke; član 10. Poslovnika o radu.

⁵ Član 11. Poslovnika o radu.

⁶ Pojašnjenje autora: poslovima zaštite bezbjednosti građana i Ustavom utvrđenih sloboda i prava, smatra se spriječavanje pojava koje mogu biti povod protivpravnog napada na život čovjeka i Ustavom utvrđenih sloboda i prava, otklanjanje opasnosti kojima se ugrožava život i lična bezbjednost građana, odbijanje protivpravnog napada kojim je ugrožen život građana, spriječavanje samopovređa i posljedica nesrećnih slučajeva u prilikama kada je to moguće i zaštita lične bezbjednosti građana.

poštovanje međunarodnih standarda i propisa kojima se štite dostojanstvo ličnosti, slobode i prava građana.

Policijske poslove vrše ovlašćeni policijski službenici u okviru Uprave policije kao organa uprave mjerodavnog za poslove policije. Policijski službenik primjenjuje policijska ovlašćenja i izvršava dužnosti u skladu sa Ustavom, zakonom, drugim propisima i kodeksom policijske etike.⁷

Policijski službenik, pored ovlašćenja, mjera i radnji utvrđenih Zakonikom o krivičnom postupku, ovlašćen je i da prikuplja, obrađuje i koristi lične podatke, obezbjeđuje i vrši pregled mjesta događaja, daje upozorenja i izdaje naređenja, liši slobode lice, upotrijebi sredstva prinude, upotrijebi tuđe saobraćajno sredstvo i sredstvo veze, obezbijedi zaštitu oštećenog, svjedoka i drugih lica i primijeni druga ovlašćenja utvrđena zakonom.⁸

Policijski službenik je dužan da preduzme nužne radnje za zaštitu života ljudi i kada mu je u vršenju tih poslova ugrožen život (član 12. Zakona o policiji).

Policijske poslove, čija priroda i uslovi obavljanja to zahtijevaju, obavljaju policijski službenici u uniformi. Policijski službenik određene policijske poslove može obavljati u civilnom odijelu. Policijskom službeniku se, radi dokazivanja svojstva policijskog službenika, izdaje službena značka i službenalegitimacija. Policijski službenik je dužan da se građaninu prema kome primjenjuje policijsko ovlašćenje predstavi pokazivanjem službene značke ili službene legitimacije.⁹

Primjena policijskog ovlašćenja mora biti srazmjerna potrebi zbog koje se to ovlašćenje preduzima. Između više policijskih ovlašćenja primijenije se ovlašćenje kojim se sa najmanje štetnih posljedica ostvaruje svrha.

U obavljanju policijskih poslova policijski službenik je dužan da štiti živote građana i dostojanstvo ličnosti i može da primijeni samo one mjere kojima se sa najmanje štetnih posljedica obezbjeđuje obavljanje policijskih poslova.¹⁰

Prema građanima, sa kojima dolazi u dodir vršeći policijske poslove, policijski službenik je dužan da postupa obazrivo, vodeći računa da im ne povrijedi lično dostojanstvo i da ih ne izlaže nepotrebnom uznemiravanju ili obavezama. U vršenju policijskih poslova, policijski

⁷ Član 3. Zakona o policiji; Sl. list RCG", broj 28/05, "Sl. list Crne Gore", brojevi.86/09 i 88/09.

⁸ Član 11. Zakona o policiji.

⁹ Izuzetno, policijski službenik neće postupiti na način propisan u stavu 3 ovog člana, ako stvarne okolnosti primjene policijskog ovlašćenja ukazuju da bi to moglo ugroziti postizanje njegovog cilja. U tom slučaju, policijski službenik će, u toku primjene policijskog ovlašćenja, upozoriti građanina riječju: "Policija!". Po prestanku razloga policijski službenik će postupiti na način što će se predstaviti službenom značkom ili službenom legitimacijom; član 14. Zakona o policiji.

¹⁰ Član 3. Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova;"Sl. list RCG", br. 5/07

službenik se obraća građanima na jasan i razumljiv način i saopštava im razloge zbog kojih im se obraća.¹¹

Polijski službenik je dužan da izvrši naređenja neposrednog starješine, odnosno starješine policije i da postupi po njima, ako su u granicama zakona, osim onih kojima se naređuje obavljanje radnje koja predstavlja krivično djelo.¹²

Polijska ovlašćenja prema malodobnim osobama, mladim punoljetnim osobama i u predmetima krivično-pravne zaštite dece i malodobnika primjenjuje, po pravilu, polijski službenik posebno osposobljen za poslove suzbijanja maloljetničke delikvencije. Pri preduzimanju radnji prema malodobnoj osobi, a naročito pri njegovom saslušanju, polijski službenik je dužan da postupa obazrivo, vodeći računa o duševnoj razvijenosti, osjetljivosti, ličnim svojstvima i privatnosti malodobnika. Prema malodobnoj osobi polijska ovlašćenja se, po pravilu, primjenjuju u prisustvu roditelja ili zakonskog zastupnika.

O detaljnijoj primjeni polijskih ovlašćenja molimo da se upoznate s Pravilnikom o načinu obavljanja određenih polijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova; "Sl. list RCG", br. 5/07 koji je dostupan na zvaničnoj web stranici Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Obraćanje Savjetu

Predstavku Savjetu možete dostaviti:

- neposredno preko Pisarnice Skupštine Crne Gore,
- putem poštanske adrese:
Savjet za građansku kontrolu rada policije, Pisarnica Skupštine Crne Gore, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog broj 5, 81000 Podgorica
- putem telefona i faksa broj 020 242 574 i 020 404 542
- na elektronsku adresu zorana.bacovic@skupstina.me
- neposrednim kontaktiranjem članova Savjeta za građansku kontrolu rada policije
- putem web sajta www.kontrolapolicije.me

¹¹ Član 4; Isto.

¹² Ovo je upravo zakonska mogućnost za obraćanje polijskih službenika/ca Savjetu za građansku kontrolu rada policije ili drugim mehanizmima kontrole policije u Crnoj Gori.

Izvod iz Zakona o policiji koji se odnosi na građansku kontrolu rada policije¹³

Član 88

Kontrola rada policije obezbjeđuje se parlamentarnom, građanskom i unutrašnjom kontrolom.

Član 93

Građansku kontrolu policije vrši Savjet za građansku kontrolu rada policije (u daljem tekstu: Savjet).

Savjet je tijelo koje ocjenjuje primjenu policijskih ovlašćenja radi zaštite ljudskih prava i sloboda.

Savjetu se mogu obraćati građani i policijski službenici.

Savjet se sastoji od pet članova koje imenuju: Advokatska komora Crne Gore, LJekarska komora Crne Gore, Udruženje pravnika Crne Gore, Univerzitet Crne Gore i nevladine organizacije koje se bave ljudskim pravima.

Predsjednik Savjeta bira se većinom glasova od ukupnog broja članova.

Mandat članova Savjeta traje pet godina.

Predsjednik Skupštine pokreće postupak imenovanja članova Savjeta upućivanjem poziva subjektima ovlašćenim za imenovanje iz stava 4 ovog člana.

Skupština konstatuje završetak postupka imenovanja članova Savjeta.

Savjet donosi poslovnik o svom radu.

Policija je dužna da, na zahtjev Savjeta, pruži potrebne informacije i obavještenja.

Stručne poslove za rad Savjeta obavlja Služba Skupštine.

Član 94

Savjet daje ocjene i preporuke koje se dostavljaju starješini policije.

Starješina policije je dužan da o preduzetim mjerama obavijesti Savjet.

Član 96

Ovlašćeno službeno lice u vršenju poslova unutrašnje kontrole postupka:

- 1) po sopstvenoj inicijativi;
- 2) na osnovu prikupljenih obavještenja i drugih saznanja;
- 3) na osnovu predloga, pritužbi i predstavki fizičkih lica i policijskih službenika;
- 4) na osnovu prijedloga i zaključka nadležnog odbora Skupštine Crne Gore;
- 5) na osnovu preporuka Zaštitnika ljudskih prava i sloboda;
- 6) na osnovu analize ocjena i preporuka Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

O svim slučajevima preduzimanja ili propuštanja akcija policije za koje se u postupku unutrašnje kontrole utvrdi da su suprotne zakonu blagovremeno se, u pisanom obliku, obavještava ministar.

¹³ "Sl. list RCG", broj 28/05, "Sl. list Crne Gore", brojevi .86/09 i 88/09.

Poslovnik o radu Savjeta za građansku kontrolu rada policije¹⁴

Član 1

Poslovníkom o radu Savjeta za građansku kontrolu rada policije (u daljem tekstu Savjet) uređuje se način rada Savjeta i druga pitanja od značaja za njegov rad.

Član 2

Izrazi koji se u ovom poslovníku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Savjet je nezavisno tijelo koje vrši građansku kontrolu rada policije.

Savjet u okviru svoje nadležnosti, ocjenjuje primjenu policijskih ovlašćenja radi zaštite ljudskih prava i sloboda.

Član 4

Savjet ima pet članova.

Savjet ima predsjednika kojeg iz svojih redova biraju članovi Savjeta većinom glasova od ukupnog broja članova.

Članovi Savjeta svoju funkciju obavljaju samostalno, nezavisno i nepristrasno, po sopstvenom znanju i savjesti.

Član 5

Kvorum za rad na sjednicama Savjeta predstavlja većina od ukupnog broja članova Savjeta.

Savjet donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova Savjeta.

Član Savjeta koji je izdvojio mišljenje ima pravo da se bitni djelovi njegove izjave unesu u zapisnik i na njegovo traženje objave.

Član 6

Članovima Savjeta izdaje se legitimacija.

Legitimacija služi za identifikaciju članova u vršenju poslova iz nadležnosti Savjeta i može se koristiti isključivo u navedene svrhe.

Član 7

Sjedište Savjeta je u Podgorici.

Član 8

Savjet ima pečat okruglog oblika na kojem je u koncentričnom krugu ispisano: Crna Gora – Savjet za građansku kontrolu rada policije – Podgorica.

¹⁴ Poslovník o svom radu Savjet za građansku kontrolu rada policije usvojio je na temelju člana 93 stav 9 Zakona o policiji ("Službeni list RCG", br.28/05, "Službeni list Crne Gore", br.86/09,88/09) sa sjednicama od 13.01. 2006., 29.04.2011 i 05.05.2011.godine.

U sredini pečata je Grb Crne Gore.

Savjet ima štambilj četvrtastog oblika, na kojem je ispisan tekst: Crna Gora – Savjet za građansku kontrolu rada policije – Podgorica.

Član 9

Savjet radi u sjednicama.

Savjet se, po pravilu, sastaje jednom mjesečno, na redovnoj sjednici.

Sjednicu zakazuje predsjednik po svojoj inicijativi ili na zahtjev člana Savjeta.

Sjednicama Savjeta predsjedava predsjednik Savjeta.

U slučaju spriječenosti predsjednika Savjeta sjednicama predsjedava najstariji član Savjeta.

Član 10

Savjet može postupati po predstavi građanina, policijskih službenika ili po sopstvenoj inicijativi.

Savjet može postupati po predstavkama i drugih subjekata ukoliko se odnose na povredu ljudskih prava i sloboda u vršenju policijskih ovlašćenja. Da bi predstavka bila uzeta u rad potrebno je da sadrži relevantnu dokumentaciju koja prati predmet, jasno ukazivanje na konkretnu povredu prava, izjave i saglasnost oštećenih, izjave svjedoka i kontakt podatke.

Savjet postupa po predstavkama koje se odnose na događaje koji su nastupili najkasnije šest mjeseci prije dana podnošenja predstave.

Ukoliko podnosilac predstave u toku rada odustane od iste, Savjet po sopstvenoj inicijativi može nastaviti postupanje u predmetu.

Član 11

Radi utvrđivanja činjeničnog stanja u postupku za ocjenu primjene policijskih ovlašćenja, neophodne informacije i druge podatke Savjet može pribaviti od drugih fizičkih i pravnih lica koja su u posjedu istih i koja mogu biti od važnosti za predmetni slučaj.

Savjet pribavlja informacije i od državnih organa koji vode službene evidencije.

Član 12

Savjet informiše javnost o rezultatima svoga rada.

Savjet ima zvaničnu internet prezentaciju na koju postavlja informacije od značaja za svoj rad.

Savjet može donijeti odluku da sjednicu Savjeta učini javnom.

Na sjednicu Savjeta mogu biti pozvana i druga lica od značaja za rad Savjeta.

Član 13

Savjet može u cilju unaprijeđenja svoga rada ostvariti saradnju sa domaćim, međunarodnim i drugim organizacijama i institucijama u Crnoj Gori i inostranstvu.

Podaci o aktuelnim članovima Savjeta

dr Đoko Jočić, doktor medicine - specijalista internista – hematolog u Kliničkom centru Crne Gore đe je obavljao i najodgovornije rukovodeće poslove. Pored stručnih poslova u medicini obavljao je odgovorne poslove u strukovnim, društveno-političkim, sportskim i humanitarnim organizacijama Crne Gore i prijetodne Jugoslavije. Predsjednik je Ljekarske komore Crne Gore od njenog osnivanja. Za člana Savjeta za građansku kontrolu policije imenovan je ispred Ljekarske komore Crne Gore. Član Savjeta bio je i u ranijem sazivu kao i prvi njegov predsjednik u periodu 2005-2010.

Akademik prof. dr Dragan Radonjić (1955) redovni je član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. Na Pravnom fakultetu u Podgorici biran je u sva univerzitetska zvanja od asistenta do redovnog profesora. Član je Senata Univerziteta Crne Gore i član Savjeta za visoko obrazovanje Crne Gore. Više puta je imenovan za prorektora Univerziteta Crne Gore a bio je i dekan Pravnog fakulteta u Podgorici. Pored akademske karijere i obavljanja niza univerzitetskih funkcija ima iskustvo i u obavljanju značajnih državnih funkcija. Između ostalih, bio je predsjednik Skupštine SR Crne Gore i član Sudskog savjeta Crne Gore. Za člana Savjeta za građansku kontrolu policije imenovan je ispred Univerziteta Crne Gore i bio je njegov predsjednik u 2011. godini.

mr.sc. Aleksandar Saša Zeković (1974), istraživač je kršenja ljudskih prava u Crnoj Gori. Na Univerzitetu Crne Gore magistrirao na temu „Politički kriterijumi u procesu stabilizacije i pridruživanja Crne Gore Evropskoj Uniji“. Trenutno je student na doktorskim studijama. Ljudska i manjinska prava specijalizirao je na univerzitetima, institutima i organizacijama u nekoliko evropskih zemalja. Autor je više knjiga, istraživanja i izvještaja iz oblasti ljudskih i manjinskih prava, socijalne inkluzije i socijalne ekonomije. Autor je i dva školska udžbenika a Vlada Crne Gore imenovala ga je za koordinatora Stručne grupe za analizu ljudskih LGBT prava u školskim programima i udžbenicima. Predsjednik je Savjeta Instituta socijalne inkluzije i jedan od utemeljivača Instituta „Alternativa“. Trener je Centra za razvoj nevladinih organizacija iz oblasti organizacijskog razvoja. Kao konsultant radio je za niz međunarodnih agencija kao i na jačanju kapaciteta vladinih resora iz oblasti ljudskih prava. Bio je član ekspertske grupe koje su pripremile, i promovisale, Zakon o slobodama i pravima manjina u Crnoj Gori, Alternativni izvještaj za Srbiju i Crnu Goru i Prvi državni izvještaj Crne Gore o primjeni Okvirne konvencije za zaštitu manjina Savjeta Evrope. Bio je šef Kancelarije Fonda za humanitarno pravo u Crnoj Gori, programski direktor Centra za građansko obrazovanje i direktor Fondacije za stipendiranje Roma. Za člana Savjeta za građansku kontrolu rada policije imenovan je ispred grupa posvećenih zaštiti ljudskih prava a član Savjeta bio je i u periodu 2005-2010.

mr.sc. Branislav Radulović (1968), diplomirani pravnik, član je Senata Državne revizorske agencije (DRI). Magistrirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici. Na Pravnom fakultetu Univerziteta „Mediteran“ radi kao asistent na predmetu:

Finansije i finansijsko pravo, a na Fakultetu za poslovne studije Univerziteta „Mediterran“ asistent je i predavač na predmetima: Kontrola i revizija i Finansijska regulativa i kontrola. Izabran je za ovlaštenog ispitivača na predmetu – Revizija javnog sektora u DRI. Predavač je na na predmetima Planiranje i izvršenje budžeta i Kontrola budžeta u Upravi za kadrove Crne Gore. Završio više specijalističkih programa iz oblasti privredno pravne materije, elektronske trgovine, poslovnih komunikacija i budžetskog prava. Bio je član ekspertskih timova za izradu zakona o privrednim društvima, insolventnosti privrednih društava, koncesijama i tima za izradu procesnih zakona iz oblasti ustavne materije. Autor je knjiga „Osnove budžetskog prava i budžetska kontrola u Crnoj Gori“ i priručnika za polaganje državnog revizorskog ispita za predmet "Eksterna revizija javnog sektora". U Udruženju pravnika Crne Gore obavljao je funkcije generalnog sekretara i potpredsjednika a glavni i odgovorni je urednik časopisa za pravnu teoriju i praksu "Pravni zbornik". Za člana Savjeta za građansku kontrolu rada policije imenovan je ispred Udruženja pravnika Crne Gore.

Jovan Poleksić (1976), diplomirao je na Pravnom fakultetu u Podgorici 2003. godine. Pripravnički staž odradio je u podgoričkom Osnovnom sudu u periodu od 2004. do 2006. godine. Pravosudni ispit položio je 2006. godine. Iste godine počeo je obavljati posao pravnog savjetnika NVO „Asocijacija mladih novinara“, a 2007. godine upisuje se u imenik crnogorskih advokata i do danas samostalno obavlja advokatsku djelatnost u Podgorici. Položio je ispit za stečajnog upravnika i ispit za medijatora a uspješno je prošao inicijalnu edukaciju za nosioce pravosudne funkcije. Član je Odbora za rješavanje sporova potrošača pri Privrednoj komori Crne Gore. Za člana Savjeta za građansku kontrolu rada policije imenovan je ispred Advokatske komore Crne Gore.

II – INDIVIDULANE I GRUPNE PRITUŽBE GRAĐANA/KI, POLICIJSKIH SLUŽBENIKA/CA I SOPSTEVNE INICIJATIVE SAVJETA

STATISTIČKI REZIME RADA U 2011. GODINI

Formiranje predmeta i porijeklo pritužbi i inicijativa

Savjet za građansku kontrolu rada policije u 2011. godini radio je na ukupno 62. formirana slučaja/predmeta. Predmeti formirani na temelju 67 pritužbi ili inicijativa iza kojih stoji:

- 14 građana/ki koji su se direktno obratili Savjetu
- 7 građana/ki koji su to uradili preko (kontaktirajući) člana Savjeta.
- nevladine organizacije, njih ukupno 7, koje su prema Savjetu uputile ukupno 17 pritužbi ili inicijativa.
- Savjetu za građansku kontrolu rada policije obratila su se i tri poslanika ukazujući na potencijalno kršenje prava građanina.
- Koristeći sopstvenu inicijativu, kao poslovničku mogućnost, član Savjeta je uputio 26 inicijativa.

Iza formiranih predmeta, procentualno posmatrano, stoje:

- Građani/ke direktno – 21%
- Građani/ke preko člana Savjeta – 10,5%¹⁵
- Poslanici Skupštine Crne Gore – 4,5%
- Nevladine organizacije – 25%
- Članovi Savjeta za građansku kontrolu rada policije – 39%¹⁶

U 2011. godini Savjet je radio na 6 predmeta koji su naslijeđeni iz 2010. godine dok je rad na ukupno 9 formiranih predmeta nastavljen i u 2012. godini.

Pregled povrede prava na koje se ukazuje kroz pritužbe i inicijative

Od ukupnog broja pristiglih pritužbi ili inicijativa najviše se njih, 20 ili 29,8%, odnosilo na neprofesionalnu primjenu policijskih ovlašćenja i na neadekvatno preduzimanje službenih

¹⁵ To su učinili/e preko člana Savjeta mr Aleksandra Saše Zekovića

¹⁶ Inicijative je podnio član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković

radnji, ukupno 18 predstavki ili inicijativa, ili 26,9%, odnosilo na zlostavljanje i mučenje od strane policijskih službenika/ca, ukupno 15 ili 22,3% od ukupnog broja predstavki ili inicijativa odnosi se na nepreduzimanje službenih radnji i ovlaštenja, 2 predstavke (3%) ukazivale su na diskriminaciju od strane policije, 5 pritužbi ili 7,5% od ukupnog broja ukazivale su na neetičko postupanje policijskih službenika/ca. Sa tri predstavke/inicijative (4,5%) zahtijevala se provjera blagovremene primjene policijskih ovlaštenja, dok se ukupno 4 predstavke/inicijative, ili 6%, odnosilo na poboljšanje komunikacije i saradnje policije sa zajednicom i na njen rad u zajednici.

Opseg pristiglih pritužbi i inicijativa

Pristigle pritužbe, individualne ili grupne, kao i inicijative, obuhvataju oko stotinu građana/ki i odnose se na preko 75 policijskih službenika/ca ili u, preko 20 primjera, generalno na Upravu policije. Dodatno, jedna od inicijativa odnosila se na oštećenje imovine više stotina građana.

Statistički pregled rada Savjeta na konkretnim predmetima

Povodom primljenih, individualnih ili grupnih, pritužbi Savjet je, kroz rad na konkretnim predmetima, u posmatranom periodu od godinu dana, od građana/ki primio 59 dodatnih dopisa ili pojašnjenja, od nevladinih organizacija, koje su pokrenule ili inicirale određeni postupak pred Savjetom, 31 dodatni dopis. Tokom rada na predmetima u 2011. godini Savjet je od Unutrašnje kontrole policije primio 28 dopisa. Savjetu su se u 2011. godini obratila i tri poslanika Skupštine Crne Gore. Savjet je u 2011. godini od Uprave policije, kada je riječ isključivo rad na konkretnim predmetima ocjene primjene policijskih ovlaštenja, primio 133 dodatna dopisa/odgovora. Ukupno 30 dopisa, povodom rada na konkretnim pritužbama, Savjet je primio od državnih tužilaca Crne Gore, predsjednika osnovnih sudova, predsjednika Vrhovnog suda i drugih organa vlasti. Savjet je radeći na konkretnim pritužbama i predmetima ocjene primjene policijskih ovlaštenja upitio, prema svim adresama, 228 dodatnih dopisa, zahtjeva ili molbi.

Kroz rad na svim predmetima u 2011. godini Savjet je sa građanima/kama, organizacijama civilnog društva, policijom, Unutrašnjom kontrolom policije, tužilačkom organizacijom, sudskom vlašću i drugim organima razmjenio blizu 500 dopisa.

Savjet je u 2011. godini održao ukupno 15 sjednica.

U iznijetu statistiku nijesu uključene osnovne predstavke podnosilaca/teljki pritužbi, inicijalni dopisi, tim povodom, prema Upravi policije kao i zaključci i konačna ocjena koja se povodom svakog predmeta, u pisanoj verziji, dostavlja fizičkim i pravnim licima, koja su inicirala postupak, i Upravi policije.

Rezultati rada Savjeta na konkretnim predmetima

Od ukupnog broja predmeta (62) na kojima je u 2011. godini radio Savjet kod 22 predmeta ili 35,5% izdata je ocjena o povredi prava, kod 16 predmeta ili 26% Savjet je ocijenio da nije bilo povrede prava. U slučaju 4 predmeta ili 6% rad je obustavljen. Ukupno 5 formiranih predmeta ili 8% nije uzeto u rad zbog proceduralnih razloga. Kod 6 predmeta ili 10% od ukupnog broja njih nije izdata ocjena o primjeni policijskih ovlaštenja već su, uglavnom, izdate odgovarajuće preporuke ili pohvale prema policijskoj organizaciji dok je rad na 9 predmeta ili 14,5% nastavljen u 2012 godini.

Pri zaključivanju rada na predmetima Savjet za građansku kontrolu rada policije u 2011. godini izdao je i 18 konkretnih preporuka a u 6 primjera je posebno pohvalio pojedine policijske službenike/ce ili Upravu policije u cjelini.

INDIVIDULANE i GRUPNE PRITUŽBE GRAĐANA/KI, POLICIJSKIH SLUŽBENIKA/CA i SOPSTEVNE INICIJATIVE SAVJETA

Slučaj Vere Berishaj

Savjetu za građansku kontrolu rada policije obratila se građanka **mr Vera Berishaj** iz Tuzi, profesorica u Gimnaziji “25. maj”, predstavkom kojom ukazuje na neprimjereno ponašanje policijskog službenika.¹⁷

U svojoj pritužbi građanka Berishaj je detaljno opisala primjenu policijskih ovlaštenja u javnoj školskoj ustanovi tokom trajanja nastave. Dana 25. oktobra 2010. godine uniformisani policijski službenik, s ciljem pružanja obavještenja o pozivu na informativni razgovor u Područnu jedinicu (PJ) Podgorica, prekinuo je čas koji je držala Berishaj što je istu, ali i učenike, kako se navodi u predstavi, jako uznemirilo. Ona navodi da se policajac pred učenicima ponašao neprofesionalno. Pošto je ušao u u fiskulturnu salu navodno se profesorici Berišaj obratio riječima “Da li si ti Vera Berišaj i zašto se ne javljaš na telefonske pozive inspektora **Srdana Koraća**”. Ona je objasnila da ne praktikuje upotrebu mobilnog telefona tokom trajanja nastave. Uniformisani policajac je putem radio veze kontaktirao pretpostavljene u PJ, kazao da se nalazi u fiskulturnoj sali i da je pronašao profesoricu fizičke kulture tražeći dalje instrukcije.¹⁸ Građanka Berishaj navodi da se policajac nije izvinio zbog prekida časa i uznemiravanja, posebno, učenika. Ona je Savjetu postavila određena pitanja u vezi sa primjenom policijskih ovlaštenja u konkretno opisanoj situaciji.

Do izvjesnog zastoja u radu na ovom predmetu došlo je usljed odugovlačenja postupka potvrđivanja imenovanih članova Savjeta za građansku kontrolu rada policije od strane Skupštine Crne Gore.

Odmah po konstituisanju novog saziva Savjet je predstavku uzeo u razmatranje i obratio se Upravi policije (UP) kako bi dobio relevantne informacije o slučaju.¹⁹

Direktor UP je, nakon izvršenih provjera mjerodavne službe, dostavio odgovor u kojem se navodi da je, u konkretnom slučaju, policijski službenik **Ljubiša Sošić** upućen u Gimnaziju “25.maj” u Tuzima, kako bi građanki Berishaj saopštio da treba da se javi u PJ Podgorica, radi obavljanja informativnog razgovora. Dolaskom u školu policijski službenik nije zatekao direktora ali je njegova zamjenica, **Vitori Ljuljđuraj**, policijskog službenika Sošića uputila da pođe do fiskulturne sale, gdje je profesorica Berishaj držala čas.²⁰ U odgovoru se, takođe, navodi da je profesorica Berishaj, na poziv, navodno odbila da izađe iz sale nakon čega je službenik

¹⁷ Pritužba građanke Berišaj broj 43-10 od 5.11.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁸ Isto.

¹⁹ Dopis Savjeta broj 43/2-10 od 04.02.2011. godine upućen direktoru UP. Istog dana, dopisom broj 43/3-10, Savjet je informisao građanku Beriša da je pokrenut postupak za ocjenu primjene policijskih ovlaštenja radi zaštite ljudskih prava i sloboda i da će je, o ishodu postupka, blagovremeno informisati; Dokumentacija Savjeta.

²⁰ Izvještaj direktora UP upućen Savjetu 01 broj 08/11.5963 od 14.02.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

ušao u salu, da je odmah obavijestio da je telefonski pokušao da ostvari kontakt sa njom kao i da se izvinuo zbog ometanja časa.²¹

Savjet je informisan, obzirom da je građanka Berishaj uputila predstavku i UP, da je rukovodilac Ekspoziture za javni red i mir PJ Podgorica je sa njom obavio razgovor, kojem je prisustvovao policijski službenik Sošić, koji prilikom se izjasnio da nije imao namjeru da profesoricu na bilo koji način uznemiri, da je ispoštovao proceduru od momenta ulaska u školu i izvinuo se, još jednom, zbog ulaska u salu za vrijeme održavanja časa i posebno istakao da ga niko od kolega profesorice nije upozorio da sačeka kraj školskog časa. Profesorica Berishaj je, prema policijskim navodima dostupnim Savjetu, prihvatila izvinjenje.²²

U odgovoru direktora UP se konstatuje da je jasno da je policijski službenik Sošić svoje postupanje, u konkretnom slučaju, sproveo po utvrđenoj proceduri, a da je u fiskulturnu salu ušao po instrukciji zamjenice direktora školske ustanove.

S obzirom da UP, kako se navodi, sličnih događaja nije imala u praksi ovim pitanjima posvećuje posebnu pažnju. Savjet je takođe obaviješten da je Etički odbor UP, na sjednici od 11. februara 2011. godine, razmatrao navedeni slučaj i od PJ Podgorica zatražio određene spise neophodne za donošenje ocjene u vezi sa poštovanjem Kodeksa policijske etike.²³

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije i rasprave koja je vođena Savjet je zaključio da je, povodom slučaja iznietog u predstavi, Uprava policije postupila u skladu sa zakonom utvrđenim ovlaštenjima i pokrenula postupak pred Etičkim kodeksom.²⁴

Zaključak je dostavljen podnosiocu predstavke, građanki mr Veri Berishaj, i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj stanara zgrada u ulici Narodnih heroja i ulici Veljka Mićunovića u Nikšiću

Savjetu za građansku kontrolu rada policije predstavkom su se obratili građani - stanari stambenih zgrada u ulici Narodnih heroja i ulici Veljka Mićunovića u Nikšiću ukazujući na problem narušavanja javnog reda i mira, i, kako su naveli, “muzički teror” obližnjih ugostiteljskih objekata smještenih u stambenim zgradama u kojima podnosioci stanuju.²⁵

U obraćanju Savjetu su naveli da su se obratili mnogim institucijama na lokalnom i državnom nivou ali da je konkretna reakcija izostala. U predstavi se ističe da stanari zgrada u kojima su smješteni ugostiteljski objekti navodno trpe teror vlasnika koji se, kako se navodi, ogleda kroz: stvaranje buke, galame, urlanje, vriskanje u kasnim noćnim satima, lomljenju inventara i stakala na ulaznim vratima zgrade i parkiranim automobilima, kroz čestu tuču gostiju na trotoaru ispred zgrade, jačini emitovanja muzike i drugo. Podnosioci predstavke, takođe,

²¹ Isto.

²² Isto.

²³ Savjet nije obaviješten o ishodu postupka pokrenutog pred Etičkim odborom UP; Isto.

²⁴ Zaključak Savjeta broj 43/5-10 usvojen je na 3. Sjednici održanoj 03.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²⁵ “Irski pub” i “Delirijum” (ranije “Londonski klub”); Prituzba grupe građana od 20.09.2010; Dokumentacija Savjeta

navode da je policija nakon učestalih poziva izlazila na lice mjesta, kao i da je rukovodilac Područne jedinice (PJ) Nikšić **Dragan Blagojević** na jedan od pisanih zahtjeva odgovorio da je sa vlasnicima ugostiteljskih objekata obavio informativni razgovor i upozorio ih na posljedice nepoštovanja radnog vremena.²⁶

Savjet je predstavku uzeo u razmatranje, i Upravi policije (UP) uputio inicijalni dopis sa ciljem dostavljanja relevantnih informacija o slučaju.²⁷

Direktor UP **Veselin Veljović**, povodom obraćanja Savjeta, od PJ Nikšić je zatražio informaciju o predmetnim prigovorima grupe građana i istu dostavio Savjetu. Direktor UP obavijestio je Savjet da su policijski službenici, shodno svojim nadležnostima, na sve pozive građana na navedenim i drugim lokalitetima izlazili na lice mjesta radi usposavljanja narušenog javnog reda i mira. Pored angažovanja na terenu, stoji u odgovoru direktora policije, PJ Nikšić je evidentirala problematiku u ugostiteljskim objektima i po tom osnovu, takođe, preduzimala operativne i druge policijske aktivnosti. U prilogu svog odgovora Savjetu pored navedene specijalne Informacija PJ Nikšić, od 5. oktobra 2010. godine, direktor policije je dostavio kompletnu korespondenciju policije sa mjerodavnim opštinskim strukturama povodom predmetnih problema.²⁸

Savjet je detaljno razmotrio priloženu Informaciju PJ Nikšić koju je sačinio rukovodilac PJ Nikšić i koju prati nekoliko dopisa koji potvrđuju napore policije u cilju rješavanja predmetne problematike i eliminisanja uzroka koji pogoduju deliktним radnjama u ugostiteljskim objektima.²⁹

Nesporno je od strane Savjeta utvrđeno da je PJ Nikšić tokom 2010.godine uputila predsjedniku opštine Nikšić kao i mjerodavnim organima lokalne samouprave (Komunalna policija i Turističkoj inspekcija) više dopisa kojim ih je upozanla sa ozbiljnošću problema te apelovala da se posvete poboljšanju efikasnosti mjerodavnih lokalnih struktura. Posebno je interesantan i sa aspekta bezbjednosne situacije i zaštite imovinske i lične sigurnosti građana za pohvalu dopis rukovodioca Ekspoziture policije PJ Nikšić **Tihomira Goranovića** načelniku Komunalne policije **Zdravku Vlahoviću** u kojem on iznosi mišljenje da nije neophodno pribjegavati produžavanju radnog vremena pojedinim ugostiteljskim objektima s obzirom da Nikšić nije turistička destinacija i imajući u vidu statističke činjenice da se najveći broj narušavanja javnog reda i mira dešava u kasnim večernjim satima i o povećanom broju pritužbi građana na glasno emitovanje muzike iz ugostiteljskih objekata.³⁰ Isti policijski starješina je kod

²⁶ Savjetu je dostavljen odgovor rukovodioca PJ Nikšić od 27.03.2009. godine; U njemu se između ostalog navodi da su obavljani informativni razgovori sa ugostiteljima Nikolom Koprivicom i Savom Kuzmanom koji su upozoreni da su dužni poštovati radno vrijeme i emitovati muziku poštujući Uredbu o zaštiti od buke kao i na posljedice nepoštovanja iste; Dokumentacija Savjeta.

²⁷ Dopis Savjeta direktoru UP broj 38/2-10 od 24.09.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

²⁸ Odgovor direktora policije Savjetu 01 broj 086/10-34844/2 od 06.10.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

²⁹ Informacija PJ Nikšić upućena direktoru UP po zahtjevu Savjeta za građansku kontrolu rada policije 01 broj 05/10-3463 od 05.10.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

³⁰ Dopis rukovodioca Ekspoziture policije broj 02 224-1098/10 od 07.04.2010; Dokumentacija Savjeta.

državne turističke inspekcije inicirao preduzimanje inspeksijske kontrole i ponudio saradnju policiju za preduzimanje zajedničkih aktivnosti.³¹

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i rasprave koja je vođena Savjet je konstatovao da su službenici Područne jedinice Nikšić, u konkretnom slučaju, u više navrata postupali u skladu sa zakonom utvrđenim ovlaštenjima. Savjet je preporučio Upravi policije da, povodom svake konkretne prijave, u slučaju potrebe izlazi na lice mjesta kako ne bi došlo do narušavanja javnog reda i mira u većem obimu.³² Preporuka je dostavljena podnosiocima predstavke, stanarima zgrada u ul N. heroja i V. Mićunovića u Nikšiću, i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Nakon zaključenja slučaja, podnosioci predstavke su 25. marta 2011. godine Savjetu prijavili novi događaj narušavanja javnog reda i mira od 11. marta 2011. godine.

U svojoj novoj pritužbi stanari su se osvrnuli i na raniji zaključak Savjeta. Zahvalili su, kako se kaže, na pokušaju pomoći ali su iskazali i nezadovoljstvo učinkom Savjeta u rješavanju problema. “Naime, mi u našoj predstavci Vama, nijesmo sporili rad, odnosno postupanje policije po našim usmenim i pismenim predstavkama. Ono što nas uznemirava u svemu tome jeste činjenica, da se i nakon njihove, policijske intervencije, ništa bitno ne mijenja u radu predmetnih ugostiteljskih objekata, što će reći da je učinak policije gotovo beznačajan u svemu tome” stoji, između ostalog, u dopisu – ponovnoj pritužbi građana – stanara iz navedenih ulica.³³

Savjet je od direktora UP zatražio informaciju o preduzetim radnjama od strane policijskih službenika povodom konkretnog događaja.³⁴

Direktor UP informisao je da je dežurna služba PJ Nikšić, navedenog datuma 50 minuta nakon ponoći, od strane građana obaviještena da je došlo do fizičkog obračuna - tuče između više osoba u ulici Narodnih heroja ispred ugostiteljskog objekta “Delirijum” te da su policijski službenici na licu mjesta zatekli više osoba koja su učestvovala u tuči. Izvršeno je privođenje u PJ sljedećih osoba: Vladimir Sjekloća, Miroslav Milenković, Milivoje Perović, Dragan Perović, Miodrag Jauković, Slavko Milovića te Zorana, Aca i Marjana Bečanovića. Policijski službenici su došli do saznanja da je u tuči učestvovao i Duško Pejović, koji nije bio na licu mjesta prilikom privođenja, i zamjenik Osnovnog državnog tužioca (ODT) je naložio njegovo prepoznavanje. Jednom broju osoba je pružena ljekarska pomoć, kod jednog broja konstatovane lake tjelesne povrede dok su neki zadržani na liječenju. U odgovoru UP dalje se navodi da su, nakon svih preduzetih mjera i radnji, službenici PJ Nikšić, po nalogu zamjenika ODT, 25. marta 2011. godine, protiv **Vladimira Sjekloće, Duška Pejovića, Miroslava Milenkovića i Aca Bečanovića** podnijeta krivična prijava zbog osnovane sumnje da su počinili krivično djelo laka tjelesna povreda.

Direktor UP podsjetio je da je PJ Nikšić, u više navrata, mjerodavnim inspeksijskim službama, i predsjedniku opštine Nikšić, kao i ovim povodom uputila odgovorajuća obavještenja. S tim u vezi, Uprava policije je predsjedniku Opštine 15. marta 2011. godine uputila dopis kojim

³¹ Dopis Turističkoj inspekciji broj 02 224/09-3972/1 od 14.01.2010.godine; Dokumentacija Savjeta.

³² Zaključak sa 3-te sjednice Savjeta održane 03.03.2011.godine; Dokumentacija Savjeta.

³³ Kolektivna pritužba stanara broj 38/8-10 od 25.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³⁴ Dopis Savjeta direktoru UP broj 38/9-11 od 31.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

ukazuje da je neophodno donijeti rješenje o ukidanju Rješenja o obavljanju djelatnosti tipa noćni klub - bar ugostiteljskom objektu "Delirijum". U odgovoru se, takođe, navodi da službenici PJ Nikšić u kontinuitetu preduzimaju mjere i radnje iz svoje nadležnosti i vrše obilasku ugostiteljskih objekata nakon završenog radnog vremena, kao i da samostalno i u saradnji sa službenicima Komunalne i Turističke inspekcije izvode operativnu akciju "Racija". Ovom prilikom Savjet je informisan da su 28. marta 2011. godine policijski službenici PJ Nikšić izveli zajedničku akciju sa službenicima Turističke inspekcije kojom prilikom je ugostiteljski objekat "Delirijum" zapečaćen zbog uočenih nepravilnosti u radu, tačnije zbog isteka roka o dozvoli za obavljanje djelatnosti. Povodom razmotranja prijavljenog događaja od 11. marta 2011. godine, i postupanja policije s tim u vezi, nakon vođene sveobuhvatne rasprave, na bazi ostvarene komunikacije sa podnosiocima predstavke i Upravom policije, Savjet je zaključio da je, povodom konkretnog slučaja, policija preduzela sve mjere i radnje iz svoje nadležnosti a Savjet konstatovao zadovoljstvo svojim doprinosom s obzirom da je inicirao i podstakao niz koordinisanih akcija policije i drugih mjerodavnih službi.³⁵

Zaključak je dostavljen podnosiocima predstavke, stanarima zgrada u ulicama N. heroja i V. Mićunovića u Nikšiću, i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj silovanja u policijskoj stanici u Rožajama

Na sopstvenu inicijativu Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj, predstavljen u medijima, u kojem je građanka iz Podgorice ustvrdila da su je, 10. januara 2011. godine, u rožajskoj stanici policije, službenici policije navodno brutalno isprebijali, a potom jedan službenik i silovao.³⁶

Direktor Uprave policije (UP) u dogovoru Savjetu navodi da je mjerodavna služba konstatovala da je građanka, čiji je identitet poznat Savjetu, 21. januara 2011. godine pristupila u službene prostorije Ispostave policije (IP) Rožaje i prijavila da ju je policijski službenik **Balota Damir**, 10. januara 2011. godine, navodno seksualno i fizički zlostavljao.³⁷ Tog dana, nakon obavijesti iz Hitne pomoći u Rožajama o povredama građanke, policijski službenici su obavili razgovor sa njom i ista je, prema navodima, izjavila da se prijethodne večeri okliznula, pala i tako zadobila nastale povrede.

Nakon prijave od 21. januara 2011. godine policijski službenici su od građanke, takođe, uzeli izjavu i preduzeli mjere i radnje u cilju rasvjetljavanja događaja. O utvrđenim činjenicama obaviješten je mjerodavni državni tužilac koji je izjavio da u radnjama policijskih službenika **Damira Balote** i **Rašita Murića** ima elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti.³⁸

³⁵ Zaključak sa 5-te sjednice Savjeta održane 29.04.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³⁶ Tekst pod naslovom „Djevojka tvrdi da su je policijaci tukli i silovali“ autor A.S., rubrika „Društvo“, strana 12, subota 22.01.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³⁷ Odgovor direktora UP 01 broj 051/11-5778/2 od 21.02.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³⁸ Isto.

U odgovoru direktora UP se, takođe, navodi da su službenici IP Rožaje Osnovnom državnom tužiocu podnijeli krivičnu prijavu protiv policijskog službenika Damira Balote, zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo nasilničko ponašanje u sticaju sa krivičnim djelom mučenja, i Rašita Murića, zbog osnovane sumnje da je, kao saizvršilac, počinio krivično djelo mučenja na štetu ove građanke.³⁹

Ovom prilikom Savjet je, takođe, informisan da je protiv imenovanih policijskih službenika pokrenut i disciplinski postupak, zbog počinjenog težeg disciplinskog postupka, i da su udaljeni sa rada iz Uprave policije do okončanja krivičnog postupka.

Na temelju pribavljene dokumentacije, ostvarene komunikacije i rasprave koja je vođena Savjet je konstatovao da je Uprava policije preduzela sve zakonom utvrđene nadležnosti, da je blagovremeno udaljila iz službe policijske službenike koji se dovode u vezu sa ovim krivičnim djelom i zaključio da će nastaviti pratiti predmetni slučaj.⁴⁰

Zaključak je dostavljen Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj Aleksandra Brnovića iz Podgorice

Građanin **Aleksandar Brnović** iz Podgorice ukazao je pritužbom Savjetu za građansku kontrolu rada policije na postupanje policijskih službenika Ispostave policije (IP) Kotor dana 28.08.2010. godine.⁴¹

Prema navodima podnosioca pritužbe njegovim vozilom, tog dana, upravljao je prijatelj **Boris Čelanović** i isti je odbio, prema navodima, da se zaustavi na odgovarajući znak saobraćajne policije kod tunela „Vrmac“. Po povratku iz Budve prema Kotoru Brnović je naveo da ih je policija, po zaustavljanju, vrijeđala. Mišljenja je da je razlog toga bilo ranije nezaustavljanje vozila kojim je navodno upravljao Čelanović. Dodao je da su policijaci nastavili sa uvredama zbog čega im je rekao da odbija da sa njima dalje komunicira na takav način. Prema navodima, nakon tih riječi, policajci su ga vezali i ubacili u patrolna kola. Građanin Brnović kaže da ga je policajac u vozilu, tokom vožnje do stanice policije, više puta udarao šakom u predjelu glave. Maltretiranje se nastavilo i po dolasku u službene prostorije. Kaže da su ga vukli od čega su nastale povrede na koljenima. Tražio je medicinsku pomoć i ona mu je, prema navodima, pružena. Po dolasku iz hitne službe pristupio je davanju izjave. Policajcu koji je uzimao istu više puta ukazao na postupanje njegovog kolege što je ovog, navodno, toliko reloltiralo da je prekinuo rad za računarom, ustao, i šakama, više puta, u predjelu stomaka i glave udario Brnovića. Građanin Brnović je pred Savjetom kazao da je usljed toga došlo do pucanja bubnih opni.

Savjetu je priložena obimna medicinska dokumentacija koja potvrđuje odnosno konstatuje sljedeće: postojanje ogrebotina na koljenima, krvni podliv ispod desnog oka,

³⁹ Isto.

⁴⁰ Zaključak Savjeta broj 3/5-11 usvojen je na 3. sjednici održanoj 03.03.2011.; Dokumentacija Savjeta.

⁴¹ Pritužba dostavljena Savjetu dana 09.09.2010 godine zavedena je pod brojem 35-10; Dokumentacija Savjeta.

ogrobotine u predjelu čela, curenje providne tečnosti iz lijevog uva, obostrano pucanje bubnih opni zbog čega je upućen na bolničko liječenje.⁴²

Podnositelj pritužbe pred Savjetom ne spori da je njegovo vozilo i on lično učestvovali u prekršaju ali osporava pristup policije da bude podvrgnut nečovječnom i ponižavajućem tretmanu.⁴³

Uprava policije (UP) je na traženje Savjeta dostavila službene zabilješke policajaca **Dragana Zindovića** i **Marka Šarovića**, u kojima se u potpunosti osporavaju navode građanina Brnovića.⁴⁴ Oni detaljno ukazuju na neprimjereno ponašanje Brnovića zbog čega je prekršajno precesuiran.

Područni organ za prekršaje u Kotoru dana 01.09.2010. godine donio je rješenje kojim je građanin Brnović oglašen krivim zato što se dana 29.08.2010. godine u naselju Škaljari drsko ponašao u momentu kada mu je patrola u sastavu Marko Šarović i Dragan Zindović zatražila polisu osiguranja vozila na uvid odgovorio „Ja sam suvozač, neću sa vama da razgovaram niti da vam dam polisu“ zbog je počinio prekršaj iz člana 7. Stav 1. Zakona o javnom redu i miru. Kažnjen je novčanom kaznom.⁴⁵

Savjet je advokatu građanina Brnovića dostavio na upoznavanje odgovor direktora UP.⁴⁶ Prije toga Savjet je detaljno upoznao advokata Stijovića o, do tada, preduzetim radnjama u pogledu predstavke građanina Brnovića.⁴⁷

Takođe Savjet se i kod direktora policije dodatno interesovao za provjeru navoda da su određene starije učestvovali u navodnom zlostavljanju građanina Brnovića.⁴⁸ Direktor policije obavijestio je Savjet da je upotreba sredstava prinude bila u skladu sa Zakonom. Takođe u dopisu direktor policije naglašava: „Značajna je činjenica da se Boris Čelanović, koji se nalazio u društvu sa Brnovićem, izjasnio da je prilikom prvog zaustavljanja vozila od strane policije, vozilom upravljao Brnović. Potvrdio je navode policijskih službenika da je konkretnom prilikom više puta govorio Brnoviću da se smiri i da se ne ponaša nedolično“.⁴⁹

S obzirom da je protiv policijskih službenika IP Kotor podnijeta krivična prijava Savjet se i kod Osnovnog državnog tužioca (ODT) u Kotoru interesovao o preduzetim radnjama i ishodu iste.⁵⁰ Do zaključenja rada na ovom predmetu ODT nije uputio Savjetu nikakav odgovor čime se ponovio neodgovarajući tretman Savjeta od strane pojedinih državnih tužilaca. Savjet je zbog toga, ponovno, uputio, generalnu preporuku prema Vrhovnom državnom tužiocu.

⁴² Ukupno 13 priloga čini medicinsku dokumentaciju koju izdaju sljedeće zdravstvene ustanove: Zavod za hitnu medicinsku pomoć Crne Gore; Opšta bolnica Kotor, Klinički centar Crne Gore, Dom zdravlja Podgorica, Opšta bolnica Cetinje; Dokumentacija Savjeta.

⁴³ Pritužba građanina Brnovića; broj 35-10 od 09.09.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴⁴ Službena zabilješka OSP Dragana Zindovića; IP kotor 28-02 broj 224/10-3784 od 20.08.2010.godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴⁵ Zapisnik o pretresu P.P. broj 208/10; Dokumentacija Savjeta.

⁴⁶ Dopis advokatu Igoru Stijoviću od 25.10.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴⁷ Dopis Savjeta prema advokatu Igoru Stijoviću broj 35/7-21.10.2010.godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴⁸ Dopis Savjeta direktoru UP broj 35/6-10 od 21.10.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴⁹ Odgovor direktora UP 01 broj 086/10-33616/2 od 22.10.2010.godine; Dokumentacija Savjeta.

⁵⁰ Obračanje Savjeta ODT u Kotoru broj 35/3-10 od 21.10.2010.godine; Dokumentacija Savjeta.

Savjet je podnio i inicijativu da Etički odbor UP uzme u rad predmet građanina Brnovića i ocijeni ima li u postupanju policijskih službenika prema njemu elemenata povrede Kodeksa policijske etike.⁵¹

Advokat Stijović je Savjet upoznao, povodom navoda direktora UP da su sredstva prinude upotrijebljena u skladu sa zakonom, da ostaje sporno kako su kod podnosioca pritužbe nastale teške tjelesne povrede.

Savjet je takođe obaviješten da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) predmetne spise, sačinjene u postupke provjere, dostavilo je na ocjenu i odlučivanje ODT u Kotoru.⁵²

Dana 3.11.2010. godine direktor UP dostavio je primjerak Izvještaja i ocjene Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije MUP radi potpunog informisanja Savjeta u odnosu na predstavku građanina Aleksandra Brnovića.⁵³

U detaljnoj informaciji navodi se, između ostalog, da je policijski službenik udaren od strane Brnovića i da navodno ima povrede. Takođe u dokumentaciji se navodi izjava sudije Područnog organa za prekršaje **Tomislava Vojinovića** koji saopštava Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije spremnost da se u daljem postupku pojavi kao svjedok i da potvrdi da Brnović nije imao vidljivih povreda po glavi i tijelu prilikom ročišta kod njega kao i da mu je sumnjiva njegova i Čelanovićeva izjava data u postupku.⁵⁴ Unutrašnja kontrola policije je ocijenila da u postupku provjere nijesu utvrđeni dokazi koji bi nesporno ukazivali na osnovanu sumnju da su policijski službenici Ekspoziture policije Ispostave Kotor nezakonito upotrijebili prinudu i nanijeli tjelesne povrede građaninu Brnoviću.⁵⁵

Etički odbor UP obavijestio je Savjet, na temelju ranije podnijete inicijative, da je na sastanku Odbora, od 12. novembra 2010. godine, razmatrana inicijativa Savjeta i zauzet stav da se traži dopuna predmeta od strane rukovodioca IP Kotor u cilju kompletiranja predmeta „te da će se na narednom sastanku Etičkog odbora, po dobijanju traženih izjava, donijeti mišljenje u vezi inicijative Savjeta i o istoj obavijestiti kako podnosilac tako i disciplinski tužilac“.⁵⁶ Do zaključenja rada na ovom predmetu Savjetu nije dostavljeno konačno mišljenje Etičkog odbora UP.

Do izvjesnog zastoja u radu na ovom predmetu došlo je zbog odugovlačenja potvrđivanja imenovanja novih članova Savjeta za građansku kontrolu rada policije od strane Skupštine Crne Gore. Po konstituisanju novog saziva Savjeta razmatranje slučaja je nastavljeno.

⁵¹ Obračanje Savjeta Etičkom odboru broj 35/5-10 od 21.10.2010.godine; Dokumentacija Savjeta.

⁵² Odgovor Kabineta ministra unutrašnjih poslova građaninu Aleksandru Brnoviću broj 01-2566/1 od 15.10.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁵³ Dopis direktora UP broj 086/10-33616/3; Ranije, dana 26.10.2010. godine isti Izvještaj Savjetu je dostavilo i Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP 0174 broj 086/10-16228/1. Dokumentacija Savjeta.

⁵⁴ strana 17; Izvještaj UKP o izvršenim provjerama pritužbe Brnović Aleksandra iz Podgorice koji potpisuje službenik Slavko Peković; Dokumentacija Savjeta.

⁵⁵ Strana 19; isto.

⁵⁶ Odgovor predsjednika Etičkog odbora Savjetu broj 01-051/10-41721/1 od 30.11.2010.godine; dokumentacija Savjeta.

Savjet se pri radu na ovom predmetu nije bavio elementima prekršajne i krivične odgovornosti građanina Brnovića (jer je to predmet interesovanja i rada drugih mjerodavnih organa) već isključivo procjenom primjene policijskih ovlašćenja prema njemu.

U tom kontekstu Savjet je razvio intenzivnu komunikaciju sa podnosiocem pritužbe građaninom Brnovićem i njegovim advokatom, direktorom UP i Etičkim odborom UP kao i sa Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu policije MUP.

U sprovedenom postupku Savjet nije mogao utvrditi identitet policijskih službenika koji su odgovorni za nanošenje tjelesnih povreda ali Savjet nije doveo u pitanje priloženu dokumentaciju medicinskih ustanova. Iz tih razloga, kao i u svojoj ranijoj praksi, Savjet se pozvao na opšte poznati standard ustanovljen kroz praksu Evropskog suda za ljudska prava.⁵⁷ Savjet je, konačno, konstatovao da je, u konkretnom slučaju, došlo do povrede prava na štetu građanina Aleksandra Brnovića i podsjetio na objektivnu odgovornost za zaštitu zadržanog lica i obavezu da se spriječi i njegovo eventualno samopovređivanje.⁵⁸

Zaključak Savjeta sa detaljnim izvještajem dostavljen je podnosiocu predstavke i direktoru UP.

Angažovanja policijskih službenika na zaštitarskim poslovima

Na inicijativu istraživača kršenja ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori **mr Aleksandra Saše Zekovića** Savjet je uzeo u razmatranje pojavu angažovanja policijskih službenika na poslovima zaštite imovine i lica u privatnim poslovnim objektima.⁵⁹

On je pred Savjetom tvrdio da primjena Zakona o zaštiti imovine i lica nije odgovarajuća i da se u praksi tolerišu brojne zloupotrebe i nepravilnosti koje direktno idu na štetu bezbjednosti i ljudskih prava građana Crne Gore. Zeković je u kontekstu mjerodavnosti Savjeta i njegovih kompetencija, pružio obavještenje da u praksi ovaj Zakon, uz Zakon o policiji i Kodeks policijske etike, često krše upravo policijski službenici, koji se angažuju, protivzakonito i protivno standardima policijske organizacije, na poslovima zaštite u ugostiteljskim objektima. Prema Zekovićevim tvrdnjama oni to “nekada rade potpuno otvoreno a nekada pod izmišljenim identitetom ali ih javnost ipak prepoznaje kao policijske službenike”.⁶⁰

⁵⁷ „Povreda člana 3. Konvencije (garantuje zabranu torture) nastala je ako su žalioци na vrijeme obezbijedili i podnijeli dokumentaciju o povredama za koje su tvrdili da su ih zadobili dok su bili u policijskom pritvoru (zadržavanju), a policija nije dala druga uvjerljiva objašnjenja za razloge nastanka tih povreda. Nedostatak utvrđene krivice na strani službenika u vezi sa takvim predmetom ne oslobađa državu obaveza po članu 3. Evropske konvencije“; Slučajevi Tomasi protiv Francuske, 1992; Aksoy protiv Turske, 1996; Ribitsch protiv Austrije, 1995.

⁵⁸ Zaključak Savjeta broj 35/15-10 sa 3. sjednice održane 03.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁵⁹ Inicijativa mr Aleksandra Saše Zekovića, istraživača kršenja ljudskih prava, upućena je Savjetu 09.02.2011. godine i zavedena pod brojem 7/11; Dokumentacija Savjeta.

⁶⁰ Isto.

mr Aleksandar Saša Zeković, u prilogu svoje inicijative Savjetu, dostavio je i dobijeno mišljenje Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije (UKP) koje je potpisao rukovodilac **Veselin Šaranović**.⁶¹ U njemu se, između ostalog kaže, da Kodeks policijske etike utvrđuje:

*“Policijski službenik može obavljati naučni i pedagoški rad, javni rad u umjetničkim, sportskim, humanitarnim i drugim sličnim organizacijama čija se djelatnost ne suprotstavlja interesima službe, izgrađujući na taj način pozitivan odnos prema građanima. Policijski službenik može uz odobrenje nadređenih obavljati i druge poslove, u skladu sa zakonom. Pri takvom radu on ne može koristiti podatke koji predstavljaju službenu tajnu”.*⁶²

Uzimajući u obzir Kodeks, kaže se u mišljenju UKP, “nesporno je da obavljanje zaštitarskih poslova od strane policijskih službenika ne spada u kategoriju djelatnosti koje se ne suprostavljaju interesima policijske službe, niti u kategoriju poslova koje policijski službenik može obavljati uz odobrenje nadređenih”.⁶³ “Usljed naznačenog, kaže se dalje, nije prihvatljivo da se policijski službenici uopšte, pa ni pripadnici Specijalni antiterorističke jedinice, bave ovim poslovima jer takvo postupanje predstavlja teži disciplinski prekršaj utvrđen odredbom čl. 81 stav 1. tačka 18 Zakona o policiji - bavljenje poslovima koji su nespojivi sa službenom dužnošću.“ Konačno, UKP je zaključila „Eventualno angažovanje policijskog službenika na ovim poslovima pod tuđim imenom nesporno implicira i postojanje osnova za utvrđivanje krivične odgovornosti, kako policijskog službenika, tako i lica koje omogućava i vrši takvo angažovanje“.⁶⁴

Na inicijalni dopis Savjeta⁶⁵ direktor Uprave policije (UP), između ostalog, je ukazao na član 46. Zakona o zaštiti imovine i lica koji propisuje da nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa donijetih na osnovu njega, obavlja Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP), dok UP, u prvostepenom upravnom postupku, izdaje odobrenja za obavljanje djelatnosti zaštite privrednim društvima i dozvole za vršenje poslova zaštite fizičkim licima, uz vršenje bezbjednosnih provjera za lica koja zahtjevaju izdavanje dozvola.⁶⁶

UP, saopštio direktor **Veselin Veljović**, od oktobra 2010., u okviru svoje nadležnosti, dinamizirala je aktivnosti u cilju suzbijanja pojave obavljanja poslova fizičkog obezbjeđenja od

⁶¹ Dopis Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije 01/4 broj 051/11-1511/2 od 03.02.2011 istraživaču kršenja ljudskih prava mr A.S.Zekoviću; Dokumentacija Savjeta.

⁶² „Službeni list Crne Gore“ broj 01/06.

⁶³ Isto.

⁶⁴ Isto.

⁶⁵ Dopis predsjednika Savjeta broj 7/2-11 od 14.02.2011. godine direktoru UP; Dokumentacija Savjeta

⁶⁶ “Službeni list RCG”, br.29/5 I “Službeni list Crne Gore”, br.26/10.Inače, zahvaljujući naporima Centra za stručno obrazovanje i Policijske akademije kvalitetno je uređena sadržina i oblik stručnog usavršavanja i osposobljavanja za poslove zaštite imovine i lica. Sredinom 2010. godine usvojen je poseban standard zanimanja pod nazivom „Zaštitar/ka imovine i lica“ kao i program obuke za ovo zanimanje. Značajna pažnja je posvećena razvijanju znanja i vještina kod budućih zaštitara o poštovanju različitosti po bilo kojem osnovu uključujući pol, boju kože, jezik, etničku ili nacionalnu pripadnost, socijalno porijeklo i sposobnosti, invalidnost, rodni identitet i seksualnu orijentaciju, o prevenciji i zaštiti od diskriminacije i pristupu osjetljivim grupama kao što su деца, mladi i žene, starija lica, manjine i posebno Romi i Egipćani, LGBT osobe i lica sa invaliditetom.

strane lica koja ne posjeduju odgovarajuću dozvolu.⁶⁷ U nastavku dopisa, Savjet je obaviješten da je ovakav pristup rezultirao višestruko uvećanom broju pokretanja postupaka za dobijanje odgovarajućih dozvola za vršenje poslova fizičke zaštite i da će UP navedene aktivnosti intenzivirati u saradnji sa drugim organima, prije svega MUP i Inspekcijom rada. U prilog borbi protiv pojave opisane u inicijativi mr Zekovića, UP je, takođe, izvjestila da je, u više navrata, na radnim sastancima u svim organizacionim cjelinama, pripadnicima policije ukazano na neprihvatljivost i kažnjivost bavljenja poslovima obezbjeđenja noćnih lokala, klubova i drugih ugostiteljskih objekata, i predočeno da će takvo ponašanje biti sankcionisano u disciplinskom postupku. Kao potvrdu, kako se navodi svog ozbiljnog pristupa, UP je dostavila podatak o osam službenika policije prema kojima je tokom 2010. godine u sedam slučajeva disciplinska komisija izrekla disciplinsku mjeru prestanka radnog odnosa zbog obavljanja poslova zaštitara, dok je u jednom slučaju izrečena novčana kazna.

Zbog protivzakonitog angažovanja na zaštitarskim poslovima sljedećim policijskim službenicima je saopštena disciplinska mjera prestanak radnog odnosa: **Darko Bugarin** iz Ispostave policije Kotor, **Boro Bjelica**, PJ Berane, **Milovan Šipčić**, Granična policija Bar, **Predrag Vučurović**, Granična policija Pljavlja, **Željko Bajović**, Granična policija Pljavlja, **Vladimir Šiljak** i **Srdan Janjić**, PJ Bijelo Polje. Policijski službenik **Radojica Tomčić**, iz Specijalne antiterorističke jedinice, kažnjen je, zbog sličnih aktivnosti, novčanom kaznom.⁶⁸

Savjetom se ovom pojavom bavio na nekoliko svojih sjednica. Sa jedne od njih, dostavljena je na upoznavanje podnosiocu inicijative kopija predmeta spisa koji se odnose na komunikaciju sa UP.⁶⁹ Zeković se ponovo obratio Savjetu i saopštio svoje uvjerenje da Savjet oprezno tumači odgovore iz policijske organizacije i predstavke iz javnosti i dostavio dodatna saznanja do kojih je u međuvremeno došao.⁷⁰ U međuvremenu je i Skupština Crne Gore potvrdila imenovanje podnosioca inicijative za člana Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Na temelju pribavljene dokumentacije, sopstvenih saznanja i podataka iz Uprave policije, i vođene rasprave Savjet je zaključio rad na ovom predmetu. Konstatovano je da je istraživač kršenja ljudskih prava u Crnoj Gori mr Aleksandar Saša Zeković svojom predstavkom ukazao Savjetu za građansku kontrolu rada policije na kršenje odredbi Zakona o policiji i Kodeksa policijske etike od strane policijskih službenika koji prihvataju angažovanje na poslovima zaštite imovine i lica. On je Savjet upoznao i sa konkretnim primjerima. Direktor UP dostavio je, između ostalog, informaciju da su u posljednje dvije godine dokumentovani slučajevi sedam službenika UP koji su ostali bez posla zbog angažovanja na poslovima zaštitara dok je jedan policijski službenik novčano kažnjen zbog obavljanja zaštitarskih poslova u 2010. godini. Pri razmatranju ovog predmeta Savjet je uzeo u obzir i mišljenje Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP kojim se angažovanje policijskih službenika na poslovima zaštitara ocjenjuje protivzakonitim. Podržavajući sve do sada preduzete mjere i radnje od strane UP ovim povodom Savjet je uputio preporuku Upravi policije da upotrebom operativnih saznanja i kroz pokretanje

⁶⁷ Odgovor direktora UP 01 broj 051/11-8539/2 od 01.03.2011. dostavljen Savjetu; Dokumentacija Savjeta.

⁶⁸ Isto.

⁶⁹ Dopisi Savjeta podnosiocu inicijative broj 7/1-11 od 14.02.2011. i 7/5-11 od 03.03.2011; Dokumentacija Savjeta.

⁷⁰ Obraćanje A.S.Zekovića predsjedniku Savjeta od 09.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

odgovarajućih postupaka u potpunosti eliminiše svaki mogući primjer angažovanja policijskih službenika na poslovima zaštite imovine i lica i kroz javno oglašavanje pozove policijske službenike da u svakom trenutku budu dostojni policijskog posla.⁷¹ Sa zaključkom Savjeta upoznat je direktor UP.

Savjet je, tokom rasprave, razmatrao i mogućnost da tokom 2012. godine inicira a potom i prisustvuje monitoring posjetama službenika unutrašnje kontrole policije pojedinim ugostiteljskim objektima širom Crne Gore u cilju potpunog suzbijanja ove negativne pojave.

Slučaj Bernarda Sujkovića

Na sopstevnu inicijativu Savjet je uzeo u razmatranje slučaj građanina **Bernarda Sujkovića** iz Berana povodom događaja od kraja marta 2010. godine.⁷² Sujković je optužio nekoliko policijskih službenika da su ga tukli tokom policijskog pritvora.

Savjet se obratio direktoru Uprave policije koji je dostavio Informaciju Područne jedinice (PJ) Berane sačinjenu za potrebe Savjeta.⁷³

Informacijom PJ Berane, koju je potpisao rukovodilac **Miodrag Božović**, Savjet je obaviješten o policijskom viđenju događaja od 25/26. marta 2010. godine, kada su, nakon prijavljene pucnjave iz vatrenog oružja ispred ugostiteljskog objekta "Kula", u ulici Vuka Karadžića u Beranama, građani **Jasmin Šuntić** i **Bernard Sujković** privedeni u prostorije PJ Berane.⁷⁴

Dana 25. marta 2010. godine Dežurna služba PJ Berane je telefonskim putem obaviještena da je navodno građanin Šuntić pucao iz vatrenog oružja ispred navedenog ugostiteljskog objekta. Na lice mjesta je upućena Interventna grupa i dežurni vođa bezbjednosnog sektora kojima se, po dolasku ispred objekta, pridružio i kontakt policajac. Prema navodima policije Sujković je zaustavljen od strane ovlašćenog policijskog službenika i upoznat je da će nad njim biti obavljen spoljašnji pregled. Prema navodima policije građanin Sujković se protivio tim radnjama riječima "Neću da me pretresate, nijesam ništa napravio, nijesam kriminalac". Policija je saopštila da je upozoren zbog takvog ponašanja ali je nastavio sa protivljenjem pozivajući, navodno, policijace da skinu uniforme i obračunaju se sa njim. Navodno im je i prijetio da će mu "platiti za ovo".⁷⁵ Po obavljenom pregledu ugostiteljskog objekta Sujković i Šuntić su privedeni u službene prostorije. Kriminalistički tehničar je, s obzirom na prijavu da se radilo o pucnjavi iz vatrenog oružja, od obojice privedenih građana uzeo parafinsku rukavicu. U informaciji se dalje navodi da je kriminalistički tehničar prijavio

⁷¹ Zaključak sa 5-te sjednice Savjeta broj 7/7 od 29.04.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁷² Građanin Sujković je neposredno, povodom događaja, telefonski kontaktirao člana Savjeta a u nezavisnom dnevniku „Vijesti“ dana 13.04.2010. godine objavljen je tekst pod nazivom „Udarao sebe i rukama i nogama“ autora Borisa Ristovića; Dokumentacija Savjeta.

⁷³ Dopis direktora UP 01 broj 086/10-12874/2 od 18.05.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁷⁴ Informacija PJ Berane sačinjena po zahtjevu Savjeta za građansku kontrolu rada policije 34 broj 01-086-2494 od 17.05.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁷⁵ Isto.

vodi bezbjednosnog sektora da se “jedno od privedenih lica samo udara i govori da će neko za to odgovarati”. Sujković je prema navodima policije tvrdio da su ga policajci udarali nogama i šamarali. U tom trenutku u prostorije PJ je ušao Bernardov brat Fuad Sujković tvrdeći da je Bernard prebijen zbog svog imena, tražeći ljekarski pregled i fotografisanje povreda. Kazao je da će o svemu obavijestiti i medije.⁷⁶ Policija tvrdi da je nakon tih riječi udaljila Fuada i još jednu osobu iz njegove pratnje iz prostorija PJ. Građanin Sujković je alkotestiran a alkometar je pokazao prisustvo alkohola u krvi u količini od 0,54 promila, o čemu je sačinjen Zapisnik, koji je građanin navodno potpisao bez primjedbi. U informaciji se još navodi da je građanin Sujković dana 26.03.2010. oko 01h zatražio ljekarsku pomoć i nalični zahtjev je upućen u Dom zdravlja. Tamo je, kaže se u informaciji PJ Berane, pregledan i ponovo vraćen u prostorije za zadržavanje. Tog istog dana građanin Sujković je priveden Područnom organu za prekršaje. Kažnjen je kaznom zatvora u trajanju od 15 dana zbog počinjenog prekršaja iz čl.10 Zakona o javnom redu i miru, dok je postupak na okolnosti ometanja i omalovažavanja policijskih službenika obustavljen. Prema navodima policije, nakon objavljene odluke o kazni građanin Sujković se odrekao prava na žalbu, o čemu je svojeručno potpisao zapisnik na pretresu u Područnom organu za prekršaje u Beranama. U odgovoru se dalje navodi da je građanin Bernard Sujković podnio krivičnu prijavu Osnovnom državnom tužiocu (ODT) u Beranama koji je ovoj PJ dostavio zahtjev da se u svojstvu osumljčenih saslušaju policijski službenici **Radoman Tijanić, Veselin Bujanja i Mirko Merdović**. Nakon uzetih zapisnika o saslušanju osumljčenih predmet je dostavljen ODT Berane na dalje postupanje, stoji na kraju informacije rukovodioca PJ Berane.

Radi pribavljanja relevantnih informacija o slučaju i vođenja kvalitetne rasprave, Savjet je od direktora Uprave policije (UP) zatražio dostavu zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina Sujkovića i rješenje o njegovom zadržavanju, izjave policijskih službenika koji su u konkretnom slučaju preduzimali službene radnje kao i izvještaj o obavljenom ljekarskom pregledu.⁷⁷

Direktor UP **Veselin Veljović** dostavio je Savjetu svu traženu dokumentaciju i dodatno zapisnike o obavještenju prikupljenom od građanina: **Vuk Balević, Miodrag Lutovac, Ivan Ivanović, Slavko Došljak, Dragan Dabetić i Jasmin Šuntić**.⁷⁸

Rad na ovom predmetu privremeno je bio obustavljen zbog prestanka mandata ranijeg saziva Savjeta i odugovlačenja potvrđivanja novog saziva od strane Skupštine Crne Gore.

Po obnavljanju rada na predmetu Savjet se, kod direktora UP, interesovao za ishod disciplinskog postupka pokrenutog protiv nekoliko policijskih službenika.⁷⁹

Direktor UP obavijestio je da su policijski službenici **Tijanić, Bujanja i Merdović** oslobođeni disciplinske odgovornosti u postupku pokrenutog zbog težeg disciplinskog prekršaja iz člana 59. Zakona o državnim službenicima i namještenicima.⁸⁰

⁷⁶ Isto.

⁷⁷ Dopis Savjeta broj 13/4-10 od 21.09.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁷⁸ Dopis, uz priloge, direktora UP Savjetu 01 broj 086/10-37134 od 14.10.2010; Dokumentacija Savjeta.

⁷⁹ Dopis Savjeta direktoru UP broj 13/6-10 od 14.02.2011 godine; Dokumentacija Savjeta.

⁸⁰ Obavještenje direktora UP 01 broj 086/11-6223/2 od 15.03.2011 godine; Dokumentacija Savjeta.

Savjet je, nakon ovog obavještenja, tražio kopiju kompletnog disciplinskog predmeta iz kojeg se vidi na temelju čega je donijeta konačna odluka.⁸¹ Traženi disciplinski predmet uredno je dostavljen Savjetu.⁸²

Savjet je rad na predmetu okončao na 4-toj sjednici održanoj 4. aprila 2011. godine.

Na temelju pribavljene dokumentacije i sprovedene rasprave Savjet je konstatovao da je laka tjelesna povreda u vidu crvenila lijeve zigomatične regije, promjera 3 x 4 cm, na koju je ukazao građanin Sujković zadobijena u toku trajanja policijskog pritvora kao i da medicinska dokumentacija iz predmetnog slučaja u disciplinskom postupku nije vrijednovana na adekvatan način.

Savjet je ocijenio da građaninu Sujkoviću prilikom određivanja policijskog pritvora nije postavljen branilac po službenoj dužnosti.

U dijelu konstatacije koja tretira pitanje nastanka povreda u konkretnom slučaju i tereta dokazivanja njihovog nastanka, Savjet je ukazao na praksu Evropskog suda u Strazburu shodno kojoj je na strani policije da pruži uvjerljivo i razložno objašnjenje o nastanku vidljivih povreda kod osobe koja je u prostorije policije privedena u dobrom zdravstvenom stanju i bez vidljivih povreda. Po ocjeni Savjeta, u slučaju građanina Bernarda Suljkovića Uprava policije nije pružila uvjerljivo i logično objašnjenje o nastanku predmetne povrede.

Takođe, Savjet je ocijenio neosnovanom ocjenu direktora UP, datu u rješenju kojim se okrivljeni policijski službenici Merdović, Bubanja i Tijanić oslobađaju disciplinske odgovornosti, da se medicinskoj dokumentaciji u konkretnom predmetu ne može pokloniti vjera jer se ona razlikuje. Naime, Savjet je ocijenio da medicinska dokumentacija sačinjena od ljekara – nepristrasnih i nezavisnih medicinskih praktičara prilikom ocjene dokaza ima prvenstvo u odnosu na manje ili više pristrasne iskaze okrivljenih, oštećenog i svjedoka, pa joj je bilo neophodno pokloniti vjeru i dati presudan značaj. U slučaju razlika u medicinskoj dokumentaciji, radi otklanjanja protivurječnosti, po ocjeni Savjeta, bilo je nužno pozvati ljekare da daju usmena objašnjenja i na taj način otklone nejasnoće pred Disciplinskom komisijom.

Ocjena Savjeta dostavljena je ministru unutrašnjih poslova i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije, direktoru Uprave policije, rukovodiocu PJ Berane i građaninu Bernardu Sujkoviću.

Primjena policijskih ovlašćenja pri suzbijanju prosjačenja

Nevladina organizacija (NVO) “Fondacija za stipendiranje Roma – Institut socijalne inkluzije” (FSR/ISI) sa sjedištem u Podgorici obratila se pritužbom i inicijativom Savjetu za građansku kontrolu rada policije kojom je informisala o svom radu i naporima u rješavanju problema prosjačenja dece na ulicama, i podsjetila da je Savjet, u proteklom periodu, razmatrao

⁸¹ Dopis UP broj 13/8-10 od 16.03.2011 godine; Dokumentacija Savjeta.

⁸² Dopis direktora UP uz prateću kopiju spisa disciplinskog predmeta DU br 48/2010 dostavljen je 29.03.2011 godine; Dokumentacija Savjeta.

slučajeve postupanja policijskih službenika prema građanima romske i egipćanske nacionalnosti i, s tim u vezi, usvajao zaključke i preporuke prema Upravi policije.⁸³

U prilogu pritužbe i inicijative Savjetu, koju je potpisao koordinator **Serdan Baftijari**, dostavljen je Izvještaj o prosjačenju dece u Crnoj Gori.⁸⁴

Inicijativom se posebno istaknuti problemi definisanja pojma primjene policijskih ovlašćenja povodom prijave prosjačenja djece i upotrebe romskog jezika tokom preduzimanja službenih radnji, imajući u vidu da je značajan dio ovih osoba oskudnog obrazovanja, nepismen ili slabo govori crnogorski jezik.⁸⁵

Savjet je prihvatio inicijativu i podržao njen sadržaj u pravcu obezbjeđivanja kvalitetnijeg pristupa policije problematici prosjačenja i primjeni policijskih ovlašćenja prema građanima kojima je romski jezik maternji.⁸⁶

Slučaj Fikreta Čekića

Provjeru primjene policijskih ovlašćenja prema građaninu **Fikretu Čekiću**, iz Beograda, Republika Srbija, Savjet za građansku kontrolu rada policije inicirao je po sopstvenoj inicijativi, dana 08. aprila 2010. godine, na temelju pisanja dnevne novine „Dan“.⁸⁷

U predmetnom tekstu se tvrdi da je istražnom sudiji Višeg suda u Podgorici dostavljen medicinski nalaz koji potvrđuje da je Čekić tokom policijskog pritvora zadobio više tjelesnih povreda i da je u cilju iznuđivanja dokaza navodno mučen prikopčavanjem na struju.

Odmah po zaduženju predmeta zadužen upućen je inicijalni dopis direktoru Uprave policije (UP) kako bi izvijestio Savjet o predmetnom događaju.⁸⁸

Direktor UP obavijestio je Savjet da su službenici PJ Podgorica, nakon višemjesečnih operativnih aktivnosti, dana 05.03.2010. godine realizovali policijski operaciju „Hajat“ u kojoj je, među grupom lica, lišen slobode i Fikret Čekić, zbog sumnje da su počinili i pripremali više krivičnih djela na teritoriji Crne Gore. Policija je raspolagala i operativnim saznanjima da osumnjičeni posjeduju vatreno oružje i da bi prilikom hapšenja mogli pružiti aktivan otpor. UP, prema Savjetu, naglašava da se radi o višestrukim povratnicima, počiniocima najtežih krivičnih djela na području cijelog regiona, zbog čega je sačinjena kvalitetna bezbjednosna procjena i operativni plan za lišavanje slobode. U toj akciji, prema podacima direktora UP, Čekić je navodno pružio aktivan otpor, sa namjerom da pobjegne, kada je upotrijebljena fizička snaga i

⁸³ Inicijativa NVO FSR broj 15-11 od 02.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁸⁴ Specijalni izvještaj romskih i egipćanskih studenata/kinja stipendista/kinja Fondacije za stipendiranje Roma, decembar 2010. ; dostupno i na www.isi-mne.org; Dokumentacija Savjeta.

⁸⁵ Ova NVO od Savjeta je tražila da joj se precizira što tačno podrazumijeva primjena policijskih ovlašćenja pošto se policiji, na bilo koji način, prijavi prosjačenje malodobnog lica i šta su OPS dužni da konkretno preduzmu.

⁸⁶ Zaključak Savjeta sa 3. sjednice održane 03.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁸⁷ „Nalaz potvrdio torturu“, „Dan“, autor M.V.R. od 06.04.2010. godine; Broj 12-10. Dokumentacija Savjeta.

⁸⁸ Dopis Savjeta broj 12/2-10 od 14.04.2010.godine direktoru UP; Dokumentacija Savjeta.

sredstva za vezivanje. Prilikom spriječavanja njegovog bjekstva došlo je do povrijeđivanja Čekića u predjelu usne.⁸⁹

Direktor UP dalje navodi da se Čekić pred zamjenikom Višeg državnog tužioca i u prisustvu branioca po službenoj dužnosti izjasnio da mu je povreda nanesena prilikom lišavanja slobode.⁹⁰

Kolegijum rukovodioca PJ Podgorica, navodi u odgovoru direktora UP, ocijenio je da su sredstva prinude, fizička snaga i sredstva za vezivanje upotrijebljena u skladu sa zakonom i Pravilnikom o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjenom ovlašćenja u obavljanju tih poslova odnosno radi savladavanja aktivnog otpora i dovođenja osumnjičenih lica u službene prostorije.⁹¹

Uprava policije je odbacila sve navode Čekića i potvrdila da mu je u policijskom pritvoru pružena ljekarska pomoć.

Prilikom razmatranja datih ocjena Savjet je imao u vidu činjenicu da je isti Kolegijum rukovodioca PJ Podgorica, u ranjim predmetima, izdavao slične ocjene koje su kasnije osporene na temelju ocjena Unutrašnje kontrole policije, Osnovnog državnog tužioca i samog Savjeta.

Savjet je potom zatražio od direktora Uprave policije dostavljanje na uvid Zapisnika o saslušanju osumnjičenog i spise predmeta vezano za prvo saslušanje osumnjičenog.

Takođe, kod istražnog sudije Višeg suda u Podgorici Savjet se interesovao za kopiju medicinske dokumentacije koju im je dostavio branilac građanina Čekića, adv. g. **Zoran Piperović**.⁹² Istražni sudija nije odgovorio na interesovanje Savjeta.

Uprava policije, dana 27.05.2010. godine, Savjetu dostavlja samo dio tražene dokumentacije.⁹³

U Zapisniku o saslušanju, strana 4, koji je potpisao Čekić navodi se, na temelju pitanja tužioca o porijeklu vidne povrede na donjoj usni, „ističem da sam istu zadobio prilikom hapšenja kad su me izvukli iz vozila“.⁹⁴

U Rješenju UP PJ Podgorica o zadržavanju konstatuje se da je prilikom pretresa stana Čekića u istom pronađena i privremeno oduzeta dva pištolja.⁹⁵

Pretres je izvršen na temelju naredbe istražnog sudije Višeg suda u Podgorici.⁹⁶

U dokumentaciji priloženoj od strane UP nalaze se i dva poziva Hitne medicinske pomoći. Može se konstatovati da je medicinska pomoć Čekiću prvo pružena dana 05.03.2010. godine oko 22 sata i u tegobe, kao razlog intervencije, stoji „narkoman krizira“ dok se u drugom

⁸⁹ Odgovor direktora UP Savjetu 01 broj 08/10-12875/2 od 28.04.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁹⁰ Isto.

⁹¹ Isto.

⁹² Dopis Savjeta istražnom sudiji VS u Podgorici g. Radomiru Ivanoviću broj 12/5-10 od 20.05.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁹³ Akt 01 broj 8/10-12875/2 od 27.05.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁹⁴ Zapisnik PJ Podgorica o saslušanju osumnjičenog Fikreta Čekića od 05.03.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁹⁵ Rješenje UP PJ Podgorica od 05.03.2010. godine broj 17-246-569/10; Dokumentacija Savjeta.

⁹⁶ Naredba o pretresu stana i drugih lica koja koriste grupa lica među kojima je i Fikret Čekić; Kri.br. 190/10; Dokumentacija Savjeta.

pozivu datiranom na 06.03.2010. godine oko 01h navodi kao razlog tegobe, intervencije, „povreda pri hapšenju“.⁹⁷

Savjet je od direktora UP ponovo dana 04.06.2010. godine zatražio kopiju Zapisnika o zadržavanju lica lišenog slobode.

Istog dana Savjet je od advokata g. Piperovića zatražio medicinsku dokumentaciju o povredama građanina Čekića i dostavio na izjašnjenje odgovor direktora UP.⁹⁸

Dana 11.06.2010. godine direktor UP Savjetu je dostavio traženi zapisnik.⁹⁹ U njemu je konstatovano da je lice primljeno sa povredom usne, da mu je pružena medicinska pomoć i konstatovala naprsnuće zuba.¹⁰⁰

Ova dokumentacija ukazuje na određene nelogičnosti kojima je Savjet posvetio dodatnu pažnju.

Naime u ovom Zapisniku konstatuje se da je građanin Čekić primljen dana 06.03.2010. godine u 00.55 sati. Poziv HMP, ranije naveden, govori da mu je pružena pomoć odmah po prijemu u policijski pritvor 00.58 sati i objašnjava se da je riječ o povredi pri hapšenju. Na pozivnom listu od 21.38 kao razlog intervencije navodi se „narkoman krizira“ i ne pominje se bilo kakva povreda pri hapšenju. Po ocjeni Savjeta zabrinjavajuće je postojanje tako neuredne i kontradiktorne dokumentacije.

Advokat Zoran Piperović u dostavljenom izjašnjenju Savjet obavještava da je i sam bio svjedok prebijanja Fikreta Čekića. Kaže da ga je vidio kako je izgledao i kako je hodao kada je doveden kod istražnog sudije. On dodaje da on nije mogao da hoda.¹⁰¹ Savjetu nije dostavio traženu medicinsku dokumentaciju.

Savjet se obratio zamjeniku Višeg državnog tužioca u Podgorici interesujući se za preduzimanje radnji na utvrđivanju porijekla povreda i drugih relevantnih činjenica u vezi sa povredom kod građanina Čikića.¹⁰² Zamjenik VDT nije odgovorio na interesovanje Savjeta.

Savjet je obavio i razgovor sa ocem građanina Čekića u pokušaju da razjasni određena pitanja iz njegovih javnih navoda.¹⁰³

Savjet je nakon višemjesečnog intenzivnog rada na ovom predmetu isti zaključio. Konstatovana je izvjesna sumnja u pogledu neprofesionalnog tretmana građanina Čekića ali Savjet nije bio u prilici da, trenutno, izda konačnu ocjenu zbog postojanja određenih ograničenja.¹⁰⁴ Pri cijenjenju primjene policijskih ovlašćenja Savjet je imao na raspolaganju oskudnu medicinsku dokumentaciju. Nedostajala su i izjašnjenja i informacije od određenih institucija.

⁹⁷ Pozivi HMP koje potpisuju dr Radunović, nečitko ime, (prvi poziv) i dr Miljan Zindović (drugi poziv); Dokumentacija Savjeta.

⁹⁸ Obračanje Savjeta direktoru UP broj 12/7-10 i advokatu g. Piperoviću broj 12/8-10 od 04.06.2010.; Dokumentacija Savjeta.

⁹⁹ 01 broj 051/10-21060 od 11.06.2010.; Dokumentacija Savjeta.

¹⁰⁰ Isto.

¹⁰¹ Obračanje adv. Piperovića Savjetu broj 12/10 -10 od 17.06.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁰² Dopis zamjenici VDT gospođi Suzani Milić broj 12/11-10 od 21.09.2010; Dokumentacija Savjeta.

¹⁰³ Zabilješka o neposrednoj i pisanoj komunikaciji sa familijom Čekić sastavni je dio predmeta.

¹⁰⁴ Zaključak Savjeta broj 12/14-10 usvojen na 3-oj sjednici od 03.03.2011; Dokumentacija Savjeta.

Savjet i ovom prilikom podsjetio da nedostaci i kontradiktornost u medicinskoj dokumentaciji uzrokuju ozbiljne probleme i teškoće pri procjeni primjene policijskih ovlaštenja nad osobama koje su tokom saslušanja i policijskog pritvora koristile hitnu medicinsku pomoć (HMP). U tom pogledu, uz puno uvažavanje intenziteta i težine posla u HMP, Savjet je pozvao medicinske radnike, da odgovarajuću dokumentaciju kreiraju savjesno, odgovorno, precizno i bez vanprofesionalnih uticaja.¹⁰⁵

Savjet je kompetan predmet spisa vezanih za slučaj građanina Čekića, uključujući i svoj izvještaj, dostavio Osnovom državnom tužiocu (ODT) u Podgorici na ocjenu i odlučivanje.¹⁰⁶

Konačno, Savjet je konstatovao da će pratiti dalji razvoj događaja vezanih za ovaj predmet i staviti ga u rad onda kada to dozvole i omoguće činjenične okolnosti.

Više državno tužilaštvo u Podgorici informisalo je Savjet za građansku kontrolu policije da je uz akt ODT u Podgorici, Ktr. Br.209/11 od 13.05.2011. godine, zaprimilo spise predmeta Savjeta formirane u postupku za ocjenu primjene policijskih ovlaštenja u slučaju Fikreta Čekića, protiv kojeg se, prema datom obavještenju, po optužnici Višeg državnog tužioca u Podgorici vodi krivični postupak pred Višim sudom u Podgorici zbog izvršenja više krivičnih djela.¹⁰⁷

Zamjenica Višeg državnog tužioca, gospođa **Suzana Milić**, u obraćanju Savjetu demantovala je navode iz usvojenog zaključka da tužilaštvo nije blagovremeno dostavilo tražene podatke. Iz Tužilaštva je saopšteno da je predmetni odgovor dostavljen Savjetu dana 15. 10. 2010. godine o čemu prema navodima postoji potvrda u dostavnoj knjizi.¹⁰⁸

U dopisu se, dalje, napominje da su u tom aktu sadržani odgovori na sva pitanja postavljena od strane Savjeta, te da Više državno tužilaštvo u Podgorici, kao stvarno i mjesno nadležno Tužilaštvo u ovoj krivično pravnoj stvari, pored činjenica i podataka, odnosno dokaza koji se se odnosili na krivična djela, koja su optuženim licima stavljena na teret prilikom donošenja meritornih odluka, cijenilo i činjenice i podatke koji su se odnosili na povredu koja je zapažena na usni Fikreta Čekića, kao i činjenice i podatke o postupanju ovlašćenih službenih lica koja su postupala u ovom slučaju, i pri tom našlo da ovlašćena službena lica nijesu prekoračila ovlaštenja u pogledu primjene sile, koja je kako to proizilazi iz podataka u spisima predmeta i iskaza osumnjičenog Čekića, datog u prisustvu svog branioca, preduzeta u cilju savladavanja otpora i pokušaja bjekstva optuženog Čekića.¹⁰⁹

¹⁰⁵ Isto.

¹⁰⁶ Dopis predsjednika Savjeta ODT u Podgorici broj 12/15-10 od 03.03.2011; Dokumentacija Savjeta.

¹⁰⁷ Dopis zamjenice Višeg državnog tužioca gospode Suzane Milić Ktr. Br. 813/10 od 24.05.2011. godine primljen u Savjetu 03.06.2011. godine pod brojem 12/16-10; Dokumentacija Savjeta.

¹⁰⁸ Savjet se upoznao sa odgovorom Višeg državnog tužioca i isti uvrstio u predmet spisa koji prati konkretni slučaj. Dodatnom provjerom konstatovano je da se predmetni odgovor Višeg državnog tužioca ne nalazi u predmetu spisa niti postoji dokaz o prijemu istog kod službe Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

¹⁰⁹ Isto.

Primjena policijskih ovlaštenja prema učesnicima u saobraćaju

Savjet za građansku kontrolu rada policije, tradicionalno, i u 2011. godini, interesovao se za ravnopravnu primjenu policijskih ovlaštenja prema svim učesnicima u saobraćaju.

U tom kontekstu Savjet se posebno kod Uprave policije interesovao za djelotvornu primjenu i svrsishodnost Zakona o bezbjednosti saobraćaja.

Na zahtjev Savjeta Uprava policije je dostavila informaciju da je ova Uprava u 2009. godini, shodno Zakonu o bezbjednosti saobraćaja, podnijela 61.675 prekršajnih prijava i izdala 51.221 nalog za plaćanje novčane kazne, od kojih su 442 naloga izdata pješacima i to: 397 naloga zbog nepostupanja pješaka po svjetlosnim saobraćajnim znacima, 42 naloga nepropisnog prelaženja pješaka preko kolovoza i tri naloga zbog nepropsinog kretanja pješaka po kolovozu.

U nastavku obrade podataka koji tretiraju rad Uprave policije u domenu primjene Zakona o bezbjednosti saobraćaja u 2008/2009. godini, Savjet je informisan da su tokom 2008. godine ovlašćeni službenici za vođenje prekršajnog postupka Uprave policije primili u rad 136.780 predmeta, a da je iz prijednog perioda neriješenih ostalo 120.708 predmeta, tako da je ova Uprava, tokom 2008. godine, u radu imala ukupno 257.448 predmeta. U toku 2009. godine ovlašćeni službenici za vođenje prekršajnog postupka primili su u rad 126.652 predmeta, što je sa 186.030 neriješenih iz prijednog perioda rezultiralo obradom ukupno 312.682 predmeta, od kojih je 94.786 riješeno a neriješenih ostalo 217.896 predmeta.

Savjet je razmatrajući navedene podatke zaključio da je značajno povećana primjena policijskih ovlaštenja prema pješacima kao učesnicima u saobraćaju što doprinosi ravnopravnom tretmanu i ukupnom povećanju bezbjednosti saobraćaja.

Primjetno je ipak da će značajan broj predmeta ostati neriješen što ozbiljno dovodi u pitanje svrsishodnost primjene datih policijskih ovlaštenja i osjećaju, kod građana, o neravnopravnom tretmanu. Uz to država se lišava značajnog novca potrebnog za brojne javne djelatnosti. Iz tih razloga je potrebno razmisliti o unaprijeđenju postojeće prakse i procedure.

Slučaj prebijanja Budimira Maraševića i Nikole Medenice

Po sopstvenoj inicijativi Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj **Budimira Maraševića i Nikole Medenice** iz Bijelog Polja o kojem su izvijestili mediji¹¹⁰.

Prema navodima građanina Maraševića (1988), koje su prenijeli mediji, njegovog druga Nikolu Medenicu i njega nekoliko policijskih službenika je napalo bez razloga samo zato što su ih zamolili da ne puše tokom njihovog obroka u pekari „Nord“, u ulici Tomaša Žižića u Bijelom Polju, u kojoj se desio incident. Jedan policajac, prema medijskim navodima, koji se legitimisao značkom, Maraševića je izveo iz pekare dok su dvojica mladića nastavila da tuku Medenicu u samom objektu. Građanin Marašević je nakon incidenta hospitalizovan a Medenica, po ukazanoj

¹¹⁰ Inicijativa člana Savjeta broj 29-10 od 15.07.2010. godine i tekst „Policajci pretukli komandirovog sina“ objavljen u dnevnoj novinini „Dan“; Dokumentacija Savjeta.

ljekarskoj pomoći, pušten na kućno liječenje. Dokumentacija Savjeta upotpunjena je izjavom Budimira Maraševića i Nikole Medenice, uz priloženu medicinsku dokumentaciju, koja je potvrdila navode o nastalim povredama.¹¹¹

Savjet je uputio inicijalni dopis prema direktoru Uprave policije (UP) **Veselinu Veljoviću** interesujući se za detalje događaja od 10/11. jula 2010. godine.¹¹²

Direktor UP u odgovoru Savjetu naveo je da je kriminalistička obrada i druge policijske mjere i radnje uputila na sumnju da je policijski službenik Područne jedinice Berane, **Milan Minić**, 11. jula 2010. godine ispred pekare „Nord“ u Bijelom Polju, tokom tuče Maraševiću zadao udarac pesnicom u predjelu potiljka, uslijed čega je ovaj pao na asfalt i izgubio svijest i da se u njegovom društvu, kritičnom prilikom, nalazio i službenik **Dejan Jarčević**. Dalje je navodeno da je osumnjičeni policijski službenik Minić, koji u trenutku kritičnog događaja nije bio na dužnosti, uz krivičnu prijavu predat sudiji Osnovnog suda u Bijelom Polju, zbog osnovane sumnje je počinio krivično djelo teška tjelesna povreda. Ovim povodom, Minić je udaljen sa posla do odluke tužioca, a dokumentacija u vezi sa događajem dostavljena je starješinama službenika Minića i Jarčevića.¹¹³

U nastavku obrade predmeta Savjet je pribavio zaključak Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) sa izvještajem o izvršenim provjerama i kopijom spisa predmeta.¹¹⁴ Zaključkom ovog Odjeljenja pružena je ocjena da su, na temelju, rezultata izvršenih provjera, na rasvjetljavanju okolnosti predmetnog događaja od strane rukovodioca PJ Bijelo Polje preduzete zakonom utvrđene službene mjere i radnje, koje su, uz obavljene konsultacije sa Osnovnm državnim tužiocem (ODT) u Bijelom Polju, rezultirale podnošenjem krivične prijave protiv policijskog službenika Milana Minića i pokretanjem disciplinskog postupka. U ocjeni je, takođe, navodeno da u sprovedenom postupku nije utvrđeno postojanje elemenata za uvrđivanje disciplinske odgovornosti policijskog službenika Dejana Jarčevića u ovom događaju.

Izvještaj unutrašnje kontrole policije prati obilna dokumentacija koja potvrđuje objektivna i profesionalna pristup ovog Odjeljenja.

Policajci Dejan Jarčević i Milan Minić, u zapisniku o obavještenju prikupljenom od građanina, od 11.07.2010. godine, naveli su da su zajedno, kritičnog dana, došli u pekaru “Nord”. Tu su zatekli dva mlada momka. Jednog od njih su, kažu, poznavali i to Nikolu Medenicu, sina kolege **Dragana Medenice**. Nakon toga u pekaru su stigli i njihovi poznanici **Slobodan Veličković** i **Radovan Furundžić**. Veličković je imao zapaljenu cigaretu kada je ušao u objekat. Prisutni Medenica se upravo njemu obratio riječima “Ugasi tu cigaretu, smeta mi dim tvoje cigarete, ovdje se ne puši”. Veličković je potom, prema navodima, prišao Medenici i pitao

¹¹¹ Inicijativa za preispitivanje odgovornosti policijskih službenika Milana Minića i Dejana Jarčevića koju su uputili građani Nikola Medenica i Budimir Marašević pored svojeručno potpisane detaljne izjave od 27.07.2010. godine sadrži otpusnu listu sa Neurohiruške klinike Kliničkog centra Crne Gore, izvještaje ljekara specijaliste i fotografije koje potvrđuju postojanje povreda; Predmet broj 29/4 -10 od 30.07.2010; Dokumentacija Savjeta.

¹¹² Dopis Savjeta direktoru UP broj 29/2-10 Od 16.07.2010.godine; Dokumentacija Savjeta.

¹¹³ Odgovor direktora UP 01 broj 08/10-26558 od 21.07.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹¹⁴ Dopis rukovodioca Odjeljenja Veselina Šaranovića Savjetu 01/4 broj 086/10-15420/2 od 11.10.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

ga hoće li on da je ugasi. Tada se, prema navodima policijaca, umiješao, nastupajući povišenim tonom, građanin Marašević. Policajac Minić se uputio prema njima naređujući im da prekinu sa svađom. Prišao je, prema datoj izjavi, građaninu Medenici i rekao “Smiri se, reći ću te kod tate kako se ponašaš”. Ovaj mu je odgovorio da nema razloga za tim. Nakon toga je iz objekta izveo Maraševića ali su se u međuvremenu, u samom objektu, pobili Medenica i Veličković.¹¹⁵ Građanin Marašević je tvrdio da ga je policijski službenik Minić udario, po izlasku iz pekare, u potiljak zbog čega je pao i izgubio svijest.¹¹⁶

Na traženje Savjeta direktor UP je informisao da je rukovodilac PJ Bijelo Polje disciplinskom tužiocu UP podnio prijavu protiv Milana Minića zbog sumnje da je počinio teži disciplinski prekršaj ali je isti, nakon sprovedenog postupka, oslobođen odgovornosti.¹¹⁷

ODT u Bijelom Polju informisao je Savjet da je, nakon završene istrage, ocijenio da nema dokaza da je okrivljeni policijski službenik Minić, povodom konkretnog događaja, učinio krivično djelo koje mu je stavljeno na teret te da je odustao od krivičnog gonjenja. U dopisu je, dalje, navodeno da je istražni sudija Osnovnog suda u Bijelom Polju donio rješenje kojim obustavlja istragu protiv Milana Minića, zbog odustanka ODT od krivičnog gonjenja.¹¹⁸

Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja, pribavljene medicinske dokumentacije i zaključka Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije, Savjet je ocijenio da su teške povrede kod Marašević Budimira nastale u toku preduzimanja službenih radnji od strane policijskih službenika Minić Milana i Jarčević Dejana, koji su se te noći zadesili u pomenutom objektu i legitimisali u cilju spriječavanja tuče između dvije grupe mladića u kojoj su sa jedne strane učestvovali građani Marašević i Medenica.¹¹⁹

Savjet je sa žaljenjem konstatovao da u pokrenutom disciplinskom i krivičnom postupku nije utvrđena odgovornost policijskih službenika za nastalu tešku tjelesnu povredu građanina Maraševića, koji su, predmetnog događaja, preduzimali službene radnje.

Savjet je ocijenio da teret odgovornosti ostaje na Upravi policije.

Slučaj Sloba Mirkovića

Na sopstvenu inicijativu, na temelju pisanja medija, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj građanina **Sloba Mirkovića** iz Bijelog Polja.

Nezavisni dnevnik „Vijesti“ prenio je navode građanina Mirkovića da su ga dana 26. aprila 2010. godine dvojica policijskih inspektora navodno maltretirala i pretukla ispred

¹¹⁵ Zapisnici o obavještenju prikupljenom od građanina Dejana Jarčevića i Milana Minića, od 11.07.2010. godine koje je uzeo ovlašćeni policijski službenik Ivan Baltić; Dokumentacija Savjeta.

¹¹⁶ Izvještaj Unutrašnje kontrole policije, potpisala Vesna Pavićević, strana 2, od 08.10.2010; Dokumentacija Savjeta.

¹¹⁷ Obavještenje direktora UP Savjetu 01 broj 226/11-104/3 od 10.03.2011; Dokumentacija Savjeta.

¹¹⁸ Obavještenje zamjenice ODT u Bijelom Polju Ljubinke Madžgalj KT br.444/10 od 15.04.2011 godine; Dokumentacija Savjeta.

¹¹⁹ Zaključak Savjeta broj 29/16-10 sa 5-te sjednice održane 29.04.2011; Dokumentacija Savjeta.

službenih prostorija.¹²⁰ U tekstu se navodi da je advokat **Kasim Dizdarević**, punomoćnik građanina Mirkovića, tamošnjem državnom tužiocu podnio krivičnu prijavu protiv službenika Područne jedinice Bijelo Polje **Aleksandra Vojinovića** i **Ćemala Ljuce** zbog sumnje da su dana 26. aprila 2010. godine prema imenovanom građaninu izvršili krivična djela teška tjelesna povreda u sticaju sa mučenjem i zlostavljanjem, nanijevši mu brojne tjelesne povrede među kojima lom zuba i potres mozga.

Savjet za građansku kontrolu rada policije obavijestio je direktora Uprave policije o pokretanju postupka za ocjenu primjene policijskih ovlaštenja, i uz dostavu kopije novinskog teksta, zatražio sve relevantne informacije u vezi sa predmetnim slučajem.¹²¹

Rukovodilac Područne jedinice Bijelo Polje **Petar Šestović** u odgovoru Savjetu naveo je da je, 24. aprila 2010. godine iza ponoći, građanin **Željko Knežević**, vlasnik ugostiteljskog objekta „Makijato“ dežurnoj službi prijavio da su u njegovom lokalu navodno napadnuti kako njegovi zapošljeni radnici tako i on od strane Mirković Sloba, **Ćetković Gorana** i **Trubljanin Ernada**, svi građani Bijelog Polja, kao i da su, nakon dolaska policije na lice mjesta, sve tri osobe, bile u bjekstvu.¹²² U istom dopisu se dalje navodi da je „kriminalističkom obradom od strane službenika policije utvrđeno da se na lice mjesta nalazio inspektor Aleksandar Vojinović, koji je pokušao da spriječi tuču u čemu je spriječen od strane Mirkovića na način što ga je ovaj hvatao za ruke i gurao od sebe“ kao i da je „preduzetim radnjama utvrđeno da su Mirković, Ćetković i Trubljanin nanijeli lake tjelesne povrede vlasniku i radniku u lokalu Željku Kneževiću i **Pedragu Ćetkoviću**.¹²³ Od strane službenika policije, kaže se u dopisu, preduzete su mjere i radnje u cilju pronalaska Mirkovića, Ćetkovića i Trubljanina.¹²⁴ Dalje se navodi da su dana 26. aprila 2010. godine inspektori PJ Bijelo Polje Vojinović i Ljuca zatekli u Tršovoj ulici građanina Mirkovića, kojeg su obavijestili da mora sa njima poći u službene prostorije radi obavljanja informativnog razgovora.¹²⁵ Policija dalje navodi da su imenovani inspektori građanina Mirkovića predali policijskom službeniku **Veselinu Šečkoviću** koji je obrađivao predmetni slučaj. Nakon obavljenog informativnog razgovora, koji je trajao oko sat vremena, građanin Mirković je pušten kući. Nakon par dana u službene prostorije su se dobrovoljno javile i ostale osobe koje su nakon obavljenog informativnog razgovora puštene kući. Rukovodilac PJ Bijelo Polje obavijestio je Savjet da je događaju blagovremeno informisan mjerodavni državni tužilac koji se, u komunikaciji sa službenicima policije, izjasnio da se protiv Mirkovića, Ćetkovića i Trubljanina podnese krivična prijava zbog osnova sumnje da su počinili krivično djelo lake tjelesne povrede iz člana 152. St. 2 KZ Crne Gore a protiv građanina Mirkovića dodatno i za spriječavanje službenog lica u vršenju službene radnje iz člana 375 KZ Crne Gore. Rukovodilac

¹²⁰ ND „Vijesti“, tekst „Osumnjičenog pesnicom u glavu“ autor B.Č; rubrika „Društvo“, strana 13, petak, 30.04.2010. godine; Dokumentacija Savjeta

¹²¹ Dopis predsjednika Savjeta broj 16/2-10 od 30.04.2010. godine direktoru UP; Dokumentacija Savjeta.

¹²² Dopis rukovodioca PJ Bijelo Polje 31-01broj 240/10-7447 od 11.06.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹²³ Isto

¹²⁴ Savjetu nije precizirano, od strane rukovodioca PJ Bijelo Polje, koje su preduzete mjere i radnje u cilju pronalaska navedenih osoba s obzirom da su se iste, kako se kasnije saznaje, dobrovoljno javile policiji.

¹²⁵ Prema navodima iz policije, Mirković je u društvu inspektora Vojinovića pješice došao do odredišta, dok je inspektor Ljuca koristio sopstveno vozilo.

PJ Bijelo Polje ukazao je Savjetu da građanin Mirković nije podnosio bilo kakvu prijavu protiv policijskih inspektora.¹²⁶

Na traženje Savjeta ministar unutrašnjih poslova u Vladi Crne Gore **Ivan Brajović** dostavio je nalaz Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP), sačinjen na osnovu izvršene kontrole povodom pritužbe o nezakonitoj upotrebi sredstava prinude.¹²⁷ U veoma detaljnom i iscrpnom izvještaju o izvršenim provjerama pritužbe, potpisuje službenica **Vesna Pavićević**, navodi se da je građanin Mirković već 29.04.2010. godine uputio pritužbu ovom Odjeljenju a da je dan ranije podnio krivičnu prijavu protiv policijskih inspektora zbog sumnje da su na njegovu štetu izvršili krivično djelo teška tjelesna povreda i krivično djelo mučenje i zlostavljanje.¹²⁸ U pritužbi građanin Mirković navodi da ga je inspektor Vojinović ispred zgrade PJ Bijelo Polje udario pesnicom u predjelu glave a potom upotrijebio fizičku prinudu i zajedno sa kolegom Ljuca uveo u službene prostorije. Građanin Mirković je naveo da je molio policijske inspektore da ga ne tuku ukazujući na svoj invaliditet. I pored toga, prema navodima u pritužbi, inspektori su ga udarali stisnutim pesnicama i nogama u predjelu glave, vrata, grudi i leđa, bačajući ga na sto, prilikom čega je zadobio potres mozga, lom petog zuba u donjoj vilici, nagnječenje u predjelu desne obrve, lijevog obraza, lijevog uha i u predjelu nosa, oguljotinu na vratu, ogrebotine u predjelu leđa i grudnog mišića, od čega je kratko gubio svijest i povraćao. Građanin Mirković je priložio i značajnu dokaznu dokumentaciju – fotografije i medicinske nalaze.¹²⁹

Savjet je tokom rada na predmetu, poput Odjeljenja za unutrašnju kontrolu, primjetio niz kontadiktornosti kada je riječ o navodima policije i unutrašnje kontrole policije ili policije, unutrašnje kontrole policije i građanina Mirkovića kao i u priloženoj ljekarskoj dokumentaciji.

Unutrašnja kontrola policije je konstatovala da se ne može nesumnjivo utvrditi da su tjelesne povrede podnosioca pritužbe nastale kao posljedica nezakonite upotrebe prinude od strane imenovanih policijskih službenika. Od iznijetih protivurječnosti izdvajaju se sljedeće: u postupku provjere utvrđeno da je privođenju prijetila tuča u objektu „Makijato“ u kojoj je Mirković Slobo učestvovao; ljekarka koja ga je primila u Zavodu hitne medicinske pomoći, navela je da je otok iznad oka stariji od navedenog vremena povrijeđivanja, te da pregledom nije utvrđen otok bilo koje strane vilice, obzirom da je zub ekstrahovan u cjelini; suprotno navodima Mirkovića drugi ljekar je u anamnezi konstatovala da Mirković nije povraćao niti gubio svijest i da nije bilo elemenata za navedeni poremećaj moždane funkcije; u pogledu izjave da je nakon izlaska iz zgrade policije došao kod Četković Gorana i da mu je pokazao zub, povrede usana i brade i tragove krvi Četković, ove izjave, nije potvrdio i dr.¹³⁰ U Izvještaju se zaključuje da,

¹²⁶ Isto.

¹²⁷ Dopis ministra unutrašnjih poslova Savjetu broj 01-2091/1 OD 21.09.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹²⁸ Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP-a od 20.07.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹²⁹ Isto.

¹³⁰ Takom rada na predmetu, uz ove, Savjet je registrovao i kontradiktornosti u nalazima policije i Unutrašnje kontrole policije. Naime u citiranom dopisu rukovodioca PJ Bijelo Polje prvo se navodi da su od strane službenika policije preduzete odgovarajuće radnje u cilju pronalaska Mirkovića, Četkovića i Trubljanina. U dokumentaciji Unutrašnje kontrole policije navodi se da je „daljim provjerama utvrđeno da su za Mirkovićem, Četkovićem i Trubljaninom preduzete intenzivne mjere pronalaska što je evidentirano kao poseban zadatak u patrolnim listovima

shodno iznijetom, nijesu utvrđeni dokazi koji bi nesporno ukazali na osnovanu sumnju da su policijski službenici PJ Bijelo Polje Vojinović Aleksandar i Ljuca Ćemal, tokom kritičnog događaja, nezakonito upotrijebili prinudu i nanijeli tjelesne povrede građaninu Mirkoviću i obavještava da su predmetni spisi dostavljeni Osnovnom državnim tužiocu na ocjenu i odlučivanje o postojanju elemenata krivične odgovornosti imenovanih policijskih službenika.¹³¹

Savjet se kod Osnovnog državnog tužioca (ODT) u Bijelom Polju interesovao za status predmetnog postupka protiv dvojice policijskih službenika.¹³² Zamjenik tužioca **Tanja Nišavić** obavijestila je Savjet da je ovo tužilaštvo dana 04.05.2010. godine Osnovnom sudu (OS) u Bijelom Polju podnijelo prijedlog za preduzimanje istražnih radnji protiv Aleksandra Vojinovića i Ćemala Ljuce zbog krivičnog djela mučenje i zlostavljanje u sticaju sa krivičnim djelom laka tjelesna povreda. Iz ODT je još saopšteno da su istražnom sudiji OS vraćeni, radi dopune, spisi sprovedenih istražnih radnji.¹³³

Do izvjesnog zastoja u radu na ovom predmetu došlo je usljed odugovlačenja konstatovanja završetka imenovanja novih članova Savjeta od strane Skupštine Crne Gore.

Savjet se, po imenovanju svog novog saziva, kod OS u Bijelom polju interesovao za status predmeta u vezi sa predmetnim događajem.¹³⁴ Istražni sudija **Rakonjac** obavijestila je Savjet da je po prijedlogu ODT u Bijelom Polju protiv Vojinovića i Ljuce vođen i završen postupak istražnih radnji i da je predmet dostavljen dana 15.12.2010. godine, na dalji postupak i odluku.¹³⁵

OS u Bijelom Polju obavijestio je Savjet, istim dopisom, da je kod ovog Suda u toku postupak istrage protiv građanina Mirkovića zbog krivičnog predmeta spriječavanje službenog lica u vršenju službene radnje i Ćetković Gorana i Trubljanin Ernada zbog krivičnog djela laka tjelesna povreda. Osumnjičeni nijesu saslušani iz razloga, kako je navedeno iz suda, zato što se ne nalaze na teritoriji Crne Gore već u inostranstvu, na nepoznatim adresama, što je utvrđeno na temelju provjere preko Uprave policije PJ Bijelo Polje.

U nastavku obrade predmeta Savjet se ponovo kod ODT interesovao u kojoj se fazi nalazi predmetni postupak.¹³⁶ ODT u Bijelom Polju, povodom navedenog događaja, obavijestilo je Savjet o donošenju rješenja o odbačaju krivične prijave građanina Mirkovića protiv policijskih službenika Vojinović Aleksandra i Ljuce Ćemala, uz ocjenu da ne postoji osnovana sumnja da su osumnjičeni izvršili prijavljena krivična djela, niti drugo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti.¹³⁷

policajaca koji su obavljali patrolnu službu i pozorničku djelatnost za dane 25. i 26.04.2010. godine. Međutim u dopisu rukovodioca PJ Bijelo Polje konstazuje se da su se nakon nekoliko dana građani Ćetković i Trubljanin dobrovoljno pojavili u službene prostorije što može da vodi razmišljanju o preduzimanju i efikasnosti preduzetih mjera pronalska ovih osoba.

¹³¹ Isto.

¹³² Dopis Savjeta broj 16/5-10 od 27.09.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹³³ Obavještenje ODT u Bijelom polju KT br.282/10 od 05.10.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹³⁴ Dopis Savjeta OS u Bijelom Polju broj 16/7-10 od 14.02.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹³⁵ Kri.br.186/10, obavještenje OS u Bijelom Polju od 17.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹³⁶ Dopis Savjeta ODT u Bijelom Polju broj 16/9-10 od 29.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹³⁷ Obavještenje zamjenika ODT u Bijelom Polju Tanje Nišavić Savjetu od 07.04.2011; Dokumentacija Savjeta.

Na temelju sprovedenog postupka, utvrđenog činjeničnog stanja i sprovedene predmetne Savjet je konstatovao da raspoloživa medicinska dokumentacija i nalaz vještaka medicinske struke nijesu potvrdili javno iznijete tvrdnje građanina Mirkovića o povredama. Na temelju iznijetog, Savjet je zaključio da službenici Uprave policije koji su postupali tokom kritičnog događaja, u kojem je učestvovao građanin Sloba Mirković iz Bijelog Polja, nijesu prekoračili ovlašćenja u vršenju Zakonom utvrđenih nadležnosti.¹³⁸

Zaključak je dostavljen Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj građanina iz Berana

Savjetu za građansku kontrolu rada policije obratio se građanin iz jednog sela kod Berana, tražeći, kako je naveo, zaštitu od pripadnika tajne i javne policije.¹³⁹

U prilogu pritužbe podnosilac je dostavio obraćanja, istim povodom, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Vrhovnom državnom tužiocu i direktoru Uprave policije upućena tokom 2009. i 2010. godine. U svojim obraćanjima građanin, između ostalog, navodi da pripadnici tajne i javne policije već godinama pokušavaju da ga liše života na razne načine. On je pred Savjetom ustvrdio da iza navedenih aktivnosti navodno stoji njegova bivša supruga sa njenim nevjenčanim partnerom, koji je navodno jedan od šefova kontra - obavještajne službe pokrajine Baden Vitenberg u Njemačkoj a čiji su ogranci preko Prizrena stigli u Berane.¹⁴⁰

Savjet je predstavku uzeo u razmatranje i od direktora Uprave policije (UP) zatražio informaciju da li je konkretni građanin, u ranijem periodu, ovoj Upravi upućivao pritužbe na postupanje policijskih službenika Područne jedinice Berane, u pogledu čega je informisan da je imenovani građanin u martu 2009.godine Ministarstvu unutrašnjih poslova (MUP) uputio zahtjev za zaštitu a da drugih pritužbi nije bilo.¹⁴¹ UP dostavila je Savjetu, na upoznavanje, raniji odgovor upućen MUP. U njemu UP obavještava ministra unutrašnja poslova da su izvršene naložene provjere i da je konstatovano da se radi o osobi sa navodnim duševnim smetnjama i da pati od manije gonjenja, da je sklona incidentima i da odbija da se podvrgne liječenju.¹⁴²

U namjeri da pribavi što relevantnije informacije u pogledu tretmana ove osobe od strane lokalne policije Savjet je od građanina zatražio konkretizaciju predstave u smislu jasnog opisa povrede prava odnosno prekoračenja primjene policijskih ovlašćenja.¹⁴³

¹³⁸ Zaključak sa 5-te sjednice Savjeta od 29.04.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹³⁹ Autori publikacije i ovog izvještaja, odlučili su, uz saglasnost Savjeta, da se shodno relevantnim standardima, zaštititi identitet podnosioca ove predstave. Pritužba građana primljena u Savjetu dana 22.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁴⁰ Obraćanje građanina S.S. MUP-u od 26.10.2010. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁴¹ Odgovor direktora UP Savjetu 01 broj 086/11-14469/2 od 27.04.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁴² U informaciji se još navodi da su obavljene informativni razgovori sa članovima familije podnosioca pritužbe koji su policijske službenike informisali o iznijetim zdravstvenim konstatacijama; Obavještenje direktora UP ministru unutrašnjih poslova J.Kalamperoviću 01 broj 086/09-3694/1 od 13.03.2009. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁴³ Obraćanje Savjeta podnosiocu pritužbe broj 21/2-11 od 04.04.2011.godine; Dokumentacija Savjeta.

U odgovoru se navodi da su pripadnici Agencije za nacionalnu bezbjednost i policije, u više navrata, navodno pokušali da ga otruju i likvidiraju na način što su mu u lokalima sipali tečnost u sokove i kafu, sipali hemijsku supstancu u burek, kao i da je u pojedinim prodavnicama, prilikom kupovine hljeba, osjetio veliku mučninu i povraćanje, da mu je ukraden određeni novac kao i da pojedini imenovani inspektori angažuju narkomanske zavisnike da nasreću na njegovu imovinu i njega lično.¹⁴⁴

Na temelju pribavljene dokumentacije i sprovedene rasprave, Savjet je konstatovao da u konkretnom slučaju nema elemenata koji ukazuju na prekoračenje ovlašćenja službenika policije.¹⁴⁵

Ocjena Savjeta je dostavljena podnosiocu predstavke i Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

LGBT zajednica i policija

Savjet za građansku kontrolu rada policije u 2011. godini posvetio je kontinuiranu pažnju popravljajući i razvijajući odnosa između policijske organizacije i LGBT zajednice.¹⁴⁶

Do zanimanja za ovu socijalnu grupu došlo je na temelju inicijalnog dopisa nevladine organizacije (NVO) „**LGBT Forum Progres**”, prve transparentne LGBT grupe u Crnoj Gori,¹⁴⁷ koja je iskazala interesovanje za uspostavljanje saradnje kao i na temelju konkretnih pritužbi koje su se odnosile na primjenu policijskih ovlašćenja.

NVO „LGBT Forum Progres“, sa sjedištem u Podgorici, upoznala je Savjet da se zbog prirode svoje misije i potreba grupe sa kojom radi obratila Upravi policije (UP) sa inicijativom da upostave blisku komunikaciju i saradnju kao i posebnim zahtjevom da se izradi bezbjednosna procjena održavanja Povorke ponosa u Podgorici. Sa tim u vezi Savjetu je ukazano na navodno neprofesionalno i diskriminatorno ponašanje što su iz ove NVO dokumentovali sa tri slučaja koje je Savjet, uz dodatnu jednu pritužbu, pojedinačno razmatrao ali jedinstveno zaključio.

Naime, iz „LGBT Forum Progres“ saopštili su da navodno nekoliko sedmica čekaju na izradu bezbjednosnog rizika održavanja prve Povorke ponosa u Podgorici i Crnoj Gori. Kazali su da su se uredno pojavili na zakazanom sastanku u policijskim prostorijama, u PJ Podgorica,¹⁴⁸ ali da na istom nijesu mogli saopštiti pripremljene informacije policiji relevantne sa aspekta održavanja najavljenog Povorke jer im je predstavnik UP rekao „da on nema mandat“ da sa njima

¹⁴⁴ Dopis građanina upućen Savjetu dana 14.04.2011. godine zaven pod brojem 21/3-11; Dokumentacija Savjeta.

¹⁴⁵ Zaključak sa 5-te sjednice Savjeta održane 29.04.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁴⁶ Lezbejske (L), gay (G), biseksualne (B), transrodne (T) osobe.

¹⁴⁷ LGBT Forum Progres je prva crnogorska vidljiva LGBT grupa; Videti: www.lgbtprogres.me

¹⁴⁸ Službena zabilješka LGBT Forum Progres od 10.04.2011. godine sa sastanka sa zamjenikom rukovodioca Ekspoziture za JRM sastavni je dio predmeta broj 29/11; Dokumentacija Savjeta.

o tome razgovara. U ovoj NVO su ocijenili da odugovlačenje prikupljanja podataka, odugovlačenje uspostavljanja redovne komunikacije i izrade potrebne procjene utiče na mogućnost održavanja skupa kao i na njegovu ukupnu bezbjednost. Odugovlačenje, kazali su iz „LGBT Foruma Progres“, bitno utiče na slobodu izražavanja i slobodu okupljanja a dovodi u pitanje i zaštitu ukupnog integriteta svih potencijalnih učesnika događaja. Od Savjeta je zatraženo da ispita postupanje policije u konkretnom slučaju, provjeri zašto nikakvih zvaničnih susreta i komunikacije tim povodom nije bilo i zašto organizatoru okupljanja nije zvanično ukazano na eventualne propuste ili nedostatke u prijavi skupa.

Druga pritužba „LGBT Foruma Progres“ odnosila se na pitanje zvanične participacije policije u Organizacionom odboru Povorke ponosa. Savjetu je dostavljena kopija obavještenja Ispostave policije PJ Podgorica o imenovanju Darka Kneževića, zamjenika rukovodioca Ekspoziture za JRM PJ Podgorica sa instrukcijom da se sa njim treba voditi sva dalju predmetna komunikacija. Ova NVO je to ocijenila kao napredak i o tome je izdala pozitivno i po UP saopštenje. Kazali su, u obraćanju Savjetu, da je isto dobro primljeno kod domaće demokratske javnosti i posebno u međunarodnim krugovima. Međutim, kako su naveli u pritužbi, „istog dana nastalo je razočarenje ali je već bilo kasno za povlačenje javnog saopštenja“. Predstavnik organizatora Povorke policijski službenikom Knežević tokom sastanka je obavijestio da on sa ničim nije upoznat i da je njemu rečeno da njima razgovara „o mogućim oblicima saradnje“. Nije prihvatio nikakav razgovor oko elemenata važnih za pripremu i održavanje Parade kazali su Savjetu iz „LGBT Foruma Progres“.¹⁴⁹ Ova NVO je još saopštila ocjenu da u tome nema nikakve njegove lične odgovornosti već da je u pitanju neprofesionalni odnos vezanih starješina koje Kneževića nijesu upoznale sa odlukom UP i dati mu odgovarajuća ovlašćenja. Od Savjeta je u konkretnom slučaju traženo da se utvrdi odgovornost mjerodavnih starješina koje su dovele u takav položaj policijskog službenika Kneževića, organizatorke Povorke i koji su u javnost narušili kredibilitet UP.

Treća pritužba ove NVO odnosila se na navodno postojanje određene distance i suzdržanosti kod UP prema uspostavljanju saradnje. „LGBT Forum Progres“ je inicirao potpisivanje memoranduma o saradnji kojim bi se definisali oblici i sadržaji međusobne saradnje uključujući i obuku policijskih službenika i osoblja organizacije, utvrdili kanali komunikacije, prevencija, prijavljivanje i procesuiranje nasilja, smještaj LGBT osoba u odgovarajuća skloništa i pružanje zaštite radu i funkcionisanju objekata i događaja koji su u funkciji ostvarivanja LGBT prava – kancelarija, klubovi zatvorenog tipa i javne otvorene manifestacije. Ni nakon nekoliko urgencija, saopštili su iz ove NVO, UP nije odgovorila na njihovu inicijativu a registrovane su i određene „konfuzne“ situacije, opisane u prijedlozima pritužbama.

¹⁴⁹ Navode saopštene Savjetu ova NVO je učinila i javnim, putem svog javnog saopštenja, koje su prenijeli svi mediji; Dokumentacija Savjeta.

Savjet je pažljivo razmotrio sve navode NVO. Sa podnosiocem pritužbi, UP i starješinama PJ Podgorica po svim postavljenim pitanjima Savjet je vodio intenzivnu komunikaciju prije svega s namjerom da pomogne pravilnije shvatanje i poštovanje potrebnih procedura i zbog upostavljanja međusobnog povjerenja i boljeg razumijevanja dvije strane. Kroz neposrednu komunikaciju i uz posredovanje Savjeta otklonjeno je niz tehničkih i administrativnih pitanja i što je najvažnije UP odnosno PJ Podgorica počela je sa pisanim oblicima komunikacije sa organizatorima povorke, što je bila jedna od vodećih primjedbi.

Kako su tih mjeseci, period od februara do juna 2011. godine, ljudska prava LGBT osoba bila izraženo prisutna u političkom i društvenom diskursu, tako je bilo i izraženo, posebno retoričko, nasilje nad pripadnicima ove populacije. Uglavnom iz tih razloga ova NVO dodatno je ukazala i na izazove koje LGBT osobe imaju prilikom prijavljivanja i procesuiranja mržnje i nasilja nad njima.¹⁵⁰

Savjet je zaključio rad na ovim predmetima usvajanjem preciznih ocjena, zaključaka i preporuka.

Prije svega, Savjet za građansku kontrolu rada policije je konstatovao da su LGBT osobe izložene različitim oblicima fobije, netolerancije i diskriminacije i da trpe značajnu društvenu distancu i isključenost. Iz tih razloga Savjet je zato i cijenio da je potrebno preduzeti posebne mjere kako bi se pomoglo i podržalo puno uživanje ljudskih prava svih građana, bez obzira na njihovu seksualnu orijentaciju i rodni identitet. U tom pravcu Savjet je podsjetio da je svojim posebnim zaključkom, iz 2010. godine, pozdravio međunarodnu specijalističku obuku grupe crnogorskih policijskih službenika za rad sa LGBT populacijom koja je sprovedena u Kanadi i Sjedinjenim američkim državama. Savjet je dalje ocijenio da treba snažno nastaviti sa procesom povećanja senzibiliteta policijskih službenika u radu sa LGBT osobama i sa izgradnjom dodatne profesionalne pažnje u pogledu tretiranja i procesuiranja nasilja nad njima. Savjet je zato ocijenio posebno važnim da u profesionalnoj komunikaciji sa osobama koje, po temelju svoje seksualne orijentacije i rodnog identiteta, podnose različite prijave do izražaja dolaze policijski službenici sa izgrađenim senzibilitetom i završenim obukama. Savjet je konstatovao da Uprava policije i Područna jedinica Podgorica preduzimaju sve potrebne mjere i radnje, u skladu sa Zakonom, u pogledu izrade bezbjednosnog rizika i pružanja podrške najavljenom skupu „Povorka ponosa“. Savjet je takođe konstatovao da je zakazao sistem komunikacije između starješinskog kadra i policijskih službenika kada je riječ o imenovanju člana Organizacionog odbora Povorka ponosa ali je isto tako informisan da je kasnije uspostavljena redovna i kvalitetna saradnja. Savjet je konačno preporučio da prilikom registrovanja ovih oblika nasilja, prekršajnih i krivičnih djela, prevencije nasilja nad LGBT osobama i edukacije svojih službenika Uprava policije uspostavi direktne oblike komunikacije i saradnje sa nevladinom organizacijom LGBT Forum „Progres“.¹⁵¹ Sa svojim odlukama Savjet je upoznao Upravu policije i NVO „LGBT Forum Progres“.¹⁵²

¹⁵⁰ Dodatna pritužba NVO „LGBT Forum Progres“ broj 29/1-11 od 21.04.2011. godine odnosila se na način policijskog procesuiranja prijetnji i najave nasilja od strane građanina S.Đ. prema Z.C.; Dokumentacija Savjeta.

¹⁵¹ Zaključak i preporuka sa 5-te sjednice Savjeta broj 29/2-11 od 29.04.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁵² Po dobijanju usvojenog zaključka iz „LGBT Forum Progres“ je ocijenjeno da on može pomoći kvalitetniji tretman LGBT populacije od strane policije i unaprijediti međusobno povjerenje; obraćanje direktora NVO „LGBT Forum Progres“ Savjetu broj 29/5-11 od 04.05.2011; Dokumentacija Savjeta.

Savjet je i po zaključivanju predstavljenih predmeta nastavio da prati ovu programsku oblast i uključivao se, kada je god to bilo potrebno, u komunikaciju između NVO sektora i UP. Savjet je svjestan da je svim manjinskim zajednicama potrebno povjerenje u policiju i sa svoje strane je činio sve što je potrebno da se ono izgradi. Iz tih razloga i efekata svog rada vrlo često je u medijima, akademskim i stručnim skupovima promovisan, uz Ombudsmana, u vodeću, prijateljski i podržavajuće, nastrojenu instituciju prema LGBT populaciji.

Krajem juna 2011. Uprava policije Vlade Crne Gore i NVO „LGBT Forum Progres“ zaključili su Sporazum o razumijevanju i saradnji koji predviđa, između ostalog, razvijanje međusobne komunikacije i saradnje po pitanju organizovanja različitih javnih okupljanja LGBT osoba i osiguranja bezbjednosti lokacija i prostora u kojima će se odvijati njihov socijalni život. Iz „LGBT Forum Progres“ ocijenili su da je sporazum važan korak naprijed za osiguranje ostvarivanja prava na mirno okupljanje i potvrda poštovanja obaveze države da će štiti mirna okupljanja i demonstracije LGBT osoba od nasilja onih osoba i grupa u društvu koje ne podržavaju stavove koje skupovi, poput povorke ponosa, promovišu.¹⁵³ „LGBT Forum Progres“ pred Savjetom je istakao pozitivnu ulogu i odnos direktora i menadžmenta policije prema daljoj izradnji senzibiliteta i kapaciteta policijske organizacije za rad sa LGBT zajednicom. „Dobra saradnja sa policijom i njena efikasna zaštita interes je svake manjinske zajednice pa i osoba koje pripadaju tzv. seksualnim manjinama. Važno je građenje održivih institucionalnih i profesionalnih veza između institucija sistema, LGBT populacije i grupa koje sa njom rade. To je posebno važno u crnogorskom društvu koje se nosi sa izraženom homofobijom” – ocijenjeno je iz ove NVO.¹⁵⁴ „LGBT Forum Progres”, u medijima i kroz neposredno obraćanje predsjedniku Savjeta, iskazao je posebnu zahvalnost Savjetu za građansku kontrolu rada policije koji je svojim konkretnim aktivnostima pomogao da policija i „LGBT Forum Progres” prevaziđu početne, obostrane, probleme i izazove i otvore novu, modernu i profesionalnu, dimenziju crnogorske policije.¹⁵⁵ Savjet je konstatovao da je potpisivanje sporazuma dobar početni korak koji su zajednički preduzeli UP i LGBT grupa i da je u pravcu osiguranja profesionalne primjene policijskih ovlaštenja i dužnosti prema osjetljivim grupama.

Doprinos Savjeta u pravcu poboljšanja tretmana LGBT osoba od strane policijskog servisa prepoznat je i na međunarodnom nivou. Predstavnik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, uz predstavnike Uprave policije i NVO sektora, uzeo je učešće na međunarodnoj konferenciji “Udruživanje napora u spriječavanju homofobnog i transfobnog nasilja u Evropi - saradnja pravosudnih organa i civilnog društva” koju su decembra 2011. organizovali ILGA Europe¹⁵⁶ i Vlada Kraljevine Holandije uz pomoć Holandske policijske akademije. Konferencija je organizovana kao završni događaj projekta “Radimo sa policijom. Izazovi govora mržnje u

¹⁵³ Pismo zahvalnosti „LGBT Forum Progres“ predsjedniku Savjeta od 24.06.2010; Dokumentacija Savjeta.

¹⁵⁴ Isto.

¹⁵⁵ Isto.

¹⁵⁶ ILGA Europe je krovna evropska asocijacija LGBT grupa. Videti: www.ilga-europe.org

Evropi” sa fokusom na zakonodavstvo i praksu kada je riječ o saradnji između LGBT organizacija, policije i pravosuđa.¹⁵⁷

Saopštenje NVO “LGBT Forum Progres” pod nazivom “LGBT zajednica i podrška policijskom obrazovanju”, izdato povodom ove konferencije, dostavljeno Savjetu, dostupno je na web sajtu www.lgbtprogres.me. Prenosimo jedan njegov dio:

Tokom trodnevnog skupa predstavljeni su izazovi sa kojima se i dalje susrijeću LGBT zajednice širom Evrope uz promovisanje, što je i bio fokus konferencije, brojnih primjera dobre prakse koji pokazuju da je između policijskog servisa, LGBT zajednice i organizacija civilnog društva moguće uspostaviti snažno povjerenje i obezbijediti maksimalnu zaštitu LGBT osoba od govora mržnje i homofobnog nasilja.

Pozitivno je prepoznat pristup crnogorskog Savjeta za građansku kontrolu rada policije kao kolektivnog nezavisnog ombudsman tijela specijalizovanog za pitanja policije i pohvaljen njegov doprinos boljoj saradnji crnogorske policije sa LGBT zajednicom i brzom rešavanju problema na terenu.

Potpisani sporazum o saradnji između Uprave policije i LGBT Forum Progres u zaključcima i preporukama konferencije je prepoznat kao primjer dobre prakse koji pažljivo treba razvijati i jačati međusobne kapacitete kako bi se sačuvao konstruktivni dijalog i izgradilo povjerenje LGBT zajednice prema policiji, njegovala postojeća politička volja i povećali efikasni kontakti u rješavanju individualnih slučajeva i pružanja potrebne pomoći policiji u prikupljanju dokaznog materijala i zaokruživanju slučajeva prema pravosuđu.

LGBT Forum Progres je uvjeren da će se uz zajedničke napore u narednim godinama povećati broj policijskih službenika koji će se slobodno i bez posljedica, poput drugih evropskih zemalja pa i primjera iz regiona, samodeklarirati unutar crnogorske policije po osnovu svoje seksualne orijentacije i rodnog identiteta i na taj način poboljšati sopstveni položaj i zaštitu prava ali i unaprijediti odnose između policijskog servisa i LGBT zajednice.

Slučaj Pavla Obradovića

Predsjedniku Skupštine Crne Gore **Ranku Krivokapiću** obratio se građanin **Pavle Obradović** iz Beograda, Republika Srbija, pritužbom povodom postupanja državnih službenika koji, kako je naveo, “ugrožavaju njegovu imovinsku sigurnost”.¹⁵⁸

Kabinet predsjednika Skupštine pritužbu je prosljedio Savjetu za građansku kontrolu rada policije s molbom da se ispita istinitost navoda iz pritužbe te da dobiju odgovarajuću povratnu, pisanu, informaciju.¹⁵⁹

U obraćanju građanin Obradović, između ostalog, traži od predsjednika Skupštine da kod mjerodavnih službi “provjeri da li je on počinio neko krično djelo ili prekršaj” ili je kao potencijalno osumnjičeni doveden u pitanje u vezi istog, jer su mu, kako je naveo, činovnici sa obilježjima Crne Gore obili imovinu u selu Lubnica kod Berana (dvije sobe) i iste pretresli.

¹⁵⁷ Materijal i izvještaj sa učešća predstavnika Savjeta na konferenciji sastavni su dio dokumentacije.

¹⁵⁸ Žalba građanina Obradovića upućena je predsjedniku Skupštine Crne Gore 14.02.2011; Dokumentacija Savjeta.

¹⁵⁹ Dopis iz Kabineta predsjednika Skupštine Crne Gore upućen predsjedniku Savjeta broj 01-322/11-118 od 22.marta 2011. godine potpisuje savjetnica mr Jelena Popović; Dokumentacija Savjeta.

Predstavkom je ukazao i na bahato ponašanje policijskih službenika na čelu sa izvjesnim policijskim inspektorom pod imenom Tukso.

U istoj pritužbi Obradović traži da se ispita zašto policija maltretira “izvestan broj živahne i hiperaktivne djece iz Lubnica, privode ih, zatvaraju, pretresaju kuće, čak šta više i fizički maltretiraju” zato, kako se navodi, što su dovedena u vezu sa krađom nekih predmeta nekom lokalnom moćniku.¹⁶⁰ Obradović zaključuje da “ovo nije moguće ni u plemenima Mau-Mau u Africi, kamo li u državi koja želi u EU, da vam inspektor Tuksa ni krivom ni dužnom obje i pretresa kuću u prljavim i blatnjavim čizmama” tražeći da se pristupi provjeri njegove žalbe.¹⁶¹

Radi pribavljanja relevantnih informacija o slučaju Savjet se obratio Upravi policije¹⁶² koja je, nakon izvršenih provjera mjerodavnih službi, konstatovala da je tokom novembra i decembra 2010. godine, od strane nepoznatih počinioca, izvršeno više teških krađa na štetu osoba koje duži vremenski period žive u raznim krajevima Crne Gore i Srbije.¹⁶³ Objekti napada, stoji u informaciji direktora policije, bile su, uglavnom, napuštene kuće locirane u selu Lubnice, opština Berane, kao i u okolnim selima, udaljenim 10 do 15 km od Berana. Policijski službenici PJ Berane, kaže se dalje, su preduzeli mjere i radnje radi identifikovanja počinitelaca ovih krivičnih djela i pronalasku otuđenih stvari poput televizora, bušilica, brusilica, motornih testera i slično.

Naredbom Osnovnog suda u Beranama policijski službenici su dana 29.11.2010. godine u selu Lubnice izvršili pretres kuće vlasništvo **Ranka Obradovića** kao i njegove stare porodične kuće koja se nalazi u neposrednoj blizini.¹⁶⁴ Pretres je, prema navodima, izvršen u njegovom i prisustvu članova familije, u skladu sa odredbama Zakonika o krivičnom postupku. Prije pretresa Ranku Obradoviću predata je naredba o pretresanju, poučen je o pravu na branioca i pravu da, prilikom pretresa, prisustvuju dva svjedoka, što je on odbio. Nakon izvršenog pretresa sačinjen je zapisnik o pretresanju stana i drugih prostorija, koji je građanin Ranko Obradović potpisao bez primjedbi. U odgovoru se dalje navodi da su po okončanom pretresu u službene prostorije PJ Berane pristupili Rankovi sinovi **Đorđe, Živko i Majo Obradović** kao i **Miljan Raković**, sa kojima je obavljen informativni razgovor. Tokom razgovora sa ovim osobama policijski službenici nijesu primjenjivali silu ili bilo kakvu prinudu. Na informativni razgovor, kako se kaže u informaciji direktora policije, ove osobe su pozvane “zbog raspoloživih operativnih saznanja da su navodno učestvovala u izvršenju više krivičnih djela teških krađa te da su, zajedno sa ocem Rankom, posjedovala i prodovala oružje za koje nemaju odobrenje za držanje”.¹⁶⁵ Daljom kriminalističkom obradom policija je došla do saznanja da je Đorđe Obradović počinio krivično djelo teška krađa na štetu **Žarka Račića**, i krivično djelo nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija zbog čega je dana 08.02.2011. godine lišen

¹⁶⁰ Žalba građanina Obradovića upućena je predsjedniku Skupštine Crne Gore 14.02.2011; Dokumentacija Savjeta.

¹⁶¹ Isto.

¹⁶² Dopis broj 22/1-11 od 28.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁶³ Obavještenje direktora Uprave policije predsjedniku Savjeta 01 broj 086/11-13665/2 od 14.04.2011. godine. Dokumentacija Savjeta.

¹⁶⁴ Isto.

¹⁶⁵ Isto.

slobode i zadržan u PJ Berane. Nakon toga je, 10.02.2011. godine predat istražnom sudiji Osnovnog suda u Beranama koji mu je odredio pritvor.¹⁶⁶

U pogledu policijskog službenika pomenutog u predstavci građanina Obradovića pod nadimkom Tukso, Savjet je od direktora policije **Veselina Veljovića** obavješten da policijski službenik **Aleksandar Nikolić**, čiji je nadimak Tukša, nije vršio pretres kuće Ranka Obradovića, već da su to učinili drugi službenici PJ Berane, a čija su imena uredno navedena u zapisniku o pretresanju stana.¹⁶⁷

Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja, pribavljene dokumentacije i sprovedene rasprave, Savjet nije mogao zaključiti da se radi o prekoračenju ovlašćenja policije. Pri ocjenjivanju postupanja policijskih službenika Savjet je imao u vidu i činjenicu da primjedbe na postupanje policije nije stavila osoba prisutna tokom pretresa, niti su u zapisnik o pretresu stavljene primjedbe od strane drugih prisutnih osoba. Savjet je takođe odlučio da će, ukoliko podnosilac predstavke dostavi dodatne informacije i dokaze, nastaviti sa ispitivanjem postupanja policije u konkretnom slučaju.¹⁶⁸

Zaključak je dostavljen podnosiocu predstavke, građaninu Pavlu Obradoviću, predsjednika Skupštine Crne Gore i Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Građanin Obradović se povodom usvojenog zaključka obratio Savjetu sa obavještenjem da se upoznao sa odgovorom Savjeta te da “misli i nada se da ove gluposti nijesti pisali vi, nego samo potpisali”.¹⁶⁹ Iznio je primjedbu da se Savjet nije bavio pitanjem zašto je njegova imovina, koja je navodnim pravosnažnim sudskim rješenjem o diobi i fizičkoj podjeli, bila izložena pretresu bez njegovog znanja. Iznijete su, u pismu građanina Obradovića, i niz kvalifikacija na račun članova Savjeta, policije, oštećenih građanina i njegovih rođaka.

Slučaj u kojem policijski službenik sprovodi postupak unutrašnje kontrole

Istraživač kršenja ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori **mr Aleksandar Saša Zeković** obavijestio je Savjet za građansku kontrolu rada policije da je, u praksi postupanja po pritužbama građana, registrovao primjer da je provjeru primjene policijskih ovlašćenja umjesto ovlašćenog službenika Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) ustvari obavio policijski službenik na kojeg se primjedba građanina **Pavla Rogača** iz Kotora i odnosila.¹⁷⁰

Od Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije (UKP) Zeković je zatražio provjeru da li su policijski službenici, angažovani na predmetu identifikovanja počinitelja prebijanja građanina

¹⁶⁶ Isto.

¹⁶⁷ Direktor policije obavijestio je Savjet da se građanin Obradović predstavkom iste sadržine obratio i predsjedniku Vlade Crne Gore i da mu je, nakon obavljenih provjera, upućen odgovor; Isto; Dokumentacija Savjeta.

¹⁶⁸ Zaključak Savjeta broj 22/4-11 od 29.04.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁶⁹ Obračanje građanina Obradovića broj 22/8-11 od 13.05.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁷⁰ Obračanje istraživača kršenja ljudskih prava Savjetu od 11.02.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

Rogača od strane obezbjeđenja diskoteke „Maksimus“ u Kotoru, blagovremeno i profesionalno preduzeli sve raspoložive službene mjere i radnje.¹⁷¹

Prema informacijama dostupnim Savjetu građanin Rogač je dana 27. 01. 2011. godine pozvan u službene prostorije IP Kotor kako bi se izjasnio o svojim primjedbama na račun policijskih službenika koji rade na njegovom slučaju a povodom postupka pokrenutog kod UKP. Pozvao ga je telefonom, primio i od njega uzeo izjavu, po molbi i zbog spriječenosti službenika unutrašnje kontrole policije, policijski inspektor koji je neposredno zadužen njegovim predmetom.¹⁷²

Istraživač kršenja ljudskih prava mr Aleksandar Saša Zeković pred Savjetom je ocijenio da je konkretnim postupanjem službenika unutrašnje kontrole policije utemeljeno otvorena sumnja u profesionalnost i objektivnost postupanja ovog Odjeljenja te da je narušen ukupan kredibilitet kontrolnih mehanizama crnogorske policije.

Zeković je pozvao da Savjet za građansku kontrolu rada policije, koji kontroliše rad policije u ime građana Crne Gore, razmotri konkretnu situaciju na koju je ukazao i da se oglasi sopstvenom ocjenom.

Savjet je predstavku uzeo u razmatranje, shodno redovnoj raspodjeli zadužio člana za njenu obradu i od direktora UP zatražio zvanično viđenje ovog slučaja.¹⁷³

Direktor UP je dostavio kompletnu dokumentaciju Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije i prenio konstataciju ovog Odjeljenja da je postupanje IP Kotor prema građaninu Rogaču bilo u skladu sa zakonskim ovlašćenjima te da je predstavka istraživača kršenja ljudskih prava u tom dijelu neosnovana.¹⁷⁴ Međutim direktor UP je ukazao da je unutrašnja kontrola policije konstatovala profesionalni propust sopstvenog službenika što je i bio predmet i osnov Zekovićeve pritužbe i obraćanja Savjetu.

Savjet se istom prilikom, na temelju dostavljene dokumentacije, upoznao sa odgovorom rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP **Veselina Šaranovića** koji je

¹⁷¹ Zeković je informisao Savjet da ga je građanin Rogač obavijestio da se procesuiranje slučaja, bez razumnog objašnjenja, odugovlači a to vrijeme koristi za različite pristiske na njega u pogledu odustajanja od prijave. Zeković je u predstavi Savjetu iskazao i sumnju da je moguće da su određene osobe iz Ispostave policije (IP) u Kotoru zainteresovane za takav pristup; Isto.

¹⁷² Zeković je, prema navodima u predstavi Savjetu, kod rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije iskazao iznenađenje i protest zbog načina na koji službenici unutrašnje kontrole policije preduzimaju svoja ovlašćenja povodom pritužbi građana; Zeković je dodao da cijeni da nije prihvatljivo da se izjave od građana i podnosioca pritužbi koje su upućene prema Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije MUP uzimaju od strane službenika UP. Opasno je i poražavajuće, dodao je Zeković, da postupak ocjene primjene policijskih ovlašćenja vode policijski službenici na koje se inače generalno i odnosi konkretna primjedba građana; Isto.

¹⁷³ Dopis člana Savjeta zaduženog predmetom direktoru UP broj 10/1-11 od 07.03.2011; Dokumentacija Savjeta.

¹⁷⁴ Odgovor direktora UP Savjetu sa pratećom dokumentacijom 01 broj 051/11 -10410/2 od 21.03.2011.godine; Izvještaj o izvršenim provjerama potpisao je službenik unutrašnje kontrole policije Tihomir Milović čije je i postupanje u konkretnom predmetu ocijenjeno neprofesionalnim; Dokumentacija Savjeta.

Zekovića obavijestio da je izvršenom provjerom utvrđeno da postupak službenika unutrašnje kontrole policije **Tihomira Milovića**, ima obilježja disciplinskog prekršaja.¹⁷⁵

Naime, ovo Odjeljenje je utvrdilo da, postupajući po pritužbi Zekovića i građanina Rogača iz Kotora, službenik unutrašnje kontrole policije Tihomir Milović, koji je u predmetnom slučaju vršio kontrolu zakonitosti postupanja policijskih službenika IP Kotor, nije uzeo izjavu od građanina Rogača već je to, po njegovoj molbi, na formularu unutrašnje kontrole policije učinio policijski službenik IP Kotor **Milan Mijajlović**. Unutrašnja kontrola policije je ocijenila da je Milović “svojim postupkom kod građanina Rogač Pavla izazvao osjećaj o neprofesionalnom postupanju unutrašnje kontrole” zbog čega je rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije izrekao disciplinsku mjeru – novčanu kaznu u iznosu od 15% od iznosa zarade ostvarene u mjesecu izvršenja prekršaja.¹⁷⁶

Savjet se upoznao i sa stajalištem rukovodioca Odjeljenja UKP da “konstatovana nepravilnost predstavlja individualni propust službenika i da ni u kom slučaju ne može imati uticaj na izvršavanje poslova unutrašnje kontrole policije”, kao i da je “izrečena disciplinska mjera, uz žaljenje što je do ovog propusta došlo, adekvatna sankcija kojom će se ostvariti represivna I preventivna svrha kažnjavanja”¹⁷⁷

Savjet je tokom sprovedene rasprave posebno imao u vidu ozbiljnost uočene situacije i učinjenog profesionalnog propusta koji bi mogao da se negativno odrazi na objektivnost konačnih ocjena i nalaza drugih kontrolnih tijela, poput samog Savjeta, do kojih se dolazi, između ostalog, i na temelju nalaza Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije. Savjet je iz tih razloga posebno prepoznao svoju preventivnu ulogu i založio se, kroz komunikaciju sa ministrom unutrašnjih poslova i direktorom Uprave policije da se spriječe dalji slični primjeri.

Ovo pitanje je bilo i dnevnom redu sastanka direktora UP Veselina Veljovića, njegovih pomoćnika i saradnika sa predsjednikom Savjeta za građansku kontrolu rada policije **prof.dr Draganom Radonjićem** i članovima Savjeta koji je održan 17. marta 2011. godine u sjedištu policijske organizacije. Zaključeno je da direktor UP, što je bio upravo njegov prijedlog, prema svim organizacionim jedinicama uputi jasnu instrukciju da se na bilo koji način od strane policijskih službenika ne prihvataju zadaci provjere primjene zakonitosti policijskih ovlaštenja koji su isključivo u nadležnosti službenika Odjeljenja za UKP MUP.¹⁷⁸

Predsjednik Savjeta dr Radonjić je zabrinutost konkretnim profesionalnim propustom podijelio i sa ministrom unutrašnjih poslova **Ivanom Brajovićem** cijeneći da “ovaj i slični postupci objektivno dovode u pitanje profesionalizam i kredibilitet Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije”.¹⁷⁹ Savjet je od mjerodavnog ministra tražio informaciju o preduzetim radnjama u vezi sa ovim slučajem.

¹⁷⁵ Odgovor rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije istraživaču kršenja ljudskih prava mr Aleksandru Saši Zekoviću 01/4 broj 086/11-3372/1 od 22.02.2011 sastavni je dio dokumentacije dostavljene Savjetu od strane direktora UP; Dokumentacija Savjeta.

¹⁷⁶ Isto.

¹⁷⁷ Isto.

¹⁷⁸ www.upravapolicije.com/index.php?IDSP=1736&jezik=lat

¹⁷⁹ Dopis predsjednika Savjeta ministru unutrašnjih poslova broj 10/3-11 od 04.04.2011; Dokumentacija Savjeta.

Ministar unutrašnjih poslova informisao je Savjet o preduzetim radnjama i sankcionisanju službenika Milovića na način i u obimu kako je to rukovodilac Odjeljenja već ranije učinio prema podnosiocu pritužbe – istraživaču kršenja ljudskih prava A.S.Zekoviću.¹⁸⁰

Nakon izvjesnog vremena Savjet se kod direktora UP, shodno razvijenom programu monitoringa primjene usvojenih ocjena, zaključaka i preporuka, interesovao za realizaciju zaključka sa zajedničkog sastanka sa menadžmentom policijske organizacije.¹⁸¹

Direktor Uprave policije obavijestio je Savjet da je na proširenom Kolegijumu Uprave policije sve starješine organizacionih jedinica u sjedištu i na terenu upoznao sa jedinstvenim zaključkom i upozorio da buduće policijski službenici ne prihvataju naloge unutrašnje kontrole policije a tiču se sprovođenja aktivnosti koje su isključivo u nadležnosti Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije.¹⁸²

Slučaj Marka Todorovića sa Cetinja

Istraživač kršenja ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori mr **Aleksandar Saša Zeković**, upoznao je Savjet za građansku kontrolu rada policije sa saznanjem, dobijenim od familije Todorović, da je građanin **Marko Todorović** sa Cetinja navodno prebijen tokom policijskog zadržavanja dana 22. februara 2011. godine u Ispostavi policije na Cetinju.¹⁸³ O incidentu Zeković je i neposredno obavijestio rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP-a Crne Gore.

Savjet je već 23.februara 2011. godine, postupajući po pritužbi Zekovića, od direktora Uprave policije zatražio detaljnije informacije o postupanju policijskih službenika povodom iznjetog slučaja.¹⁸⁴

Nekoliko dana kasnije u štampi je objavljeni tekst o ovom incident u kojem građanin **Savo Todorović**, brat Marka Todorovića, tvrdi das u njegovom bratu, tokom informativnog razgovora u policiji, nanijete povrede u predjelu nosa, uha, vilice, stomaka i ruku zbog kojih je bio i hospitalizovan.¹⁸⁵ Prema navodima iz teksta Marka Todorovića je policija potraživala postupajući po prijavi roditelja jedne djevojke koju je on navodno pokušao da napadne prilikom zatvaranja prodajnog objekta u kojem ona radi. Iz policije je novinarima nezvanično saopšteno da je Todorović pokušao da pobjegne iz službenih policija pošto mu je saopšteno da će biti zadržan i da se tom prilikom povrijedio, u rvanju sa policijskim službenicima, o kvaki na

¹⁸⁰ Dopis ministra unutrašnjih poslova predsjedniku Savjeta 01 broj 1041/2 od 08.04.2011; Dokumentacija Savjeta.

¹⁸¹ Dopis predsjednika Savjeta direktoru UP broj 10/4-11 od 04.04.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁸² Ova obaveza je konstatovana u Zapisniku sa Kolegijuma, koji je dostavljen svim rukovodiocima i starješinama UP čime je u potpunosti ispoštovan zaključak Savjeta za građansku kontrolu rada policije; Obavještenje direktora UP predsjedniku Savjeta 01 broj 051/11-14051/2 od 11.04.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁸³ U pritužba broj 11-11 od 22.02.2011. godine navedeni su dodatni detalji kao i odgovarajući kontakt podaci; Dokumentacija Savjeta.

¹⁸⁴ Dopis Savjeta direktoru UP broj 11/1-11 od 23.02.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁸⁵ ND „Vijesti“, tekst „Bježeći udario glavom o vrata“ autorka D.L. od 25.02.2011; Dokumentacija Savjeta.

vratima.¹⁸⁶ Brat od Todorovića, Savo, je to demantovao i kazao da je Marko navodno podvrgnut mučenju zato što nije htio da prizna da ima veze sa predmetnim incidentom zbog kojeg je zadržan u službene prostorije policije.¹⁸⁷

U prvoj polovini marta 2011. godine desio se i ozbiljan incident u kojem je policijski službenik, inspektor za krađe, u cetinjskoj ispostavi policije, **Božidar Kokotović**, teško ranjen. Na njega je pucao **Vasilije Todorović**, takođe brat od Marka Todorovića, navodno, prema pisanju medija, zbog osвете zato što je prilikom zadržavanja tukao njegovog brata.¹⁸⁸

Savjet je nekoliko puta neposredno kontaktirao familiju Todorović koja je pored obećanja nije dostavila svoje viđenje predmetnog slučaja, posebno u smislu kako ga je zvanično kvalifikovala Uprava policije.¹⁸⁹

Savjet je zbog iznijetih razloga odlučio da, do daljnjeg, obustavi postupanje po ovom predmetu.¹⁹⁰

Savjet se, po sopstvenoj inicijativi, nije interesovao za ishod postupka pred Unutrašnjom kontrolom policije niti je dobio uredno tražene informacije od direktora Uprave policije u vezi sa predmetnim slučajem.

Slučaj Luke Šipčića

Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj građanina **Luke Šipčića** iz Nikšića, na temelju obraćanja, u formi obavještenja, nevladine organizacije „Inicijativa mladih za ljudska prava“ iz Podgorice. U priloženoj molbi ove NVO rukovodiocu područne jedinice (PJ) policije Nikšić, stoji da policijska istraga u slučaju počinilaca krivičnog djela „krađa“ koja se desila 6. januara 2011. godine u Nikšiću, nije sprovedena u skladu sa zakonom utvrđenom procedurom i da je kao takva nanijela štetu građaninu Šipčiću.¹⁹¹

U molbi su takstativno navedene primjedbe na sprovedene radnje od strane policije.¹⁹²

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije.¹⁹³

¹⁸⁶ Isto. Tekst zaveden pod brojem 11/2-11 od 25.02.2011.godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁸⁷ Isto.

¹⁸⁸ ND „Vijesti“, tekstovi „Ranio policajca osumnjičenog da je tukao njegovog brata“ autorka J. Muminović, 09.03.2011. godine i „Todorović nije vidio pištolj kod inspektora“ autori J.M.-bi.B; broj 11/3-11 od 10.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁸⁹ Obavještenje člana Savjeta zaduženog predmetom broj 11/4-11 od 23.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁹⁰ Zaključak sa 7. sjednice Savjeta održane 03.juna 2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁹¹ Molbu za provjeru navoda ove NVO rukovodiocu PJ Nikšić od 29.04.2011. godine potpisuje programski direktor Boris Raonić dok inicijativu za postupanje Savjeta, istovjetne sadržine, dostavljenu nekoliko dana kasnije, potpisuje koordinator programa u ovoj NVO Milan Radović ; Dokumentacija Savjeta.

¹⁹² Između ostalog navodi se da Šipčiću nije uručeno rješenje o hapšenju, da mu nije omogućeno pravo na advokata, da nije dostavljen zapisnik o pretresu stana, da su policijski inspektori, među kojima, prema navodima, i izvjesni Čedo Kovačević, vršili pritisak na svjedoke u smislu „da paze šta reći na sudu“, da je prije radnji prepoznavanja svjedocima pokazana fotografija Šipčića i slično; Dopis ove NVO broj 34/1; Dokumentacija Savjeta.

¹⁹³ Obraćanje Savjeta direktoru UP broj 34/1-11 od 29.04.2011.; Dokumentacija Savjeta.

U odgovoru Savjetu je navedeno da je PJ Nikšić podnijela krivičnu prijavu protiv Luke Šipčića, zbog osnovane sumnje da je počinio tri razbojništva na području Nikšića, na štetu sportskih kladionica “Wiliams”. U nastavku dopisa su navedene radnje sprovedene od strane policijskih službenika i to: uručenje poziva građaninu Šipčiću da pristupi u službene prostorije Područne jedinice kako je i učinjeno; prepoznavanja u prisustvu zamjenika Osnovnog državnog tužioca, nakon čega su sačinjeni zapisnici; donošenje rješenja o zadržavanju uz obavještenje istržnog sudije Osnovnog suda u Nikšiću; ulazak u stan, na lični zahtjev držaoca Dragutina Šipčića, oca Lukinog, kojom prilikom je izdata potvrda o ulasku koju je Dragutin potpisao; obavljenom razgovoru sa policijskim službenikom Čedom Kovačevićem na okolnosti konkretnih navoda pri čemu se isti izjasnio da nije vršio pritisak na svjedokinje – radnice navedenih sportskih kladionica. Iz Uprave policije je još saopšteno da nije bilo moguće uzeti video snimak sa ovih objekata jer isti na njima ne postoji kao i da Šipčić dana 12.01.2011. godine saslušan u svojstvu osumnjičenog, u prisustvu advokata Šljukića, sa kojim je, prema navodima, prijethodno obavio povjerljiv razgovor. Na kraju dopisa je navedeno da je sa svim preduzetim aktivnostima upoznat zamjenik Osnovnog državnog tužioca, uz čiju konsultaciju je protiv Šipčića podnijeta krivična prijava i koji je predat istražnom sudiji Osnovnog suda u Nikšiću, na dalju nadežnost.¹⁹⁴

U nastavku obrade predmeta Savjet se obratio rukovodiocu PJ Nikšić radi dostave kopije kompletnog predmeta povodom slučaja.¹⁹⁵

Kabinet direktora UP dostavio je Savjetu kopiju krivične prijave sa predmetnim spisima.¹⁹⁶

U pribavljenoj dokumentaciji stoji da su branilac optuženog i optuženi prigovorili dokazu i istakli da je prije izvršenja radnje prepoznavanja u prostorijama stanice policije svjedoku pokazana fotografija optuženog Šipčić Luke i da je to sve učinjeno prije dolaska zamjenika ODT u službene prostorije policije.¹⁹⁷

U istom zapisniku sa glavnog pretresa stoji da su svjedoci demantovali navode da su na bilo koji način navodeni putem fotografija da prepoznaju Šipčića kao izvršioca krivičnog djela ali su potvrdili da se njegova fotografija nalazila na monitoru računara u prostoriji u kojoj su svjedoci boravili prije nego je izvršena radnja prepoznavanja.

Savjet je nakon sprovedene rasprave jednoglasno dao ocijenu da su prilikom radnje prepoznavanja u prostorijama Područne jedinice Nikšić dana 11. januara 2011. godine, ovlašćeni službenici policije prekršili, na štetu Šipčić Luke, odredbu člana 103 stav 2 Zakonika o krivičnom postupku (ZKP), kojom je propisano da svjedoci ne smiju gledati osumnjičenog prije nego se pristupi radnji prepoznavanja.

U pogledu svih ostalih navoda pritužbe Savjet nije utvrdio bilo druge nezakonitosti niti prekoračenja ovlašćenja od strane ovlašćenih policijskih službenika prema građaninu Luki Šipčiću. Naime, nakon uvida i analize u spise predmeta dostavljene od strane Uprave policije, spisa sačinjenih od strane istražnog sudije Osnovnog sud u Nikšiću, koji je Savjetu dostavio

¹⁹⁴ Odgovor direktora UP 01 broj 240/11-17755/3 od 09.05.2011; Dokumentacija Savjeta.

¹⁹⁵ Dopis Savjeta broj 34/4-11 od 11.05.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

¹⁹⁶ Dopis UP 01 broj 086/11-21075 od 30.05.2011.; Dokumentacija Savjeta.

¹⁹⁷ Zapisnik sa glavnog pretresa broj 34/5-11 od 19.05.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

građanin Šipčić, kao i neposrednog razgovora sa njim, Savjet je zaključio da radnja prepoznavanja prema građaninu Šipčić Luki nije sprovedena saglasno odredbi člana 103 stav 2 Zakonika o krivičnom postupku Crne Gore. Svjedokinje u sudskom postupku protiv Šipčića **Bojanić Zorka, Đukanović Tamara i Gavrić Sunčica** su i na zapisniku o saslušanju svjedoka kod istražnog sudije Osnovnog suda u Nikšiću, br. Ki. 1/11 od 01. februara 2011. godine i od 07. februara 2011. godine kao i na zapisniku sa glavnog pretresa, K.br.106/2011 od 14. aprila 2011. godine, u bitnom navele da im je neposredno prije radnje prepoznavanja fotografija Šipčić Luke prikazana na monitoru računara u prostorijama PJ Nikšić. Ovakvim postupanjem ovlašćenih policijskih službenika svjedokinje su, prema ocjeni Savjeta, dovedene u sugestibilnu situaciju čime su prekršene odredbe člana 103 ZKP kojim je regulisana radnja prepoznavanja.¹⁹⁸ Savjet je prilikom davanja ove ocjene naročito imao u vidu da se u konkretnom radi o svjedokinjama koje je predložio ovlašćeni tužilac, te da svjedočki iskazi svjedokinja Bojanić Zorke i Đukanović Tamare ne idu u prilog odbrane Šipčića već ga terete. Iz iznijetog, Savjet je uputio preporuku Upravi policije da posebno vodi računa da se ubuduće policijski službenici striktno pridržavaju odredbe člana 103 ZKP-a, i da nadležni starješina pokrene odgovarajući postupak radi utvrđivanja činjeničnog stanja prema policijskom službeniku, i o utvrđenom izvjesti ovj Savjet.¹⁹⁹

Zaključak je dostavljen podnosiocu obavještenja odnosno inicijative i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Rukovodilac PJ Nikšić **Dragan Blagojević**, po dostavljanju zaključka i preporuke Savjeta, i nakon, kako se navodi, obavljene konsultacije sa predsjednikom Etičkog odbora Uprave policije **Seadom Frljukčićem**, Savjetu je dostavio izjave policijskih službenika koji su radili na predmetnom slučaju, kopiju zapisnika o prepoznavanju kao i službenu zabilješku sačinjenu povodom obavljenog razgovora sa zamjenikom ODT u Nikšiću **Dejanom Đorojevićem** koji je rukovodio radnjom prepoznavanja.²⁰⁰ U priloženim izjavama, datim povodom usvojenog zaključka Savjeta za građansku kontrolu rada policije, policijski službenici **Vladan Delić, Čedo Kovačević i Božidar Vujović**, istakli su neistinitim navode da je svjedocima pokazana fotografija građanina Šipčića prije same radnje prepoznavanja kao i da su sve radnje prema njemu preduzete u skladu sa zakonom.²⁰¹ Policijski službenik, koji se inače dovodi u vezu sa spornim preduzimanjem službenih radnji, Vladan Delić prije toga sačinio je službenu zabilješku o razgovoru obavljenim sa zamjenikom ODT u Nikšiću prema kojoj isti tvrdi da su procesne radnje – radnja prepoznavanja preduzete u predmetu Šipčić Luke, dana 11.01.2011. godine, u prostorijama PJ Nikšić, a kojima je on rukovodio i lično prisustvovao, primijenjene u skladu sa odredbama ZKP-a.

Savjet se na prvoj narednoj sjednici upoznao sa navodima grupe policijskih službenika konstatujući da oni ne dovede u pitanje raniji usvojeni zaključak i preporuku.

¹⁹⁸ Zaključak Savjeta broj 34/7-11 usvojen na 7-oj sjednici održanoj 03.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

¹⁹⁹ Isto.

²⁰⁰ Dopis rukovodioca PJ Nikšić broj 21-01-224-2105 od 27.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁰¹ Izjave od imenovanih OSP uzeo je policijski službenik Željko Stanišić po instrukciji rukovodioca Filijale opšteg kriminaliteta; Dokumentacija Savjeta.

Slučaj Radisava Karadžića

Građanin **Radisav Karadžić** iz Podgorice obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na postupanje policijskog službenika **Milana Vuksanovića** iz Podgorice.²⁰²

Građanin Karadžić je u svojoj pritužbi naveo da je njegova familija nezaštićena i da je predmet maltretiranja od strane policije po nacionalnoj osnovi i zbog činjenice što mu je rođeni brat **Radovan Karadžić**.²⁰³

U svoj predstavi građanin Karadžić ukazao je i na određene okolnosti iz 2005. i 2010. godine koje zbog isteklog vremenskog roka i poslovnčkog ograničenja, nijesu mogle biti predmet razmatranja Savjeta.

Savjet je pritužbu uzeo u rad isključivo u kontekstu utvrđivanja činjenice da li je građaninu Karadžiću blagovremeno pružen odgovarajući odgovor od strane Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) i Uprave policije Vlade Crne Gore (UP).

Sa tim u vezi Savjet se odgovarajućim dopisima obratio unutrašnjoj kontroli policije i UP.

Od UP je stigao službeni odgovor kojim se Savjet obavještava da je od policijskog službenika Milana Vuksanovića svojevremeno uzeta izjava povodom pritužbe građanina Karadžića na okolnosti iz 2005. godine ali nijesu saopšteni dalji detalji.²⁰⁴

Kako Savjet nije informisan da li je UP pružila građaninu Karadžiću blagovremen odgovor povodom njegove pritužbe iz tih razloga dopis iste vrste je ponovljen prema direktoru UP i zatražena kopija eventualno upućenog odgovora.²⁰⁵ Istog dana Savjet je od Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP zatražio informaciju o konačnoj ocjeni primjene policijskih ovlašćenja prema građaninu Karadžiću od strane policijskog službenika Milana Vuksanovića. Savjet se istom prilikom interesovao da li unutrašnja kontrolea policije blagovremeno dostavila odgovarajući odgovor podnosiocu pritužbe.²⁰⁶

UP obavijestila je Savjet se građanin Karadžić nije obraćao Upravi policije pa mu iz tog razloga nije upućen odgovor povodom pritužbe koju je podnio na postupanje policijskog

²⁰² Pritužba građanina Karadžića broj 30-11 od 18.04.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²⁰³ Radovan Karadžić bio je predsjednik Republike Srpske, srpskog entiteta tokom rata u BiH (1992-95). Pred Međunarodnim Krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju, u postupku koji je u toku, optužen je za genocid, zločine protiv čovječnosti i ratne zločine; www.icty.org

²⁰⁴ Odgovor UP 01 broj 086/11-11829/2 od 12.05.2011. primljen je 18.05.2011. godine. UP je takođe informisala Savjet da je protiv građanina Karadžića podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog narušavanja javnog reda i mira odnosno fizičkog napada na G.K. i Z.M. i da je predmet upućen ODT na ocjenu da li u radnjama građanina Karadžića ima elementa krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti. Povodom događaja iz 2010. godine UP informiše Savjet da je protiv građanina Karadžića i A.G. podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog tri prekršaja iz javnog reda i mira. Nakon okončanja postupka, kako je saopštila UP, građanin Karadžić je kažnjen novčanom kaznom; Dokumentacija Savjeta.

²⁰⁵ Dopis Savjeta direktoru UP broj 30/3-11 od 19.05.2011; Dokumentacija Savjeta.

²⁰⁶ Dopis Savjeta Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije MUP broj 30/4-11 od 19.05.2011; Dokumentacija Savjeta.

službenika Milana Vuksanovića.²⁰⁷ Na temelju ove činjenice Savjet je konstatovao da nema elemenata profesionalne ili druge odgovornosti Uprave policije.

Rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP **Veselin Šaranović** dostavio je Savjetu izvještaj ovog Odjeljenja povodom preduzimanja službenih radnji i postupanja policijskog službenika PJ Podgorica Milana Vuksanovića kao i kopiju njihovog odgovora podnosiocu pritužbe građaninu Karadžiću.²⁰⁸

Savjet je primjetio, iz dokumentacije koju je dostavio rukovodilac Odjeljenja, da je odgovor građaninu Karadžiću upućen dana 20. maja 2011. godine što vodi zaključku da je to učinjeno pošto se Savjet kod unutrašnje kontrole policije interesovao za konkretni predmet.

Iz iznijetih razloga Savjet je konstatovao da je građaninu Karadžiću blagovremeno upućen odgovarajući odgovor povodom njegove pritužbe na preduzimanje službenih radnji i postupanje policijskog službenika.²⁰⁹

Savjet je usvojeni zaključak dostavio podnosiocu pritužbe, građaninu Karadžiću, rukovodiocu Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP i direktoru UP.

Rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP uputio je primjedbu povodom usvojenog zaključka. U dopisu Savjetu rukovodilac ovog Odjeljenja Veselin Šaranović je ocijenio da se Savjet „bavi kontrolom rada i donošenjem zaključaka u vezi sa radom drugog, nezavisnog, kontrolnog mehanizma nad radom policije – unutrašnjom kontrolom policije i da na taj način postupa van granica zakonom utvrđenih ovlašćenja“.²¹⁰

Savjet se na prvoj narednoj sjednici upoznao sa ovom primjedbom i istu ocijenio neosnovanom. Naime, u usvojenom zaključku Savjet se, na bilo koji način, nije kontrolno, i mimo svojih ovlašćenja, odnosio prema radu Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije MUP već je konstatovao da je od strane ovog Odjeljenja građaninu Karadžiću, kao podnosiocu predstave, blagovremeno upućen odgovarajući odgovor. Savjet je primijetio, što je nesporno, na temelju ostvarene službene komunikacije i uvida u sopstevnu primljenu i dostavljenu poštu da se ovom Odjeljenju obratio prije nego je odgovor, iz ovog Odjeljenja, upućen podnosiocu predstave.

Slučaj Vasilija Miličkovića

Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj građanina **Vasilija Miličkovića** iz Podgorice, na temelju inicijative nevladine organizacije “Inicijativa mladih za ljudska prava”, u kojoj je navedeno da su policijski službenici, u dva navrata bez prijetodno pokazanog rješenja ili naloga, priveli, sa privatne svojine, Vasilija Miličkovića, kako bi obezbjedili izvođaču radova na mini saobraćajnoj obilaznici oko Podgorice ulazak na posjed i izvršenje građevinskih radova.²¹¹ U inicijativi se, takođe, navodi da građanin Miličković tvrdi da

²⁰⁷ Odgovor šefa Kabineta direktora UP 01 broj 086/11.11829/3 od 24.05.2011; Dokumentacija Savjeta.

²⁰⁸ Dopis rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP 01/4 broj 086/11-10075/1 od 25.05.2011. godine; U izvještaju se konstatuje da nema elemenata koji ukazuju na neprofesionalno i nezakonito postupanje policijskog službenika Vuksanovića prema građaninu Karadžiću; Dokumentacija Savjeta.

²⁰⁹ Zaključak Savjeta broj 30/7-11 usvojen na 7. sjednici održanoj 03.06.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²¹⁰ Dopis rukovodioca Odjeljenja predsjedniku Savjeta prof. dr Draganu Radonjiću 01/4 broj 086/11.10918/1 od 07.06.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²¹¹ YIHR inicijativa za ispitivanje postupanja službenika policije broj 37-11 od 06.05.2011; Dokumentacija Savjeta.

pravno imovinski postupak nije riješen u skladu sa zakonom, i da opštinski organi na silu oduzimaju zemljište u njegovom vlasništvu.

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije.²¹²

U odgovoru Uprave policije Savjet je obaviješten da su službenici Područne jedinice (PJ) Podgorica 5. i 6. juna 2011. godine, na temelju zahtjeva za pružanje asistencije od strane Direkcije za imovinu Glavnog grada, u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu pružnja pomoći državnim organima, organima lokalne samouprave i pravnim licima u postupku izvršenja njihovih odluka, pružali asistenciju, prilikom izvršenja rješenja i zaključka Uprave za nekretnine.²¹³ U odgovoru se, dalje, navodi da je tokom vršenja navedenih aktivnosti službenika policije građanin Miličković ometao službenike Direkcije za imovinu Glavnog grada, koji su vršili javno ovlašćenje u vezi s poslovima iz njihove nadležnosti na način što je stajao ispred radne mašine - bagera. Tom prilikom, izvršitelji su od policije zatražili da im se omogući nastavak radova. Nakon odbijanja Miličkovića da postupi po naređenju službenika Direkcije za imovinu Glavnog grada da se udalji od građevinske mašine i omogući nastavak poslova, službenici policije su, uz najblaži oblik upotrebe sredstava prinude (fizička snaga), priveli Miličkovića u službene prostorije PJ Podgorica. Protiv njega je Područnom organu za prekršaje podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, zbog prekršaja iz člana 10 Zakona o javnom redu i miru.²¹⁴ U odgovoru Uprave policije apostrofirana je odredba člana 5 navedenog Pravilnika koja propisuje da "Rukovodilac organizacione jedinice Uprave policije po zahtjevu za pružanje asistencije cijeni da li je podnosilac zahtjeva ovlašćeni subjekat, ne upuštajući se pri tom u zakonitost i cjelishodnost odluke o izvršenju".

Na temelju pribavljenog obavještenja iz Uprave policije o postupanju policijskih službenika u konkretnom slučaju, Savjet je zaključio da: su prilikom pružanja asistencije u vezi sa izvršenjem rješenja i zaključka Uprave za nekretnine policijski službenici postupali u skladu sa propisanim nadležnostima i Pravilnikom o uslovima i načinu pružanja pomoći državnim organima, organima lokalne samouprave i pravnim licima u postupku izvršenja njihovih odluka i da, ovom prilikom, nije došlo do prekoračenja ovlašćenja. Takođe, Savjet je zauzeo stav da o drugim elementima vezanim za imovinsko-pravne sporove Savjet nije nadležan da donosi zaključke.²¹⁵

Zaključak je dostavljen NVO podnosiocu inicijative i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

²¹² Dopis UP broj 37/1-11 od 13.05.2011; Dokumentacija Savjeta.

²¹³ Odgovor UP 01 broj 08/11-19937/2 od 25.05.2011; Dokumentacija Savjeta.

²¹⁴ Isto.

²¹⁵ Zaljučak Savjeta broj 37/3-11 usvojen na 7. sjednici održanoj 03.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Provjera primjene ovlaštenja na fudbalskoj utakmici

Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje inicijativu za ispitivanje postupanja službenika policije koju je podnijela nevladina organizacija “Inicijativa mladih za ljudska prava” (YIHR) u kojoj stoji sljedeće; “Na utakmici između Mladosti i Zete, održanoj na Starom aerodromu 4. maja 2011. godine na očigled čitave publike desila se krađa fudbalske lopte. Za to imamo izjave svjedoka i bilo je prikazano na svim televizijama. Iako je bilo prisutnih policijskih službenika, niko od njih nije reagovao i uputio se u potjeru za tim licem”.²¹⁶

Na Savjetu je vođena debata o postojanju smislenog osnova za procesuiranje ove inicijative ali je nakon rasprave odlučeno da se ista uzme u rad s obzirom da dolazi iz NVO sektora sa kojim je potrebno uspostaviti kvalitetnu komunikaciju i posebno od konkretne NVO koja je iskazala interesovanje da sa Savjetom uspostavi blisku programsku saradnju.

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije.²¹⁷

U odgovoru Savjetu iz Uprave policije je konstatovano je da je fudbalsku utakmicu odigranu između fudbalskih klubova “Mladost-Mogren” obezbjeđivalo 12 policijskih službenika Ekspoziture za javni red i mir Područne jedinice (PJ) Podgorica, i dvojica starješina i da je prioritetan zadatak policijskih službenika bio da utakmica protekne na miran i bezbjedan način i da ne dođe do narušavanja javnog reda, obzirom da se radilo o utakmici od izuzetnog takmičarskog značaja za gostujuću ekipu - FK “Mogren”. U odgovoru se, dalje, navodi da je jedan od igrača šutnuo fudbalsku loptu, koja je otišla 50-ak metara od igrališta i došla do nepoznate osobe, koja je loptu uzela i pobjegla u nepoznatom pravcu. Procjena starješina u tom momentu je bila da kompletan policijski sastav treba zadržati na stadionu i sačuvati bezbjednost učesnika i gledalaca, te da će naknadno pokušati doći do osobe koje je loptu otuđila. Policija je dalje navela da je obaveza FK “Mladost” bila da angažuje dovoljan broj redara, čiji je zadatak, između ostalog, u spriječavanje pristunih osoba da otuđe loptu koja se nađe van dimenzija igrališta. Nakon završetka utakmice, predstavnici FK “Mladost” nijesu podnosili prijavu za krađu fudbalske lopte.²¹⁸

Nakon ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave o predmetu, Savjet je ocijenio da, u konkretnom slučaju, nije bilo propusta na strani ovlašćenih policijskih službenika i ocjenu podkrijepio sljedećim: Uprava policije je obavijestila Savjet da je fudbalska utakmica između klubova “Mladost-Mogren” imala izvjestan bezbjednosni rizik, da je utakmicu odigranu na Starom Aerodromu, obezbjeđivalo 12 policijskih službenika i dvojica starješina, a da je obaveza FK “Mladost” bila da angažuje dovoljan broj redara, čiji bi zadatak bio, između ostalog, da spriječe neku od prisutnih osoba da otuđe loptu ukoliko se ona nađe van granica

²¹⁶ YIHR inicijativa broj 38-11 od 06.05.2011. godine koju potpisuje koordinator programa u YIHR Milan Radović; Savjetu nije dostavljen snimak ove utakmice niti odgovarajući link na kojem se trenutak otuđenja lopte sa igrališta može odgledati. Nijesu priložene ni odgovarajuće izjave koje se u inicijalnom dopisu pominju; Dokumentacija Savjeta.

²¹⁷ Obračanje Savjeta direktoru UP broj 38/1-11 od 13.05.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²¹⁸ Odgovor UP 01 broj 051/11-20120/2 od 25.05.2011.; Dokumentacija Savjeta.

fudbalskog igrališta. Za Savjet je posebno bila važna i činjenica da FK "Mladost" nije podnio prijavu za krađu fudbalske lopte. Procjenu starješina i stav ovlašćenog policijskog službenika, da ne napuštaju igralište, u konkretnom slučaju, Savjet je ocijenio kao razuman, pravilan i razložen obzirom da je prioritet dat bezbjednosti učesnika i gledalaca u odnosu na imovinu manje vrijednosti.²¹⁹

Zaključak je dostavljen NVO podnosiocu inicijative i UP na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj policijskih službenika Amila Grbovića, Nedžada Kuća i Arseno Grbovića

Na temelju inicijative svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje pojedine elemente zvaničnog dopisa Uprave policije u kojem se tretira raniji radni angažman trojice bivših policijskih službenika, **Amila Grbovića, Nedžada Kuća i Arseno Grbovića**, i isti diskvalifikuju na temelju određenih činjenica koje nijesu relevantne za profesionalno obavljanje policijskih poslova.²²⁰

Direktor UP pisanim putem obavijestio je ministra bez portfelja u Vladi Crne Gore **Rafeta Husovića** o radnom angažmanu i statusu trojice policijskih službenika.²²¹ U istom dopisu, u slučaju Amila Grbovića, direktor policije, ministru Husoviću piše: "Cijenim da je, radi Vašeg informisanja, neophodno navesti da je Amil Grbović na osnovu potvrđenih operativnih saznanja član – korisnik internet portala Facebook, gdje ima članstvo u 45 grupa. Kao interesantne se izdvajaju: "Liberalni savez Crne Gore", "Ko je za to da postojeća vlast padne na predstojećim izborima", "Podržimo Palestinu", "We love Prophet Muhammad", "Forca", "Mans" a ranije je bio član grupa "Mreža mladih PZP" i "Nebojša Medojević za predsjednika Crne Gore".²²²

Na temelju pribavljene dokumentacije, obavljenog razgovora predsjednika Savjeta sa direktorom Uprave policije i rasprave koja je nakon toga uslijedila na sjednici, Savjet je zaključio da navedeno postupanje Uprave policije nije u profesionalnom duhu jer se njime narušava privatnost policijskih službenika i pravo na slobodu udruživanja.²²³ Predmetni zaključak je dostavljen Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.²²⁴

²¹⁹ Zaključak Savjeta broj 38/3-11 od 03.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²²⁰ Inicijativa člana Savjeta broj 40-11 od 17.05.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²²¹ Dopis direktora UP ministru Rafetu Husoviću 01 broj 051/09-43352 od 14.12.2009.; Dokumentacija Savjeta.

²²² Isto.

²²³ Zaključak Savjeta broj 40/1-11 usvojen na 7. sjednici održanoj 03.06.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²²⁴ U kontekstu medijskih navoda da su imenovani bivši policijski službenici iz policijske organizacije udaljeni po nacionalnoj i vjerskoj osnovi Savjet nije mogao naći osnovanost tih tvrdnji posebno zato što se, kroz rad na predmetu, informisao o postojanju značajnog broja disciplinskih prekršaja i mjera, u slučaju dvojice bivših policijskih službenika.

Slučaj **Milana Martinovića iz Berana**

Građanin **Milan Martinović** iz Berana obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na, kako je naveo nezakonit rad predsjednika Osnovnog suda u Beranama u pogledu izdavanja naredbi za pretres njegove kuće, pod pritiskom policije.²²⁵

Podnosilac predstavke u svom obraćanju Savjetu je naveo da je predsjednik Osnovnog suda u Beranama **Dragan Dašić** dana 15. aprila 2009. godine izdao naredbu za pretres njegove kuće stavljajući mu na teret krivično djelo teške krađe iz člana 240 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore.²²⁶ Istakao je da su pretres obavili pet službenika Uprave policije Područne jedinice Berane na čelu sa inospektorom Šćekićem, kojom prilikom, kao i mnogo puta prije toga, ništa nije pronađeno i da su, na kraju on i njegova supruga odvedeni kod sudije za prekršaje koja ih je oslobodila odgovornosti. Građanin Martinović, u obraćanju Savjetu, navodi da mu je navodno prišao policijski službenik **Zoran Šćekić** i pitao ga da li „mrzi policiju“. Građanin Martinović je pred Savjetom saopštio da je policajcu Šćekiću navodno poznato da su ga pripadnici specijalne jedinice policije „žestoko prebili 1994. godine nakon ubistva dva mladića u Naselju Haremi kod Berana“ i da od tada zapravo počinje njegov progon od strane policije, da se neprestano vrše pretresi njegove kuće i maltretira familija.²²⁷

Nakon upoznavanja sa sadržinom predmeta i diskusije koja je uslijedila, sa posebnim osvrtom na činjenicu da predstavka tretira događaj iz 2009. godine, Savjet je, imajući u vidu odredbu član 10 stav 3 Poslovnika o radu koja propisuje da ovo tijelo postupi po predstavkama koje se odnose na događaje koji su nastupili najkasnije šest mjeseci prije dana podnošenja predstavke, konstatovao da predmetni slučaj nije u mogućnosti uzeti u razmatranje. Konstatacija Savjeta je dostavljena podnosiocu predstavke.²²⁸

Slučaj “Penzioner”

Anonimni penzionisani policijski službenik obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na, kako je naveo, kriminalno djelovanje jednog visokog policijskog starješine iznoseći i sumnju da je isti počinio više krivičnih djela, u produženom trajanju, iz oblasti korupcije, zloupotrebe službenog položaja i organizovanog kriminala.²²⁹

Na sjednicama Savjeta vođena je diskusija povodom ovog predmeta.

Savjet je konstatovao da ne nalazi osnov za postupanje u predmetnom slučaju, u okviru zakonom utvrđenih svojih nadležnosti, jer, prije svega, podnosilac predstavke u pogledu procesuiranja prijave nije dostavio dokaze kojima potkrijepljuje iznijete tvrdnje niti je ostavio mogućnost da Savjet sa njim komunicira uz zaštitu identiteta.

²²⁵ Pritužba građanina Martinovića primljena je dana 08.06.2011. godine pod brojem 53-11; Dokumentacija Savjeta.

²²⁶ Kopije ove naredbe građanin Martinović je priložio uz pritužbu upućenu Savjetu i sastavni je dio predmeta.

²²⁷ Isto.

²²⁸ Obavještenje građaninu Martinoviću broj 53/1-11 od 16.06.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²²⁹ Pritužba Savjetu primljena je poštom i službeno zavedena dana 30.05.2011. godine pod rednim brojem 47-11; Dokumentacija Savjeta.

Za Savjet je posebno bila upitna činjenica da policijski službenik koji je, kako navodi, u penziju otišao svega nekoliko mjeseci prije upućivanja pritužbe, na ove okolnosti nije ukazao mjerodavnima u policijskoj organizaciji tokom trajanja službe ili neposredno nakon prestanka iste ili direktno mjerodavnom državnom tužiocu.

Savjet je i u ranijem period imao iskustvo sa anonimnim prijavama navodnih policijskih službenika koji su svojim nepotpisanim i dokazima nepotkrijepljenim prijavama namjeravali da diskredituju jedan broj svojih kolega i starješina, posebno one iz unutrašnje kontrole policije.²³⁰

Pri zaključivanju rada na ovom predmetu Savjet je imao u vidu i podatak, koji je naveo navodni penzionisani policijski službenik, da je istovjetnu prijavu dostavio ministru unutrašnjih poslova i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu rada policije čije su procesne mogućnosti značajne i djelotvornije.

Slučaj Viktora Elezovića iz Ulcinja

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj postupanja policijskih službenika prilikom lišavanja slobode građanina **Viktora Elezovića** iz Ulcinja, zbog učešća u saobraćaju u alkoholisanom stanju, dana 9. aprila 2011. godine.²³¹

Naime, kritičnom prilikom vršeći kontrolu saobraćajna patrola ustanovila je prisustvo alkohola u krvi kod građanina Elezovića od 1,14 promila nakon čega je zadržan u policijskom pritvoru. Građanin Elezović pritužbu na rad policije usmjerio je na činjenicu da policijski službenici nijesu dozvolili da osobe sa kojima je bio u društvu kritičnom prilikom, a koje nijesu bile u alkoholisanom stanju, ili koje su se odmah pojavile na mjestu zaustavljanja, odvedu na triježenje, već je radi istog zadržan u policijskom pritvoru. Ovom prilikom, poseban osvrt građanin Elezović napravio je na djelotvornost zaključka Savjeta koji tretira pitanje postupanja policije prema licima u alkoholisanom stanju, i s tim u vezi u obraćanju iskazao je interesovanje za njegovu primjenu. Takođe, pritužba je usmjerena na, kako je navedeno, neprimjerene uslove u policijskom pritvoru, činjenicu da je službena komunikacija obavljena na crnogorskom jeziku te da nije dobio odgovarajući informativni list o pravima prilikom zadržavanja.

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije.²³²

Savjetu je, s određenim zakašnjenjem, upućen odgovor u kojem je konstatovano da je kod građanina Elezovića, kritičnom prilikom, utvrđeno prisustvo alkohola u krvi 1,14 promila te da su policijski službenici, postupajući shodno članu 305 stav 1 tačka 38 Zakona o bezbjednosti saobraćaja, na licu mjesta Elezoviću oduzeli vozačku dozvolu, a potom uz donošenje rješenja o zadržavanju koje ne može biti duže od šest časova i saopštavanje razloga imenovanog priveli u prostorije Ispostave Ulcinj. Građaninu Elezoviću uručeno je rješenje o zadržavanju, Zapisnik o utvrđivanju prisutnosti alkohola i informativni list na albanskom jeziku, nakon čega je sproveden

²³⁰ Slučaj Novaka Lekovića ; Dokumentacija Savjeta.

²³¹ Pritužba broj 31-11 od 18.04.2011. podnijeta je Savjetu posredstvom člana Savjeta; Dokumentacija Savjeta.

²³² Obraćanje Savjeta direktoru UP broj 31/1-11 od 26.04.2011.; Dokumentacija Savjeta.

u prostorije za zadržavanje. Konstatovano je da je Elezović dva puta izvođen iz pritvorskih prostorija na lični zahtjev uz molbu da bude oslobođen prije isteka roka od šest sati, iz privatnih razloga, koja je uvežena. U pogledu uslova na koje je ukazao imenovani građanin direktor Uprave policije je informisao da su prostorije, shodno važećem uputstvu, osvijetljene, provjetrene (ugrađeni klimatizatori i ventilacija), da se svakodnevno održavaju, koju činjenicu potvrđuje i redovni kontrolni obilazak rukovodioca Operativno komunikacionog centra i njegovih saradnika kao i da se u njima nalazi propisani inventar sa video nadzorom i interfonskim komunikatorom.²³³

Postupajući po predmetu sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju, Savjet se potom ponovo obratio Upravi policije kako bi dostavila mišljenje u pogledu zaključka koji tretira zadržavanje lica u alkoholisanom stanju a koji je Savjet prema Upravi policije još ranije usvojio.²³⁴

Odgovor to jeste mišljenje Uprave policije povodom usvojene preporuke Savjetu od strane Uprave policije nikada nije dostavljeno.

Na temelju sprovedene cjelovite rasprave o slučaju Savjet je zaključio da u slučaju Viktora Elezovića iz Ulcinja službenici policije nijesu prekoračili zakonom utvrđena ovlaštenja, i Upravi policije je posebno skrenuta pažnja na primjenu zaključka koji tretira zadržavanje lica u alkoholisanom stanju i adekvatno postupanje službenika policije prema građanima u datoj situaciji. Uvažavajući značaj iznijetog Savjet je odlučio da će nastaviti sa praćenjem slučaja radi sveobuhvatnog sagledavanja predmeta i djelotvornosti primjene zaključaka Savjeta.²³⁵

Zaključak je dostavljen Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj otpuštenja policijskih službenika u Ispostavi granične policije Berane

Savjet za građansku kontrolu rada policije, po sopstvenoj inicijativi, uzeo je u rad slučaj otpuštanja grupe policijskih službenika iz Ispostave granične policije Berane **Envera Dacića, Rašeta Kalača, Hamda Murića, Mihtata Nurkovića, Nedžada Kuča i Gavra Obradovića**, koji su javno tvrdili da su diskriminirani i žrtve političkog progona svojih starješina.

Takođe interesovanje za ovaj predmet, pred Savjetom, je iskazao i poslanik Skupštine Crne Gore **Koča Pavlović**.

Grupa bivših policajaca javno je tvrdila da su žrtve diskriminacije po nacionalnoj i vjerskoj osnovi. Uprava policije pokušala je da ih demantuje. Saopštila je da među otpuštenim radnicima podjednak broj osoba pravoslavne i muslimanske vjere. Oni su ponovo potvrdili da diskriminacija postoji zato što se pri otpuštanju ne vodi računa o proporcionalnoj zastupljenosti albanske, bošnjačke i muslimanske manjine u odnosu na, kako su naveli, 78-procenti pravoslavni sastav u toj organizacionoj jedinici policije. Osim ovog kao razlog otpuštanja naveli su i njihovo protivljenje organizovanom kriminalu.

²³³ Odgovor kabineta direktora UP 01 broj 086/11-17163/2 od 02.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²³⁴ Obračanje predsjednika Savjeta direktoru UP broj 31/3-11 od 03.06.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²³⁵ Zaključak Savjeta broj 31/4-11 usvojen na 9. sjednici održanoj 20.07.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Savjet je, preko svog člana, obaviješten da Odjeljenje za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina Vrhovnog državnog tužilaštva (VDT) povodom pisanja neđeljnika „Monitor“ i dnevnog lista „Dan“, na koje je ukazano, preduzima radnje u pravcu provjere navoda i prikupljanja činjenica i podataka u pravcu utvrđivanja postojanja krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti.²³⁶

Neđeljnik „Monitor“ u broju od 29.10.2010. godine daje detaljan iskaz gospodina Šemsa Dedeića, penzionisanog rukovodioca policije u Rožajama, koji govori veoma konkretno o prirodi i karakteristikama organizovanog kriminala i funkcionisanju kriminalnih grupa prema granici sa Kosovom.

Takođe u dnevnoj novini „Dan“, od 13.01.2011. godine, građanin Enver Dacić, tvrdi da je rukovodilac Ispostave Granične policije u Beranama g.Veselin Krgović navodno otvorio švercerski koridor prema Kosovu i da se preko graničnog prijelaza i dalje švercuju cigarete, kafa, lijekovi i druga roba.

Takođe Savjet je informisan i o stavu Uprave policije povodom tvrdnji o organizovanom prekograničnom švercu na sjeveru zemlje. Direktor uprave policije saopštio je da o organizovanim oblicima kriminala na tom području UP raspolaže određenim saznanjima i konkretnim podacima. Posljednjih par godina UP je realizovala i procesuirala više slučajeva organizovanog kriminala u vezi sa drogama i koruptivnim krivičnim djelima i pokušajima prekograničnog šverca. U tim akcijama, koje su trajale i po više mjeseci, radi intedifikovanja kriminalne organizacije i dokumentovanja njihovog deliktnog ponašanja, procesuiran je značajan broj lica, među kojima je bilo naših i stranih državljana, ali i službenika Uprave policije u Uprave carina. U jednoj od tih akcija, lišen je slobode i procesuiran, rukovodilac Ispostave Granične policije Berane. Ova policijska operacija („Signal“), sprovedena je više mjeseci a realizovana je početkom juna 2010. Djelovanje policijske organizacije na tom području, kažu u policiji, dalo je i druge rezultate. Kažu da su operativnim i drugim metodama došli do podataka o organizovanom kriminalu i njihovim nosiocima u susjednim državama. Policijama tih država su dostavljena takva obavještenja, što je rezultiralo njihovim uspješnim akcijama i procesuiranjem određenih lica i grupacija.

Savjet je, u toku višemjesečnog rada na predmetu konstatovao, na temelju pisanja štampe i neposrednih informacija, da su bivši policijski službenici Dacić, Kuč, Murić i Nurković zbog straha za svoju i bezbjednost svojih porodica zatražili dozvolu za nošenje oružja. Oni su veoma odlučno i transparentno tvrdili da imaju saznanja o prekograničnom švercu koji uživa zaštitu policije na sjeveru Crne Gore. Ovi policajci kasnije su, iz bezbjednosnih razloga, napuštili Crnu Goru i najavili traženje političkog azila.

Savjet je od predsjednika Etičkog odbora Uprave policije **Seada Frljukčića** informisan da nije bilo inicijativa za razmatranje otpuštanja grupe policijskih službenika pred Etičkim

²³⁶ Uprava policije (UP) saopštila je članu Savjeta da će u vezi navoda građanina **Envera Dacića** iz Rožaja, sa njim biti ostvaren kontakt dok penzionisanog funkcionera policije **Šemsa Dedejića** neće kontaktirati jer za vrijeme rasporeda na visokim operativnim pozicijama, u policijskoj organizaciji, i pored toga što je bio u profesionalnoj obavezi, nije govorio o kriminalnim djelovanjima na području Rožaja.

odborom.²³⁷ Etički odbor se kod Pravne službe UP, obaviješten je Savjet, interesovao o pravnom osnovu za donošenje rješenja o prestanku radnog odnosa. Informisani su da je “po prestanku potrebe za njihovim angažovanjem došlo i do prestanka potrebe za produženjem njihovog ugovora na određeno vrijeme u Upravi policije”.²³⁸

Pitanje otpuštanja grupe policijskih službenika tretirano je kao prioritet u komunikaciji Savjeta za građansku kontrolu rada policije sa menadžmentom Uprave policije i Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu rada policije. Tokom međusobnih susreta diskutovano je o mogućnostima rješavanja ovog slučaja posebno zbog činjenice da je u domaćoj ali i međunarodnoj javnosti prisutna negativna percepcija koja se odražava na ukupan kredibilitet policijske organizacije i njenu prihvaćenost i povjerenje u društvu.

Početkom 2012., po stupanju na dužnost novog vršioca dužnosti direktora Uprave policije **dr Božidara Vuksanovića**, Savjet se založio za povratak na posao svih imenovanih osoba uključujući **Gorana Stankovića** i **Nusreta Đozovića**.

Slučaj vrijeđanja i nacionalne netrpeljivosti u policiji

U kontekstu razmatranja slučaja otpuštanja grupe graničnih i drugih policajaca Savjet je posebnu pažnju posvetio navodima o ophođenju policijskog starješine **Veselina Krgovića** prema policijskom službeniku **Enveru Daciću**.

Prema navodima Dacića Krgović je iskazao uvredu i netrpeljivost na način što mu je uputio riječi “Vi Albanci uvijek neku pravdu tražite, i na kraju krajeva, Šiptar ne može kod mene da radi, vas je država zajebala, i iskoristila i odbacila, meni su ruke odriješene, ja mogu da radim šta hoću”.

Savjet je, interesujući se za slučaj kod Etičkog odbora, od strane istog informisan, da su zauzeli stav da, shodno inicijativi Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP, rukovodilac Sektora granične policije Vesko Vukadinović inicira pokretanje disciplinskog postupka. Vukadinović je povratno informisao da je saglasan sa zaključkom Etičkog odbora te da je Disciplnskom tužiocu UP podnio Prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv Veselina Krgovića.²³⁹

Za dalje informacije Savjet je upućen na Disciplnskog tužioca UP.²⁴⁰

Na navedeni dopis odgovorio je direktor Uprave policije mr Veselin Veljović koji je Savjet informisao da je Krgović raspoređen na radon mjesto rukovodilac Ispostave granične policije Berane od 01.03.2010. godine. Protiv istog, navodi se dalje, vođen je disciplinski postupak zbog osnovane sumnje da je počinio disciplinski prekršaj iz člana 59. stav 1. tačka 9. Zakona o državnim službenicima i namještenicima.²⁴¹ Rješenjem broj 05/1-151-21/2011-1 od 19.05.2011. Krgović je, navodi director UP, oslobođen disciplinske odgovornosti zbog

²³⁷ Zahtjev za dobijanje ovih informacija Savjet je uputio dana 16.06.2011 i ponovo, kao urgenciju, dana 03.10.2011; Dokumentacija Savjeta

²³⁸ Odgovor Etičkog odbora UP 01 broj 051/11-39504/1 od 14.10.2011; Dokumentacija Savjeta

²³⁹ Isto.

²⁴⁰ Dopis Savjeta broj 44/5-11 od 21.10.2011; Dokumentacija Savjeta

²⁴¹ Nedolično ili uvrijedljivo ponašanje prema strankama ili iskazivanje bilo kakvog oblika netrpeljivosti – napomena autora/ke.

nedostatka dokaza.²⁴² Savjet je odmah po prijemu ove informacije od direktora UP zatražio dostavu kopije rješenja iz disciplinskog postupka vođenog protiv starješine Veselina Krgovića.²⁴³ Isto je zatraženo i od dicipinskog tužioca.

Na traženje Savjeta direktor Uprave policije dostavio je predmetno rješenje. Njime je Krgović oslobođen disciplinske odgovornosti na temelju nalaza Disciplinske komisije da nije dokazano da je okrivljeni počinio teži disciplinski prekršaj koji mu je stavljen na teret.²⁴⁴ Rješenje je postalo pravosnažno dana 03.06.2011. godine. Kao svjedoci u postupku su saslušani ili su pročitane njihove izjave: Goran Ojdanić, Siniša Đurišić, Rešad Ramčilović, Dušica Irić, Mithat Nurković, Gavro Obradović, Enver Dacić. Polovina svjedoka je potvrdila Dacićeve navode dok je iskaz Obradovića osporen zato što u službenoj evidenciji nema dokaza da je evidentiran njegov ulazak u službenu zgradu kritičnog dana dok za Dacića i Nurkovića jeste.²⁴⁵

Predstavka Zlatka Raonića

Savjetu za građansku kontrolu rada policije obratio se građanin **Zlatko Raonić** iz Bijelog Polja ukazujući na postupanje pripadnika policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost povodom verbalnog i fizičkog incidenta koji je navodno imao sa komšijom **Miljanom Đukićem**. U obraćanju Savjetu je istakao da je i građanin Đukić u vezi sa predmetnim događajem, takođe, izvršio prijavu u službenim prostorijama policije, kao i da su policijski službenici njemu pružili “savjet” da koliko god puta bude napadnut pobjegne i prijavi napadača.

Nakon upoznavanja sa sadržinom predstave članovi Savjeta su donijeli odluku da ovaj predmet ne uzmu u razmatranje jer primjedbe iznijete u obraćanju nisu konkretizovane niti su dostavljeni kontakt podnosioca radi vođenja postupka.²⁴⁶

Slučaj Jovane Mazalice iz Pljevalja

Na inicijativu NVO „**Inicijativa mladih za ljudska prava**“ (YIHR) Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj građanke **Jovane Mazalice** iz Pljevalja, koja je ustvrdila da su policijski službenici Područne jedinice u Pljevljima prekoračili ovlaštenja postupajući prema njoj, dana 18. maja 2011. godine.²⁴⁷

Građanka Mazalica u priloženoj izjavi je navela da je policija navedenog dana, na očigled mnogobrojnih svjedoka, uz upotrebu fizičke sile uhapsila dok se šetala sa drugaricom **Natašom**

²⁴² Odgovor direktora UP 01 broj 151/11-41094/2 od 07.11.2011; Dokumentacija Savjeta

²⁴³ Dopis predsjednika Savjeta broj 44/7-11 od 10.11.2011; Dokumentacija Savjeta

²⁴⁴ Vijeće Disciplinske komisije UP činili su Sonja Radonjić, predsjednica, i članovi Milan Delić i Marko Mišković: Rješenje 05/1 broj 151 -21/2011-1 od 19.05.2011; Dokumentacija Savjeta

²⁴⁵ Isto.

²⁴⁶ Pritužba pod naslovom „Atak na moja ljudska prava i život“ Savjet je dobio redovnom poštom koja je upućena dana 20.07.2011 a kod Savjeta registrovana dana 27.07.2011. pod brojem 64-11; Dokumentacija Savjeta.

²⁴⁷ YIHR Molba za provjeru policijskog postupanja broj 45-11 od 20.05.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Bonović u centru Pljevalja, bez saopštavanja razloga za lišenje slobode i legitimisanja koje je zahtijevala. Takođe, navodi da je u policijskoj stanici maltretirana, prisilno zadržana oko dva sata uz izvršen pretres bez naredbe suda i dostavljanja zapisnika, da joj je oduzet mobilni telefon radi pregledanja privatnih razgovora i dr. Građanka Mazalica je ukazala na postupanje policijskog službenika **Knežević Miljana** koji je kako je navela, nevedenom prilikom ali i ranije, iskazao namjeru i vršio pritisak da stupi u vezu sa njim.²⁴⁸

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije.²⁴⁹

S tim u vezi, na temelju pribavljene dokumentacije i sprovedene rasprave konstatovano je sljedeće: Postupajući po ovom predmetu uspostavljena je komunikacija sa podnosiocem inicijative, NVO YIHR i ostvaren neposredan kontakt sa građankom Jovanom Mazalicom, kojom prilikom je imenovana u više pisanih akata (e mail tekstova) interpretirala događaj i ukazala na povrede i propuste u radu policijskih službenika u naznačenom slučaju; Po predmetnom slučaju obavljena je komunikacija i sa Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu policije koja je izvršila provjere iz navoda pritužbe imenovane i sa nalazima upoznala Savjet, u formi Izvještaja²⁵⁰; Savjet je Izvještaj prosljedio podnosiocu inicijative YIHR a ova NVO oštećenoj koja je na isti dala svoje izjašnjenje; Nalazi unutrašnje kontrole, nakon sprovedene provjere navoda pritužbe imenovane pokazali su da je Knežević Miljan, rukovodilac Filijale za borbu protiv droge, svojim postupanjem počinio teži disciplinski prekršaj iz člana 81 Zakona o policiji, što je bio osnov da se zatraži da rukovodilac PJ Pljevlja podnese Disciplinskom tužiocu prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv Knežević Miljana kako bi se utvrdila njegova odgovornost; Savjet je ocijenio da je u iznijetom slučaju potrebno pribaviti rezultate disciplinskog postupka protiv Knežević Miljana, rukovodioca Filijale za borbu protiv droge u Pljevljima. Takođe, Savjet je preporučio Upravi policije PJ Pljevlja da i licima od kojih prikuplja obavještenja u svojstvu građana omogući pravo na rani pristup advokatu uvijek kada to zatraže. Pravo na rani pristup advokatu (bilo advokatu angažovanom po izboru, bilo advokatu postavljenom po službenoj dužnosti) predstavlja najbolju procesnu garanciju prevencije torture i smanjuje mogućnost da službenik policije obavještenja od građana ili iskaz okrivljenog pribavlja uz prinudu, obmanu ili iscrpljivanje. Sa druge strane, Savjet je konstatao da omogućavanje prava na rani pristup advokatu garantuje veći stepen zakonitosti cjelokupnog postupka, bolji imidž policije u zajednici i manji broj pritužbi na njen rad.²⁵¹

Preporuka je dostavljena Upravi policije i podnosiocu inicijative, NVO YIHR, na upoznavanje sa sadržinom.

²⁴⁸ Isto.

²⁴⁹ Obračanja Savjeta broj 45/1-11 i 45/2-11 od 02.06.2011. ; Dokumentacija Savjeta.

²⁵⁰ Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije 01/4 broj 086/11-11498/1 od 15.06.2011.; Dokumentacija Savjeta

²⁵¹ Zaključak i preporuka Savjeta usvojena je na 9. sjednici održanoj 20.07.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Direktor Uprave policije obavijestio je Savjet, početkom avgusta 2011. godine, da pokrenuti disciplinski postupak protiv rukovodioca Filijale za borbu protiv droge Miljana Kneževića nije završen.²⁵²

Slučaj Radojke Zarić iz Danilovgrada

Građanka **Radojka Zarić** iz Danilovgrada obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na postupanje policijskog službenika **Momira Popovića**, u vezi sa događajem od 8. aprila 2011. godine kojom prilikom je, kako je navela, šamarao i udarao pesnicama.²⁵³

U prilogu obraćanja Savjetu dostavljen je Izvještaj ljekara jedinice za hitnu medicinsku pomoć u Danilovgradu od 9. aprila 2011. godine. U vezi sa iznjetim slučajem, koji su prenijela sredstva javnog informisanja i ishodom postupka pred Savjetom, interesovanje je iskazala nevladina organizacija (NVO) „Inicijativa mladih za ljudska prava“ (YIHR).²⁵⁴

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije.²⁵⁵ Povodom ovog slučaja Savjet je uputio i urgenciju direktoru Uprave policije s obzirom da je odgovorajući odgovor značajno kasnio.²⁵⁶ Odgovorajuća dokumentacija iz policije u Savjet je pristigla sredinom juna 2011. godine. U međuvremenu Savjet je, preko svog člana zaduženog predmetom, imao neposrednu komunikaciju sa građankom Žarić.

Na temelju pribavljene dokumentacije i sprovedene rasprave Savjet je konstatovao: da je policijski službenik **Momir Popović**, u konkretnom slučaju, izvršio fizički napad, uslijed kojeg je Radojka Zarić zadobila lake tjelesne povrede, da je pokrenut prekršajni postupak i imenovano lice kažnjeno, kao i da je Ispostava policije Danilovgrad podnijela zahtjev za ispitivanje etičnosti ponašanja policijskog službenika Popovića. Etički odbor je, nakon sprovedenog postupka, konstatovao da je imenovani policijski službenik postupio suprotno Kodeksu policijske etike, iz kog razloga je predmet procesuirao prema disciplinskom tužiocu. S iznjetim u vezi, Savjet je ocijenio da je u iznjetom slučaju došlo do prekoračenja ovlašćenja i da je potrebno pribaviti rezultate disciplinskog postupka protiv policijskog službenika Momira Popovića.²⁵⁷ Savjet je i nakon zaključenja rada na ovom predmetu pratio slučaj i interesovao se za ishod postupka pokrenutog protiv imenovanog policijskog službenika.²⁵⁸

Zaključak je dostavljen Upravi policije, podnosiocu inicijative, građanki Radojki Zarić, i NVO YIHR na upoznavanje sa sadržinom.

²⁵² Dopis direktora UP 01 broj 08/11-29010/2 od 02.08.2011. primljen je u Savjet 29.08.2011 pod brojem 45/7-11.; Dokumentacija Savjeta.

²⁵³ Pritužba građanke Žarić broj 35-11 od 04.05.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁵⁴ Inicijativa ove NVO broj 35/1-11 od 06.05.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁵⁵ Dopis direktoru UP broj 35/4-11 od 13.05.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁵⁶ Urgencija broj 35/5-11 od 03.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁵⁷ Zaključak Savjeta broj 35/7-11 od 20.07.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁵⁸ Obraćanje direktoru UP broj 35/8-11 od 20.07.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Slučaj prekida skupa vjerske zajednice “Jehovini svjedoci”

Na sopstvenu inicijativu, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj prekida skupa vjerske zajednice “Jehovini svjedoci”, 17. aprila 2011. godine, koji događaj su prenijela sredstva javnog informisanja, sa posebnim osvrtom na provjeru da li su policijski službenici preduzeli blagovremene i odgovarajuće službene mjere i radnje.²⁵⁹

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije.²⁶⁰

Direktor policije obavijestio je Savjet da je zbog prekida skupa vjerske zajednice „Jehovini svjedoci“ mjerodavnoj službi naložio da izvrši provjere. U odgovoru Savjetu je konstatovano da je od strane Hrišćanske vjerske zajednice - Jehovini svjedoci Ispostavi policije (IP) u Danilogradu dostavljeno obavještenje o održavanju Memorijala u znak sjećanja na Hristovu smrt, u zatvorenom prostoru sale Zavičajnog muzeja u Danilovgradu. U obavještenju je navedeno da će skup biti vjerskog karaktera, da se predviđa dolazak 40-ak građana (pristalica), i da će javni red i mir, za vrijeme skupa i neposredno prije i poslije programa, održavati članovi zajednice “Jehovini svjedoci”.²⁶¹

Konstatovano je da policijski službenici prilikom okupljanja pristalica zajednice “Jehovini svjedoci”, kroz redovne poslove i zadatke, nijesu uočili niti zaprimili bilo kakvo obavještenje o narušavanju javnog reda i mira ili ometanja članova ove vjerske zajednice u toku održavanja vjerskog skupa. Međutim, 18. aprila 2011. godine u službene prostorije IP u Danilovgradu pristupio je **Zoran Lalović**, odgovorno lice vjerske zajednice “Jehovini svjedoci” i podnio prijavu protiv grupe od oko 20-ak osoba obučenih u svještene odore, koji su se predstavili kao svještenstvo Manastira Ždrebaonik, i tom prilikom spriječavali održavanje skupa horskim pjevanjem crkvenih pjesama i upućivanjem, kako je naveo, uvrijedljivih riječi. Policijski službenici su preduzeli mjere i radnje na okolnosti prijave i od više građana prikupili obavještenja, obavili razgovore sa članovima vjerske zajednice, kao i sa odgovornim licima u Zavičajnom muzeju u Danilovgradu. Nakon preduzetih radnji došlo se do saznanja da je grupa od oko 20-ak svještenika SPC, predvođena danilovgradskim parohom **Slobodanom Zekovićem**, spriječila članove vjerske zajednice “Jehovini svjedoci” da održe skup, kojom prilikom im je Zeković upućivao uvrijedljive riječi.²⁶² O događaju i preduzetim aktivnostima upoznat je zamjenik Osnovnog državnog tužioca, koji je radnje svještenika Zekovića okvalifikovao kao krivično djelo spriječavanje javnog skupa. Policijski službenici IP Danilovgrad su paroha Zekovića saslušali u svojstvu osumnjičenog, nakog čega je podnijeta krivična prijava, pod sumnjom da je počinio navedeno krivično djelo, o čemu je obavješten dežurni istražni sudija Osnovnog suda u Danilogradu.

U postupku dalje obrade predmeta Savjet se obratio Upravi policije sa ciljem provjere informacije da li je predmetnom skupu prisustvovao policijski službenik, bilo u uniformi ili

²⁵⁹ Inicijativa broj 32-11 od 20.04.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁶⁰ Obraćanje direktoru policije broj 21/1-11 od 29.04.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁶¹ Informacija direktora UP Savjetu 01 broj 051/11-20453 od 20.05.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁶² Isto.

civilu,²⁶³ na koji upit je direktor odgovorio da Uprava policije ne posjeduje saznanja u iznietom pravcu.²⁶⁴

Na temelju sprovedene cjelovite rasprave o slučaju Savjet je konstatovao postojanje propusta na strani organizatora skupa i zaključio da se, u konkretnom slučaju, ne može postaviti pitanje prekoračenja ovlašćenja ili propuštanje radnje službenika policije.²⁶⁵

Zaključak je dostavljen Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Savjet je kasnije, posredstvom svog člana, upoznat sa informacijom koju je prosljedilo Pravno odjeljenje Hrišćanske vjerske zajednice „Jehovini svjedoci“ iz Beograda, Srbija u kojem se konstatuje da je glavni pretres u krivičnom postupku protiv sveštenika Zekovića zakazan za 11. novembar 2011. godine.²⁶⁶

Slučaj Stefana Vukovića iz Pljevalja

Građanka **Nataša Bonović** iz Pljevalja obavijestila je Savjet za građansku konotrolu rada policije da je njen bliski prijatelj **Stefan Vuković**, takođe iz Pljevalja, navodno pretrpio policijsku torturu.²⁶⁷

Takođe i nevladina organizacija (NVO) „Inicijativa mladih za ljudska prava“ (YIHR) obratila se Savjetu ukazujući da je u „posjedu navoda“ da građanin Stefan Vuković iz Pljevalja „trpi pritiske od policijskih službenika u Pljevljima zbog toga što je podnio krivičnu prijavu zbog zlostavljanja“.²⁶⁸ Podnosioci pritužbi ukazali su Savjetu da je ovaj građanin dana 4. maja 2011. godine fizički napadnut od strane istih policijskih službenika koji su ga, prema navodima, zlostavljali 18. marta iste godine.

Savjetu je dostavljena medicinska dokumentacija, u kojoj su konstatovani hematomi na obje usne te podlivi na lumbalnom dijelu leđa,²⁶⁹ kao i krivična prijava podnijeta Osnovnom državnom tužiocu (ODT) u Pljevljima protiv policijskih službenika **Harija Ciguljanina**, **Miljana Kneževića** i **Ivana Cvijovića**.²⁷⁰

²⁶³ Obračanje Savjeta direktoru UP broj 32/3-11 od 03.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁶⁴ Odgovor direktora UP 01 broj 08/11-22601/2 od 10.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁶⁵ Zaključak Savjeta broj 32/5-11 usvojen na 9. sjednici održanoj 20.07.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁶⁶ Damir Porobić iz Pravnog odjeljenja ove vjerske zajednice, u svom elektronskom obavještenju, ocijenio je „problematičnim što je ODT u Podgorici podneo optužni predlog samo protiv jednog lica a ne i protiv ostalih lica“ podsjećajući da je ova vjerska zajednica ukazala na više krivičnih kvalifikacija te da je postupak, prema ocjeni podgoričkog advokata Dejana Radinovića „veoma loš i pokušaj da se znatno umanjí odgovornost“; Poziv za glavni pretres od 09.11.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁶⁷ Obračanje građanke Bonović putem elektronske pošte zavedeno u Savjetu pod brojem 36-11 od 06.05.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁶⁸ Obračanje NVO YIHR zavedeno u Savjetu pod brojem 36/2-11 od 11.05.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²⁶⁹ Uput za bolničko liječenje Stefana Vukovića od 18.03.2011. u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć potpisao je ljekar dr Davor Cvijović; Dokumentacija Savjeta.

²⁷⁰ Krivična prijava Stefana Vukovića predata je ODT u Pljevljima 28.04.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Savjet se od početka do okončanja rada na ovom predmetu interesovao kod ODT u Pljevljima o ishodu podnijete krivične prijave protiv imenovanih policijskih službenika ali nije dobio traženu povratnu informaciju.

Savjet je, preko svog člana zaduženog predmetom, odmah stupio u neposredni kontakt sa Stefanom Vukovićem i njegovom majkom gospođom **Sonjom Vuković**.²⁷¹ Savjet je informisan da su posrijedi dva incidenta – prvi koji se dogodio 18. marta 2011. kada je, prema navodima, Stefan prebijen od strane policije prilikom privođenja u službene prostorije kako bi u svojstvu građanina bio saslušan i drugi, od 4. maja 2011., kada je, pošto je pozvan, kao oštećena osoba, pristupio u službene prostorije policije i ponovo bio prebijen i maltretiran od strane istih policijskih službenika.²⁷² Takođe gospođa Vuković je obavijestila Savjet da je imala ljubazan prijem kod rukovodioca PJ Pljevlja ali je stekla utisak da isti želi da „zataška stvar“. Prema njenim navodima saopšteno joj je da „njegov sina više niko neće nikada dirati“, „da sve treba zaboraviti“ i „da nije trebalo podnositi krivičnu prijavu već se sve moglo završiti na drugačiji način“. ²⁷³ Interesujući se za motiv i razloge incidenta između policijskih službenika i njenog sina gospođa Vuković je informisala Savjet o navodnom postojanju namjere policijskih službenika da njenog sina „učine saradnikom“ dodajući da su mu dali rok „od 20-tak dana da im namjesti nekog ko se bavi prodajom narkotika“ te „da o svemu ne smije nikome da priča ili se žali“.²⁷⁴

Kroz neposredni razgovor građanin Stefan Vuković detaljnije je informisao Savjet o minulim incidentima dadajući kao motive konflikta s policijom njegovu nacionalnost i vjeroispovijest.²⁷⁵ Informisao je Savjet da mu je policijski službenik Knežević navodno nudio da saraduje za policiju povodom prodaje narkotika u gradu te da će mu saopštiti i neke detalje vezane za njegov lični život i za osobe iz njegovog okruženja.

Savjet je pismenim putem informisao građanina Vukovića o preduzetim radnjama te od njega zatražio dostavu dodatne medicinske dokumentacije.²⁷⁶ Ista je Savjetu dostavljena sredinom juna 2011. godine uključujući i otpusnu listu iz zdravstvene ustanove.

Savjet je 11. maja 2011. godine informisao direktora Uprave policije (UP) o pokrenutom postuku provjere primjene policijskih ovlašćenja prema građaninu Vukoviću i dostavio listu od ukupno 12 pitanja relevantnih za objektivno sagledavanje predmeta. Savjet je istim povodom početkom juna 2011. uputio urgenciju direktoru UP povodom dobijanja traženih odgovora. Sredinom istog mjeseca direktor UP kratko obavještava Savjet da “MUP – Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije preduzima mjere na okolnosti događaja od 18.03.2011. godine i postupanje policijskih službenika PJ Pljevlja”. Umjesto odgovora na konkretna pitanja direktor UP dalje informiše Savjet da će “utvrđene činjenice, od strane MUP, usmjeriti dalje aktivnosti i

²⁷¹ Službena zabilješka broj 36/3-11 sa razgovora obavljenim dana 08.05.2011. sa Sonjom i Stefanom Vuković; Dokumentacija Savjeta.

²⁷² Isto.

²⁷³ Isto.

²⁷⁴ Isto.

²⁷⁵ Uпитan kako su policiji poznati ti detalji njegovog privatnog života građanin Vuković je saopštio da vidljivo nosi obilježja, poput velikog krsta na lancu oko vrata te da policajci “mrze zato što je Srbin”; Isto.

²⁷⁶ Obračanje člana Savjeta zaduženog predmetom broj 36/4-11 od 11.05.2011; Dokumentacija Savjeta.

eventualno preduzimanje mjera odgovornosti prema policijskim službenicima koji su bili angažovani u konkretnom događaju”.

Savjet je takođe 11. maja 2011. godine inicirao postupak provjere prekoračenja policijskih ovašćenja pred Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP). Rukovodilac Odjeljenja dostavio je izvještaj o izvršenim provjerama pritužbi koje su Odjeljenju uputili Stefan Vuković i njegova majka Sonja Vuković te informisao Savjet da je ovo Odjeljenje 8. juna 2011. godine, uputilo ODT u Pljevljima na ocjenu i dalji postupak spise sačinjene u postupku kontrole.

Savjet je 11. maja 2011. godine pred Etičkim odborom UP inicirao ocjenu povrede Kodeksa policijske etike od strane imenovanih policijskih službenika. Dana 16. juna 2011. godine Savjet se kod predsjednika Etičkog odbora UP interesovao za ishod ranije iniciranog postupka. Predsjednik tog tijela, krajem juna 2011. godine, obavijestio je Savjet da „Etički odbor nije dobio predstavku građanke Nataše Bonović u vezi sa slučajem građanina Stefana Vukovića iz Pljevalja“ te da je direktor Uprave policije uputio odgovor u vezi određenih, ranijih, interesovanja Savjeta što svakako nije bio predmet komunikacije na relaciji Savjet – Etički odbor. Savjet je prema Etičkom odboru UP uputio dvije urgencije, u septembru i oktobru 2011. godine, ponovo se interesujući za ishod iniciranog postupka povrede policijskog Kodeksa.

Početak novembra 2011. predsjednik Etičkog odbora UP obavijestio je Savjet, citirajući četiri poslate urgencije, da „Etički odbor Uprave policije nije dobijao navedeni predmet na razmatranje“. Savjet je Etičkom odboru UP, 10. novembra 2011. godine, dostavio kopiju iz dostavne knjige iz koje se nedvosmisleno zaključuje da je Etički odbor uredno primio inicijativu za ocjenu povrede Kodeksa policijske etike dana 11. maja 2011. godine.

Etički odbor UP informisao je Savjet, 7. novembra 2011., da je predmet u nadležnosti Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP koja je navodno utvrdila da ovlašćeni policijski službenik Knežević Milija uradio određene profesionalne propuste te da je u skladu sa tim izdata adekvatna instrukcija starješinskom kadru. Kako potvrdu ove informacije nije mogao naći u izvještaju Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP već 10. novembra 2011. Savjet se interesovao za tačan identitet imenovanog policijskog službenika jer je u do tada sprovedenoj međusobnoj komunikaciji isključivo korišćeno ime Miljan Knežević. Savjet se tim povodom interesovao koji su profesionalni propusti utvrđeni u slučaju policijskog službenika te koje su konkretne instukcije date starješinskom kadru tim povodom. Ni nakon više urgencija do okončanja rada na predmetu Savjet nije dobio tražene podatke.

Tokom rada na predmetu u 2011. godini i pored insistiranja na dobijanju te informacije Savjet od Etičkog odbora UP nije informisan da li je uopšte pokrenut postupak te da li su policijski službenici Ciguljanin, Knežević i Cvijović povrijedili Kodeks policijske etike.

Rad Savjeta na ovom predmetu bio je otežan i limitiran komunikacijom vođenom sa Upravom policije i njenim Etičkim odborom. Zbog svega toga na ovom predmetu rad je nastavljen i u 2012. godini.

Slučaj Koncert grupe “Lollobrigida“

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaja prekida koncerta hrvatske grupe “Lollobrigida”, koji je organizovala nevladina organizacija “Omladinski kulturni centar Juventas” povodom Međunarodnog dana borbe protiv homofobije, u sklopu kampanje “Ljubav je stav” pod pokroviteljstvom UNDP i Globalnog fonda, 16. maja 2011. godine. Podnosilac inicijative posebno je ukazao na činjenicu da je organizator koncerta, u ovom slučaju, izašao sa veoma ozbiljnim primjedbama na račun policije.

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije i nevladinoj organizaciji “Omladinski kulturni centar Juventas”. U odgovoru Savjetu direktor Uprave policije je konstatovao da je predstavnica goreoznačene nevladine organizacije obratila Područnoj jedinici Podgorica obavještenjem o održavanju koncerta dana 16. maja 2011. godine na terasi KIC “Budo Tomović” sa početkom u 21 čas, u predviđenom trajanju dva sata i 30 minuta. Ovom prilikom, policijski službenici PJ Podgorica izvršili su pripreme za bezbjedno održavanje koncerta, i to: prikupljanje bezbjednosno interesantnih podataka na terenu, razgovor sa organizatorom, davanje instrukcija u vezi radarske službe, razgovor sa određenim licima LGBT populacije, sačinjavanje procjene, pripremu policijskih službenika i materijalno-tehničkih sredstava i sačinjavanje Plana obezbjeđenja. Radi kvalitetnijeg obezbjeđenja starješine policije zadužene za javni red i mir uspostavili su komunikaciju sa predstavnicima organizatora i predstavnicima privatne službe obezbjeđenja “Popović Guard Security”, angažovanoj za obezbjeđenje koncerta, i dva dana prije održavanja koncerta obišli mjesto održavanja skupa. Ovom prilikom, kako se u odgovoru navodi, predstavnicima organizatora predočene su obaveze policije i nadležnosti privatne službe obezbjeđenja, kojom prilikom je saopšteno da je potrebno izvršiti pregled svakog lica prilikom ulaska u objekat. Predstavnica organizatora je saopštila da će lica biti isključivo sa pozivnicima, te da će zbog populacije koja dolazi na koncert službenici privatnog obezbjeđenja dobiti instrukcije da prilikom pregleda budu tolerantniji, nego što je uobičajeno. U toku održavanja koncerta, oko 23,45 časova, nepoznato lice aktiviralo je suzavac, koji je nakon efikasne intervencije izolovan, nakon čega je koncert nastavljen. Pripadnici policije, na licu mjesta, obavili su razgovor sa predstavnicima organizatora, prisutnim gostima i pripadnicima policije koji su bili angažovani tokom koncerta, ali niko od ispitanih se nije mogao izjasniti sa kojeg mjesta je aktiviran suzavac niti su primjećeni drugi detalji u vezi sa događajem. Direktor Uprave policije, takođe, informisao je da je nakon završetka koncerta sprovedena detaljna kriminalistička obrada, izvršen uvidaj i izuzeti predmeti koji mogu biti značajni za istragu, da policija i dalje preduzima mjere i radnje na rasvjetljavanju ovog događaja i utvrđivanju odgovornosti tokom organizacije skupa. U pogledu dopisa upućenom nevladinoj organizaciji “Omladinski kulturni centar Juventas” radi dostave detaljne informacije o događaju i jasnoj ocjeni preduzetih mjera od strane policije, Savjetu je dostavljen odgovor kojim ova nevladina organizacija traži zapisnik i druga prateća dokumenta sa sjednice na kojoj je donijeta odluka o

uključenju u praćenje incidenta, nakon čega je upućena urgencija na prvobitni zahtjev Savjeta. U nastavku obrade predmeta, na upit Savjeta da li je protiv odgovornih na strani organizatora i/ili angažovane zaštitarske agencije podnijeta odgovarajuća prijava direktor policije je informisao da dosadašnje aktivnosti nijesu dale rezultate na osnovu kojih bi se dokumentovala osnovana sumnja u odnosu na počinioca i njegovo procesuiranje prema nadležnom organu, te da policija i dalje preduzima mjere i radnje na identifikovanju lica koje je kritičnom prilikom aktiviralo suzavac. Na osnovu sprovedene cjelovite rasprave o slučaju, konstatovao da se prema informacijama pribavljenim u postupku obrade predmeta nije mogao utvrditi propust učinjen od strane pripadnika policije, posebno imajući u vidu da je obezbjeđenje skupa bilo povjereno privatnoj službi "Popović Guard Security". Ovom prilikom, Savjet je uzeo u obzir i okolnost da policija u kontinuitetu preduzima mjere i radnje na identifikovanju lica koje je tokom održavanja koncerta aktiviralo suzavac i zaključio da će, ukoliko se u ovom postupku utvrde činjenice i okolnosti od značaja za meritum odluke, istu preispitati. Do zaključenja predmeta nevladina organizacije "Omladinski kulturni centar Juventas" nije dostavila odgovor tj. detaljne informacije o događaju i ocjenu preduzetih mjera od strane policije, povodom kritičnog događaja.

Zaključak je dostavljen Upravi policije i NVO „Juventas“ na upoznavanje sa sadržinom.

Krajem novembra 2011. godine iz NVO "Juventas" upućeno je izvinjenje Savjetu, posebno članu Savjeta mr Aleksandru Saši Zekoviću, zbog ranije nespremnosti ove NVO da slučaj bude procesuiran na ponuđeni način.²⁷⁷ Savjet je informisan da i pored povjerenja ove NVO u policiju incident nije rasvijetljen niti su procesuirani odgovorni za ovaj napad.²⁷⁸ Uz naglasak da u Savjet za građansku kontrolu rada policije imaju puno povjerenje iz ove NVO dostavili su sve ranije tražene podatke i relevantnu dokumentaciju. Savjet za građansku kontrolu rada policije je pozvan da, "posebno zbog njegovog izuzetno izgrađenog i potvrđenog senzibiliteta prema LGBT osobama", slučaj ponovo uzme u rad i ocijeni konkretnu primjenu policijskih ovlašćenja od kritičnog događaja do danas. Savjet je dana 08.12.2011. tražio saglasnost ove NVO da kompletan predmet, sa priložima, dostavi Upravi policije na dalji postupak. Pošto je od strane NVO "Juventas" dana 21.12.2011. godine dobijena tražena saglasnost Savjet je ponovo pokrenuo postupak provjere primjene policijskih ovlašćenja i tim povodom se dana 22.12.2011. godine obratio direktoru Uprave policije. Rad na ovom predmetu nastavljen je i u 2012. godini.

²⁷⁷ "Kod nas u tom trenutku dominiralo opredjeljenje da se do poboljšanog tretmana i veće posvećenosti policije na rasvjetljavanju ovog slučaja može doći kroz neposredni i privatni kontakt sa menadžmentom Uprave policije i Područne jedinice Podgorica" stoji između ostalog u pritužbi ove NVO; Obračanje NVO Juventas predsjedniku Savjeta od 25.11.2011; Dokumentacija Savjeta

²⁷⁸ Isto.

Slučaj Stanke Rađenović iz Budve

Građanka **Stanka Rađenović** iz Budve obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na tretman od strane policije Područne jedinice Budva, u postupku prikupljanja podataka povodom ubistva **Dragana Bećirovića** u Budvi, 10. aprila 2011. godine. Naime, građanka Rađenović navodi da je osnov za pozivanje radi davanja izjave, kojem se uredno odazvala, u prostorije PJ, dana 1. maja 2011. godine bila činjenica o ostvarenoj telefonskoj komunikaciji u noći ubistva, da je od nje tom prilikom uzet uzorak DNK na analizu i nije uručen primjerak izjave koju je potpisala. U predstavci je posebno ukazala da je nakon davanja izjave istim povodom još tri puta telefonski pozivana te se zbog toga obratila Savjetu ukazujući na nepotrebno uznemiravanje od strane policije.²⁷⁹

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije.

U prilogu odgovora Savjetu je dostavljeno javno reagovanje Uprave policije, objavljeno 10. juna 2011. godine, na tekst koji je dnevnik "Vijesti" pod naslovom "Neka vode istragu, ali mene da ostave na miru", objavio 8. juna 2011. godine.²⁸⁰

U reagovanju je navedeno da su službenici PJ Budva u dva navrata u policijskim prostorijama od Rađenović uzeli izjavu u svojstvu građanke, na okolnosti u vezi sa ubistvom D. Bećirovića, i da je od strane policijskog službenika jednom kontaktirana telefonskim putem. Konstatovano je da je imenovana građanka ukupno kontaktirana tri puta, ali svaki put različitim povodom, kao i da nije tačno da joj je uzet bris za DNK analizu. Iz Uprave policije posebno je ukazano da je rasvjetljavanje ubistva Dragana Bećirovića jedan od prioriteta u radu kriminalističke policije, zajedno sa drugim teškim krivičnim djelima koja se vode po nepoznatom počiniocu, kao i da policijski službenici radi rasvjetljavanja ovog ubistva u kontinuitetu preduzimaju niz operativno taktičkih i drugih policijskih mjera i radnji, a sve u saradnji sa Višim državnim tužiocem u Podgorici i istražnim sudijom Višeg suda u Podgorici. Uprava policije u reagovanju zaključuje da identifikovanje lica koje je počinilo ubistvo Dragana Bećirovića i njegovo lišenje slobode predstavlja i društveni interes, te očekuje da će građani, za koje postoje saznanja da informacije koje posjeduje mogu biti od koristi, i dalje saradivati sa policijskim službenicima.

Na temelju pribavljene dokumentacije i sprovedene rasprave Savjet je našao da se u konkretnom slučaju radi o pokušaju rasvjetljavanja jednog od najtežih krivičnih djela, te da je otkrivanje i procesuiranje njegovog izvršioca od izuzetnog značaja za najširu zajednicu, mir i sigurnost građana i njihovo povjerenje u valjano funkcionisanje institucija sistema. Savjet je takođe konstatovao da uprkos navedenom, Uprava policije ne bi smjela prenebregnuti činjenicu da građani kojima se policija obraća za obavještenja nijesu pravno obavezni i da ih pruže. Nadalje, Savjet je konstatovao da se građanin/ka može ponovo pozivati radi prikupljanja obavještenja samo o okolnostima drugog krivičnog djela ili učinioca, a shodno članu 231. stav 6

²⁷⁹ Pritužba građanke Rađenović broj 54-11 od 08.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁸⁰ Dopis direktora UP Savjetu 01 broj 051/11-30 od 17.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Zakonika o krivičnom postupku. S tim u vezi Savjet je uputio preporuku Upravi policije PJ Budva da se, kako u konkretnom slučaju, tako i budućem radu, dosljedno pridržavaju člana 231. Zakonika o krivičnom postupku.²⁸¹

Preporuka je dostavljena Upravi policije i podnosiocu predstavke, građanki Rađenović, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj srednjoškolskog učenika iz Kolašina

Na inicijativu svog člana a na temelju pisanog obraćanja članova porodice Šćepanović, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje pritužbu povodom slučaja maloljetnog N.Š. iz Kolašina.

Naime, kako je obraćanju Savjetu navedeno, dana 18. maja 2011. godine dvojica policijskih inspektora Ekspoziture policije u Kolašinu parkirali su svoje vozilo ispred porodične kuće Šćepanovića u čijem dvorištu se igrao maloljetni N.Š.²⁸² Prema navodima iz obraćanja nijesu pitali za negove roditelje već su pozvali dječaka da uđe u vozilo. Maloljetni dječak se, kako je dalje navedeno, uplašio, nije pružao otpor i ušao je u vozilo a inspektori navodno u vezi sa odvođenjem djeteta nisu pružili bilo kakvo obavještenje njegovim roditeljima. U pritužbi se dalji tvrdi da su dječaka pri ulasku u službene prostorije vukli, da je od strane inspektora **Andelića** navodno verbalno i fizički zlostavljan a sve sa ciljem iznude priznanja u vezi sa krađom dnevnika u Srednjoj mašinskoj školi "Braća Selić" u Kolašinu, koja je prijetila događaju, kao i da je više puta udaran pendrekom u predijelu lijeve ruke. U prilogu pritužbe Savjetu je dostavljen Izvještaj ljekara specijaliste sačinjen 18. maja 2011. godine.

Nakon upoznavanja sa sadržinom predmeta Savjet za građansku kontrolu rada policije predmetnu pritužbu je dostavio Odjeljenju za unutrašnju kontrolu Ministarstva unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom radi potencijalnog pokretanja postupka, i zatražio informaciju o slučaju od direktora Uprave policije.²⁸³

Dana 20. maja 2011. godine u dnevniku "Vijesti" objavljen je tekst pod nazivom "Pendrekom po djetetu" u kojem je objavljeno detaljno svjedočenje oca malodobnog dječaka **Milovana Šćepanovića**.²⁸⁴

Potom, 21. maja 2011. godine Savjet je od bliske rođake maloljetnog Šćepanovića informisan da je otac imenovanog, po obavljenom razgovoru sa predstavnicima Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP-a, odustao od tužbe.²⁸⁵

Rukovodilac ovog Odjeljenja **Veselin Šaranović** dostavio je Savjetu Izvještaj o izvršenoj kontroli povodom predmetnog slučaja iniciranog od strane Savjeta, kojim je konstatovano da su

²⁸¹ Zaključak Savjeta usvojen na 9. sjednici održanoj 20.07.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁸² Pritužba broj 41-11 od 19.05.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²⁸³ Obraćanja broj 41/1-11 od 19.05.2011. godine i i 41/2 od 20.05.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²⁸⁴ U navedenom tekstu, autora u potpisu D.Šćepanović, objavljena je i fotografija malodobnog dječaka i njegov puni identitet; Dokumentacija Savjeta.

²⁸⁵ Obavještenje broj 41/4-11; Dokumentacija Savjeta.

službene mjere i radnje prema ovoj malodobnoj osobi preduzimane u skladu sa zakonom, u prisustvu njegovog roditelja i da Šćepanović ne posjeduje medicinsku dokumentaciju o povredama koje su morale nastati da je prema njemu upotrebljena sila na način kako je ustvrdio.²⁸⁶ Dalje je navedeno da su u postupku unutrašnje kontrole dječak i njegov otac izjavili da povlače optužbe protiv rukovodioca Ekspoziture kriminalističke policije ispostave Kolašin **Nenada Anđelića**, navodeći da su izrečene iz revolta i da ne traže pokretanje bilo kakvog postupka protiv njega te je rukovodilac Unutrašnje kontrole ocijenio da u konkretnom slučaju ne postoje činjenice i dokazi koji bi ukazivali na nezakonito postupanje Anđelića.

U postupku dalje obrade predmeta pred Savjetom, direktor Uprave policije je, nakon upućene urgencije za blagovremenim odgovorom, informisao da su službenici Ispostave Kolašin povodom krivičnog djela oduzimanje i uništenje službenog pečata i službenog spisa, koji se dogodio 17. maja 2011. godine na štetu Srednje mašinske škole “Braća Selić”, pozvali na informativni razgovor N.Š. iz razloga što su operativna saznanja ukazivala da bi on mogao biti počinitelj navedenog krivičnog djela. Posebno je istaknuta okolnost da je, ovom prilikom, on preko njegovog oca pozvan telefonskim putem, koji je prisustvovao razgovoru u službenim prostorijama i, bez primjedbi, potpisao Zapisnik o prikupljanju obavještenju od građanina što je učinio i maloljetni N.Š.²⁸⁷ U daljem toku postupka, radi vještačenja, od dječaka su uzete patike i jakna, o čemu je izdata potvrda o privremenom oduzimanju predmeta. Direktor Uprave policije u dopisu je konstatovao da su preduzete mjere i radnje sprovedene u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima i ovlašćenjima, te da je otac maloljetnog dječaka službenicima Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije saopštio da odustaje od pritužbe.

I pored činjenice da je podnosilac odustao od postupka, koristeći mogućnost propisanu Poslovníkom o radu, Savjet za građansku kontrolu rada policije nastavio je postupanje u predmetnom slučaju. Od direktora UP Savjet je zatražio kopije zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina, potvrde o privremeno oduzetim stvarima i izjave malodobnog dječaka i njegovog oca.²⁸⁸ Na upoznavanje sa sadržinom dostavljene su kopije Službene zabilješka o obavještenju prikupljenom od građanina i potvrde o privremeno oduzetim stvarima povodom kritičnog događaja.²⁸⁹

Na temelju pribavljene dokumentacije i sprovedene rasprave, u konkretnom slučaju, Savjet nije našao da su 18. maja 2011. godine prema maloljetnom N.Š. upotrebom sile prekoračena ovlašćenja od strane ovlašćenog policijskog službenika Nenada Anđelića. Naime, pritužba maloljetnog N.Š. kontradiktorna je sa priloženom dokumentacijom jer je maloljetni dječak ustvrdio da je od strane ovlašćenog policijskog službenika dobio više udaraca službenom palicom (pendrekom) u predjelu lijeve ruke, dok iz medicinske dokumentacije proizilazi da je konstataovana oguljotina veličine 2,5x10 cm ispod desnog lakt. U ovom slučaju Savjet je uzeo u obzir da su karakteristične povrede koje za sobom ostavlja upotreba službene palice podlivi i otekline a ne oguljotine. Uzimajući u obzir da je navedena oguljotina jedina povreda koja je

²⁸⁶ Obračanje rukovodioca Odjeljenja Savjetu 0174 broj 086/11-10851/1 od 06.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁸⁷ Dopis direktora UP 01 broj 086/11-20698/2 od 24.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

²⁸⁸ Obračanje direktoru policije broj 41/9-11 od dana 20.07.2011. godine.; Dokumentacija Savjeta.

²⁸⁹ Dopis kabineta direktora UP Savjetu 01 broj 08/11-29015/2 od 11.08.2011. ; Dokumentacija Savjeta.

konstatovana priloženom medicinskom dokumentacijom, navodi maloljetnog N.Š. ostali su bez utemeljenja u odnosu na navodno zadobijene povrede u predjelu glave, šaka i dlanova.²⁹⁰

Osobe sa invaliditetom i policija

Nevladine organizacije (NVO) „**Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore**“ (UMHCG) i „**Centar za antidiskriminaciju - Ekvista**“ obratili su se inicijativom da Savjet za građansku kontrolu rada policije, na odgovarajući način, doprinese boljem tretmanu osobama sa invaliditetom (OSI) u svim područnim jedinicama policije kao i razvijanju intenzivnije komunikacije i saradnje između Uprave policije (UP) sa nacionalnim i lokalnim organizacijama OSI.²⁹¹

O potrebi unaprijeđenja senzibiliteta i servisa za postupanje policije i njen rad sa OSI predstavnici NVO sektora govorili su i na Prvoj konsultativnoj konferenciji Savjeta sa organizacijama civilnog društva koja je održana u Podgorici, u Skupštini Crne Gore, juna 2011. godine.²⁹²

Savjet se, na nekoliko sjednica u kontinuitetu, bavio ovim pitanjem. Kroz rad na ovom predmetu uspostavljena je i bliska komunikacija sa direktrom Uprave policije koja je doprinijela održivosti kasnije usvojenih zaključaka i preporuka kao i sa predstavnicima organizacija civilnog društva u pogledu što kvalitetnijeg i senzibilisanog, programskog, pristupa ovom važnom pitanju.

Savjet za građansku kontrolu rada policije na sjednici održanoj 20. jula 2011. godine u potpunosti je podržao inicijativu NVO „Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore“ i Centra „Ekvista“ i ocijenio da unaprijeđenje senzibiliteta i servisa za postupanje policije i njen rad sa OSI su ključni za adekvatno preduzimanje i primjenu policijskih ovlašćenja prema specifičnoj društvenoj grupi kao što jesu OSI.

Savjet je u svom zaključku naveo da će u okviru svojih aktivnosti u saradnji sa Upravom policije i Ministarstvom unutrašnjih poslova doprinijeti njihovoj realizaciji.

Savjet je ocijenio da Uprava policije i svi njeni službenici trebaju razvijati posebnu i senzibilisanu komunikaciju u radu s OSI. Odgovorajućim obrazovnim sadržajima, čak i radionicima koje zajednički mogu realizovati organizacije OSI i policija, treba poboljšati međusobnu komunikaciju između policijskih službenika sa ciljem da ona bude kvalitetnija. Uvažavajući posebnosti pojedine vrste invaliditeta i poštujući dostojanstvo osobe nužno je da policijajci znaju pravilno komunicirati sa OSI.

Savjet je podsjetio da je jedan od strateških razvojnih pravaca policije program „Policija u zajednici“ koji promovise partnerstvo između građana i njihove policije i podrazumijeva njihov

²⁹⁰ Zaključak Savjeta broj 41/11-11 od 09.09.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

²⁹¹ Zajednička inicijativa ovih NVO dostavljena je Savjetu dana 14.06.2011 godine. U inicijativi se ističe i pozitivno iskustvo ovih NVO sa Savjetom i njegovom dostupnošću u različitim prilikama i situacijama; Dokumentacija Savjeta.

²⁹² Videti „Saradnja sa civilnim društvom“.

zajednički rad na rješavanju problema u lokalnoj zajednici. Savjet je konstatao da važan dio tih napora moraju biti i OSI pa je zato posebno važno ojačati kapacitete tzv. policajaca u zajednici i podići osviještenost policijskih službenika o problemima i potrebama s kojima se OSI susrijeću u svakodnevnom životu. Policajci u zajednici, ocijenio je Savjet, mogu pomoći prevenciju i procesuiranje nasilja nad OSI bilo da se ono dešava u porodici, na ulici ili u ustanovama na koje se OSI upućuju.

Savjet je ukazao i na pitanje pristupačnosti policije. Tako je, pored obrazovne pristupačnosti, Savjet za građansku kontrolu rada policije podržao i izgradnju fizičke dostupnosti službenih prostorija i objekata policije za OSI. To podrazumijeva nesmetani pristup za korisnike kolica u svim područnim jedinicama policije. Naročita je važna dostupnost kancelarija starješina i menadžmenta policije za OSI. I pored činjenice da je značajan broj policijskih objekata novijeg datuma, dostupnost policije, službenih prostorija i menadžerskog kadra policije za OSI nije odgovarajuća, primijetio je Savjet u svom zaključku.

Konačno, Savjet je podržao i prijedlog NVO-a o učešću OSI u policijskoj organizaciji. Policijski servis, preporučio je Savjet, treba učiniti otvorenim i dostupnim za zapošljavanje OSI. Ovo je od ključnog značaja ne samo za ukupnu integraciju već i za kvalitetnije obavljanje policijskih poslova i zadataka. Savjet je najavio da će javno zastupati zapošljavanje kvalifikovanih pojedinaca sa hendikepom u policijskoj organizaciji.

Sa zaključkom Savjet je upoznao podnosiocice inicijative, direktora Uprave policije i ministra unutrašnjih poslova. Kontakti Savjeta sa menadžmentom Uprave policije intenzivirani su nakon usvajanja ovog zaključka i preporuke kako bi se pratila primjena iste.

Postupajući po preporuci Savjeta direktor Uprave policije sa saradnicima održao je dana 25. oktobra 2011. godine, u sjedištu policijske organizacije, konsultativni sastanak sa predstavnicima nacionalnih organizacija OSI – **Savezom slijepih Crne Gore, UMHCG, Udruženjem paraplegičara Crne Gore, Savezom organizacija gluvih i nagluvih Crne Gore, Savezom udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju “Naša inicijativa”** i Centrom **“Ekvista”**. Na sastanku su prezentovane aktivnosti i rezultati policijske organizacije kao i pravci daljeg djelovanja i razvoja Uprave policije s posebnim akcentom na intenciji da policija postane još bliža OSI. Direktor policije **Veselin Veljović** na konsultativni sastanak pozvao je i ministra rada i socijalnog staranja u crnogorskoj Vladi, crnogorskog Ombudsmana, direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, direktorku Uprave za kadrove Vlade Crne Gore i predsjednika Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Prenosimo integralno saopštenje Uprave policije povodom predmetnog sastanka održanog 25.10.2011. godine.²⁹³

Danas je u Upravi policije Crne Gore, direktor Veselin Veljović sa saradnicima, održao konsultativni sastanak sa predstavnicima saveza i udruženja koja štite prava osoba sa

²⁹³ Preuzeto sa zvaničnog sajta policijske organizacije www.upravapolicije.com

invaliditetom, u cilju ostvarivanja i postizanja punog i jednakog uživanja ljudskih prava i učešća osoba s invaliditetom u društvu.

Sastanku su prisustvovali izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore **Marina Vujačić**, vršilac dužnosti izvršnog direktora Udruženja paraplegičara Crne Gore **Filipa Rajković** i program menadžerka ovog udruženja **Aleksandra Popović**, izvršni direktor Saveza slijepih Crne Gore **Fadil Mučić** i program menadžerka ovog saveza **Azra Mučić**, izvršni direktor Saveza udruženja roditelja, djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa“ **Milisav Korać**, vršilac dužnosti sekretara Saveza organizacije gluvih i nagluvih Crne Gore **Danilo Popović** i generalni direktor Centra za antidiskriminaciju „Ekvista“ **Milan Šaranović**.

Otvorenost i transparentnost su strateški interesi crnogorske policije dok je uspostavljanje odnosa međusobnog povjerenja između građana i policije uz promovisanje policije kao servisa u službi građana naš trajni zadatak. Uprava policije je kod građana Crne Gore i međunarodnih partnera prepoznata kao pouzdan i povjerljiv partner. Tome u prilog ide, prema relevantnim istraživanjima javnog mnjenja, i visoka stopa povjerenja javnosti u rad policije kao i ocjene koje dolaze sa niza međunarodnih adresa.

Policija u svom radu posebnu pažnju posvećuje dobroj komunikaciji i dijalogu sa civilnim društvom. Trudimo se da izgradimo i njegujemo održiv dijalog sa subjektima civilnog društva, posebno NVO. U tom kontekstu kontakti i komunikacija sa NVO koje okupljaju i rade sa OSI za nas predstavljaju poseban interes i potrebu.

Na sastanku se govorilo i o rezultatima rada i daljim strateškim i razvojnim pravcima Uprave policije, kao i o sadržajima i mogućnostima međusobne komunikacije i saradnje, o primjeni policijskih ovlaštenja kad je riječ o OSI i kako da u narednom periodu Policija prisnije saraduje sa OSI.

Crnogorska policija snažno podržava stanovište da osobe sa invaliditetom ne trebaju nikakav vid sažaljenja, već samo i isključivo priliku da iskažu svoje sposobnosti.

U tom kontekstu razgovaralo se i o učešću OSI u policijskoj organizaciji. Intencija Uprave policije jeste da policijski servis treba učiniti otvorenim i dostupnim za zapošljavanje OSI. To je od ključnog značaja ne samo za ukupnu integraciju već i za kvalitetnije obavljanje policijskih poslova i zadataka. Zapošljavanje kvalifikovanih pojedinaca sa invaliditetom u Upravi policije je moguće i poželjno. Predstavnicima OSI je upućena sugestija da izadu sa konkretnim interesovanjima kada je riječ o zaposlenju u Upravi policije i da ovo pitanje bude razmatrano na sljedećem sastanku.

Uprava policije posebno uvažava preporuke **Savjeta za građansku kontrolu rada policije** i institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda inicijative, kao i inicijative NVO-a koje su saopštene na prvom konsultativnom sastanku u Upravi policije, krajem juna ove godine, a sve u vezi poboljšanja tretmana OSI i uspostavljanja intenzivnije komunikacije sa njenim nacionalnim i lokalnim organizacijama.

Uprava policije želi da pojača svoj senzibilitet i nastavi dalje unapređenje servisa za postupanje i rad sa OSI, pri čemu će razvijati posebnu i senzibilisanu komunikaciju u radu s OSI i razviti adekvatnu programsku, posebno obrazovnu, saradnju. Policija će jačati i razvijati posebnu i senzibilisanu komunikaciju u radu s OSI. Odgovorajućim obrazovnim sadržajima, i radionicima će se poboljšati međusobna komunikacija sa ciljem da ona bude kvalitetnija. Uvažavajući posebnosti pojedine vrste invaliditeta i poštujući dostojanstvo osobe nužno je obezbijediti pravilnu komunikaciju sa OSI.

Jedan od strateških razvojnih pravaca policije jeste program „Policija u zajednici“ koji promovise partnerstvo između građana i policije i podrazumijeva zajednički rad na rješavanju

*problema u lokalnoj zajednici. Važan dio tih napora jesu i OSI pa je zato posebno važno ojačati kapacitete policajaca u zajednici i podići svijest o problemima i potrebama s kojima se OSI susreću u svakodnevnom životu. Policajci u zajednici posebno mogu pomoći prevenciju i procesuiranje nasilja nad OSI.*²⁹⁴

Direktor Uprave policije i NVO sektor su, pojedinačno, informisali Savjet o ishodu konsultativnog sastanka i usvojenim zaključcima.

Direktor UP Veselin Veljović susret sa OSI liderima/kama je ocijenio veoma uspješnim i iskazao posebno zadovoljstvo što je njime UP uspjela da iskaže svoju punu profesionalnu otvorenost prema OSI.²⁹⁵ Savjet je posebno pozdravio zaključke sa predmetnog konsultativnog sastanka koji se odnose na poboljšanje infrastrukturnih uslova u objektima Uprave policije radi obezbjeđenja adekvatnih uslova za pristup i rad OSI, preduzimanja adekvatnih mjera radi postizanja većeg stepena zastupljenosti OSI u policijskoj organizaciji, snaženja edukacije policijskih službenika u postupanju i radu sa OSI i dostavljanja policiji kontakt podataka osoba koje poznaju znakovno pismo.²⁹⁶

Centar „Ekvista“ informisao je relevantne domaće i međunarodne organizacije o ostvarenom napretku i saradnji nacionalnih OSI organizacija sa Upravom policije. Ova NVO uputila je detaljnu informaciju u kojoj je prepoznat napor i doprinos Savjeta za građansku kontrolu rada policije i iznijeto puno zadovoljstvo odnosom i pristupom ovom pitanju kako Savjeta tako i Uprave policije. Centar za antidiskriminaciju „Ekvista“ upozнала je predsjednika Vlade Crne Gore, parlamentarne odbore za odbranu i bezbjednost, ljudska prava i slobode, zdrastvo, rad i socijalno staranje, instituciju Ombudsmana kao i Delegaciju Evropske unije u Podgorici, Misiju Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju u Crnoj Gori i Ambasadu Sjedinjenih američkih država u Podgorici da je zaključak i preporuka Savjeta za građansku kontrolu rada policije prema Upravi policije (u vezi sa unapređenjem tretmana osoba sa invaliditetom (OSI) pri primjeni policijskih ovlašćenja i angažovanja kvalifikovanih OSI u policiji) uspješno primijenjena u praksi i da je sa Upravom policije i njenim direktorom ostvaren konstruktivni dijalog i komunikacija.²⁹⁷

Shodno dogovoru sa sastanka kod direktora Uprave policije ubrzo je upriličen i sastanak u Upravi za kadrove i dogovorena zajednička izrada Plana aktivnosti za edukaciji državnih službenika i namještenika o pravima OSI i zapošljavanja OSI u državnim organima.

Ubrzo nakon prvog susreta čelnika crnogorske policije sa liderima/kama nacionalnog pokreta osoba sa invaliditetom, Uprava policije je u saradnji sa NVO pristupila i realizaciji

²⁹⁴ Videti: www.upravapolicije.com

²⁹⁵ Dopis direktora UP predsjedniku Savjeta 01 broj 051/11-41171 od 26.10.2011. ; Dokumentacija Savjeta.

²⁹⁶ Zaključci sa sastanka menadžmenta Uprave policije i predstavnika saveza i udruženja koja štite prava osoba sa invaliditetom; Dokumentacija Savjeta.

²⁹⁷ Obavještenje i zahvalnost direktora Centra za antidiskriminaciju „Ekvista“ Milana Šaranovića predsjedniku Savjeta prof. dr Draganu Radonjiću broj 21-01-02 od 03.11.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

dogovoreni obrazovni sadržaja u pravcu unaprijeđenja kapaciteta policijske organizacije. Uprava policije u saradnji sa Savezom organizacija gluvih i nagluvih Crne Gore, početkom decembra 2011. godine, u okviru projekta "Nesmetanom komunikacijom do jednakosti", realizovala je "Školu znakovnog jezika" za policijske službenike. Uprava policije je time postala prvi crnogorski državni organ u kojem je sprovedena konkretna edukacija u cilju nesmetane i neposredne komunikacije sa pripadnicima populacije gluvih i nagluvih. Školu je pohađalo tridesetak policijskih službenika, iz svih organizacionih jedinica, a koji, u okviru svojih aktivnosti, ostvaruju neposrednu komunikaciju sa građanima na terenu.²⁹⁸

Predsjednik Savjeta **prof. dr Dragan Radonjić** posebnim pismom se zahvalio direktoru Uprave policije na značajnim naporima koje preduzima po pitanju socijalne integracije i uključivanja OSI i najavio stalni monitoring tog procesa od strane Savjeta.

Slučaj požara na Čemovskom polju

Savjet za građansku kontrolu rada policije postupajući po sopstvenoj inicijativi, imajući u vidu svoj minuli rad i uzimajući u obzir predstavku iz NVO sektora, razmatrao je predmet primjene policijskih ovlašćenja u vezi sa skladištenjem privremeno oduzetih i vozila isključenih iz saobraćaja.

Nakon sprovedene rasprave Savjet je podsjetio da je u požaru dana 10. avgusta 2011. godine na lokaciji na Čemovskom polju u Podgorici, u potpunosti ili djelimično, uništeno je preko 900 motornih vozila, uglavnom putničkih automobila. Policija je, iskazujući sumnju da je požar izazvao nesavjesni građanin, saopštila da se požar, uz pomoć vjetra, sa obližnje livade brzo proširio na lokalitet sa uskladištenim vozilima.

Na neodgovarajući osnov i način skladištenja privremeno oduzetih vozila Savjet za građansku kontrolu rada policije ukazao je još 2008. godine odmah po saznanju da se lokacija koristi na temelju usmenog dogovora sa Auto-moto savezom Crne Gore, čiju lokaciju policija koristi za skladištenje motornih vozila.

Policija je informisala tada Savjet da je lokacija ograđena i sa cjelodnevnim policijskim obezbjeđenjem. Kao razlog korišćenja ove lokacije policija je navela nedostatak smještajnih kapaciteta na parkingu područne jedinice Podgorica. Savjet je informisan da se oduzimanje vozila vrši na temelju člana 144. Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjene ovlašćenja u obavljanju tih poslova. Ovom prilikom Savjetu je pružena informacija da usluge čuvanja privremeno oduzetih i vozila isključenih iz saobraćaja vrši policija, da se te usluge ne naplaćuju od građana kao i da se ne plaća bilo kakav zakup ili nadoknada za korišćenje skladišne lokacije.²⁹⁹

²⁹⁸ www.upravapolicije.com i medijski prilozi; Dokumentacija Savjeta.

²⁹⁹ Obavještenje od 06.06.2008. godine; Dokumentacija Savjeta.

Savjet je na 10. sjednici, održanoj 9. septembra 2011. godine, iskazao osnovanu sumnju da lokacija koju je Uprava policija koristila za skladištenje privremeno oduzetih vozila i vozila isključenih iz saobraćaja nije zadovoljavala propisane zaštitne i protivpožarne mjere.

Savjet je takođe ocijenio da odgovorajući inspeksijski nadzor nad ovom skladišnom lokacijom u vezi primjene mjera zaštite od požara, eksplozija i drugih rizika koji mogu ugroziti ljude i materijalna dobra mogao je doprinijeti prevenciji događaja i manjem opsegu današnjih posljedica.

Savjet je primijetio da se neko vrijeme u medijima vodila polemika između pojedinih državnih organa o međusobnoj odgovornosti u pogledu štete pričinjene građanima vlasnicima uništenih vozila. Savjet je iskazao očekivanje da će pitanje objektivne odgovornosti starješina i službenika u vezi sa blagovremenim preduzimanjem službenih mjera i radnji i savjesnog rada u službi biti pokrenuto. Savjet je, takođe, iskazao očekivanje da će se postupci procjene vrijednosti i naknade štete biti okončani u objektivno razumnom roku i na zadovoljstvo građana.

Konačno, Savjet je zaključio da se skladištenje privremeno oduzetih i vozila isključenih iz saobraćaja u Podgorici i ostalim opštinama mora bezbjednije riješiti i u tom pravcu, a u vezi sa primjenom policijskih ovlašćenja, pozvao je Upravu policije da inicira i preduzme odgovarajuće mjere i radnje. Kroz svoje redovne aktivnosti Savjet će pratiti primjenu ovog zaključka i primjenu policijskih ovlašćenja pri isključivanju motornih vozila iz saobraćaja.

Zaključak je dostavljen direktoru Uprave policije, nevladinoj organizaciji YIHR koja se povodom predmetnog slučaja obratila Savjetu i ministru unutrašnjih poslova u Vladi Crne Gore.

Savjet se nekoliko puta kod direktora policijske organizacije, prilikom individualnih službenih susreta, interesovao za ovo problematiku i dobio uvjerenja da se u potpunosti postupa u skladu sa izdatom preprukom Savjeta, da se motorna vozila ne oduzimaju do daljnjeg u sredinama đe nije moguće obezbijediti njihovo bezbjedno skladištenje kao i da se radi na raspisivanju tendera za izbor odgovarajuće lokacije za tu namjenu.

Predstavka Redžepi Kurtiša

Građanin **Redžepi Kurtiš** iz Herceg Novog obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na postupanje policijskih službenika Ekspoziture policije Tivat, tvrdeći da su mu postupanjem odnosno nepostupanjem povrijedili osnovna prava i slobode.³⁰⁰

U pritužbi je naveo da je dana 14.07.2011. godine došao u Tivat kako bi posjetio svoje dijete u porodičnoj kući Milorada Glamočanina, koji će đed njegovog djeteta. Tog dana je ugovorio i angažman jednog fizičkog radnika u sređivanju bašte ali da navodno **Zlatko Vučinović** i njegova supruga to nijesu dozvolili. Pokušao je da sa njima mirno razgovara ali je nakon prijetnji Vučinovića, kako navodi, “da će mu biti tijesna Crna Gora”, pozvan u stanicu policije zbog davanja izjave. Savjetu se požalio da policijski službenici ne pruijmjenuju adekvatno svoja ovlašćenja i da se svrstavaju po svaku cijenu na stranu Vučinovića i njegove

³⁰⁰ Pritužba od 12.08.2011.kod Savjeta registrovana dana 29.08.2011. pod broj 67-11; Dokumentacija Savjeta.

supruga koja je službenik MUP-a. Građanin Kurtiš se u pritužbi zapitao zašto se pripadnici policije na pozive zbog uznemiravanja ne javljaju a na poziv Zlatka Vučinovića dolaze u rekordnom roku.

Nakon upoznavanja sa sadržinom predstavke članovi Savjeta su donijeli odluku da ovaj predmet ne uzmu u razmatranje iz procesnih razloga jer između ostalog nijesu dostavljeni kontakt podaci podnosioca pritužbe radi vođenja postupka.

Slučaj Miloša Stijepovića sa Žabljaka

Nevladina organizacija „Inicijativa mladih za ljudska prava“ zatražila je da Savjet za građansku kontrolu rada policije provjeri postupanje policije i primjenu policijskih ovlaštenja u slučaju građanina Miloša Stijepovića kojem je, prema navodima, prijetio **Velimir Jolović**, rukovodioca Odjeljenja Agencije za nacionalnu bezbjednost.

U svom pismu ovoj NVO građanin Stijepović navodi da mu je Jolović navodno prijetio lišavanjem života saopštavajući da će mu u tome „pomoći država Crna Gora koja stoji iza njega“.³⁰¹

Savjet se povodom predstavke obratio direktoru Uprave policije.³⁰²

Policija je informisala Savjet da je 20.07.2011 u oko 20 sati dežurna služba Ispostave policije Žabljak telefonskim putem zaprimila prijavu od Miloša Stijepovića. U svojoj izjavi on je naveo da ga je tog dana, između 15 i 16 sati, dva puta telefonski kontaktirao Jolović upućujući mu prijetnje da se neće živ vratiti iz Srbije i da će se vratiti u sanduku. Takođe je naveo, kažu u policiji, da mu je Jolović rekao da iza njega stoji država i da će mu kosti polomiti i lobanju otvoriti. Iz policije su saopštili da su odmah o prijavi obavijestili zamjenika Osnovnog državnog tužioca na Žabljaku koji je naložio da se od građanina Stijepovića, po povratku iz Srbije, uzme detaljna izjava i da će se nakon toga izjasniti o postojanju krivičnog djela. Po povratku s puta od Stijepovića je dana 25.07.2011 uzeta izjava u kojoj je on potvrdio svoje ranije navode. Odgovarajućim provjerama uočeno da je Stijepović imao dva dolazna poziva sa telefonskog broja koji je koristio Jolović.³⁰³

Tužilac je naložio da se izjave uzmu od Jolovića kao i od **Branislava Joknića** i **Miroslava Kovačevića**, koji su navodno bili u društvu sa Jolovićem. U svojoj izjavi Jolović je negirao da je prijetio Stijepoviću već da je on njega zapravo vrijeđao i pozivao na tuču. Policiji je Jolović saopštio da je imao namjeru pozvati Miloševog brata s namjerom da ga zamoli da sugeriše Milošu da prestane sa iznošenjem neistina o njemu i tvrdnji da je on on (Jolović) nalogodavac i počinitelj nekog krivičnog djela. Navode Jolovića potvrdili su i njegova dva prijatelja koja su nalazila u društvu sa Jolovićem tokom njegova dva telefonska razgovora sa Stijepovićem.³⁰⁴

Policijski službenici su 28.07.2011 godine spise predmeta dostavili ODT na ocjenu i odlučivanje. Tužilac je dana 03.08.2011. obavijestio Ispostavu policije Žabljak da je shodno članu 243. stav 1 ZKP odbacio krivičnu prijavu Stijepovića zbog krivičnog djela ugrožavanje

³⁰¹ Pismo građanina Stijepovića NVO „YIHR“ od 29.07.2011; Dokumentacija Savjeta

³⁰² Dopis br. 66/2-11 od 09.09.2011 i urgencija br. 66/3-11 od 03.10.2011; Dokumentacija Savjeta

³⁰³ Odgovor direktora UP 01 broj 08/11-35897/2 od 06.10.2011; Dokumentacija Savjeta

³⁰⁴ Isto.

sigurnosti jer ne postoji osnovana sumnja da je Jolović izvršio krivično djelo za koje se gonjenje vrši po službenoj dužnosti.³⁰⁵

Na temelju pribavljene dokumentacije i sprovedene cjelovite rasprave o slučaju, Savjet je ocijenio da je u konkretnom slučaju policija postupala u skladu sa svojim ovlaštenjima.³⁰⁶

Zaključak je dostavljen podnosiocu inicijative NVO „YIHR“ i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj Ramiza Štkovića iz Rožaja

Savjetu za građansku kontrolu rada policije obratio se poslanik i član parlamentarnog Odbora za odbranu i bezbjednost **Nebojša Medojević** ukazujući na torturu, fizičko i psihičko maltretiranje građanina Ramiza Štkovića od strane policijskih službenika Područne jedinice Berane.³⁰⁷ Poslanik Medojević Savjetu je posebno skrenuo pažnju na na često bahato, nezakonito i nasilničko ponašanje više policijskih službenika iz PJ UP Berane pri čemu serija registrovanih incidenata poprima elemente ustaljene prakse i nesankcionisanog ponašanja. Poslanik Medojević, imajući u vidu mandat i zakonska ovlaštenja Savjeta i Odbora za odbranu i bezbjednost, ocijenio je svrsishodnim da se uspoatvi neposrednija komunikacija u vezi sa ostvarivanjem demokratske kontrole službi bezbjednosti u Crnoj Gori.³⁰⁸ U prilogu obraćanja Savjetu je dostavljena krivična prijava koju je oštećeni građanin Štković podnio ODT u Beranama protiv policijskih inspektora **Seada Husovića** i **Rejhana Hadžijalijagića**.³⁰⁹

U krivičnoj prijavi se navodi da su policijski nspektori Hadžijalijagić i Husović Štkovića navodno tukli službenom palicom po nogama tražeći od njega da prizna da poznaje izvjesnog “Beka” sa kojim dogovara nabavku trave za treća lica. U prijavi se dalji navodi da ga je inspektor Hadžijalijagić tukao po tabanima kablom od napajanja kompjutera. Naredili su mu da se skinie i da legne na patos. Pošto je prekinuo takve radnje nastavili su da ga tuku kablom preko leđa tražeći da prizna da se drogira i da poznaje određena lica. Nastavili su da ga biju otvorenim šakama po licu. Pošto su mu dozvolili da se umije tražili su od njega, kako bi normalno nastavio život i školovanje u gradu, da im namjesti nekog narko dilera. Dali su mu rok do 1. Jula 2011. godine i više pita ga zvali telefonom nakon toga kako bi ga podsjetili na njegovu “obavezu”.³¹⁰

Savjet je od direktora Uprave policije zatražio informaciju o postupanju policijskih službenika koji se pominju u krivičnoj prijavi koja je priložena uz inicijativu poslanika Medojevića.³¹¹

Savjet je poslanika Medojevića obavijestio o prvim preduzetim radnjama te povodom njegove inicijative za uspostavljanje međusobne saradnje predložio zajedničku posjetu Odbora za bezbjednost i odbranu i Savjeta Područnoj jedinici policije Berane.³¹² Istim povodom Savjet je sa prijedlogom upoznao i predsjednika Odbora za bezbjednost i odbranu **Mevludina Nuhodžića**.³¹³

³⁰⁵ Isto.

³⁰⁶ Ocjena Savjeta broj 66/5-11 usvojen je na 13-toj sjednici održanoj 10.11.2011; Dokumentacija Savjeta

³⁰⁷ Obračanje narodnog poslanika Medojevića predsjedniku Savjeta br. 60-11 od 07.07.2011; Dokumentacija Savjeta

³⁰⁸ Isto.

³⁰⁹ Prijava je praćena i odgovarajućom medicinskom dokumentacijom; Dokumentacija Savjeta

³¹⁰ Isto.

³¹¹ Obračanje člana Savjeta zaduženog predmetom broj 60/1-11 od 11.07.2011; Dokumentacija Savjeta

³¹² Dopis br. 60/2-11 od 20.07.2011; Dokumentacija Savjeta

³¹³ Dopis br. 60/3-11 od 20.07.2011; Dokumentacija Savjeta

Krajem avgusta 2011. direktor Uprave policije **Veselin Veljović** informisao je Savjet da Unutrašnja kontrola MUP preduzima mjere i radnje iz svoje nadležnosti u vezi ovog slučaja.³¹⁴

Slučaj Šutković tretan je i kao prioretno pitanje uspostavljene saradnje sa Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu policije MUP.³¹⁵ Od Unutrašnje kontrole policije zatražena je i dodatna dokumentacija.³¹⁶ Kako je i tražio Savjet je dobio svu traženu dokumentaciju.³¹⁷

Nakon sprovedene sveobuhvatne rasprave Savjet je našao da su ovlašćeni policijski službenici Hadžialijagić Rejhan i Husović Sead prekoračili policijska ovlašćenja nezakonitom primjenom sile i prinude prema građaninu Šutkoviću dana 07.06.2011. godine.

Savjet je takođe zauzeo stav da su prema građaninu Ramizu Šutkoviću prekoračena policijska ovlašćenja primjenom sile i prinude, od strane policijskog službenika Hadžialijagić Rejhana i dana 04.07.2011. godine. Naime, cijeneći priloženu medicinsku dokumentaciju JU Dom zdravlja Berane, od 08.06.2011g, koju je potpisao izabrani doktor za odrasle dr Pantović Vesna u kojoj stoji da su naznačenog dana kod Šutković Ramiza konstatovane i objektivizirane povrede: hematoma u predjelu glave veličine 1,5 x 1,5 cm i ekzorijacije (oguljotine) na koži leđa, te da se isti žalio na glavobolju, vrtoglavicu i nagon za povraćanjem, Savjet je ocijenio da su pritužbe i navodi građanina Šutkovića logični, utemeljeni i potkrijepljeni medicinskom dokumentacijom. Ovom prilikom, za Savjet su naročito bili indikativni i zabrinjavajući izvještaj ljekara Hitne medicinske pomoći u Rožajama **dr Esada Kalača**, od 05.07.2011g, kojim su konstatovane vrlo brojne povrede u vidu: ogrebotina, oguljotina, krvarenja, podliva i hematoma po licu, glavi i tijelu kod građanina Šutkovića. S tim u vezi, Savjet je preporučio Upravi policije Područne jedinice Berane da kod Osnovnog suda Berane provjeri da li je protiv OPS Hadžialijagić Rejhana i Husović Seada pokrenut krivični postupak, po krivično prijavi građanina Šutkovića, zbog krivičnog djela iznuđivanje iskaza, te da u slučaju da se utvrdi da je predmetni krivični postupak pokrenut, navedeni policijski službenici budu privremeno udaljeni sa posla, do okončanja krivičnog postupka.

Zaključak je dostavljen podnosiocu inicijative poslaniku Nebojši Medojeviću i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.³¹⁸

Slučaj građanina Srdana Turkovića

Savjetu za građansku kontrolu rada policije obratio se građanin **Srdan Turković** iz Mojkovca, tražeći preispitivanje intervencije policijskih službenika, na njegov zahtjev, nakon svađe sa dva gosta ugostiteljskog objekta koja se desila 28. juna 2011. godine.³¹⁹

U obraćanju Savjetu je naveo da su policijski službenici nakon dolaska na lice mjesta tražili da učesnici svađe pođu u policijsku stanicu sa njima radi davanja izjave, na šta je on kazao da će sam doći kako građani ne bi vidjeli da ga vode policajci, nakon čega su mu se grubo obraćali, udarali nogom u predjelu grudi i pesnicom u predjelu glave od čega je pao na beton.

³¹⁴ Dopis direktora UP 01 broj 08/11-28665/2 primljen 29.08.2011; Dokumentacija Savjeta

³¹⁵ Na zajedničkom sastanku Savjeta i predstavnika ovog Odjeljenja utvrđena je lista prioriternih slučajeva i međusobna razmjena raspoloživih informacija.

³¹⁶ Dopis Savjeta rukovodiocu Odjeljenja broj 60/5-11 od 05.10.2011; Dokumentacija Savjeta

³¹⁷ Dopis rukovodioca Odjeljenja Savjetu 01/4 broj 086/11-18208/2 od 11.10.2011; Dokumentacija Savjeta

³¹⁸ Zaključak broj 60/7-11 usvojen na 13-toj sjednici Savjeta održanoj 10.11.2011; Dokumentacija Savjeta

³¹⁹ Pritužba građanina Turkovića Savjetu broj 59-11 od 07.07.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Potom je, navodi se u pritužbi, policijski službenik Pantović navodno sjeo na njega i stavio mu lisice što ga je jako zaboljelo i zbog čega je navodno krvario usljed povreda. Sa liscama na rukama išli su pješke preko centra grada do policijske stanice, tokom koje je takođe primao udarce. U policijskoj stanici, kako je naveo, nekoliko puta je dobio udarce pesnicom u predjelu grudi. Zatražio je da ga povedu u hitnu pomoć đe je pregledan u prisustvu policijskih službenika. Pošto je sumnjao u pristrasnost lokalnih ljekara sjutradan je obavio ponovni pregled u Podgorici. U predstavi građanin Turković je naveo “da je pio ali da ništa drugo nezakonito nije uradio da bi dobio batine”.³²⁰

U prilogu pritužbe podnosilac je dostavio Izvještaj ljekara jedinice za Hitnu medicinsku pomoć (HMP) od 28.06.2011. godine i Izvještaj ljekara specijaliste od 29.06.2011. godine.³²¹

Savjet je predstavku uzeo u razmatranje i od direktora Uprave policije (UP) zatražio informaciju o postupanju policijskih službenika tokom kritičnog događaja.³²² Savjet je informisan da je imenovani građanin uputio pritužbu i Unutrašnjoj kontroli policije Ministarstva unutrašnjih poslova. Savjet je, u postupku pribavljanja relevantne dokumentacije, od UP zatražio i uredno dobio relevantnu dokumentaciju.³²³

Odjeljenje za unutrašnju kontrolu Ministarstva unutrašnjih poslova, ovim povodom, je informisalo Savjet da je, na temelju pritužbe građanina Turkovića, uzimajući u obzir činjenično stanje i okolnosti utvrđene u postupku Osnovnom državnim tužiocu (ODT) u Bijelom Polju, dana 25. avgusta 2011. godine dostavljen Izvještaj sa izvršenim provjerama, sa spisima sačinjenim u postupku kontrole, na dalji postupak i ocjenu postojanja elemenata krivične odgovornosti u radnjama i postupanju policijskih službenika koji su u predmetnom slučaju preduzimali službene radnje. U Izvještaju se zaključuje da se u postupku provjere nijesu mogle utvrditi činjenice i dokazi na temelju kojih bi postojala mogućnost pokretanja postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti imenovanih službenika, i da, pored navedene činjenice, imajući u vidu da je u pritužbi navedeno da je građanin zadobio povrede od strane policijskih službenika, koja se po svojoj sadržini može smatrati krivičnom prijavom, predmet prosljeđen ODT. Takođe je navedeno da bi se, isključivo u slučaju da ODT u Bijelom Polju na temelju ocjene dostavljenih spisa i eventualne konstatacije o krivičnoj odgovornosti prijavljenih policijskih službenika Ispostave Mojkovac, stekao osnov za pokretanje disciplinskog postupka protiv policijskih službenika **Pantović Mirčete** i **Vučinić Dragomira** iz Mojkovca.

Savjet je od UP ponovo zatražio Zapisnik o zadržavanju građanina Turkovića, Zapisnik o glavnom pretresu i Rješenje o obustavljanju krivičnog postupka protiv policijskih službenika Ekpoziture policije Ispostave Mojkovac Mirčete Pantovića i Dragomira Vučinića.

³²⁰ Isto.

³²¹ Ljekarska dokumentacija sastavni je dio predmeta; Dokumentacija Savjeta.

³²² Obračanje Savjeta direktoru UP broj 59/1-11 od 11.07.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³²³ Rješenje o zadržavanju građanina Turkovića od 28.06.2011. i Zapisnik o saslušanju od 29.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Savjet je nakon sprovedene cjelovite rasprave o predmetu, sa posebnim osvrtom na dokumentaciju pribavljenu u postupku obrade predmeta³²⁴ zaključio da ne može konstatovati prekoračenje ovlaštenja policijskih službenika koji su postupali u konkretnom slučaju.³²⁵

Zaključak Savjeta je dostavljen podnosiocu predstavke i Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj studentskog lidera Ognjena Jovovića iz Nikšića

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na sopstvenu inicijativu, cijenio je preduzimanje službenih radnji u **slučaju Ognjena Jovovića** iz Nikšića kojem je neko, putem telefonskih poruka, prijetio smrću zbog njegovog studentskog aktivizma.³²⁶

U Podgorici je novembra 2011. godine održan jedan od masovnijih studentskih protesta koji je privukao značajnu političku i medijsku pažnju i eksponirao jedan broj studentskih lidera, među kojima i Jovovića.

Mediji su izvjestili da se studentskom aktivisti iz Nikšića Ognjenu Jovoviću prijeti smrću i da je slučaj prijavljen policiji. Student Jovović medijima je potvrdio da se osjeća ugroženim i u dijelu javnosti se mogao steći utisak da se na ovaj način vrši pritisak na otkazivanje najavljenog okupljanja.

Pravo na mirno okupljanje smatra se osnovnim ljudskim pravom pa je u tom kontekstu bilo interesatno pratiti ostvarivanje ovog prava akademske zajednice i postupanje policijske organizacije odnosno preduzimanje odgovarajućih radnji u pogledu zaštite sigurnosti studenta Jovovića i posebno preventivnog izbjegavanja dovođenja policije u bilo kakav negativan kontekst u vezi sa predmetnim slučajem.

Savjet je, pošto je upoznat o svim preduzetim radnjama i njenim rezultatima, ocijenio da je Uprava policije blagovremeno i efikasno preduzela sve potrebne mjere i radnje iz njene nadležnosti i da su one dovele do identifikovanja grupe osoba za koje postoji sumnja da su prijetile studentu Jovoviću protiv kojih je podnijeta odgovarajuća krivična prijava.³²⁷

Sa zaključkom Savjet je upoznao Upravu policije i Studentsku uniju Crne Gore.

³²⁴ Izvještaj ljekara jedinice za HMP od 28.06.2011.; Izvještaj ljekara specijaliste od 29.06.2011.; Rješenje o zadržavanju građanina Turkovića od 28.06.2011.; Zapisnik o saslušanju od 29.06.2011.; Zapisnik o glavnom pretresu; Rješenje o obustavljanju krivičnog postupka protiv policijskih službenika i Izvještaj o izvršenim provjerama pritužbe Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP. Dokumentacija Savjeta.

³²⁵ Zaključak Savjeta sa 14. sjednice održane 08. decembra 2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³²⁶ Inicijativa člana Savjeta od 24.11.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³²⁷ Zaključak Savjeta sa 14-te sjednice održane povodom Međunarodnog dana ljudskih prava 2011 godine; Dokumentacija Savjeta.

Slučaj Vanje Čalović

Savjet za građansku kontrolu rada policije (Savjet), postupajući po sopstvenoj inicijativi,³²⁸ razmatrao je slučaj prikupljanja obavještenja od građanke **Vanje Čalović** iz Podgorice i primjenu policijskih ovlašćenja tim povodom.

Savjet je utvrdio da su dana 1. jula 2011. godine službenici Uprave policije (UP), postupajući po službenoj dužnosti i po prijethodnom pozivu, u prostorijama Područne jedinice (PJ) Podgorica prikupljali obavještenja od građanke Vanje B. Čalović, izvršne direktorke nevladine organizacije (NVO) „Mreža za afirmaciju nevladinog sektora“ (MANS). Imenovana je, uz prijethodno uručeni poziv³²⁹, u svojstvu građanke, pozvana radi prikupljanja obavještenja, kako se navodi u pozivu, „po zahtjevu Osnovnog državnog tužioca (ODT) u Bijelom Polju a na okolnosti video zapisa “Svadba **Safeta Kalića**” na sajtu YOU TUBE”.³³⁰ Citirani navodi ispisani su u rubrici poziva koja je predviđena za “naziv krivičnog dijela, član, stav, tačka krivičnog zakonika”.

Povodom predmetnog slučaja ova NVO se otvorenim pismom obratila UP tražeći da joj se saopšti koje krivično djelo je policija istraživala kada je prikupljala obavještenja od Čalovićke u vezi sa video zapisom pomenute svadbe. UP je svoj pristup obrazložila nalogom mjerodavnog tužioca.³³¹

Savjet je u cilju objektivnog i sveobuhvatnog sagledanja inicijative za ocjenu primjene policijskih ovlašćenja u predmetnom slučaju pribavio svu potrebnu dokumentaciju i izjašnjenja koja su sastavni dio ovog predmeta.

Savjet je pri razmatranju slučaja posebno uzeo u obzir član 230. stav 1. i 2. tada važećeg Zakonika o krivičnom postupku (ZKP)³³² kojima je bilo propisano da policija može tražiti obavještenja od građana ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti, dok je član 231. istog Zakonika propisivao da policija u pozivu mora naznačiti razlog pozivanja i da se građanin može ponovo pozivati radi prikupljanja obavještenja o okolnostima drugog krivičnog djela ili učinioca.

Savjet je primijetio da službenici PJ Podgorica nijesu postupali u skladu sa odredbama člana 231. ZKP-a jer u pozivu građanki Čalović nijesu naznačili na koje krivično djelo traže izjašnjenje od nje.

Uvidom u zapisnik, sačinjenim prilikom prikupljanja obavještenja u prostorijama PJ Podgorica, Savjet je našao da službenici Odsjeka za suzbijanje krvnih delikata, koji su sprovodili predmetnu radnju, nijesu saopštili građanki o kom krivičnom djelu se radi, odnosno koje krivično djelo istražuju.³³³

³²⁸ Inicijativa člana Savjeta za ocjenu primjene policijskih ovlašćenja prema direktorki MANS-a od 06.07.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³²⁹ Poziv Uprave policije od 30.06.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³³⁰ Videti: <http://www.youtube.com/watch?v=mT984xEDHFU>

³³¹ Medijska dokumentacija od 05.07.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³³² „Sl. list RCG“ br. 71/03, 07/04 i 47/06.

³³³ Zapisnik PJ Podgorica od 01.07.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

Savjet je od građanke Čalović zatražio dodatna izjašnjenja i ista dobio posredstvom njenog punomoćnika advokata **Veselina Radulovića**.³³⁴

Kako se navodi u izjašnjenju Čalovičke službenici policije su samo naveli „da imaju instrukcije da postave određena pitanja“, na šta je imenovana, u prisustvu advokata Radulovića, ukazala da je policija bila obavezna da po članu 231. st. 1. ZKP-a navede razloge pozivanja i da joj „ni prilikom davanja obavještenja nije saopšteno o kom krivičnom djelu se radi, ili ko je makar oštećeni“ zbog čega je dala primjedbu da smatra da postoje mogućnosti zloupotrebe ovlašćenja i ponovnog pozivanja zbog istog događaja. Primjedba je unesena u zapisnik sačinjen u P.J. Podgorica koji je potpisan od strane građanke Čalović i ovlašćenih policijskih službenika **Marka Brajovića i Jakše Backovića**.

Na zahtjev Savjeta da se izjasni na ove okolnosti iz UP je odgovoreno „da su se službenici PJ Bjelo Polje dana 9. juna 2011.godine telegramom obratili rukovodiocu Ispostave kriminalističke policije PJ Podgorica da se na temelju zahtjeva ODT u Bjelom Polju KTR. br. 56/2010 prikupe obavještenja od **Dragana Radovića** iz Podgorice, sa adresom ul. Dalmatinska broj 188, jer je na njegovo ime registrovano elektronsko korisničko ime NVO „MANS“.³³⁵

Savjet je uvidom u dopis ODT Bijelo Polje našao da se imenovani Radović ne pominje u istom te da je ovaj dopis upućen Područnoj jedinici Bjelo Polje godinu dana ranije (06. avgusta 2010. godine).

Shodno navedenom, Savjet za građansku kontrolu rada policije je ocjenjujući primjenu policijskih ovlašćenja, a na temelju obezbijeđene dokumentacije i pisanih iskaza strana, ocjenio da je u predmetnom slučaju došlo do povrede odredaba propisanih čl. 231. tada važećeg Zakonika o krivičnom postupku, jer građanki Čalović nije bilo predočeno na okolnosti kog krivičnog dijela se saslušaava.

Shodno tome Savjet je uputio preporuku Upravi policije da ubuduće prilikom primjene policijskih ovlašćenja dosljedno primjenjuje odredbe (sada novog) Zakonika o krivičnom postupku kako postupanje policijskih službenika ne bi dovodilo do povrede zakonom utvrđenih prava građana, na što su inače, u predmetnom slučaju, ukazali član Savjeta podnosilac inicijative i NVO „MANS“.³³⁶

Usvojeni zaključak dostavljen je UP i NVO „MANS“.

MANS je saopštio, nešto kasnije, pozivajući se između ostalog i na dostavljenu ocjenu Savjeta za građansku kontrolu rada policije, da će njeni aktivisti podnijeti tužbu protiv UP i države Crne Gore radi naknade nematerijalne štete zbog povrede prava ličnosti izvršne direktorke ove NVO.³³⁷

³³⁴ Izjašnjenje NVO „MANS“ na zahtjev Savjeta preko advokata V.Radulovića od 05.09.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³³⁵ Izjašnjenje UP broj 011/11-36761/2 od 03.10.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³³⁶ Zaključak Savjeta sa 14-te sjednice održane 08.12.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³³⁷ <http://www.pcnen.com/porta1/2011/12/16/mans-ce-tuziti-policiju-i-drzavu/>

Slučaj privođenja aktivista kampanje „Bojkot – nema srpskog nema škole“

Nevladina organizacija (NVO) „Inicijativa mladih za ljudska prava“ (YIHR) uputila je dana 07. septembra 2011. godine molbu da, kako se kaže u istoj, Savjet za građansku kontrolu rada policije (Savjet) „sprovede postupak provjere i utvrdi da li su službenici policije postupali u skladu sa zakonom 1. septembra 2011. dodine kada su uhapsili **Darka Rašovića**, predsjednika NVO „Stop diskriminaciji“, **Radoša Zečevića**, predsjednika podgoričkog odbora Nove srpske demokratije, **Srdana Radulovića**, **Radoslava Dragovića** i maloljetnog **J.F.** zbog sumnje da su rasturali propagandni materijal“. „S obzirom da je sloboda izražavanja jedan od najvažnijih principa demokratskog društva smatramo da je na ovakav način značajno ugrožena i nije poslata poruka da država podržava proteste i gaji i podstiče takav vid djelovanja“ stoji u predmetnoj molbi NVO YIHR. „Zbog toga što ovaj protest nije predstavljao govor mržnje i poziv na sukobe, netrpeljivost i nasilje ali i zbog toga što je jedno lice koje je privedeno maloljetno, smatramo da je značajno da se Savjet uključi i provjeri da li su postupanja i ovakav način odnošenja prema licima koja su izrazila protest i neslaganje u skladu sa zakonom i dobrom praksom države prema onima koji izražavaju protest“ stoji dalje u predstavci ove NVO. Konačno u dopisu NVO YIHR stoji da smatraju „da je određivanje Savjeta u konkretnom slučaju značajno jer izražavanje protesta i neslaganja na način da se ne krše ljudska prava i slobode mora biti podržano od svih državnih organa a naročito od policije“.

Savjet je, po održanoj redovnoj sjednici, dana 05. oktobra 2011. godine uputio NVO YIHR dopis kojim je istu, u cilju uzimanja u rad iniciranog predmeta, upoznao sa potrebom, da izvrši dostavu prateće dokumentacije u vezi sa predmetnim događajem. Savjet je posebno ukazao na potrebu dostavljanja pisanih izjava i kontakt podataka osoba koje se navode u predmetnoj molbi kao i da ova NVO precizira konkretnu povredu prava u iznijetom slučaju.

NVO YIHR je dana 20. oktobra 2011. godine izvršila samo djelimičnu dopunu predmeta i dostavila kontakt telefon građanina Rašovića. Istim dopisom ova NVO je iskazala sumnju „da policijski službenici nijesu u konkretnom slučaju postupali u skladu sa zakonom prilikom privođenja građanina koji su izražavali protest bez nasilja i nijesu pozivali na nasilje. NVO je iskazala i drugu sumnju – „da su policijski službenici nezakonito postupali privođenjem maloljetnog lica“ pri čemu je od Savjeta zatraženo da provjeri da li su policijski službenici u skladu sa zakonom priveli maloljetno lice, da li su obavijestili roditelje, da li je bilo angažovano stručno lice i da li je maloljetnik bio u odvojenoj prostoriji u pritvoru od odraslih“. Ova NVO je zaključila u dopisu da smatra „veoma važnim da se u konkretnom slučaju odredi Savjet jer ovakvi slučajevi postupanja policije mogu biti u direktnoj suprotnosti sa razvojem demokratskog društva, gdje se gaji sloboda izražavanja drugačijeg mišljenja i nezadovoljstva putem civilizovanih načina“. „Čak smatramo da je i obaveza vlasti, samim tim i policije, da obezbjeđuju uslove da građani izraze svoje neslaganje i protest na miran način“ stoji na kraju dodatnog dopisa NVO YIHR.

Savjet je i pored procesnih neotklonjenih nedostataka odlučio nastaviti rad na predmetu po sopstvenoj inicijativi uvažavajući aktuelnost događaja i imajući u vidu mogući preventivni doprinos.

Direktor Uprave policije, na traženje Savjeta, dostavio je detaljnu informaciju o sadržaju i ishodu naloženih provjera.³³⁸

Savjet je upoznat da je dana 01.09.2011. godine, u ranim jutarnjim satima, policijski službenik rukovodilac bezbjednosnog sektora dobio informaciju da dvije nepoznate osobe na ulazu u Srednju medicinsku školu (SMŠ) rasturaju letak sa natpisom „Bojkot – nema srpskog nema škole“. Upućena je patrola koja je na lice mjesta zatekla građanina Radosava Dragovića (1990) i 15-godišnjeg F.J. kako učenicima dijele letke. Kod istih je i pronađena izvjesna količina ovog materijala. U službenim prostorijama Područne jedinice (PJ) Podgorica sa ovim osobama obavljen je informativni razgovor. Građanin Dragović je izjavio da mu je letke navednog dana dao Srđan Radulović (1982) kako bi ih kasnije zajedno sa malodobnim F.J. dijelio učenicima SMŠ.

Uprava policije je o događaju obavijestila zamjenika Osnovnog državnog tužioca (ODT) u Podgorici koji naložio uzimanje obavještenja od građanina Radulovića i Dragovića kao i malodobnog F.J. U svojoj izjavi, Srđan Radulović, je kazao da je letke dobio od Radoša Zečevića, člana NVO „Stop diskriminaciji“ i da je po njegovom nalogu pronašao Dragovića i malodobnog F.J. i predao im materijal radi daljeg rasturanja učenicima škola.³³⁹ Tužilac je dodatno naložio da se izjave uzmu i od građanina Zečevića kao i Darka Rašovića, predsjednika NVO „Stop diskriminaciji“.

Savjet je upoznat da se nakon preduzetih mjera i radnji mjerodavni državni tužilac izjasnio da se u konkretnom slučaju radi o krivičnom djelu pozivanje na otpor iz člana 378. stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Po nalogu tužioca, u popodnevnim satima dana 1. septembra 2011. godine, slobode su lišeni građani Darko Rašović, Radoš Zečević, Srđan Radulović i Radoslav Dragović. Osobama od kojih su oduzete lične stvari uredno su izdate potvrde o oduzetim stvarima i predmetima. Nakon preduzimanja ovih radnji osobe lišene slobode predate su zamjeniku ODT. Istog dana, po naredbi istražnog sudije, izvršen je pretres prostorija građanina Zečevića i Rašovića i u istima nijesu pronađeni predmeti koji su u vezi ili potiču od krivičnog djela stavljenog na teret.

Na temelju rješenja službenika Filijale za suzbijanje maloljetničke delikvencije malodobni F.J. je zadržan i upućen u „Centar za djecu i mlade“ u Podgorici uz izdavanje potvrde o oduzimanju mobilnog telefona.³⁴⁰ Nakon nepuna tri sata donijeto je rješenje o ukidanju zadržavanja nakon čega je isti pušten na slobodu. Rješenje je uručeno malodobnom F.J. i njegovom ocu koji su ga, bez primjedbi, potpisali.

Uprava policije je na traženje Odjeljenja za unutrašnju kontrolu Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) od 8. septembra 2011. godine već 12. septembra 2011. godine dostavila kopiju

³³⁸ Dopis 01 broj 086/11-M – 41174/2 od 10.11.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³³⁹ Detaljna informacija direktora Uprave policije dostavljena Savjetu 01 broj 086/11-M – 41174/2 strana 2; Dokumentacija Savjeta.

³⁴⁰ Uputnica broj 17 -246/1-10; Dokumentacija Savjeta.

spisa formiranih povodom ovog događaja u cilju ocjene zakonitosti postupanja policijskih službenika. Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP, na traženje Savjeta, dostavilo je Izvještaj o izvršenoj kontroli zakonitosti rada policijskih službenika PJ Podgorica u slučaju hapšenja osoba koju su rasturale propagandni materijal pred javnom obrazovnom ustanovom.³⁴¹ Savjet se upoznao i sa mišljenjem rukovodioca ovog Odjeljenja povodom predmetnog događaja.³⁴² Unutrašnja kontrola policije je ocijenila da su policijski službenici PJ Podgorica preduzimali ovlašćenja u skladu sa Zakonom o policiji i Zakonom o krivičnom postupku.

Savjet za građansku kontrolu rada policije ocjenio je da su u konkretnom slučaju mjere i radnje policijskih službenika preduzete profesionalno i zakonito. Policija je blagovremeno i profesionalno preduzimala mjere i radnje iz svoje nadležnosti i kada je riječ o odnosu prema naložima mjerodavnog tužioca i istražnog sudije. Savjet je posebno konstatovao profesionalan i dostojanstven tretman zadržane malodobne osobe od strane policijskih službenika.

Uzimajući u obzir preduzete radnje i utvrđeno činjenično stanje Savjet pozdravlja način i efikasnost primjene policijskih ovlašćenja i pohvaljuje sve policijske službenike koji su bili uključeni u preduzimanju mjera i radnji u vezi sa predmetnim slučajem. Savjet je obavezao direktora Uprave policije i rukovodilac PJ Podgorica da sa zaključkom upoznaju konkretne policijske službenike i njihove pretpostavljene starješine na koje se pohvala odnosi.

Po dostavljanju usvojene ocjene nevladinoj organizaciji YIHR u medijima je reagovao predsjednik NVO „Stop diskriminaciji“ gospodin Darko Rašović iznoseći primjedbe na preduzete procesne radnje od strane Savjeta kao i kvalifikaciju da je Savjet neprofesionalan i pristrasan prema Upravi policije.³⁴³

Savjet je, u svom reagovanju dostavljenom redakciji dnevne novine „Dan“, podsjetio da je pri ocjenjivanju preduzimanja službenih radnji i mjera bilo kog policijskog službenika obavezan da se vodi činjenicama a ne pristrasnim političkim ocjenama i da konkretnom ocjenom nije osporio pravo na slobodu udruživanja i okupljanja već je, što mu je i isključivi mandat, dao ocjenu o profesionalnom postupanju policije u konkretnom slučaju, uz mišljenje da je takav stav potrebno afirmisati.³⁴⁴

³⁴¹ Izvještaj od 27.09.2011. godine potpisuje ovašćeni službenik Dejan Stevović; Dokumentacija Savjeta.

³⁴² Dopis rukovodioca Odjeljenja članu Savjeta zaduženog predmetom 01/4 broj 086/11-19501/2 od 31.10.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³⁴³ Dnevne novine „Dan“, rubrika „Društvo“, tekst „Skandalozan postupak Savjeta“ autor M.D.; Dokumentacija Savjeta.

³⁴⁴ Savjet je istakao i činjenicu da nije postupao po prijavi građana, jer isti nijesu izjavili pritužbu na postupanje policije niti su takve primjedbe unijeli u zapisnik o saslušanju; Reagovanje Savjeta broj 96/2-11 od 08.12.2011. godine upućeno redakciji dnevne novine „Dan“; Dokumentacija Savjeta.

Slučaj ubistva Aleksandra Pejanovića

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na sopstvenu inicijativu, uzeo je u rad slučaj ubistva **Aleksandra Pejanovića** iz Podgorice koga je, dana 30. maja 2011. godine, iz vatrenog oružja, iz službenog pištolja, ubio policijski službenik **Zoran Bulatović**.³⁴⁵

Prebijanjem pokojnog Pejanovića od strane nekoliko policijskih službenika Savjet se bavio u ranijim periodu i posvetio mu značajnu pažnju. Upravo iz tih razloga, a imajući u vidu raniji slučaj njegovog prebijanja, Savjet se posebno interesovao, ovom konkretnom prilikom za detalje ovog slučaja, provjeru pozadine ubistva posebno da li je ona politička ili u vezi sa ranijim incidentnima kojima se Savjet bavio te na koji je način policija tretirala javne navode pok. Pejanovića da mu je život i boravak u Crnoj Gori ugrožen.

Savjet je od direktora Uprave policije zatražio sljedeće informacije da li je policijski službenik Bulatović tokom profesionalnog angažmana u policiji disciplinski ili prekršajno kažnjavan ili krivično gonjen po službenoj dužnosti kao i da li je protiv službenika Bulatovića ranije vođen postupak zbog nepropisne upotrebe službenog pištolja, učesća u svađi ili eventualno porodičnog nasilja.³⁴⁶ Istom prilikom Savjet se interesovao kod direktora policije da li je u skladu sa propisima da policijski službenici po okončanju svoje smjene službeni pištolj sa sobom nose i kad izlaze u grad, odlaze sa svojom decom u šetnju i slično.³⁴⁷

Na ova interesovanja Savjeta iz Uprave policije nikada nije pružen odgovor.

Provjera kapaciteta psiho-socijalne podrške u policijskoj organizaciji

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na sopstvenu inicijativu, u okviru predmeta ubistva građanina Pejanovića od strane policijskog službenika Bulatovića, i na temelju prijedloga gospođe **Ervine Dabižinović**, psihološkinje iz Centra „Anima“,³⁴⁸ inicirao je pitanje psihološke prevencije policijskih službenika odnosno pitanje psihosocijalne podrške unutar policijske organizacije i njenih istinskih kapaciteta.³⁴⁹ Konkretnom prilikom Savjet se interesovao koliko periodično često se provjerava mentalno zdravlje policijskih službenika i koji su konkretni kapaciteti psiho-socijalne podrške u policiji te koje se radnje, konkretno, preduzimaju, povodom ocjene i mišljenja ove službe.

³⁴⁵ Inicijativa člana Savjeta broj 50/11 od 02.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³⁴⁶ Dopis Savjeta direktoru UP broj 50/3-11 od 03.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³⁴⁷ S obzirom na pojednine navode, do kojih je došao Savjet tokom pripremanja i razmatranja ove inicijative, Savjet se kod policije interesovao da li je policijski službenik Bulatović sačinio zabilješku o legitimisanju grupe mladića sa šipkama koju je nedavno zatekao u ulazu zgrade u kojoj stanuje. Savjet je tražio i kopiju te službene zabilješke ukoliko ona postoji; Inicijativa broj 50/1-11 od 03.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³⁴⁸ Videti prilog u publikaciji posvećen konsultacijama sa NVO sektorom odnosno izvještaj sa Prve konsultativne konferencije Savjeta sa organizacijama civilnog društva.

³⁴⁹ Dopis Savjeta direktoru UP broj 50/3-11 od 03.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Uslijedio je odgovor koordinatora poslova načelnika Zdrastvene službe Uprave policije **Seada Frljukčića** koji je ujedno i savjetnik direktora Uprave policije i predsjednik Etičkog odbora Uprave policije.³⁵⁰

Savjet je informisan da brigu o mentalnom i fizičkom zdravlju pripadnika Uprave policije vodi posebna organizaciona jedinica – Zdrastvena služba UP koja pored primarne zaštite ima i obavezu vršenja sistematskih pregleda kako domaćih tako i šticećenih ličnosti. Pored ljekara za primarnu zaštitu u ovoj organizacionoj jedinici nalazi se i stomatološka ambulanta, laboratorija, injekciono odjeljenje i drugo. Jedna od upošljenih, stoji u odgovoru, jeste ljekar psihijatar specijalista psihijatrije **dr Lidija Injac Stevanović**.³⁵¹

Pojedine organizacione jedinice - poput Interventna jedinica policije, Specijalna antiteroristička jedinica, Posebna jedinica policije – imaju obavezu da jednom godišnje sprovedu sistematske preglede. Uobičajeno je, kaže se dalje u odgovoru, da svakodnevno, na zahtjev starješina pozivamo određeni broj službenika policije na kontrolu zdrastvenog stanja. Kao primjer navodimo da smo u maju mjesecu obavili 147 sistematskih pregleda.

„Obavještavamo Vas da prema statistici koju vodi dr Injac Stevanović u Upravi policije ima registrovan 31 policijski službenik – pacijent sa F dijagnozom koja označava bitno narušeno psihičko stanje, te iz tih razloga preporuka Zdrastvene službe Uprave policije da se istim oduzme kratko i dugo naoružanje“.³⁵² Frljukčić u odgovoru dodaje „da ovu kategoriju redovno upućujemo na komisiju – IPK koja je jedino mjerodavna za upućivanje i regulisanje njihove penzije“.

Savjetu je, zbog kako se kaže potpunog uvida u aktivnosti Zdrastvene službe UP dostavljen i izvještaj o radu za maj 2011. godine. Savjet je tako saznao da su u Zdrastvenoj službi Uprave policije u maju 2011. godine radila 4 ljekara i 2 stomatologa, od srednjeg medicinskog osoblja radilo je 13 tehničara, 1 viši tehničar i 3 službenika u formi pomoćnog osoblja. U izvještaju nema informacija o konkretnim aktivnostima psiho-socijalne podrške.³⁵³

Savjet se nakon pristiglog odgovora koordinatora Zdrastvene službe kod direktora Uprave policije interesovao za sljedeće: detaljnije informacije o Zdrastvenoj službi Uprave policije, mandatu, organizacionoj strukturi i rukovodstvu ove posebne organizacione jedinice, ukupnom broju zapošljenih u ovoj organizacionoj jedinici i ukupan broj zapošljenih stručnjaka psihološke struke u ovoj organizacionoj jedinici, o zapošljenim psiholozima u drugim organizacionim jedinicama Uprave policije. Zatražene su i informacije o programskim, tehničkim i materijalnim kapacitetima psihosocijalne podrške – savjetovalište, radni kapaciteti, terenski rad, broj automobila i sl. Savjet se dodatno interesovao da li su, shodno iskustvu iz regiona,

³⁵⁰ Dopis sa prilogom broj 29-051/11-24354 primljen je u Savjet dana 27.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³⁵¹ Isto.

³⁵² Isto.

³⁵³ Savjet informisan da je u maju 2011. godine ukupno pregledano 1.669 pacijenata, aktivnih službenika policije 1612 i penzionisanih policijskih službenika 57 – stomatološka služba je imala 422 pacijenta, laboratorija 270 pacijenata, za EKG pregled je bilo 86 pacijenata, za ultrazvučni pregled njih 74, na injekcionom odjeljenju ukupno 61 pacijent dok je na bolovanju bilo ukupno njih 84; Izvještaj o radu Zdrastvene službe UP za maj 2011.; Dokumentacija Savjeta.

odgovorajućem psihološkom testiranju podvrgnuti starješine i menadžerski kadar Uprave policije i koji je ishod testiranja. Savjet je direktora UP pitao da li je od stručnjaka psihološke struke eventualno tražena izrada posebnog profila koji bi bio korišćen prilikom regrutovanja kadra za rad u pojedinim organizacionim jedinicama kao što su recimo Specijalna antiteroristička jedinica i Posebna jedinica policije i kakva su iskustva tim povodom.

Savjet je zatražio detaljnu informaciju o broju policijskih službenika, po godinama, od 2005. do danas, koji su izvršili ili pokušali samoubistvo odnosno broj policijskih službenika, koji su, van radnih zadataka, lišili ili pokušali lišiti života treće osobe.

Zatražena je i informacija, po godinama, od 2005. do danas, koji je broj policijskih službenika kod kojih je evidentirano nanošenje lakih i težih tjelesnih povreda prema građanima prilikom primjene policijskih ovlašćenja kao i informacija u kojem je vremenskom razdoblju, po godinama, registrovan 31 policijski službenik sa dijagnozom F u Upravi Policiji i koliko je njih, nezavisno na trenutni broj, do sada penzionisalo te da li se psihičko stanje nekog od njih, mislimo na trenutno registrovanog 31 službenika, pogoršalo.

Savjet se interesovao da li se policijski sindikat, i na koji način, bavio tretmanom i uslovima rada policijskih službenika sa registrovanom F dijagnozom te da li u Upravi policije ima zapošljenih službenika koji su, u bilo kojem kontekstu – policijskim rasporedom, ranijom vojnom službom ili dobrovoljno, bili sudionici borbenih operacija ili drugih dejstava na području Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Republike Srbije, Republike Kosovo ili na nekom drugom području.

Na kraju Savjet se interesovao za iskustva i dojam direktora i kolegijuma Uprave policije o tome koliko su naši policijski službenici slobodni i spremni zatražiti psihološku pomoć, posebno da li postoji strah, kod njih, od progona pretpostavljenih starješina i neprimjerenog odnosa kolega.

Paralelno sa preduzetim interesovanjem kod Uprave policije Savjet je otvorio i komunikaciju sa specijalizovanim nevladinim orgnaizacijama koje bi eventualno, shodno regionalnim i evropskim iskustvima, mogle biti od pomoći Upravi policije pri izgradnji kapaciteta psiho-socijalne podrške.³⁵⁴

Član Savjeta zadužen predmetom u međuvremenu je obavio i neposredan razgovor sa direktorom policije **Veselinom Veljovićem** koji je iskazao spremnost da se policija otvori za saradnju sa NVO sektorom u ovom usko stručnom, programskom i profesionalnom, području. Zajednički je ocijenjeno potrebnim, shodno međunarodnim iskustvima, da se u tu aktivnost uključi i policijski sindikat kao ravnopravni partner.

Noseća je ideja je da se između Uprave policije, policijskog sindikata i NVO sektora, uz inicijativu i prisustvo Savjeta, zaključi međusobni sporazum o saradnji kojim bi se, između ostalog, uredila saradnja i pristup specijalizovanih nevladinih organizacija policijskim službenicima koji hoće i trebaju dodatnu psihosocijalnu podršku. Savjet je po ovom pitanju kontaktirao sa nevladinim organizacijama **SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica** i **SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić, Sigurna ženska kuća, Anima, Crnogorski ženski lobi i Dom nade** i najveći broj njih je bio načelne pozitivne reakcije.

Savjet je usvojio, povodom predmetne teme, preporuku u uvjerenju da ona može podstaći dijalog između Uprave policije, policijskog sindikata i zainteresovanih specijalizovanih NVO.³⁵⁵

³⁵⁴ Komunikacija člana Savjeta sa grupom NVO vođena je tokom novembra i decembra 2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³⁵⁵ Preporuka broj 50/13-11 usvojena na 13. sjednici održanoj 10.11.2011 godine.

Polazeći od činjenice da je stres neizbježan uz policijsko zanimanje kao i dugotrajna izloženost stresnim situacijama može stvoriti ozbiljne mentalne probleme Savjet cijeni da se briga o mentalnom zdravlju policijskih službenika mora unaprijediti.

Savjet je u saznanju da policijski službenici podršku koju imaju u okviru sopstvenog zdravstvenog centra slabo koriste, uglavnom se upućuju po službenoj dužnosti a rjeđe po sopstvenoj želji ili potrebi, da su zbog toga povremeno predmet ismijavanja kolega ali što je ključno smatraju da će im se to odraziti na radni status i tok dalje profesionalne karijere.

Savjet je prilikom istraživanja ove teme saznao da postoji mali broj ne koje bi mogle da se bave ovim pitanjem jer je u cijeloj zemlji svega oko dvadesetak psihologa i psihijatara koji su prema informacijama iz NVO, obučeni da rade sa policijskim službenicima i koji su specijalizovani za PTSD.³⁵⁶

Zato je Savjet mišljenja da bi određeni alternativni načini savjetovanja mogao da pomogne da policijski službenici rasterećenije ostvaruju svoje potrebe, da budu dodatno zaštićeni kao i da su nevladine organizacije u stanju da osiguraju potrebno povjerenje policijskih službenika. Savjet preporučuje, s obzirom da se radi o novom servisu, da policijski menadžment razmotri mogućnost blagovremenog planiranja i izdvajanja sopstvenih sredstava za rad alternativnih savjetovaništa, koji bi se finansirali preko policijskog sindikata ili direktno preko zainteresovanih specijalizovanih NVO sa kojima bi bila uspostavljena odgovarajuća institucionalna i programska saradnja.

Slučaj bivšeg policijskog službenika Gorana Stankovića

Na inicijativu svog člana Savjet se bavio slučajem **Gorana Stankovića**, bivšeg policijskog službenika, iz Danilovgrada koji je svojevremeno bio jedini policijski službenik koji je prihvatio komunikaciju sa ovim Savjetom i pomogao njegov rad na utvrđivanju okolnosti koje su u vezi sa prebijanjem građanina pokojnog **Aleksandra Pejanovića** u policijskom pritvoru, nakon protesta organizovanih zbog priznavanja nezavisnosti Republike Kosova od strane crnogorske Vlade. Ovaj policajac je navode date Savjetu potvrdio i pred Sudom i Osnovni državni tužilac je u toku postupka odustao od njegovog krivičnog gonjenja.

Savjetu je predloženo da razmotri mogućnost pokretanja određenog postupka/inicijative kod direktora Uprave policije o povratku ovog policijskog službenika na rad u policiju kao i da se uputi zahtjev prema Upravi policiji da se pristupi izradi bezbjednosne procjene za ovu osobu i utvrdi da li je život i rad građanina Stankovića i njegove familije na bilo koji način ugrožen a u kontekstu nedavnog ubistva građanina Pejanovića.³⁵⁷ Inicijativu pred Savjetom u vezi bezbjednosne procjene na Prvoj konsultativnoj konferenciji sa organizacijama civilnog društva saopštila je i **Daliborka Uljarević**, izvršna direktorka Centra za građansko obrazovanje.³⁵⁸ Sredinom juna Stanković se i neposredno obratio Savjetom molbom da Savjet, na svoju

³⁵⁶ Posttraumatski stresni poremećaj.

³⁵⁷ Inicijativa člana Savjeta broj 50/2 -11 od 03.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³⁵⁸ Videti zapisnik sa Prve konsultativne konferencije u nastavku izvještaja.

inicijativu, zatraži od direktora policije ocjenu bezbjednosnog rizika i preduzimanje odgovarajućih radnji sa tim u vezi za njega i njegovu porodicu.³⁵⁹

Savjet je već 16. juna 2011. godine uputio molbu direktoru policije da se pristupi izradi bezbjednosne procjene za građanina Stankovića i utvrdi da li je život i rad bivšeg policijskog službenika i njegove familije na bilo koji način ugrožen. Savjet je direktoru policije potvrdio da će Stanković pokazati punu kooperativnost u komunikaciji sa policijskim službenicima koji će raditi na izradi bezbjednosnog rizika.³⁶⁰

Dana 27.07.2011. godine Savjet je informisan od strane direktora policije Veselina Veljovića da su povodom molbe Savjeta policijski službenici Područne jedinice Podgorica uzeli zapisnike o obavještenjima prikupljenim od Gorana Stankovića, ratka rondovića i Dušana Raičevića i iste prosljedili Sektoru za obezbjeđenje ličnosti i objekata, radi izrade procjene. Taj Sektor je, stoji dalje u obavještenju direktora policije, na temelju rapsoložive dokumentacije i podataka, utvrdio da ne postoje bezbjednosni parametri neophodni za izradu bezbjednosne procjene o stepenu ugroženosti za Gorana Stankovića.³⁶¹

Savjet je na 10. sjednici održanoj 9. septembra 2011. godine konstatovao da je Uprava policija postupila po molbi Savjeta uz podsjećanje na konstataciju Sektora UP za obezbjeđenje ličnosti i objekata.

Slučajem Stanković Savjet se bavio i u 2012. godini aktivno doprinoseći njegovom povratku u službu.

Inicijativa za pružanje pomoći bivšem policijskom službeniku Stankoviću

Savjet se na inicijativu člana **mr Aleksandra Saše Zekovića** upoznao sa novom optužnicom koju je Osnovni državni tužilac u Podgorici podigao protiv grupe policajaca i zapisnikom o glavnom pretresu održanim u drugoj polovini oktobra 2011. pred Osnovnim sudom u Podgorici a u vezi sa prebijanjem pokojnog **Aleksandra Pejanovića** čijim se slučajem Savjet bavio u ranijem periodu.

Nakon sprovedene rasprave i razmjene mišljenja nije prihvaćena Zekovićeve inicijativa da se Savjet obrati predsjednici Vrhovnog suda Crne Gore i predsjedniku Osnovnog suda u Podgorici. Član savjeta mr Aleksandar Saša Zeković je predložio da se Savjet njima obrati kako bi pomogli da se proceduralna pitanja oko izdvajanja bivšeg policijskog službenika **Gorana Stankovića** iz optužnice što prije riješe posebno zato što se takav Stankovićev tretman može prepoznati kao određeni pritisak.³⁶²

³⁵⁹ Obračanje Stankovića uslijedilo je nakon njegovog informisanja, od strane člana Savjeta, da u Savjetu postoji raspoloženje da se pomogne njegova komunikacija sa UP i izrada bezbjednosne procjene; Obračanje broj 50/4-11 od 14.06.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³⁶⁰ Obračanje direktoru UP broj 50/5-11 od 16.06.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³⁶¹ Obavještenje direktora UP 01 broj 086/11-24493/2 od 22.07.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³⁶² Zapisnik sa sjednice Savjeta od 21.10.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

Nije prihvaćen ni Zekovićev prijedlog da se Savjet obrati Vrhovnoj državnoj tužiteljki u pogledu traženja informacija zbog čega aktuelna optužnica nije proširena i na neposredno pretpostavljene starješine što je, podsjetio je Zeković, bio i jedan od elemenata Savjetovog ranijeg zaključka. Ocijenjeno je da bi takvo obraćanje izašlo iz okvira mandata i definisane uloge Savjeta za građansku kontrolu rada policije. Član Savjeta Zeković bio je mišljenja da je korektno to uraditi i zbog grupe policajaca i javnosti jer je teško održivo stajalište da su policajci samostalno, nezavisno od pretpostavljenih, odlučili da otključaju policijski pritvor i omoguće nesmetani ulazak nepoznatoj grupi prebijača. Starješine, u minulom periodu, nijesu se bavile njihovom odgovornošću što samo ojačava indicije o pozadini ovog slučaja kazao je Zeković. On je naknadno predložio preformulisanje obraćanja tužiocu na način da se Savjet obrati ODT sa interesovanjem da li je uopšte razmatrana eventualna krivična odgovornost pretpostavljenih starješina sa čim se većina članova Savjeta nije složila.³⁶³

Savjet nije prihvatio ni inicijativu svog člana mr Aleksandra Saše Zekovića da članovi i osoblje Savjeta izdvoje po 5% svoje mjesečne naknade za mjesec septembar i taj novčani iznos neposredno uplate na ime pomoći porodici bivšeg policijskog službenika Gorana Stankovića. Članovi Savjeta su istakli da bi takva odluka značila pristrasnost Savjeta i dovođenja u pitanje njegove profesionalne objektivnosti. Ocijenjeno je da su članovi Savjeta slobodni da se prema ovom pitanju slobodno i individualno postave i u skladu sa svojim interesovanjima i mogućnostima individualno podrže ovu akciju.³⁶⁴

Slučaj policijskih službenika Milanka Lekovića i Milana Kljajevića

Savjet je prihvatio inicijativu svog člana mr Aleksandra Saše Zekovića da se direktoru Uprave policije, zbog blagovremenog privremenog udaljavanja iz službe, pruži obavještenje da je pokrenut krivični postupak protiv policijskih službenika **Milanka Lekovića** i **Milana Kljajevića** kao i protiv službenika **Ivice Paunovića**. Paunović je još ranije privremeno udaljen s iz policije s tim što je Savjet odlučio da se provjeri njegov radni status. Ocijenjeno je tokom rasprave da je od izuzetne važnosti da se insistira na principu dosljednog i neselektivnog privremenog udaljavanja iz službe svih policijskih službenika kojima se na teret stavlja, po službenoj dužnosti, izvršenje različitih krivičnih djela. Na taj način osigurava se i kontinuirano sprovođenje zaključaka Savjeta u praksi.³⁶⁵

Savjet je, odmah nakon održane sjednice, dostavio direktoru Uprave policije **mr Veselinu Veljoviću** optužnicu koju je Osnovni državni tužilac u Podgorici podigao protiv Lekovića, Kljajevića i Paunovića kao i zapisnik sa glavnog pretresa održanim pred Osnovnim sudom u Podgorici dana 20.10.2011. godine.³⁶⁶

³⁶³ Isto.

³⁶⁴ Isto

³⁶⁵ Isto.

³⁶⁶ Dopis Savjeta broj 50/11-11 od 21.10.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

Savjet se istom prilikom interesovao za radni status imenovanih policijskih službenika. Direktor Uprave policije informisao je Savjet isključivo u vezi sa radnim statusom policijskog službenika Paunovića i istakao da mjera privremenog udaljenja sa posla nije obustavljena i da će biti do daljnjeg na snazi.³⁶⁷

Nijesu pružene bilo kakve informacije u vezi sa radnim angažmanom policijskih službenika Lekovića i Kljajevića s tim što je Savjet nezvanično saznao da isti nijesu, ni nakon ponovnog optuživanja, udaljeni s posla.

Slučaj primjene policijskih ovlašćenja tokom „Sonica festivala“

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na sopstevnu inicijativu, pokrenuo je postupak ocjene primjene policijskih ovlašćenja i postupanja policijskih službenika tokom trajanja SONICA - festivala trance muzike održanog u Ulcinju u periodu od 12. do 15. avgusta 2011. godine.

Organizatori, posredstvom medija, saopštili su da obustavljaju dalja festivalska izdanja u Crnoj Gori zbog navodno brutalnog i neprofesionalnog odnosa policije prema posjetiocima. Prema medijskim navodima, koje je Savjet uzeo u obzir, značajan broj, uglavnom neimenovanih, građana, uključujući i strane državljane, iznio je veoma ozbiljne primjedbe na postupanje policije, ne samo kada je riječ o brutalnosti već i o navodnoj korupciji. Takođe, iz medija je bilo moguće saznati da je nekoliko policajaca navodno čak i prebijeno od strane publike, posljednjeg dana festivala. Na slučaj je ukazala i nevladina organizacija „Akcija za ljudska prava“ koja sprovodi program monitoringa djelotvornih istraga prijave zlostavljanja.

Uprava policije je uglavnom demantovala sve medijski iznijete navode a javnosti je, kroz nekoliko saopštenja i reakcija, pružila informaciju o primjeni policijskih ovlašćenja tokom predmetnog događaja.

Član Savjeta zadužen predmetom putem uputio je putem medija javni poziv posjetiocima festivala i osobama koje su učestvovala u njegovoj organizaciji ili su kao predstavnici medija pratili festival da Savjetu za građansku kontrolu rada policije dostave svoja saznanja o postupanju policije tokom trajanja ove muzičke manifestacije. Poziv je objavljen, 26. i 27. septembra 2011. godine, na portalu nezavisnog dnevnika „Vijesti“ i štampanom izdanju istog, u rubrici „Zabava“ u sklopu koje je i praćen ovaj muzički događaj. Javnom pozivu putem portala pristupilo je nekoliko hiljada posjetilaca a poziv je bio dostupan i na nekoliko socijalnih mreža, poput „Twitter“ i „Facebook“. Sve to je, čini se, osiguralo priličnu dostupnost ovog poziva javnosti, posebno mladima, iz koji potiče najveći broj posjetilaca ove manifestacije.

Savjet je dana 29. septembra 2011. godine, dopis broj 72/2-11, obavijestio Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) da prikuplja obavještenja relevantna za ocjenu primjene primijenjenih policijskih ovlašćenja tokom Sonica festivala i

³⁶⁷ Odgovor direktora Uprave policije 01 broj 086/11-41174/2 od 10.11.2011.; Dokumentacija Savjeta.

interesavao se, s obzirom na brojne medijske navode, da li je Unutrašnja kontrola policije ovaj slučaj uzimala u rad.

Savjetu se pismeno obratilo nekoliko posjetilaca festivala među kojima i jedan strani državljanin.³⁶⁸ Svi oni su uglavnom potvrdili medijske navode o postupanju policije. Savjetu je posebno bio interesantan detaljan i veoma konkretan iskaz stranog državljanina. Međutim niko od njih nije bio spreman potpisati date izjave i dati saglasnost da one, čak i pod zaštitom identiteta, budu korišćene u daljem postupku. Takav pristup neposrednih učesnika ovog događaja bitno je ograničio mogućnosti Savjeta za kvalitetno sprovođenje postupka. Podnosioci datih obavještenja pismeno su pozvani da upotpune svoje iskaze traženim elementima i daju potrebnu saglasnost.

Rukovodilac Odjeljenja MUP-a za unutrašnju kontrolu policije dopisom broj 086/11-17819/2, od 10. oktobra 2011. godine, obavijestio je Savjet da ovo Odjeljenje nije vršilo kontrolu zakonitosti primjene policijskih ovlašćenja jer tokom trajanja pomenutog festivala i nakon završetka istog nije bilo slučajeva podnošenja pritužbi od strane osoba prema kojima su policijska ovlašćenja primijenjena.

Član Savjeta zadužen predmetom uspostavio je i neposredni kontakt sa ljubiteljima ove vrste muzike među kojima je bilo i posjetilaca ulcinjskog festivala. Oni uglavnom ističu da navodna neprofesionalnost i korumpiranost policije otežavaju uslove za autentičan doživljaj i uživanje u ovoj vrsti muzičkih događaja. Daljim istraživanjem teme primjetilo se da i u drugim zemljama u kojima se održavaju slične manifestacije policija primjenjuje svoja ovlašćenja u skladu sa analizama stanja i kretanja kriminala.

Savjet zbog gore iznijetih činjenica nije u mogućnosti voditi dalji postupak i dati ocjenu o nezakonitoj primjeni policijskih ovlašćenja. Tome u prilog ide i potpuno odsustvo relevantnih svjedočkih iskaza i drugih dokaza.

Savjet je tokom rasprave konstatovao i profesionalan i konstruktivan odnos Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije. Odjeljenje je uzelo u obzir sve iznijete navode, interesovanje Savjeta i saopštenje Uprave policije o preduzetim aktivnostima, mjerama i radnjama i primijenjenim ovlašćenjima u ovom slučaju. Ocijenjeno je da nema dovoljno elemenata koji bi pokretanje postupka učinili osnovanim i svrsishodnim.

Savjet je uputio preporuku organizatorima različitih muzičkih manifestacija, pogotovo na ljetnjim destinacijama, da sa policijom osnaže komunikaciju i saradnju kako bi se izbjeglo unošenje zabranjenih predmeta i supstanci kao i da zabranu unošenja, posjedovanja i konzumiranja bilo kakvih opojnih sredstava i narkotika promovišu i kroz marketinšku komunikaciju sa zainteresovanim posjetiocima. Na taj način će se izbjeći brojni problemi i neprijatnosti a prisustvo na festivalima učiniti ugodnijim.

Sa druge strane Savjet je pozvao i Upravu policije da nastavi sa razvojem sopstvenih kapaciteta kako bi prisustvo i pristup policijskih službenika lokacijama i posjetiocima ovakvih turističkih manifestacija bio ljubazan, profesionalan i u skladu sa stvarnim potrebama, uz

³⁶⁸ Elektronske poruke su sastavni dio predmeta i pristup istima će se sprovesti u skladu sa uspostavljenim protokolom povjerljivosti.

odgovarajuće poznavanje stranih jezika kako ne bi bilo komunikacionih nesporazuma i propusta, i kako bi se, uz nultu toleranciju prema narkoticima i korupciji, čuvalo dostojanstvo svakog građanina, kredibilitet policije i turistički imidž zemlje.³⁶⁹

Policija, nacionalne manjine i politika rodne ravnopravnosti

Policijsko obrazovanje i učešće pripadnika manjina i žena u policijskoj organizaciji

Savjet za građansku kontrolu rada policije godine, na inicijativu svog člana, razmotrio je pitanja policijskog obrazovanja i učešća pripadnika manjina i žena u policijskoj organizaciji.³⁷⁰

Savjet je informisan od pomoćnika direktora policije **Dragoslava Minića** da je u martu i aprilu ove godine, u saradnji sa Policijskom akademijom u Danilovgradu, organizovan kurs za 20 službenika Sektora granične policije koji su angažovani na poslovima u Ispostavama granične policije Podgorica, Berane i Bar. Shodno usvojenom programu u oktobru 2011. organizovan je još jedan sličan kurs za granične policijace. Savjet je s posebnim zadovoljstvom pozdravio i pohvalio napore Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije kako bi komunikacija policijskih službenika i stanovništva iz sredina u kojima je albanski dominantan jezik bila kvalitetnija, uz povećano zadovoljstvo i povjerenje građana. Savjet je konkretnim povodom ocijenio da Uprava policije na ispoljeni način nastavlja proces dalje profesionalizacije policije sa fokusiranjem pažnje na služenje zajednici. Konkretno aktivnosti Uprave policije doprinose da rad crnogorske policije bude u skladu sa domaćim i međunarodnim standardima ljudskih prava.

Savjet inače, od svog konstituisanja, 2005. godine, značajnu pažnju posvećuje unaprijeđenju senzibiliteta policije za rad i postupanje prema pripadnicima manjina. Savjet je, prema relevantnim državnim organima i tijelima manjinske samouprave, izdao nekoliko preporuka i usmjerenja kako bi sastav crnogorske policije, u sjedištu i u svim organizacionim jedinicama, odražavao ukupnu raznolikost stanovništva, uključujući i etničku strukturu.

Ranijih godina interesovanje pripadnika manjina za rad u policiji nije bilo odgovarajuće. Reformom policije, jačanjem povjerenja javnosti u policijsku organizaciju i kroz podizanje svijesti o značaju manjinske participacije interesovanje manjina se postepeno poboljšava. Tome doprinosi i rad savjeta nacionalnih manjina koji pokazuju interesovanje za djelotvorno učešće u javnom životu. Kako to još uvijek nije zadovoljavajući nivo Savjet je preporučio manjinskim strukturama da pokrenu podsticajne stipendijske programe prema sunarodnicima zainteresovanim za policijsko obrazovanje.

Savjet je ovo pitanje imao u vidu i kroz ostvarenu komunikaciju i saradnju sa upravom Policijske akademije u Danilovgradu ohrabrujući i podržavajući sve afirmativne mjere i aktivnosti ove obrazovne ustanove prema pripadnicima manjina i ženama.

³⁶⁹ Zaključak i preporuka Savjeta broj 72/6-11 usvojeni na 13-toj sjednici od 10.11.2011; Dokumentacija Savjeta.

³⁷⁰ Inicijativa broj 73-11 od 07.09.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

Savjet je konstatovao zadovoljstvo zbog činjenice da je tokom 2011. godine interesovanje žena za pohađanje osnovnog policijskog obrazovanja značajno povećano ali da učešće žena u policijskoj organizaciji i dalje nije zadovoljavajuće te da tom pitanju, pored Uprave policije, dodatnu pažnju trebaju posvetiti Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore.

Uprava policije je kroz učešće u projektu "Uspostavljanje mreže žena policajaca Jugoistočne Evrope" i organizivanjem posebne konferencije tim povodom, krajem 2010. godine, integraciju žena u policijskoj službi prepoznala kao jedan od reformskih prioriteta.

Savjet je ocijenio da pri selekciji prijavljenih osoba za pohađanje programa osnovnog policijskog obrazovanja, uz puno poštovanje propisa, prednost treba dati onima koji zadovoljavaju kriterijume a potiču iz manjinskih zajednica ili su žene. Savjet cijeni da se na taj način dugoročno može popraviti etnička i rodna struktura policije.

Savjet je posebno imao u vidu preporuke Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS) i Visokog komesara za nacionalne manjine za rad policije u multietničkim društvima.

Savjet je važnim ocijenio i obezbijedenje pouzdane statistike koja pokazuje jasno stanje i ostvareni napredak. Stoga je preporučeno Upravi policije, da u skladu sa navedenim preporukama OEBS-a i ovog Savjeta, postavi statističke ciljeve radi poboljšanja etničke i rodne zastupljenosti u policiji i uvede praćenje etničkog i polnog sastava policije radi registrovanja napretka.

Zaključak i pohvala dostavljeni su Upravi policije, Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, Odboru za rodnu ravnopravnost i Odboru za ljudska prava Skupštine Crne Gore, Zaštitniku ljudskih prava i osnovnih sloboda Crne Gore, Misiji OEBS-a u Crnoj Gori i Delegaciji Evropske unije u Podgorici.³⁷¹

Nacionalne manjine i policija

Savjet za građansku kontrolu rada policije i u 2011. godini nastavio je s pažnjom prema nacionalnim manjinama u pogledu njihove participacije u policijskoj organizaciji i ukupnom tretmanu prilikom primjene policijskih ovlašćenja.

Na temelju ranije inicijative Savjeta za građansku kontrolu rada policije direktor Uprave policije sa saradnicima održao je dana 13. oktobra 2011. godine konsultativni sastanak sa predstavnicima svih registrovanih savjeta nacionalnih manjina. Uprava policije predmetni sastanak je organizovala i u sklopu strateškog opredjeljenja Vlade Crne Gore da kontinuirano poboljšava i unaprijeđuje praksu ljudskih prava.

Sastanku su ispred nacionalnih savjeta manjina prisustvovali: **Osman Nurković**, predsjednik Izvršnog odbora Bošnjačkog savjeta u Crnoj Gori, **Momčilo Vuksanović**, predsjednik Srpskog nacionalnog Savjeta u Crnoj Gori, **Sabrija Vulić**, predsjednik

³⁷¹ Zaključak i pohvala Savjeta povodom policijskog obrazovanja i učešća manjina i žena u policiji usvojen je na 10. sjednici održanoj 09.09.2011. ;Dokumentacija Savjeta.

Muslimanskog nacionalnog savjeta, **Miroslav Franović**, predsjednik Hrvatkog nacionalnog vijeća i **Maksut Beriša**, sekretar Nacionalnog savjeta Roma i Egipćana.

Konsultacijama je prisustvovao i predsjednik Savjeta **prof. dr Dragan Radonjić** kao i pomoćnik ministra za ljudska i manjinska prava u crnogorskoj Vladi **Sabahudin Delić**.³⁷²

Na sastanku su predstavljeni rezultati rada Uprave policije u minulom periodu sa posebnim osvrtom na tretman i zaštitu različitih etničkih grupa. Konstatovano je da se reformski procesi, u Upravi policije, sprovode kontinuirano posljednjih nekoliko godina i da su u značajnoj mjeri doprinijeli napretku u svim oblastima rada.

Predstavnici savjeta nacionalnih manjina, uz zahvalnost na organizovanom sastanku, ukazali su na važnost slobodnog nacionalnog izjašnjavanja i očuvanje identiteta uz jačanje nacionalnog povjerenja. Insistirano je na otvorenosti prema javnosti i spremnosti za realizovanje zajedničkih inicijativa. Kao veoma bitno pomenuta je i srazmjerna zastupljenost manjinskih naroda u državnim institucijama.³⁷³

Promovisanjem ljudskih i manjinskih prava u cijelom društvu, reformom policije i razvijanjem njene efikasnosti postignuto je jačanje povjerenja javnosti u policijsku organizaciju. Posebno je evidentno povjerenje koje policija ima kod svih manjinskih zajednica. Policija je svjesna da kroz dalje unaprijeđene senzibiliteta prema pripadnicima manjina ustvari poboljšava sopstevnu efikasnost i komunikaciju sa građanima. Zato je tokom razgovora posebna pažnja posvećena podizanju svijesti o značaju manjinske participacije i povećanju interesovanja pripadnika manjina za rad u policiji.³⁷⁴

Opredjeljenje direktora i Uprave policije u cjelini je da se nastavi sa implementacijom domaćih i međunarodnih standarda kako bi sastav crnogorske policije, u sjedištu i u svim organizacionim jedinicama, odražavao ukupnu raznolikost stanovništva, uključujući i etničku strukturu. U tom pogledu pomoć i podrška nacionalnih savjeta je dragocjena. Uz već kreirane afirmativne mjere pri upisu kandidata za pohađanje osnovnog policijskog zanimanja na Policijskoj akademiji u Danilovgradu savjetima manjina je preporučeno da razmotre mogućnosti kreiranja sopstevnih podsticajnih mjera prema pripadnicima manjina kako bi se podstaklo njihovo interesovanje za policijsko obrazovanje i kasniji rad u policiji. To je jedini održivi način dugoročnog ostvarivanja cilja o adekvatnom učešću pripadnika manjina u policijskoj organizaciji.³⁷⁵

Direktor policije je tokom sastanka podsjetio i na kontinuirane napore koje ovoj problematici pruža Savjet za građansku kontrolu rada policije, zbog čega je ovom sastanku prisustvovao predsjednik ovog Savjeta. Usmjerenja i preporuke ove institucije sastavni su dio rada i aktivnosti menadžmenta policijske organizacije i značajno doprinose ukupnom poboljšanju rada ocijenjeno je iz Uprave policije.³⁷⁶

Savjet se na prvoj sjednici po održanim konsultacijama direktora policije sa predstavnicima nacionalnih manjina upoznao sa sadržajem i kontekstom minulog konsultativnog sastanka i tim povodom ocijenio da jačanje konsultativnog procesa sa tijelima manjinske samouprave prepoznaje ne samo kao visoko odgovoran odnos menadžmenta policije prema

³⁷² Poziv je bio upućen i crnogorskom ombudsmanu Šučku Bakoviću. Poziv direktora UP 01 broj 051/11-37948 od 04.10.2011; Dokumentacija Savjeta.

³⁷³ Informacija UP dostavljena Savjetu 01 broj 051/11-39918 od 18.10.2011; Dokumentacija Savjeta.

³⁷⁴ Isto.

³⁷⁵ Isto.

³⁷⁶ Isto.

ukupnoj integraciji manjina već i kao profesionalan odnos prema zaključcima i preporukama koje predstavljaju tekovinu rada ovog Savjeta.³⁷⁷

Savjet za građansku kontrolu rada policije snažno je podržao sva nastojanja policije da se komunikacija sa zajednicom permanentno njeguje i unaprijeđuje posebno senzibilisani pristup prema manjinskim grupama i njihovoj većoj vidljivosti u policijskoj organizaciji. Savjet je zahvalio direktoru policije na prepoznatoj ulozi i pozvao Upravu policiju da nastavi sa afirmisanjem međusobnog partnerskog odnosa.

Slučaj policijskog službenika Mirka Banovića i drugih

Savjet za građansku kontrolu rada policije razmatrpio je, na inicijativu svog člana, pitanje dostojnosti za obavljanje policijskog posla i u tom kontekstu se upoznao s jednim brojem primjera.³⁷⁸

Savjet je u 2011. godini naročitu pažnju u svom radu posvetio razmatranju pitanja privremenog i trajnog udaljavanja iz policije onih službenika protiv kojih se vode krivični postupci ili su pravosnažno osuđeni za određena krivična djela.

U tom dijelu Savjet je upoznao s određenim navodima i gledištima prema kojima navodno postoje određeni problemi i opstrukcije, za koje je moguće da dolaze iz Uprave policije (UP) pri čemu ni Unutrašnja kontrola policije tim pitanjima ne posvećuje gotovo nikakvu pažnju.³⁷⁹

Primjera radi Savjet je, nakon nekoliko mjeseci intenzivnog rada, uspio okončati rad na predmetu nakon čega je policijski službenik **Ivica Paunović** udaljen iz službe.³⁸⁰

Taj i slični slučajevi, ocijenjeno je u predmetnoj inicijativi, podrivaju kredibilitet policije i podstiču sumnju da iz određenih interesa i eventulanih ranijih zasluga u policiji postoji jedan broj zaštićenih policijskih službenika, oslobođenih od poštovanja zakona.

O ovim pitanjima na sjednicama Savjeta se u kontinuitetu vodila konstruktivna diskusija sa intencijom da se na odgovarajući način podstakne razmjena podataka između Vrhovnog suda, Vrhovnog državnog tužioca, Ministarstva unutrašnjih poslova i UP kako bi se obezbijedili ažurni podaci o postupcima protiv službenih lica zbog različitih krivičnih djela.

Savjet je informisan o primjeru policijskog službenika **Mirka Banovića** i drugih policijskih službenika iz grupe koja je, još uvijek nepravosnažno, osuđena pred Osnovnim sudom

³⁷⁷ Zahvalnica Savjeta direktoru UP broj 87-11 od 21.10.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

³⁷⁸ Inicijativa u vezi sa dostojnošću za obavljanje policijskog posla broj 75-11 od 09.09.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³⁷⁹ Inicijativa člana Savjeta broj 75-11; Dokumentacija Savjeta.

³⁸⁰ UP je tvrdila da nema saznanja da su tada bila aktuelna dva krivična postupka protiv ovog službenika. U prvom slučaju, ODT u Podgorici ovo lice je gonio po službenoj dužnosti i policija je o tome saznanja imala i iz medija s obzirom na maksimalnu ekspanziju predmeta (postupak pred Osnovnim sudom protiv grupe policajaca zbog prebijanja pokojnog A.Pejanovića). U drugom slučaju, UP je izdala sopstveno saopštenje kojim je javnost obavijestila da je protiv Paunovića podnijeta krivična prijava zbog pomaganja organizovanog kriminala i zloupotrebe službenog položaja.

u Baru a koji, što je potvrdio i ministar unutrašnjih poslova, nijesu privremeno udaljavani iz policije do pravosnažnog okončanja postupka koji se protiv njih vodi zbog zlostavljanja I mučenja građanina **Milike Bukilića**.³⁸¹

Savjet je informisan da je o slučaju nekažnjivosti Banovića i drugih policajaca pisao nedeljnik „Monitor“, u nekoliko navrata, i jednom dnevna novina “Dan” kao i da Uprava policije nije reagovala zbog eventualne netačnosti iznijetih navoda.

Prema podacima iz Odjeljenja unutrašnje kontrole policije MUP-a pred Osnovnim sudom u Baru dana 10.06.2010. godine izrečena je presuda kojom je policijski službenik Mirko Banović osuđen na kaznu zatvora u trajanju tri mjeseca dok su policijskim službenicima **Vuksanu Damjanoviću**, **Jugoslavu Raičeviću** i **Nenadu Krstajiću** izrečene kazne zatvora od jedne godine uslovno na tri godine. Na temelju izrečenih žalbi Viši sud je vratio postupak na ponovno suđenje. U ponovljenom postupku Osnovni sud u Baru je dana 19.05.2011. godine izrekao presudu kojom su svi policijski službenici osuđeni kaznama zatvora u trajanju od po jedne godine uslovno na dvije na koju su branici okrivljenih Višem sudu izjavili žalbu.³⁸²

Savjet je informisan da starješina državnog organa, u konkretnom slučaju riječ je o Upravi policije, nije posegao za zakonskom mogućnosti privremenog udaljavanja imenovanih službenika sa radnog mjesta.

Nakon sprovedene rasprave Savjet je podsjetio da, uz ostale nacionalne mehanizme kontrole policije, posebnu pažnju poklanja dosljednom udaljavanju, privremenom i trajnom, iz policije onih osoba koji shodno zakonskim rješenjima i međunarodnim standardima nijesu dostojne za obavljanje policijskih poslova i zaključio da u praksi registrovani slučajevi, u kojima je izostao odgovarajući postupak i privremeno udaljavanje iz službe, podrivaju kredibilitet policije i podstiču sumnju da iz određenih interesa i razloga postoje policijski službenici na koje se navodno ne primjenjuju pozitivni propisi. Posebno je zabrinjavajuće, ocijenio je Savjet, kada službenike nedostojne policijskog posla štite pretpostavljene starješine na način što ne preduzimaju odgovarajuće radnje privremenog udaljavanja s posla. Savjet je ocijenio posebno zabrinjavajućim izostanak odgovarajuće radnje starješine u slučajevima kada je protiv policijskog službenika pokrenut krivični postupak kao i onda kada se ta mjera selektivno koristi i primjenjuje; u nekim slučajevima, poznatim Savjetu, Uprava policije je izostanak mjere privremenog udaljavanja iz službe opravdala nedostatkom blagovremenih zvaničnih informacija. Da bi se takva mogućnost svela na minimum, nastavila izgradnja kredibiliteta policije ali i osnažilo ukupno povjerenje u systemske institucije koje garantuju vladavinu prava i poštovanje ljudskih prava Savjet je predložio starješinama sudske vlasti, tužilačke organizacije i državnih organa u oblasti unutrašnjih poslova da razmotre mogućnost uspostavljanja bliže komunikacije, saradnje i razmjene podataka između sudova, državnih tužilaca, Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije kako bi se obezbijedili ažurni podaci o statusu predmeta i postupcima protiv policijskih službenika zbog djela koje se gone po službenoj dužnosti.³⁸³

³⁸¹ Obavještenje Kabineta ministra unutrašnjih poslova broj 01-2419/2 od 12.09.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³⁸² Nenadu Krstajiću je na lični zahtjev prestao angažman u UP počev od 01.01.2009. godine; Informacija Kabineta ministra unutrašnjih poslova dok su ostali policijski službenici i dalje u radnom odnosu; Dokumentacija Savjeta.

³⁸³ Zaključak i preporuka broj 75/1-11 usvojeni su na 10. sjednici Savjeta održanoj 09.09.2011. godine

Pri kreiranju zaključka i ove preporuke Savjet je imao u vidu sopstvenu praksu, odredbe Zakona o policiji, Zakona o državnim službenicima i namještenicima i Zakona o radu, Kodeks policijske etike, standarde Evropskog komiteta za spriječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i preporuke Komiteta protiv torture Ujedinjenih nacija.

Zaključak i preporuka su dostavljeni predsjedniku Vrhovnog suda, Vrhovnom državnom tužiocu, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Skupštini Crne Gore – Odboru za bezbjednost i odbranu i Odboru za ljudska prava i slobode, Upravi policije i Zaštitniku ljudskih prava i sloboda.

Predsjednica Vrhovnog suda Crne Gore **Vesna Medenica**, saglasno predmetnom zaključku, informisala je Savjet da je predsjednike sudova u Crnoj Gori obavjestila o obavezi da podatke o tekućim i već postojećim krivičnim postupcima i pravosnažnim presudama izrečenim policijskim službenicima dostave Sekretarijatu Sudskog savjeta, koji je iste u obavezi dostaviti Savjetu za građansku kontrolu rada policije.³⁸⁴

Savjet se primjenom ove preporuke, i konkretnim slučajem, bavio i u 2012. godini.

Slučaj Dejana Raičevića iz Podgorice

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj navodnog brutalnog postupanja policije prema građaninu Dejanu Raičeviću, tokom redovne kontrole saobraćaja dana 07. septembra 2011. godine.³⁸⁵

U svojoj izjavi građanin Raičević je naveo da je kritičnog prilikom oko 01.00 zaustavljen u ulici 13. jula u Podgorici i da nije posjedovao vozačku i saobraćajnu dozvolu (koristio je suprugin auto). Prilikom alkotesiranja tražio je higijenski čist pipak za duvanje, ali pošto je bio odbijen pristao je da duva u postojeći. Nevjerujući saopštenim rezultatima testa alkohola u krvi, građanin Raičević se interesovao za atest za ispravnost aparata, nakon čega je, kako navodi, počeo doživljavati prijetnje, uvrede i čupanje za košulju. Zatražio je alko testiranje vađenjem krvi u Kliničko bolničkom centru, nakon čega se, kako navodi, prijetnje i uvrede intenziviraju, navodno biva udaren od pozadi od strane policajca Lekovića uslijed čega pada na zemlju i zadobija povrede po tijelu. Građanin ističe da kritičnom prilikom nije pružao bilo kakav fizički otpor, da ga niko osim policijskog službenika Lekovića nije udarao nakon čega su mu stavljena sredstva za vezivanje. Ova tortura, prema iskazu građanina Raičevića, nastavljena je i u službenim prostorijama, đe je držan sa rasjekotinama i lica oblivenog krvlju. Pošto je zatražio medicinsku pomoć, ljekar je konstatovao da povrede tog tipa ne može sanirati u kancelariji za privođenje te je odvezen u Hitnu pomoć, đe, kako napomije, nije ostavljen nasamo sa ljekarom. U izjavi je posebno naglašena okolnost da kritičnom prilikom tokom privođenja građanin Raičević nije upoznat sa razlozima lišenja slobode, da je u rješenju konstatovano vrijeme lišenja 02.50h a da je stvarno vrijeme bilo 01.00h, uslijed čega je zadržan osam časova, i da su sa automobila koji je koristio navedenom prilikom skinute tablice bez uručivanja dokumenta o privremenom oduzimanju registarskih oznaka.

³⁸⁴ Obavještenje predsjednice Vrhovnog suda Crne Gore predsjedniku Savjeta Su.V br. 413/11 od 20.10.2011. godine sa prilogom dopis predsjednicima svih sudova u Crnoj Gori; Dokumentacija Savjeta.

³⁸⁵ Inicijativa člana Savjeta od 09.09.2011. godine praćena je izjavom građanina Raičevića i odgovarajućom dokumentacijom, uključujući i fotografije; Dokumentacija Savjeta

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije koja je dostavila Informaciju i kopiju spisa predmeta povodom događaja predstavljenog u pritužbi, kao i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova koje je dostavilo Izvješčaj o izvršenim provjerama pritužbe građanina Dejana Raičevića.

Rad na ovom predmetu nastavljen je u 2012. godini.

Slučaj Stevana Potparića iz Pljevalja

Građanin Stevan Potparić obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na događaj od 10. oktobra 2011. godine kada je, kako je naveo, na radnom mjestu "Borovica" u Rudniku Uglja Pljevlja fizički napadnut od strane poslovođe, nakon čega, kako navodi, nije bio zaštićen od strane policije po bilo kom osnovu.³⁸⁶

Naime, građanin Potparić je incident prijavio policiji koja je izašla na lice mjesta, konstatovala stanje i o događaju sačinila zapisnik. Sjutradan je, kako se navodi, policijski službenik Slavko Krstonijević telefonskim putem informisao građanina Potparića da je o događaju obaviješten tužilac koji se izjasnio da povodom kritičnog događaja nema osnova za pokretanje prekršajnog ni krivičnog postupka. Građanin Potparić posebno je istakao okolnost da je u telefonskom razgovoru od imenovanog policijskog službenika zatražio dostavu mišljenja tužioca u pisanoj formi, i da je dobio odgovor da on to pravo nema, te da će, ukoliko postupak bude pokrenut po privatnoj osnovi, izjava biti dostavljena na zahtjev advokata.³⁸⁷

Savjet je, saglasno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu, i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije koja je konstatovala da je, kritičnom prilikom, građanin Stevan Potparić prijavio incident u službenim prostorijama AD Rudnik Uglja "Borovica", đe je zapošljen, sa poslovođom. U dopisu se dalje navodi da je Osnovni državni tužilac u Pljevljima upoznat sa mjerama i radnjama koje su kritičnom prilikom preduzeli policijski službenici, koji se izjasnio da u prijavi Potparića i prikupljenim obavještenjima nema elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, već da se radi o krivičnom djelu laka tjelesna povreda za koje se gonjenje preduzima po privatnoj tužbi. Takođe je naveo da podnosilac prijave saglasno članu 52. Zakonika o krivičnom postupku nadležnom sudu može podnijeti privatnu tužbu. Tužilac je tokom razgovora policijskog službenika upoznao da mjesto đe se događaj desio nije javno mjesto koja okolnost predstavlja nemogućnost pokretanja postupka od strane ovlašćenih policijskih službenika PJ Pljevlja. U dopisu Uprave policije se zaključuje da su, u konkretnom slučaju, policijski službenici postupali u skladu sa članom 44. stav 2 tačka 1 ZKP-a, kojim je predviđeno da tužilac izdavanjem obavezujućih naloga i neposrednim rukovođenjem usmjerava radnje organa uprave nadležnom za policijske poslove u izviđanju. Radi pribavljanja izjave tužioca u pisanoj formi, gospodin Potparić je upućen na obraćanje Osnovnom državnom tužiocu u Pljevljima.

³⁸⁶ Pritužba broj 81-11 od 19.10.2011; Dokumentacija Savjeta

³⁸⁷ Isto.

Savjet je, sa ciljem pune informisanosti o toku postupka, predmetni odgovor Uprave policije uputio podnosiocu pritužbe na upoznavanje sa sadržinom. Rad na ovom predmetu nastavljen je odnosno zaključen u 2012. godini.

Slučaj Bojana Kruščića iz Nikšića

Građanin Bojan Kruščić obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom ukazujući na tretman i postupanje policije dana 24. oktobra 2011. godine, tokom pretresa stana u kojem stanuje kao i tokom boravka u službenim prostorijama.³⁸⁸

Građanin Kruščić naveo je pred Savjetom da je pretres obavljen uglavnom korektno, sem što su povremeno, posebno u završetku, policijski službenici “podizali ton i vikali na njega”. Pošto je urađen zapisnik o obavljenom pretresu, naređeno mu je da pođe u stanicu policije, tokom kojeg mu i pored više upita razlog privođenja nije saopšten. U pritužbi se navodi da je građanin Kruščić navedenog dana boravio u kancelariji koju koriste dva inspektora u vremenu od 8 sati ujutro do 15 sati poslijepodne i da nije spuštan u pritvor. Ukupno saslušanje je trajalo svega 15 minuta i bilo je fokusirano na događaj bačanja bombe na “Irski pub”, što je isti, prema navodima, negirao. Preostalo vrijeme je proveo čuteći u kancelariji, odakle je premješten na sat vremena u drugu kancelariju. Pročitao je i potpisao izjavu koja je, kako navodi, odgovarala onome što je govorio, a primjerak iste mu nije dat. Građanin Kruščić, u obraćanju Savjetu, posebno napominje da kada je policija došla u njihovu kuću radi vršenja pretresa, njegovom ocu, inače srčanom bolesniku, i bratu je naređeno da idu po komšiluku, radi obezbjeđenja svjedoka za pretres.

Savjet se sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio Upravi policije i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova.

Rad na ovom slučaju nastavljen je u 2012. godini.

Slučaj Dejana Dendića iz Nikšića

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na sopstvenu inicijativu, pokrenuo je postupak ocjene primjene policijskih ovlašćenja i postupanja grupe policijskih službenika prema građaninu **Dejanu Dendiću** iz Nikšića.³⁸⁹

Prema njegovim navodima policajac **Željko Vujičić** je prvo upao i njegovu kuću i tukao ga bez razloga. Pošto su ukućani uspjeli da ga nekako izguraju pozvali su policiju koja je stigla tek nakon drugog poziva. Patrola se prema navodima ponašala prema njemu jako neljubazno i doveden je u stanicu policije kako bi podnio prijavu. Međutim u službenim prostorijama je nastavljeno zlostavljanje i mučenje usljed čega je došlo i do teških tjelesnih povreda.³⁹⁰

³⁸⁸ Pritužba broj 86/1-11 od 26.10.2011; Dokumentacija Savjeta

³⁸⁹ Dopis Savjeta direktoru UP broj 80-11 od 13.10.2011.; Dokumentacija Savjeta.

³⁹⁰ Tekst „Umjesto prijave za napad, dobio batine“, rubrika „Društvo“, ND „Vijesti“, 13.10.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Direktor Uprave policije mr Veselin Veljović Savjetu je dostavio detaljnu informaciju koju je za potrebe Savjeta pripremio rukovodilac PJ Nikšić.³⁹¹

Razmatrajući priloženu policijsku dokumentaciju Savjet je nesporno utvrdio da je više policijskih službenika prekoračilo svoja ovlaštenja na štetu građanina Dendića usljed čega je došlo i do njegovog teškog povrijeđavanja.

Savjet je posebno zabrinut ovim događajem jer predstavlja, nakon značajno dugog perioda, jedan od brutalnijih primjera torture.

Savjet je ocijenio da je utvrđivanje činjenica povodom ovog događaja pomogao i uspostavljeni sistem video nadzora čije je uvođenje u pritvorskim prostorijama svih područnih jedinica policije posebno zagovarao ovaj Savjet koji je kroz česte monitoring posjete, uključujući i PJ Nikšić, provjerao njegovu funkcionalnost i poštovanje standarda Komiteta Savjeta Evrope za sprječavanje torture.

Savjet je takođe ocijenio da je postupak provjere primjene policijskih ovlaštenja mogao biti pokrenut bez obzira na postojanje prijave samog građanina Dendića jer nije bila upitna obaveza mjerodavnog starješine da pretpostavljene obavijesti o incidentu i službeno ga procesuiru. Savjet je i ovom prilikom pozvao sve policijske službenike da prijavljuju primjere lošeg policijskog postupanja i podsjetio ih da nijesu dužni izvršavati bilo koja i bilo čija naređenja kojima se naređuje obavljanje radnje koja predstavlja krivično djelo.

Savjet je pozdravio i pohvalio brzu i efikasnu reakciju rukovodioca PJ Nikšić **Dragana Blagojevića** koji je već 12.10.2011. godine, a u odnosu na događaj od 10.10.2011. godine, privremeno udaljio sa radnih mjesta policijske službenike **Novicu Jovovića, Milorada Nedića, Ljubišu Vukovića, Ljubomira Radulovića i Rajka Strikovića** zbog sumnje da su kritičnog dana nezakonito postupali prema građaninu Dendiću. Već 18.10.2011. godine Disciplinskoj komisiji Uprave policije podnijet je i prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv ovih službenika a postupak, protiv istih policijskih službenika, pokrenut je i pred Etičkim odborom Uprave policije.

Dodatno, Savjet je ocijenio da je postupak rukovodioca PJ policije Nikšić, u vezi sa momentalnim udaljavanjem iz službe onih policijskih službenika koji se dovode u vezu sa lošim postupanjem prema građanima i kršenjem ljudskih prava, profesionalan odnos uvažanja preporuka Savjeta za građansku kontrolu rada policije koji doprinosi očuvanju i daljem unaprijeđenju kredibiliteta policije u društvu.³⁹²

Slučaj 19-godišnje djevojke iz Podgorice

Devetnaestogodišnja djevojka iz Podgorice, homoseksualne orijentacije, upoznala je Savjet za građansku kontrolu rada policije sa njenim iskustvom sa policijom u familijarnoj svađi do koje je došlo po njenom priznanju, roditeljima, da je lezbejka i da ima partnerku.³⁹³

U svom obraćanju Savjetu kazala je da je razočaralo postupanje policajaca za koje je „vjerovala da će joj prvi pomoći i zaštititi je“. Dodala je da je nakon posjete dvojice policajaca, koje je pozvala majka, bila prinuđena napustiti svoju kuću. Nevladina organizacija „LGBT Forum

³⁹¹ Dopis direktora Uprave policije 01 broj 086/11-39347/2 od 26.10.2011; Dokumentacija Savjeta.

³⁹² Zaključak Savjeta usvojen je na 13. sjednici održanoj dana 10.11.2011.; Dokumentacija Savjeta

³⁹³ Obraćanje 19-godišnje djevojke čiji je identitet poznat Savjetu od 01.12.2011.godine; Dokumentacija Savjeta.

Progres“, čija je članica, obezbijedila joj je privremeni smještaj i u njihovom skloništu je provela osam dana.

Nezadovoljna postupkom policajaca i njihovim pristupom ova građanka je stupila u kontakt sa Savjetom za građansku kontrolu rada policije koji je, preko svog člana, odmah uspostavio kvalitetnu komunikaciju sa kabinetom direktora Policije, rukovodiocima Područne jedinice Podgorica i institucijom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda. Pristup Savjeta je bio takav da se nikako ne pristupa generalizaciji i negativnom predstavljanju kompletne policijske organizacije zbog neprofesionalnosti i nedovoljne edukacije, po predmetnom pitanju, dvojice policijskih službenika. Zahvaljujući koordiniranom naporu Savjeta, Uprave policije i PJ Podgorica kao i zamjenice Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, uz svakako spremnost same građanke, došlo se do rješenja koje je podrazumijevalo uključenje roditelja i dvojice policajaca na čije je neprofesionalno postupanje objektivno ukazano.

Oni su se izvinili kako njoj tako i njenim roditeljima, i uz ostale policijske službenike, ukazali, kako je Savjetu saopšteno, na uvjerljiv i razuman način na njena prava i slobode pred roditeljima. Izvinjenje je prihvaćeno i ona je odustala od daljeg disciplinskog gonjenja službenika protiv kojih je podnijela pritužbu. Sastanak organizovan u policijskim prostorijama, prema savjetu dostupnim informacijama, pomogao je i da se popravi komunikacija između ove mlade djevojke i njenih roditelja. Oni su počeli samoinicijativno sa njom komunicirati a sklonište je započelo rad na pripremi njenog povratka kući.

Predsjednik Savjeta prof.dr Dragan Radonjić se povodom ovog slučaja obratio Zaštitniku ljudskih prava i sloboda **Šućku Bakoviću** i direktoru Uprave policije **mr Veselinu Veljoviću** ocjenjujući da ispoljeni pristup i rezultat potvrđuje našu zajedničku riješnost svih institucija da se izgradi efikasna policija sa senzibilitetom prema ljudskim pravima i osjetljivim socijalnim grupama, kao što LGBT populacija definitivno jeste. Savjet za građansku kontrolu rada policije zahvalio je i čestitao instituciji Ombudsmana i Upravi policije na dobroj komunikaciju sa Savjetom i odličnim rezultatima u rješavanju i prevazilaženju osjetljive situacije i to prije svega na zadovoljstvo konkretne građanke.

Savjet je posebno prepoznao i pohvalio pristup **Tamare Ralević**, portparolke Uprave policije, **Jovice Rečevića**, rukovodiocu Ispostave policije i pomoćnika rukovodioca Područne jedinice Podgorica i **Siniše Stojkovića**, pomoćnika rukovodioca Područne jedinice Podgorica. Postupanje Savjeta u konkretnom slučaju bilo je u duhu njegove misije i mandata i ranije usvojenih zaključaka i preporuka u odnosu na saradnju i komunikaciju policije sa LGBT zajednicom.

Zloupotreba službenih automobila i „operativnih“ tablica

Na inicijativu i interesovanje nevladine organizacije “Inicijativa mladih za ljudska prava”, od 29. avgusta 2011. godine i 07.11.2011. godine, Savjet je razmatrao pitanje upotrebe takozvanih “operativnih tablica” i zloupotrebu službenih vozila od strane policijskih službenika.³⁹⁴

Predsjednik Savjeta je o ovom navodima upoznao direktora Uprave policije i od njega zatražio zvaničnu informaciju o preduzetim radnjama i mjerama radi spriječavanja takvog

³⁹⁴ Pritužba broj 70-11 od 29.08.2011 u vezi policijskih službenika koji se angažuju kao delegati na fudbalskim utakmicama i tom prilikom putuju službenim automobilima policije; Dokumentacija Savjeta

postupanja.³⁹⁵ Savjet je istim povodom inicirao i odgovarajuće postupke pred Etičkim odborom Uprave policije i Unutrašnjom kontrolom policije.³⁹⁶ Savjet se dana 03. oktobra 2011. godine interesovao kod rukovodioca Unutrašnje kontrole policije da li predmet njenog interesovanja bila zloupotreba na koju je Savjetu ukazano iz NVO sektora. Istog dana, zbog nedostavljanja traženih odgovora, urgencije su upućene prema direktoru UP i predsjedniku Etičkog odbora UP.

Dana 5. oktobra 2011. godine Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP dostavilo je odgovor u kojem se navodi da u sprovedenom postupku kontrole nijesu utvrđene činjenice i dokazi koji bi nesporno ukazali na osnovanost iznijetih navoda i sumnji u vezi korišćenja policijskih službenih vozila zbog odlaska na fudbalske utakmice.³⁹⁷ Savjet je dodatno informisan da nijesu mogle biti potvrđeni ni navodi Savjeta da se operativne tablice zloupotrijebljavaju na način što se koriste na vozilima i kada to nije opravdano operativnim potrebama policije.³⁹⁸ Takođe Savjet je informisan da se u postupku provjere nije došlo do podataka da se toleriše korišćenje neregistrovanih automobila od strane policijskih službenika.

Direktor UP informisao je Savjet da se stajalište Uprave policije o ovim pitanjima temelji na rezultatima izvršene kontrole unutrašnje kontrole MUP.³⁹⁹

Etički odbor na sjednici održanoj 30.09.2011. razmatrao je saznanja Savjeta o zloupotrebi službenih automobila od strane policijskih službenika.⁴⁰⁰ Savjet je službeno informisan da je Etički odbor zauzeo stav da se pismeno obrati svim rukovodiocima organizacionih jedinica Uprave policije sa „nalogom da sa zapažanjima Savjeta upoznaju sve službenike policije koji duže ili koriste službeni automobil, da je dozvoljeno korišćenje tzv. „operativnih tablica“ jedino u slučajevima operativne potrebe kao i da se lično obavijeste svi delegati fudbalskih utakmica koji su zapošljeni u Upravi policije, da prilikom sportskog angažovanja nemaju pravo koristiti službene automobile“.⁴⁰¹ Etički odbor zahvalio je Savjetu na „pruženoj mogućnosti za saradnju kao i na informacijama o korišćenju službenih automobila“.

NVO YIHR dodatno je informisala Savjet da su joj građani i osobe zapošljene u pojedinim državnim institucijama dostavili informacije o problemima sa kojima su se suočili zbog toga što pojedini policijski službenici koriste tzv. „operativne tablice“.⁴⁰²

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o slučaju a posebno cijeneći značaj iznijetih pitanja, Savjet je konstatovao: (1) da policijski službenici angažovani u svojstvu delegata na fudbalskim utakmicama primaju naknadu za putne troškove, iako za prevoz koriste službene automobile; (2) da policijski službenici (posebno komandiri i načelnici) koriste automobile sa tzv.operativnim tablicama i kada to nije opravdano potrebama, odnosno da se toleriše korišćenje neregistrovanih automobila; (3) da su građani bili suočeni sa nemogućnošću naplate osiguranja iz saobraćajnih nezgoda u kojima su bili oštećeni, a sa druge strane je učestvovalo vozilo sa “operativnim tablicama”.

Savjet je informisao NVO “Inicijativa mladih za ljudska prava” da je sa iznijetim slučajevima upoznao Etički odbor Uprave policije i Odjeljenje za unutrašnju kontrolu

³⁹⁵ Dopis predsjednika Savjeta broj 70/1-11 od 09.09.2011; Dokumentacija Savjeta

³⁹⁶ Dopisi predsjednika Savjeta broj 70/2-11 i broj 70/3-11 od 09.09.2011; Dokumentacija Savjeta

³⁹⁷ Odgovor rukovodioca Odjeljenja 01/4 broj 086/11-17988/2; Dokumentacija Savjeta

³⁹⁸ Isto.

³⁹⁹ Odgovor direktora UP 01 broj 232/11-37967/2 od 06.10.2011; Dokumentacija Savjeta

⁴⁰⁰ Obračanje predsjednika Etičkog odbora 01 broj 051/11-39503/1 od 13.10.2011; Dokumentacija Savjeta

⁴⁰¹ Isto.

⁴⁰² Naime građani, kaže se u dodatku pritužbe, nijesu mogli naplatiti osiguranje iz saobraćajnih nezgoda u kojima su bili oštećeni. Index Out 1240-11 od 07.11.2011; Dokumentacija Savjeta

Ministarstva unutrašnjih poslova. Savjet je konstatovao da je odgovarajući podsjetnik i preporuka, u vezi sa poštovanjem propisa, upućena prema svim službenicima policije.

Savjet se obratio podnosiocu inicijative, NVO YIHR, da, ukoliko je u posjedu informacije da je došlo do povrede prava konkretnog građanina uz prateću dokumentaciju, Savjet o istom informiše.

Takođe, u dijelu odgovora na dopis od 7. novembra 2011. godine a koji tretira provjeru korišćenja i izdavanja “operativnih tablica” i utvrđivanje njihovog broja, Savjet je podnosioca zahtjeva uputio na Upravu policije koja je u posjedu navedenih podataka.⁴⁰³

Slučaj zabrane javnog okupljanja

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, cijenio je preduzimanje službenih radnji prilikom zabrane javnog okupljanja – memorijalnog marša Bijelo Polje - Tomaševo - Šahovići – zakazanog za 10. novembar 2011. godine a kojim je nevladina organizacija „Broj 19“ namjeravala da obilježi 87. godišnjicu stradanja lokalnog bošnjačkog i muslimanskog stanovništva.

Savjet je upoznat da je Upravi policije podnijeta prijava o održavanju ovog javnog okupljanja dana 14.10.2011. godine kao i da su građani mjesnih zajednica Pavino Polje i Tomaševo, tri dana prije zakazanog okupljanja ove nevladine organizacije, tačnije 07.11.2011. godine policiju obavijestili o održavanju javnog skupa, kao reakcije na ranije zakazano okupljanje nevladine organizacije „Broj 19“, istog dana i na gotovo istoj lokaciji.

Savjet je zvanično obaviješten da je istog dana, 07.11.2011. godine, kada je grupa građana iz navedenih mjesnih zajednica podnijela obavještenje o održavanju kontra javnog okupljanja Uprava policije sačinila bezbjednosnu procjenu za oba planirana javna okupljanja i donijela rješenje o zabrani okupljanja zbog postojanja „stvarne opasnosti da bi održavanjem ovog javnog okupljanja bila ugrožena bezbjednost ljudi i imovine i da bi došlo do narušavanja javnog reda i mira u većem obimu“. Rješenje o zabrani okupljanja dostavljeno je istog dana, u kasnim večernjim satima, predstavniku nevladine organizacije „Broj 19“. Rješenje o zabrani javnog okupljanja istog dana dostavljeno je i predstavniku građana mjesnih zajednica Pavino Polje i Tomaševo koji su planirali održati okupljanje kao znak reakcije na javni skup navedene nevladine organizacije.

Savjet je u sprovedenim diskusijama konstatovao da organizatori planiranih javnih okupljanja nijesu izjavili žalbu protiv policijskih rješenja o zabrani istih. Savjet je, tokom sprovedenih diskusija, takođe imao u vidu i odredbe Ustava Crne Gore koji jamči slobodu mirnog okupljanja, bez odobrenja, uz prijetnu prijavu nadležnom organu kao i da se, istim članom, sloboda okupljanja može samo privremeno ograničiti, iz Ustavom predviđenih razloga, ali nikako zabraniti.

Rad na ovom slučaju nastavljen je u 2012. godini.

⁴⁰³ Zaključak sa 13-te sjednice Savjeta od 10.11.2011; Dokumentacija Savjeta

Slučaj nenajavljenog upada u službene prostorije NVO "Juventas"

Predsjednica Upravnog odbora NVO Juventas Ivana Vujović obratila se, krajem novembra 2011. godine, predstavkom Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na događaj od 11. juna 2011. godine kada su, kako je navela, policijski službenici Područne jedinice Podgorica, među kojima je osoblje ove NVO prepoznalo Darka Kneževića, zamjenika rukovodioca Ekspoziture za javni red i mir u Područnoj jedinici Podgorica, izvršili nenajavljen upad u službene prostorije ove nevladine organizacije. Policajci su, kako se navodi, odbili da se predstave i pokažu nalog za upad u privatne prostorije. Podnosilac pritužbe, imajući u vidu aktivnost ove NVO na polju ljudskih prava iznijela je sumnju da je pomenuta akcija izraz pritiska i prijetnji, i informisala da su, kritičnom prilikom, policijski službenici grubo i neprimjereno komunicirali sa osobljem NVO Juventas.⁴⁰⁴

Savjet je, saglasno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i pribavio kopiju Izvještaja o izvršenim provjerama koje je sačinilo Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP. U navedenom aktu se konstatuje da u postupku provjera nijesu tvrdene činjenice da su policijski službenici nezakonito primjenjivali ovlašćenja u predmetnom događaju, da su postupci i službene radnje policijskih službenika Ekspoziture za javni red i mir bili pravilni i zakoniti, te da nema elemenata za pokretanje disciplinskog ili drugog postupka.

Predsjednik Etičkog odbora je, na traženje Savjeta, dostavio obavještenje da ovo tijelo nije postupalo u predmetnom slučaju, jer o događaju nije bilo obavješten od strane NVO Juventas ili ovlašćenog policijskog starješine.

Takom rada na predmetu na sjednicama Savjeta cijenjena je primjena policijskih ovlašćenja od strane policijskih službenika Darka Kneževića, Budimira Živkovića i Predraga Fatića u kontekstu odredbi Ustava Crne Gore i tada važežih odredbi Zakonika o krivičnom postupku i Krivičnog zakonika. Rad na predmetu nastavljen je u 2012. godini.

⁴⁰⁴ U prilogu pritužbe Savjetu dostavljena je sljedeća dokumentacija: Zahtjev za dobijanje informacija o motivima neovlašćenog upada policije u službene prostorije NVO JUVENTAS, Zapisnik sa sastanka ove NVO sa rukovodiocem PJ Podgorica, dopis UP Odsjek za borbu protiv droge i krijumčarenja br. 051-10-7861, preporuka Ministarstva zdravlja od 01.02.2010.g., dopis UP Sektor krim. Policije od 22.06.2009.god., Molba za pokretanje ispitnog postupka upućena Zaštitniku ljudskih prava i sloboda, Informacija PJ Podgorica sačinjena od strane policijskog službenika Darka Kneževića dana 16.06.2011.god., izjava građanina D.K. data MUP-u Odjeljenje za unutrašnju kontrolu, izjava građanina N.M. data MUP-u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu, izjava građanke I.V. data MUP-u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu, izjava policijskog službenika Budimira Živkovića data MUP-u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu, izjava policijskog službenika Predraga Fatića data MUP-u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu, izjava policijskog službenika Darka Kneževića data MUP-u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu, obavještenje NVO Juventas upućeno Upravi policije 22.06.2011 god., Dopis MUP-a Odjeljenja za unutrašnju kontrolu od 28.07.2011 god. sa Izvještajem o izvršenim provjerama pritužbe predsjednice Upravnog odbora NVO Juventas iz Podgorice; Dokumentacija Savjeta.

Predstavka Milorada Vukanovića

Građanin **Milorad Vukanović** iz Podgorice ponovo se obratio Savjetu za građansku kontrolu rada policije predstavkom podsjećajući na sadržaj primjedbe i zaključak ovog tijela iz 2006. godine, uz molbu da Savjet obaveže policiju da odmah dostavi odgovore na 23 pitanja koje je tražio od Ministarstva unutrašnjih poslova preko Upravnog suda i da, ovim povodom, uputi javni poziv posredstvom TV Crne Gore nakon čega bi on preduzeo efikasne i adekvatne mjere.⁴⁰⁵ Nakon izvršenog uvida u predmet iz 2006.godine i rasprave koja je uslijedila, članovi Savjeta su donijeli odluku da se podnosilac obavjesti da predstavka ne sadrži konkretne primjedbe na primjenu policijskih ovlaštenja koje je Savjet dužan uzeti u obzir, uz podsjećanje za sadržinu zaključka donijetog na sjednici od 3.oktobra 2006. godine i konkretnu aktivnost na organizaciji sastanka i prijema konkretnog građanina u Upravi policije čime su iscrpljene sve mogućnosti iz domena nadležnosti Savjeta.

Slučaj „Afera Listing“

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u rad okolnosti u vezi sa aferom „Listing“ u domenu potencijalne zloupotrebe ovlaštenja od strane ovlašćenih policijskih službenika.⁴⁰⁶

Intencija inicijative bila je provjera odgovornosti nekog od policijskih službenika, ili više njih, zbog eventualnih manipulacija na formatu listinga.

Savjetu je predloženo da kod Uprave policije i Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije MUP-a inicira postupak provjere odgovornosti konkretnih policijskih službenika koji su bili u posjedu formata listinga i da li je posrijedi teška zloupotreba službenog položaja. U inicijativi je navedeno da je Savjet „dužan doprinijeti udaljavanju iz policije odgovornih policijskih službenika i njihovom krivičnom procesuiraju, u kontekstu naše dosadašnje prakse i usvojenih zaključaka“. „Trebna napraviti jasnu razliku između prava javnosti da sve zna i eventualne manipulacije sa političkom pozadinom i eventualnu zloupotrebu službenog položaja od strane policijskih službenika“.⁴⁰⁷

Povodom predmetne inicijative Savjet se obratio Upravi policije i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije MUP a rad na predmetu nastavio i u 2012. godini.

⁴⁰⁵ Predstavka građanina Vukanovića od 19.12.2011. broj 82-11; Dokumentacija Savjeta.

⁴⁰⁶ Afera „Listing“ je u središte, domaće i strane, pažnje stavila crnogorsku policiju i vodeći dio crnogorske Vlade i predstavlja pokušaj ozbiljne diskreditacije crnogorskog državnog vrha zbog navodnog povezivanja premijera i ministra vanjskih poslova sa kriminogenim grupama.

⁴⁰⁷ Inicijativa člana Savjeta mr Aleksandra Saše Zekovića od 06.12.2011; Dokumentacija Savjeta

III – SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE I NJEGOVO OKRUŽENJE – ZAKONODAVNA I IZVRŠNA VLAST, POLICIJSKI SERVIS I CIVILNO DRUŠTVO

Slučaj nepotvrđivanja predstavnika NVO u Savjetu za građansku kontrolu rada policije imenovanog ispred organizacija za zaštitu ljudskih prava

Istraživač kršenja ljudskih prava u Crnoj Gori **mr Aleksandar Saša Zeković**, kojeg su, zakonom ovlašćeni subjekti, nevladine organizacije (NVO) iz oblasti ljudskih prava, imenovale za člana Savjeta za građansku kontrolu rada policije, obratio se predsjedniku i članovima Savjeta s apelom da kroz neposredno obraćanje Skupštini Crne Gore doprinesu uspostavljanju redovne situacije i saziva Savjeta, uz uvažavanje značaja blagovremene participacije predstavnika civilnog društva. Zeković je u obraćanju kazao da vjeruje da to nije samo izraz solidarnosti nego i profesionalni poziv da se Savjetu omogući redovan i profesionalan rad u punom sazivu bez diskriminalice bilo koje strukture. Zeković je dodao da bi obraćanje Savjeta predstavljalo i “vrstu opomene prema eventualnim budućim situacijama bez obzira o kojem članu/ici i iz koje ovlašćene predlagačke grupe je riječ”.⁴⁰⁸

Podnosilac inicijative je podsjetio da Savjet broji pet članova/ica i da je jedan/jedna od njih lice koje imenuju NVO iz oblasti ljudskih prava. Zakon o policiji kaže da Skupština Crne Gore konstatuje završetak postupka imenovanja članova ispred svih ovlašćenih predlagača. Skupština Crne Gore, iz nepoznatih razloga i bez razumnog objašnjenja, stoji dalje u Zekovićevoj predstavi, nije na dnevni red stavila konstatovanje postupka imenovanja člana Savjeta ispred NVO. “Organizacije koje su izvršile imenovanje, njih 35, među kojima su gotovo sve vodeće domaće ljudskopravaške grupe, ocijenili su da je posrijedi, diskriminatorni odnos prema subjektima civilnog društva i prema meni kao njihovom izboru” napisao je Zeković, između ostalog, u obraćanju Savjetu i podsjetio da je predsjednik Skupštine dana 30.12.2010. godine uputio ponovni poziv prema NVO i da je taj postupak je u toku.⁴⁰⁹

Savjet je uzeo u razmatranje slučaj nepotvrđivanja imenovanja člana Savjeta ispred NVO koje se bave ljudskim pravima u Crnoj Gori. Nakon sprovedene rasprave sa 2. sjednice, održane 14. februara 2011. godine, Savjet je podnosiocu inicijative uputio dopis kojim je obavijestio da je jednoglasno podržan stav da je u interesu Savjeta da radi u punom sazivu i da sastav u što skorijem roku bude upotpunjen članom/icom iz NVO iz oblasti ljudskih prava. Zeković je, ovom prilikom, takođe informisan da će iznijeto pitanje biti predmet sastanka sa predsjednikom Skupštine Crne Gore, zakazanog za 16. februar 2011. godine.⁴¹⁰

⁴⁰⁸ Obraćanje mr Aleksandra Saše Zekovića Savjetu br. 6/11 od 09.02.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴⁰⁹ Podnosilac inicijative je podsjetio da u ranijem sazivu, imenovanje članova Savjeta ispred Advokatske komore Crne Gore i Univerziteta Crne Gore, nakon ostavki ranijih članova, konstatovano na kolegijumu Skupštine a ne na plenarnom zasijedanju.

⁴¹⁰ Obraćanje predsjednika Savjeta podnosiocu inicijative broj 6/1-11 od 14.02.2011.; Dokumentacija Savjeta.

Zeković se kasnije zahvalio predsjedniku i članovima Savjeta što su se tokom postupka konstatovanja članstva predstavnika organizacija za ljudska prava u Savjetu za građansku kontrolu rada policije aktivno založili da on bude, i pored višemjesečnog kašnjenja, okončan uz uvažavanje opredjeljenja civilnog društva i zakonskih rješenja.⁴¹¹

Obilježen Međunarodni dan ljudskih prava

Savjet za građansku kontrolu rada policije održao je dana 08. decembra 2011. godine posebnu sjednicu kojom se pridružio obilježavanju 10. decembra – Međunarodnog dana ljudskih prava i tim povodom izdao saopštenje za javnost koje ovdje prenosimo u cjelini:⁴¹²

Savjet za građansku kontrolu rada policije povodom Međunarodnog dana ljudskih prava – 10. decembra konstatovao je jasno opredjeljenje Crne Gore za dodatan nadzor nad primjenom policijskih ovlašćenja usvajanjem prvog Zakona o policiji 2005. godine kroz ustanovljavanje tijela za građanski nadzor zakonitosti rada policije u cilju zaštite ljudskih prava i sloboda. Savjet je u uvjerenju da je, kao svojevrсни specijalizovani kolektivni ombudsman, od osnivanja do danas, doprinio izgradnji moderne i efikasne policijske organizacije koja štiti građane Crne Gore i služi njihovim potrebama.

Savjet je u protekloj godini intenzivirao svoje aktivnosti i kroz usvojene i implementirane ocjene, zaključke i preporuke, uticao na otvaranje policijskog servisa prema različitim osjetljivim društvenim grupama. S tim u vezi savjet se posebno bavio unaprijeđenjem senzibiliteta za postupanje policije i njen servisni rad sa osobama sa invaliditetom (OSI), adekvatnije preduzimanje i primjenu policijskih ovlašćenja prema specifičnoj društvenoj grupi kao što jesu OSI a inicirao je zapošljavanje kvalifikovanih OSI u policiji.

Savjet je cijenio i potrebu preduzimanja posebnih mjera kako bi se pomoglo i podržalo puno uživanje ljudskih prava svih građana, bez obzira na njihovu seksualnu orijentaciju i rodni identitet. Napori Savjeta da se nastavi sa procesom povećanja senzibiliteta policijskih službenika za rad sa LGBT osobama i sa izgradnjom dodatne profesionalne pažnje u pogledu tretiranja i procesuiranja nasilja nad njima rezultirali su ne samo zaključivanjem sporazuma o saradnji između UP i prve vidljive LGBT grupe već i efikasnijem i brojnijem registrovanju i procesuiranju nasilja nad pripadnicima LGBT zajednice.

⁴¹¹ Zeković je iskazao nadu da će opravdati dato povjerenje i svojim ukupnim radom doprinisiti misiji Savjeta za građansku kontrolu rada policije; Obraćanje upućeno Savjetu 09.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴¹² Saopštenje Savjeta broj 96/1-11 od 08.12.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

Posebnu pažnju u ovogodišnjem radu Savjet je posvetio i komunikaciji sa romskom i egipćanskom populacijom a kroz jedan broj ocjena i preporuka Savjet je podržao politiku rodne ravnopravnosti u policijskoj organizaciji.

Kroz realizovane aktivnosti u cilju kontinuirane zaštite prava i sloboda prilikom primjene policijskih ovlaštenja, i nastojanje da razvije partnerski odnos sa Upravom policije, Savjet je u uvjerenju da se identifikovao kao ozbiljan nacionalni mehanizam zaštite od diskriminacije kada je riječ o primjeni policijskih ovlaštenja i kontakta policijskih službenika sa različitim manjinskim i osjetljivim grupama, i nastaviće da u tom pravcu pruža adekvatan doprinos.

Saradnja parlamentarne i građanske kontrole rada policije

Dana 19. aprila 2011. godine u Skupštini Crne Gore održan je prvi susret - sastanak članova Odbora za bezbjednost i odbranu Skupštine Crne Gore i članova Savjeta za građansku kontrolu rada policije. U radu sastanka ispred Odbora za bezbjednost i odbranu učestvovali su: **Mevludin Nuhodžić**, predsjednik, i članovi **Borislav Banović** i **Predrag Bulatović**, dok su Savjet, ovom prilikom, predstavljali: **prof dr Dragan Radonjić**, predsjednik, i članovi **mr Branislav Radulović**, **mr Aleksandar Saša Zeković** i **Jovan Poleksić**.

Tokom sastanka razmijenjena su iskustva o postupku sprovođenja nadzora nad radom Uprave policije i razmotreni oblici unaprijeđenja saradnje između Odbora za bezbjednost i odbranu i Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Predsjednik Odbora za bezbjednost i odbranu Mevludin Nuhodžić istakao je da zalaganje i djelovanje u cilju zaštite ljudskih prava predstavlja zajednički cilj oba tijela, ukazao na važnost ostvarenja kontinuiteta u saradnji i razmjeni relevantnih informacija i neophodnost iznalaženja modela efikasne saradnje koji neće dovesti do miješanja nadležnosti. Upoznao je članove Savjeta sa strukturom, nadležnostima i metodama rada Odbora i istakao značaj konsenzualnog usvajanja Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane te punu posvećenost Odbora njegovoj implementaciji.

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije prof dr Dragan Radonjić predstavio je strukturu, nadležnosti i dosadašnji rad ovog tijela i ukazao na važnost saradnje i umrežavanja kapaciteta tijela, organa i institucija nadležnih za sprovođenje kontrolne uloge rada policije, a sve sa ciljem podizanja nivoa njihove efikasnosti i ostvarenja boljih rezultata rada uz poštovanje ljudskih prava i sloboda. U odnosu na Odbor za bezbjednost i odbranu, istakao je značaj razmjene informacija, mogućnost podnošenja inicijativa od strane Savjeta, metod konsultacija o pitanjima značajnim za rad oba tijela i apostrofirao potrebu za preciznijim definisanjem nadležnosti i pozicije Savjeta u predstojećim izmjenama i dopunama Zakona o policiji odnosno unutrašnjim poslovima.

Zajednički je ocijenjeno da važan cilj u predstojećem radu Odbora i Savjeta predstavlja pružanje doprinosa uspješnosti procesa reforme Uprave policije i zaštiti ljudskih prava i sloboda svih građana Crne Gore kroz vršenje kontrolne uloge policijskog servisa. Sa ciljem postizanja što kvalitetnijih rezultata učesnici sastanka su naglasili važnost blagovremene razmjene informacija, unaprijeđenje odnosa i kontinuitet saradnje radi sveukupnog podizanja nivoa kredibiliteta rada policije.

Učešće u parlamentarnim obrazovnim aktivnostima

Odbor za bezbjednost i odbranu Skupštine Crne Gore i Misija Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS) u Crnoj Gori organizovali su u Budvi, sredinom decembra 2011. godine, seminar na temu "Demokratska kontrola oružanih snaga i primjena OEBS-ovog Kodeksa ponašanja u političko-vojnim aspektima bezbjednosti". Ovaj seminar, organizovan uz podršku OEBS-ovog Centra za prevenciju konflikata iz Beča (CPC) i Centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF) iz Ženeve, imao je za cilj promovisanje najnovijih dostignuća i prakse u pogledu pune implementacije obaveza koje proizilaze iz OEBS-ovog Kodeksa ponašanja u političko-vojnim aspektima bezbjednosti.

U sklopu razvijene saradnje sa parlamentarnim odborom za bezbjednost i odbranu skupu je ispred Savjeta za građansku kontrolu rada policije prisustvovao i aktivno učestvovao njegov predsjednik **prof. dr Dragan Radonjić**.

Između ostalih učešće u radu skupa uzeli su: potpredsjednik Skupštine Crne Gore **Rifat Rastoder**, šef Misije OEBS-a u Crnoj Gori **ambasador Šarunas Adomavičius**, predsjednik Odbora za bezbjednost i odbranu **Mevludin Nuhodžić**, generalni direktor Generalnog direktorata za multilateralne poslove i regionalnu saradnju Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija i **Zoran Janković**, pomoćnik ministra odbrane **pukovnik Rifet Kosovac**, šef Verifikacionog centra Ministarstva odbrane **Dražen Božović**; načelnik generalštaba Vojske Crne Gore **viceadmiral Dragan Samardžić**; sekretar Ministarstva unutrašnjih poslova **Dragan Pejanović**; direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost **Vladan Joković**. U radu seminara učestvovali su i eksperti iz nevladinog sektora predsjednik Upravnog odbora Instituta "Alternativa" **Stevo Muk** i koordinatorica Atlantskog saveza Crne Gore **Bojana Antunović**.

U svojstvu nezavisnog eksperta učešće u radu skupa uzela je univerzitetski profesor **dr Olivera Injac**, dok je Kancelariju UNDP-a u Crnoj Gori, ovom prilikom, predstavljao **Gordan Ivanović**, šef političko-vojnog sektora. U ulozi predavača učesnicima su se predstavili uvaženi gosti iz Ženeve, akademski direktor i profesor **dr Alexandre Lambert**, i predstavnica Centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga iz Ženeve (DCAF) **Teodora Fuior**.

Na seminaru je prezentovan princip sprovođenja demokratskog parlamentarnog nadzora nad subjektima sektora odbrane i bezbjednosti, i podstaknuta saradnja između Parlamenta, organa i institucija iz ovog sektora, i predstavnika nevladinog sektora, u oblasti demokratske kontrole oružanih snaga, kao bitnog elementa za stabilnost i prosperitet svakog društva. Dr Lambert, između ostalog, učesnicima je govorio i o istorijskom pregledu Kodeksa ponašanja u široj političko-vojnoj dimenziji bezbjednosti. Izlažući o toj temi, istakao je da u procesu prevencije od konflikata značajnu ulogu ima primjena principa razumijevanja i međusobne koordinacije, kojom se države obavezuju na saradnju kroz obezbijedenje ekonomskih potencijala, sa ciljem spriječavanja tenzija koje mogu prerasti u konflikte. Pod potencijalnim tenzijama u ovom kontekstu, dr Lambert je naveo nepoštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda te drugih obaveza iz ove oblasti, manifestaciju agresivnog nacionalizma, ksenofobije i antisemitizma, kao pojava koje predstavljaju prijetnju miru i bezbjednosti.

Saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova (MUP)

Komunikacija i saradnja Savjeta i MUP u 2011. godini bila je redovna i veoma intenzivna, posebno sa Odjeljenjem MUP-a za unutrašnju kontrolu policije, kroz rad na konkretnim predmetima. U 2011. godini realizovan je i susret, na najvišem nivou, između predsjednika Savjeta **prof. dr Dragana Radonjića** sa ministrom unutrašnjih poslova u Vladi Crne Gore **Ivanom Brajovićem**.⁴¹³

Ministar Brajović je upoznao Savjet sa radom i nadležnostima MUP-a u kontekstu funkcionisanja službi bezbjednosti sa posebnim akcentom na uspostavljeni model kontrole rada policije. Ministar Brajović se založio za unaprijeđenje saradnje sa Savjetom.

Prof.dr Radonjić je podržao ocjenu da je dosadašnja saradnja Unutrašnje kontrole policije i Savjeta bila veoma korektna i uspješna i založio se za veću autonomiju i preciznije definisanje systemske pozicije Savjeta u novim zakonskim rješenjima o policiji i unutrašnjim poslovima.

Predstavnici Savjeta inicirali su direktniju saradnju sa Odjeljenjem MUP-a za unutrašnju kontrolu rada policije kroz intenzivniju i blagovremenu razmjenu informacija relevantnih za predmete koji se vode pred unutrašnjom kontrolom ili Savjetom kao i za prisustvo, predstavnika Odjeljenja, na sjednicama Savjeta kada se razmatraju pojedini predmeti i predstavke građana ili policijskih službenika.

Konstatovano da je zajednički cilj MUP i Savjeta profesionalna i efikasna policija u službi građana i da međusobnu saradnju treba upotpuniti kroz postojeće i nove projektne modalitete.

Saradnja građanske i unutrašnje kontrole policije

Na inicijativu Savjeta⁴¹⁴ i tragom zaključaka sa prijema predsjednika i članova Savjeta kod ministra unutrašnjih poslova dana 19. maja 2011. godine, u Skupštini Crne Gore, upriličen je prvi sastanak članova Savjeta za građansku kontrolu rada policije sa predstavnicima Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova.

Sastanku su ispred Savjeta prisustvovali predsjednik **prof. dr Dragan Radonjić** i članovi **dr Đoko Jočić**, **mr Branislav Radulović** i **Jovan Poleksić** dok su uz rukovodioca Odjeljenja za

⁴¹³ Susret delegacija Savjeta i MUP-a realizovan je dana 03.03.2011. godine u sjedištu MUP-a. Ispred Savjeta istom su prisustvovali članovi Savjeta dr Đoko Jočić, advokat Jovan Poleksić i mr Branislav Radulović. Sastanku su prisustvovali i pomoćnik ministra za bezbjednosno zaštitne poslove i nadzor Vladimir Vukotić i rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije Veselin Šaranović;Sl. zabilješka br.16/11od 04.03.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴¹⁴ Inicijativa Savjeta Unutrašnjoj kontroli policije broj 33/2-11 od 29.04.2011.; Dokumentacija Savjeta.

unutrašnju kontrolu, **Veselina Šaranovića**, učešće u radu sastanka uzeli glavni policijski komesari **Dragan Knežević** i **Milan Adžić**.⁴¹⁵

U uvodnom obraćanju predsjednik Savjeta, prof. dr Dragan Radonjić, upoznao je goste sa dosadašnjim aktivnostima i rezultatima rada Savjeta i istakao potrebu unaprijeđenja saradnje sa Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu policije MUP-a, kroz neposrednu i redovnu komunikaciju, blagovremeno informisanje, razmjenu informacija i dokumenatacije o predmetima koji su u toku pred ovim organima, u cilju efikasnijeg ostvarivanja kontrole i suzbijanja postupanja koje je na štetu građana. Istakao je da se Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije i Savjet trebaju smatrati partnerima, koji pred sobom imaju zadatke na kojima treba da djeluju zajedno, izdvajajući pri tom domašaje aktivnosti kontrole zakonitosti rada policije u procesu integracija, i zaštite ličnog integriteta građana i njihovih prava. Konstatovao je da je, u proteklom periodu, na obostrano zadovoljstvo uspostavljena veoma kvalitetna saradnja, i podržao ocjenu da je istu potrebno dodatno unaprijediti kroz realizaciju novih projekata.⁴¹⁶

Rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije, Veselin Šaranović, ukazao je na značaj kvalitetne saradnje Odjeljenja za unutrašnju kontrolu sa svim institucijama i tijelima u čijoj nadležnosti je kontrola rada policije, i zaključio da je saradnja sa Savjetom, u cilju podizanja nivoa kvaliteta rada i profesionalnosti u obavljanju zadataka kontrole rada policije, obostrano korisna i uvijek dobrodošla.⁴¹⁷

Učesnici sastanka su ocijenili veoma značajnim domete unutrašnje i građanske kontrole kao dio sistema nadzora zakonitosti rada policije utvrđenih Zakonom o policiji, kojima se posredno pruža puna podrška aktivnostima koje ova organizacija sprovodi u borbi protiv svih oblika ponašanja koje predstavlja kršenje zakona. Izraženo je zajedničko uvjerenje da je povećanju povjerenja građana u rad Uprave policije, pored profesionalnosti i postignutih rezultata, doprinijela i saradnja policijske organizacije sa Unutrašnjom kontrolom i Savjetom za građansku kontrolu rada policije.

Na sastanku su razmotreni i pojedini slučajevi koji su u postupku ili su predmet međusobnog interesovanja pri čemu su dogovoreni i konkretizovani oblici komunikacije i saradnje u pogledu njihove dalje obrade.

Učesnici sastanka izrazili su zadovoljstvo susretom i ocijenili veoma značajnim ulogu i efekte unutrašnje i građanske kontrole, u cilju podrške reformi policijske organizacije i njenom fokusiranju kao službe i servisa građana, većoj profesionalnosti i efikasnosti u radu i jačanju povjerenja građana u rad policije. Zaključeno je da će saradnja Savjeta za građansku kontrolu rada policije i Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP-a značajno doprinijeti boljem imidžu i kredibilitetu policije u društvu.

Nakon održanog sastanka Savjet je periodično informisao Unutrašnju kontrolu policije o predmetima koji su uzeti u rad interesujući se da li se eventualno oni nalaze u postupku i pred Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu rada policije.⁴¹⁸ Među tim predmetima bilo je dosta politički i medijski eksponiranih slučajeva.

⁴¹⁵ Član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković pravdao je odustvo zbog službenih razloga.

⁴¹⁶ Službena zabilješka sa sastanka; Dokumentacija Savjeta.

⁴¹⁷ Isto.

⁴¹⁸ Dopis Savjeta broj 61/1-11 od 20.07.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

Činjenica je da je rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije, tokom nekoliko mjeseci, Savjetu pružio detaljne i zadovoljavajuće informacije o preduzetim radnjama u vezi sa najvećim brojem primjera prema kojima je Savjet pokazao interesovanje.⁴¹⁹

Saradnja sa policijskom organizacijom

U kalendarskoj 2011. godini Savjet za građansku kontrolu rada policije i Uprava policije imali su veoma stabilnu, kvalitetnu i produktivnu komunikaciju i saradnju. U odnosu na period ustanovljenja Savjeta za građansku kontrolu rada policije, 2005. godine, danas je izražena vidljiva institucionalna zrelost policijske organizacije, ozbiljnost policijskih zvaničnika i maksimalno razumijevanje mandata i uloge Savjeta kao građanskog mehanizma kontrole njenog rada.

Po konstituisanju novog saziva Savjeta za građansku kontrolu rada policije tadašnji direktor policije **Veselin Veljović**, čestitajući izbor novom predsjedniku, **prof. dr Draganu Radonjiću**, samoinicijativno je zatražio susret i sastranak sa Savjetom.⁴²⁰

Pošto je Savjet utvrdio program i dimaniku svog godišnjeg rada o tome je obavijestio Upravu policije.⁴²¹

U sjedištu policijske organizacije dana 17. marta 2011. godine održan je sastanak članova Savjeta za građansku kontrolu rada policije, sa direktorom Uprave policije, Veselinom Veljovićem. Sastanku su, ispred Savjeta, prisustvovali predsjednik **prof. dr Dragan Radonjić** i članovi **dr Đoko Jočić** i **mr Aleksandar Saša Zeković**, dok su uz direktora Uprave policije učešće u radu sastanka uzeo kompletan menadžerski tim policijske organizacije, uključujući pomoćnike direktora i starješine organizacionih jedinica.

U uvodnoj riječi direktor Uprave policije, Veselin Veljović, izrazio je zadovoljstvo susretom i predsjedniku i članovima Savjeta čestitao na izboru na ove poslove i zadatke. Na sastanku je razgovarano o saradnji Uprave policije i Savjeta za građansku kontrolu rada policije u prijedhodnom periodu, i ocijenjeno da je dosadašnja saradnja bila profesionalna i kvalitetna, uz obostranu spremnost da se sa takvom praksom nastavi.⁴²²

Direktor Veljović je bezbjednosnu situaciju u Crnoj Gori ocijenio kao stabilnu u kontinuitetu, i istakao da je jedan od strateških prioriteta u predstojećem radu Uprave policije

⁴¹⁹ Dopis rukovodioca Odjeljenja Savjetu 01/4 broj 086/11-14191/3 od 26.07.2011. godine i i 01/4 broj 086/11-16903/1 od 16.09.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴²⁰ „Cijenim da su Uprava policije i Savjet u proteklom periodu imali kvalitetnu saradnju sa konkretnim rezultatima u reformskom procesu policijske organizacije“ stoji, između ostalog, u pismu direktora policije V.Veljovića predsjedniku Savjeta za građansku kontrolu rada policije prof. dr D. Radonjiću; Inicijativa za susretom sa savjetom 01 broj 051/11-3723 od 01.02.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴²¹ Dopis Savjeta direktoru UP 4/1-11 od 23.02.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴²² Službena zabilješka sa susreta u sjedištu UP; Dokumentacija Savjeta.

jačanje kapaciteta u borbi protiv svih oblika kriminala. Konstatovao je da je ostvaren značajan napredak u procesu reforme policije i ostvarivanju saradnje na međunarodnom planu, kao i da je obim kriminala u odnosu na prijetodnu godinu smanjen za deset procenata.

Direktor Veljović je istakao da je obim kriminaliteta, odnosno krivičnih djela koja se gone po službenoj dužnosti, u 2010. godini manji za 13,7%, a na petogodišnjem nivou za 27%, i dodao da je stopa kriminala, takođe, smanjena i iznosi 11,3% i jedna je od najnižih u Evropi. Informisao je sagovornike da je u oblasti javnog reda i mira u prošloj godini registrovano 1.944 prekršaja ili 11,6% manje u odnosu na 2009. godinu, i da nije bilo prekršaja u većem obimu, odnosno prekršaja koji bi izazvali veću uznemirenost građana ili koji bi uticali na ukupno stanje bezbjednosti. U oblasti bezbjednosti saobraćaja na putevima, dodao je da je registrovano 9.138 saobraćajnih nezgoda, što je za 9,6% manje nego u 2009. godini.

Direktor policije je govorio i o prioritetima u radu Uprave policije, i posebno istakao postizanje progresa i ostvarivanje rezultata u prioritetnim oblastima iz nadležnosti policije, definisanim preporukama Evropske unije, odnosno realizacijom Akcionog plana za praćenje sprovođenja preporuka iz mišljenja Evropske komisije. Takođe, u prioritete u radu policijske organizacije svrstao je i poslove utvrđene Programom rada Vlade Crne Gore, strateškim opredjeljenjima, preporukama Evropske unije, NATO, Misije OEBS-a i drugih relevantnih međunarodnih organizacija, akcionim planovima i strategijama, analizama i ocjenama stanja, bezbjednosnim događajima iz ranijeg perioda i započetim aktivnostima u 2010. godini.

Za Upravu policije veoma je značajnim ocijenio kontakte na međunarodnom nivou u kojima je crnogorska policija prepoznata i priznata kao profesionalan i pouzdan partner.

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, prof dr Dragan Radonjić, zahvalio je na prijemu i kazao da je veoma zadovoljan prezentovanim rezultatima rada crnogorske policije za prošlu godinu. Istakao je da Upravu policije i Savjet za građansku kontrolu rada policije smatra partnerima, koji pred sobom imaju zadatke na kojima treba da djeluju zajedno, izdvajajući pritom aktivnosti policije u procesu evropskih integracija, nastavka reformi i zaštitu ličnog integriteta svakog građana i njihovih prava.⁴²³

Član Savjeta dr Đoko Jočić kazao je da je Savjet, od njegovog osnivanja prije pet godina, imalo punu podršku direktora i menadžmenta Uprave policije u radu i djelovanju, te da je Savjet podržavao policijsku organizaciju u aktivnostima koje sprovodi pri čemu se posebno insistiralo na borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala.⁴²⁴

Član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković izrazio je uvjerenje da je povećanju povjerenja građana u rad Uprave policije, pored profesionalnosti i postignutih rezultata, doprinijela i saradnja policijske organizacije sa Savjetom. Kao primjer napretka u radu i sprovođenja odgovarajućih zakonskih mjera, Zeković je izdvojio poboljšanje uslova u svim pritvorskim prostorijama u područnim jedinicama policije, rekavši da su u nekim organizacionim jedinicama na terenu uslovi za boravak zadržanih lica bolji nego u pojedinim razvijenim evropskim zemljama i da upravo te zemlje treba da postanu naš trajni reper pri tretmanu zadržanih osoba i poštovanju osnovnih ljudskih prava i sloboda. Vidljivo poboljšanje uslova u svim protvorskim jedinicama svih područnih jedinica Uprave policije predstavlja zajednički uspješni projekat Uprave policije i ovog Savjeta kazao je Zeković i dodao da dosljednim monitoringom i čestim

⁴²³ Isto.

⁴²⁴ Isto.

posjetama od strane Savjeta, kroz izdavanje odgovarajućih ocjena i preporuka do odgovornog odnosa prema istima od strane Uprave policije boravak i tretman osoba lišenih slobode postao je mnogo humaniji i dostojanstveniji. Time se obostrano možemo ponositi zaključio je on.⁴²⁵

Predsjednik Etičkog Odbora Uprave policije, **Sead Frljučkić**, predsjedniku i članovima Savjeta predstavio je nadležnost i način rada ovog tijela, u pogledu praćena poštovanja Kodeksa policijske etike, i inicirao susret između članova Savjeta i Etičkog odbora, radi ostvarivanja još intenzivnije komunikacije. Frljučkić je podsjetio da je u ranijem periodu Zeković prisustvovao, po pozivu, pojedinim sjednicama Odbora i ponovno pozvao članove Savjeta da se uspostavi takva praksa.

U 2011. godini, zbog rada na pojedinim predmetima i procesuiranja određenih inicijativa realizovano je i desetak neposrednih, individualnih, susreta predsjednika i članova Savjeta sa direktorom Uprave policije.

Saradnja s policijskom organizacijom odvijala se i na nivou organizacionih jedinica, uglavnom područnih jedinica policije, prilikom monitoring posjeta članova Savjeta i postupanja po pojedinim pritužbama građana. Odnos rukovodilaca i starješina prema članovima Savjeta bio je profesionalan i sa punim uvažavanjem.

U 2011. godini Savjet je redovno informisan o sadržaju i intenzitetu komunikacije i saradnje Uprave policije sa međunarodnom kriminalističkom policijskom organizacijom - „Interpol“. Savjet je iskazao zadovoljstvo implementacijom i korišćenjem Interpol-ovih komunikacionih sistema i servisa od strane crnogorske policije.⁴²⁶ Savjet je povremeno informisan i o tretmanu crnogorske policije u međunarodnoj štampi.⁴²⁷

Savjet je, kroz rad na pojedinim predmetima i inicijativama, imao vrlo blisku i efikasnu komunikaciju i saradnju sa portparolom policije **Tamarom Ralević** i šefom Kabineta direktora policije **Petrom Krstajićem**.

U 2011. godini, za razliku od ranije, nije bilo realizovanih posjeta Forezničkom centru.

U 2011. godini uspostavljena je i saradnja sa specijalizovanim časopisom Uprave policije Crne Gore „**Policijski glasnik**“.⁴²⁸ Osim što je periodično objavljivao pojedine informacije koje prate aktivnosti iz nadležnosti Savjeta „Policijski glasnik“ je objavio i intervju sa predsjednikom Savjeta prof. dr Draganom Radonjićem.⁴²⁹ Sa urednikom časopisa **Zoranom Talovićem**

⁴²⁵ Isto.

⁴²⁶ Savjet je imao u vidu i veoma pozitivne ocjene Generalnog sekretarijata Interpol-a povodom korišćenja, od strane Crne Gore, baza podataka o ukradenim motornim vozilima i ukradenim i izgubljenim putnim ispravama.

⁴²⁷ Primjer „Interpol“-ovog projekta „Pink Panter“ iz juna 2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴²⁸ Časopis „Policijski glasnik“ objavljuje tekstove koji obrađuju policijske teme i stručne radove koji se tiču policijskog djelovanja i rada odnosno najvažnije aktivnosti policijske organizacije u sjedištu i na terenu; Videti www.upravapolicije.com

⁴²⁹ Videti <http://www.upravapolicije.com/index.php?IDSP=2070&jezik=lat> ili preuzeti broj 12, od novembra 2011. godine, sa http://www.upravapolicije.com/fajlovi/upravapolicije/attach_fajlovi/lat/policijski-glasnik/2011/11/pdf/Policijski_glasnik_broj_12.pdf

dogovoreno je da u svakom broju jedna stranica bude rezervisana sa programske aktivnosti Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Saradnja sa crnogorskim Ombudsmanom

U 2011. godini Savjet je posebnu pažnju posvetio uspostavljanju komunikacije sa institucijom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda.

Crnogorskom Ombudsmanu redovnije su dostavljani na upoznavanje određeni zaključci, ocjene i preporuke Savjeta za građansku kontrolu rada policije u vezi primjene policijskih ovlaštenja i tretmana pripadnika pojedinih osjetljivih grupa od strane službenika policije.

Savjet je imao veoma uspješnu saradnju sa ovom institucijom, konkretno zamjenicom Ombudsmana gospođom Marijanom Laković, prilikom određenih osjetljivih situacija vezanih za LGBT osobe i pitanja porodičnog nasilja.

Predsjednik Savjeta **prof. dr Dragan Radonjić** kod crnogorskog Ombudsmana **Šućka Bakovića** iskazao je interesovanje za upostavljanje bliže komunikacije i saradnje kao i za pripremu prvog sastanka između Zaštitnika ljudskih prava i sloboda i Savjeta, kao svojevrsnog kolektivnog ombudsmana specijalizovanog za pitanja policije.⁴³⁰ Jedinствeno je i snažno opredjeljenje Savjeta za građansku kontrolu rada policije da u 2012. godini nastavi da radi na jačanju komunikacije i saradnje sa institucijom Ombudsmana.

Saradnja sa nevladinim organizacijama

Odmah po konstituisanju novog saziva Savjeta za građansku kontrolu rada policije jedan broj nevladinih organizacija, prepoznatih na polju ljudskih prava, iskazao je interesovanje za saradnjom.

Nevladina organizacija “Inicijativa mladih za ljudska prava” obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije inicijativom u okviru koje je predstavila dio svoje djelatnosti blisko povezane sa temama koje tretira Savjet a koje upućuju na veći stepen komunikacije i međusobne saradnje sa ciljem postizanja što boljih rezultata u predmetnoj oblasti.⁴³¹ Ova NVO u nekoliko svojih periodičnih izvještaja o poštovanju ljudskih prava u zemlji pisala je o aktivnostima Savjeta i svom viđenju kapaciteta za njegov rad.⁴³²

Nevladina organizacija “LGBT Forum Progres” informisala je Savjet za građansku kontrolu rada policije o svom osnivanju i otpočinjanju transparentnog rada ove nevladine

⁴³⁰ Obračanje predsjednika Savjeta Ombudsmanu od 05.12.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴³¹ Inicijativa broj 13-11 od 01. 03. 2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴³² www.yihr.org

organizacije, kao prve vidljive crnogorske LGBT grupe i opredjeljenju da sa Savjetom razvije kvalitetnu saradnju.⁴³³

Nevladina organizacija “Fondacija za stipendiranje Roma – Institut socijalne inkluzije” takođe se posebnom inicijativom interesovala za uspostavljanje bliže saradnje sa Savjetom očekujući njegov snažniji doprinos društvenoj integraciji romske i egipćanske populacije.⁴³⁴ Ova NVO podsjetila je na raniji pozitivan doprinos Savjeta zapošljavanju kvalifikovanih pripadnika ovih dviju zajednica u Upravi policije.

Savjet za građansku kontrolu rada policije na trećoj sjednici odžanoj 3. marta 2011. godine, razmorio je predstavljene inicijative, i donio odluku kojom podržava prijedloge za saradnju koje su iznijeli podnosioci ocijenjujući ih kao obostrano veoma korisne, i u predstojećem periodu zakaže zajednički sastanak sa ciljem sveobuhvatne rasprave na temu saradnje na relaciji Savjet – civilno društvo.

Savjet je aktivno učestvovao u radu nacionalne konferencije o ljudskim pravima LGBT osoba koja je 25. marta 2011. godine održana u Podgorici.⁴³⁵

Institut „Alternativa“ iskazao je interesovanje za uspostavljanje saradnje u domenu zajedničkog monitoringa nad primjenom mjera tajnog nadzora (MTN) i upotrebe informacija prikupljenih primjenom MTN i procjenu nadzora nad primjenom MTN od strane odgovornih subjekata.⁴³⁶

Na temelju poziva NVO „Centar za monitoring“ Savjet je uzeo aktivno učešće u radu okruglog stola „Međunarodni standardi za prevenciju torture i njihova implementacija u Crnoj Gori“ koji je 6. aprila 2011. godine održan u Podgorici u organizaciji navedene NVO i uz pokroviteljstvo EU.⁴³⁷

Savjet za građansku kontrolu rada policije bio je prisutan i na okruglom stolu upriličenom povodom predavljanja nacrtu „Nacionalnog plana za borbu protiv homofobije“ koji je 7. aprila 2011. godine organizovao NVO „Juventas“.⁴³⁸

Nevladina organizacija “Akcija za ljudska prava” (HRA) iskazala je interesovanje za saradnju sa Savjetom na projektu “Monitoring poštovanja ljudskih prava u ustanovama zatvorenog tipa u Crnoj Gori” koji ova NVO, kao nosilac, realizuje u saradnji sa NVO “Sigurna ženska kuća”, “Centar za građansko obrazovanje” i “Centar za anti-diskriminaciju Ekvista”, uz

⁴³³ Inicijativa broj 14-11 od 02. 03. 2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴³⁴ Inicijativa broj 15-11 od 02. 03. 2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴³⁵ Poziv NVO „Juventas“ broj 23-11; Dokumentacija Savjeta.

⁴³⁶ Inicijativa predsjednika UO Instituta Alternativa od 30.03.2011.; Dokumentacija Savjeta.

⁴³⁷ Poziv broj 25-11 od 01.04.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

⁴³⁸ Poziv NVO „Juventas“ broj 27-11 od 04.04.2011; Dokumentacija Savjeta.

pomoć Beogradskog centra za ljudska prava i Letonskog centra za ljudska prava. Ideja oko uključivanja Savjeta odnosila se na njegove aktivnosti u vezi monitoringa policijskih pritvora u Crnoj Gori koje je Savjet u 2010. godini intenzivno i uspješno preduzimao.⁴³⁹

Na nacionalnoj konferenciji „Crna Gora na putu ka EU: dokle smo stigli?“ održanoj u Podgorici dana 3. oktobra 2011. godine, predstavnici Vlade Crne Gore i civilnog sektora pokazali su da, iako složni u podršci evropskim integracijama Crne Gore, crnogorski put u Evropsku uniju ne gledaju istim očima. Događaj organizovan od strane nevladine organizacije “Centar za građansko obrazovanje” (CGO), uz podršku fondacije Friedrich Ebert, obilježila su različita mišljenja o ispunjenosti preporuka Evropske komisije (EK), ali i zajedničke preporuke što je ukazalo na tekući nedostatak konstruktivne argumentovane rasprave o evropeizaciji Crne Gore i potrebu za sličnim ukrštanjima stavova. Skup održan devet dana prije izvještaja EK o tome da li će Crna Gora započeti pregovore o pristupanju EU, okupio je najrelevantnije sagovornike iz svih ključnih oblasti važnih za evropske integracije, brojne ambasadore, političare i predstavnike nevladinih organizacija. Savjetu za građansku kontrolu rada policije dostavljen je dvojezični izvještaj "Dokle smo zaista stigli?" koji sadrži akcente sa ove konferencije i zaključke. U njima su predstavnici Vlade, civilnog društva i nezavisni stručnjaci prepoznali doprinos Savjeta za građansku kontrolu rada policije u ukupnom procesu demokratizacije Crne Gore i jačanju vladavine prava.⁴⁴⁰

HRA, u svom veoma detaljnom i sveobuhvatnom izvještaju o stanju ljudskih prava u Crnoj Gori za 2010. i 2011. godinu, na više mjesta, objektivno i sasvim profesionalno prepoznaje mjesto i ulogu Savjeta za građansku kontrolu rada policije među nacionalnim mehanizmima zaštite ljudskih prava i sloboda kao i konkretne njegove aktivnosti preduzete povodom provjere primjene policijskih ovlaštenja.⁴⁴¹

Institut Alternativa, jedna od prepoznatljivijih think-tank organizacija u Crnoj Gori, u svom specijalnom izvještaju o primjeni zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane prepoznao je komunikaciju i saradnju Odbora za bezbjednost i odbranu Skupštine Crne Gore i Savjeta za građansku kontrolu rada policije. Savjet se prepoznaje i u listi preporuka ove NVO upućenih parlamentarnom odboru za odbranu i bezbjednost.⁴⁴²

Konsultacije sa nevladinim organizacijama

Prva konsultativna konferencija Savjeta za građansku kontrolu rada policije i organizacija civilnog društva održana je u Podgorici, u Skupštini Crne Gore, dana 17. Juna 2011. godine.

⁴³⁹ Komunikacija sa HRA i njenim partnerima, oktobar 2011.; Dokumentacija Savjeta.

⁴⁴⁰ obraćanje CGO, predsjedniku Savjeta od 24.11.2011. godine: Dokumentacija Savjeta; Izvještaj Crna Gora na putu ka EU: dokle smo stigli?, autor Damir Nikočević, CGO, Podgorica, 2011, strana 12.

⁴⁴¹ Publikacija pod nazivom „Ljudska prava u Crnoj Gori 2010-11“, uredila mr Tea Prelević Gorjanc, dostupna je na http://www.hracion.org/wp-content/uploads/Ljudska_prava_u_Crnoj_Gori_2010-2011.pdf

⁴⁴² strane 25, 26 i 29.; Zakon o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane - prva godina primjene; Monitoring izvještaj za 2011. Godinu, Institut Alternativa i Fondacije Friedrich Ebert, priredio Marko Sošić, Podgorica, decembar 2011, www.institut-alternativa.org

Od ukupno 31 pozvane NVO konferenciji su prisustvovali predstavnici/ce njih 26: **Euro-atlantski klub Crne Gore, Evropski pokret u Crnoj Gori, Centar za bezbjednosne studije, Institut Alternativa, Mreža za afirmaciju nevladinog sektora, Centar za monitoring, Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore, Savez slijepih Crne Gore, Akcija za ljudska prava, Centar za građansko obrazovanje, Inicijativa mladih za ljudska prava, Centar za demokratiju i ljudska prava, Centar za razvoj nevladinih organizacija, Udruženje pravnika Crne Gore, Zid - Akcija za demokratski prosperitet, Anima - Centar za žensko i mirovno obrazovanje, SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja, Sigurna ženska kuća, Ženska RAE mreža – Prva, Centar za romske inicijative, Fondacija za stipendiranje Roma – Institut socijalne inkluzije, Podgorica, Centar za anti-diskriminaciju „Ekvista”, LGBT Forum Progres, Juventas, Mreža organizacija civilnog društva za demokratiju i ljudska prava i Koalicija NVO „Saradnjom do cilja”.**

Prvu konsultativnu konferenciju otvorio je predsjednik Savjeta **prof.dr Dragan Radonjić**, i istakao namjeru Savjeta da kroz konsultativne sastanke sa organizacijama civilnog društva razvije intenzivniju saradnju i otvori komunikaciju koja bi mogla doprinijeti kvalitetnijem monitoringu primjene službenih radnji i postupanja policijskih službenika/ca.

Moderiranje konferencijom potom je preuzeo član Savjeta **mr Aleksandar Saša Zeković** koji je kazao da je intencija Savjeta da kroz pojačanu saradnju sa NVO posvećenim zaštiti ljudskih prava i sloboda nastavi sa profesionalnom izgradnjom policijske organizacije kao servisa koji služi i štiti građane i građanke Crne Gore. Pozvao je predstavnike NVO da razmijene sa Savjetom informacije, iskustva, rezultate, izazove i probleme koje imaju kada je u pitanju kontrola primjene policijskih ovlašćenja kao i da se izjasne o mogućnostima saradnje između Savjeta i NVO iz kojih dolaze.

Daliborka Uljarević, iz **Centra za građansko obrazovanje**, pozdravila je održavanje konsultativne konferencije. Podsjetila je da CGO pruža logističku podršku za rad Koalicije za REKOM i interesovala se za odnos Savjeta za građansku kontrolu rada policije prema procesu suočavanja s prošlošću. Vlada je, istakla je ona, već podržala inicijativu za podizanje spomen obilježja u krugu zgrade područne jedinice policije u Herceg Novom. Važno je da i Savjet to podrži. Posebno je važno, istakla je ona, da Savjet podstakne menadžment policije da uputi jedno simboličko izvinjenje svim građanima zbog učešća pripadnika policije u kršenju ljudskih prava u prošlosti. To bi dodatno osnažilo kredibilitet policijske organizacije i dalo snažan podstrek daljim reformama. Ona se takođe interesovala za mogućnost uticaja Savjeta na veću otvorenost Policijske akademije (PA) u Danilovgradu prema civilnom društvu. Znam da to nije isključiva nadležnost Savjeta niti Uprave policije već Ministarstva unutrašnjih poslova ali bi mogao biti predmet interesovanja Savjeta proces sticanja znanja i vještina pitomaca PA koji će jednog dana po zapošljavanju u policiji primjenjivati policijska ovlašćenja smatra ona. Od izuzetne je

važnosti da program PA bude upotpunjen modernim konceptem ljudskih prava kao i da se od prvog dana svog obrazovanja budući policijski službenici naviknu na prisustvo i rad NVO. Ona je takođe ukazala na slučaj ubistva građanina Aleksandra Pejanovića od strane policijskog službenika Bulatovića. U tom se kontekstu interesovala za utvrđivanje psihofizičke sposobnosti policijskih službenika. Konačno interesovala se za aktivnosti Savjeta po pitanju zaštite bivšeg policajca Gorana Stankovića i njegove porodice.

Ljiljana Raičević, iz **Sigurne ženske kuće**, ukazala je na važnost saradnje NVO i policije. Policija ne može neke stvari bez nas mi ne možemo bez nje kazala je ona. Istakla je ozbiljne primjedbe na policijske službenike u manjim sredinama. Govorila je o slučaju otmice djevojčice iz škole koja je navodno odvedena u nepoznatom pravcu. Dodala je da policija sporo radi i da običajno pravo i tradicija limitiraju primjenu ovlašćenja. Kazala je da je primjena ovlašćenja u porodičnom nasilju vrlo problematična i zauzela se da i Savjet, NVO i policija zajednički doprinesu boljoj primjeni svih zaštitnih mjera.

Mirjana Radović, iz **Akcije za ljudska prava**, dala je punu podršku radu Savjeta za građansku kontrolu rada policije i istakla da on mora biti vidljiviji u javnosti. Potrebno je da javnost više informišete o svom radu i rezultatima. Slučajevi nijesu zastupljeni u javnosti kazala je ona. Predstavila je projekat monitoringa ljudskih prava u zatvorenim institucijama i istakla da u domenu policijskih stanica sa Savjetom se može ostvariti veoma bliska saradnja, u domenu posjeta, prezentacije nalaza i pripreme izvještaja.

Milan Radović, iz **Inicijative mladih za ljudska prava**, predložio je članovima Savjeta konsultacije sa novinarima kako bi Savjet bio prisutniji u medijima i predstavio svoj rad. Kazao je da je ranije saradnja njegove NVO sa Savjetom izostala. Istakao je objektivnu odgovornost starješina koji tolerišu kršenja ljudskih prava i slučaj smjene šefa policije u Beranama zašto je, prema njegovim navodima, zaslužna njegova organizacija. Predložio je da putem medija postanu dostupniji građanima kontakt važni telefoni i istakao slučaj neke građanke koja nije znala da Savjet uopšte postoji. Dostupnost Savjeta mora biti bolja zaključio je on.

Behija Ramović, iz **RAE Ženske mreže PRVA**, istakla je da se građani još uvijek, a Romi i Egipćani posebno, plaše policije. To treba zajednički da promijenimo i misija Savjeta treba da bude da širi ideju o novoj policiji koja je tu da zaštiti sve građane bez obzira na njihovu nacionalnost. I ona je istakla problem tradicije i tradicionalističkog nasljeđa koji limitira vladavinu prava pa u tom svijetlu i policije. Posebno je teško doprijeti do onih porodica u kojima se dešava teško nasilje upravo zbog tradicionalne zatvorenosti i neinformisanosti, nepoznavanja romske populacije kako propisa tako i svojih ljudskih prava. Savjet mora da doprinese boljoj integraciji i komunikaciji marginalizovanih grupa sa policijom kazala je ona. Zaključila je da je Savjet u ranijem periodu bio dobar zaštitnik prava Roma.

Advokat **Veselin Radulović**, iz **Mreže za afirmaciju nevladinog sektora**, istakao je sporazum policije sa Mtelom, koji je odmah proglašen povjerljivim dokumentom. Primjenom tog sporazuma zloupotrebljava se primjena ovlašćenja. Istakao je širinu tog ozbiljnog problema podatkom da 300.000 građana koristi ove usluge i dodao da bi korisno bilo da Savjet ima određene aktivnosti u tom pravcu. Savjet bi mogao da se interesuje koje je konkretno rezultate policija imala primjenom ovog sporazuma. Do sada nijesmo čuli konkretne rezultate. Policija je zloupotrijebila svoja ovlašćenja. Ne možemo im vjerovati na riječ. Agencija za zaštitu ličnih podataka već je ocijenila da je sporazum nezakonit. U oko 20.000 slučajeva policija je primjenjivala ta ovlašćenja i trebate insistirati na tome da saopšte podatke u smislu rezultata i koliko je bilo opravdano kršiti privatnost građana.

Ana Novaković, iz **Centra za razvoj nevladinih organizacija**, kazala je da se transparentnost rada već prepoznala kao problem i dodala da pojavljivanje u medijima nije osnovno sredstvo komunikacije sa građanima. Savjet još nema izgrađene kapacitete za komunikaciju sa građanima i tu možete računati na pomoć NVO sektora kazala je ona. Kroz intenzivniju komunikaciju sa NVO može se popraviti i odnos sa novinarima. Novaković je istakla zadovoljstvo participacijom i rezultatima rada predstavnika NVO u ovom tijelu.

Biljana Alković, iz **Fondacije za stipendiranje Roma – Instituta socijalne inkluzije**, podsjetila je da se ova organizacija početkom godine obratila Savjetu sa apelom da doprinese boljem tretmanu pripadnika romske i egipćanske populacije u policiji. Brojni međunarodni izvještaji, kazala je ona, posebno Evropske komisije protiv rasne diskriminacije, ukazuju da je tretman zabrinjavajući. Upoznati smo da je Savjet od 2005. do danas razmatrao brojne slučajeve koji su obuhvatali oko 50-tak lica romske ili egipćanske nacionalnosti. U svega jednom slučaju je dokazano prekoračenje ovlašćenja. Romi se vrlo često žale na torturu, diskriminaciju, neprofesionalno postupanje od strane policije. Posebno zabrinjava loše poznavanje službenog jezika što utiče na njihov ukupan tretman. Ova lica, kaže ona, ne znaju svoja prava i oni misle da je policija za sve u pravu. Savjet bi trebao da zabrine podatak da u policiji ne radi nijedan Rom ili Egipćanin. Naše učešće u radu policije moglo bi da popravi primjenu ovlašćenja smatra ona. Savjet je podržao naš prijedlog da se u radu policije angažuju tzv. medijatori koji bi unaprijedili komunikaciju između policije, zajednice i konkretnih lica koja su zadržana ili su drugačije pod tretmanom policije. Interesujem se kada ćete to javno saopštiti i započeti komunikaciju sa direktorom policije da se to prihvati pitala je direktorka Instituta socijalne inkluzije.

Zlatko Vujović, iz **Centra za monitoring**, ukazao je na važnost MANS prijedloga. Dodao je da nikada nije zaključen ugovor između Telenora i Uprave policije, da je tri godine prošlo od sticanja zakonske obaveze, i nije moguće reći, kazao je on, da nijesu imali vremena da zaključe takav ugovor. Založio se za nezavisnu istragu da li je bilo zloupotreba. Ne možemo im vjerovati na riječ. Potrebno je utvrditi stvarno stanje i da li je bilo zloupotreba. Predlažem da Savjet pokrene istragu po ovom pitanju kazao je Vujović.

Dina Bajramspahić, iz **Instituta alternativa**, podsjetila je na rad ove organizacije i iskazala interesovale za saradnju sa Savjetom posebno u domenu demokratske i civilne kontrole mjera tajnog nadzora. Kazala je da već imaju određene rezultate i komporativna rješenja, i tu bi željeli neposredniju komunikaciju sa Savjetom, na bilateralnoj osnovi. To je važno pitanje osjetljivo i po svojoj prirodi i subjektivno zaključila je ona.

Nada Koprivica, iz **SOS telefona za žene i decu žrtve nasilja Nikšić**, istakla je problem zloupotrebe ovlašćenja policije po anonimnim prijavama. Kazala je da je to način disciplinovanja NVO. U toku godine protiv jedne NVO može biti podnijeto više anonimnih prijava bez ijednog dokaza ili činjenice i policija je dužna da po njima postupa. Molim Savjet da razmotri opravdanost ovog rješenja kazala je ona.

Velibor Bošković, iz **Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore**, kaže da je generalno vrlo malo podataka o tretmanu OSI pred policijom. Određena istraživanja, kaže on, govore da postoje primjeri nasilja kako u porodici tako i u zdravstvenim i obrazovnim ustanovama. Ti slučajevi se rijetko prijavljuju policiji jer je nekada i ograničen pristup ili korišćenje komunikacionih sredstava a OSI se uglavnom ne vjeruje dok se nasilje, poslije eventualne prijave, ponavlja i pojačava. Takođe OSI se suočavaju sa nedostatkom samopouzdanja da mogu promijeniti svoj status i plaše se gubitka i takvog okruženja u kojem jesu. Nijesu registrovani slučajevi prekoračenja ovlašćenja prema OSI. Naši članovi nemaju primjedbi ni na odnos saobraćajne policije mada se u njihovom odnosu prema OSI osjeća i primjećuje određena vrsta sažaljenja. On je kazao da su zainteresovani za uspostavljanje saradnje sa Savjetom. Posebno traže od Savjeta da doprinese boljem tretmanu OSI u svim područnim jedinicima policije i razvijanju intenzivnije komunikacije između Uprave policije sa nacionalnim i lokalnim OSI organizacijama. Zajedno sa Centrom za anti-diskriminaciju "Ekvista", uputili su Savjetu inicijative koje bi mogle da doprinesu unaprijeđenju senzibiliteta i poboljšanju policijskog servisa za postupanje i rad sa OSI kazao je Bošković. Iz tih razloga oni smatraju da Savjet može pomoći sljedeće korake: razvijanje senzibilisane komunikacije policije sa OSI zajednicom kroz uvažavanje posebnosti pojedine vrste invaliditeta. Poštujući dostojanstvo osobe nužno je znati pravilno komucirati sa OSI smatra on. Policijski službenici vrlo malo ili gotovo ništa ne znaju o OSI, pojedinim vrstama invaliditeta i pratećim stanjima koje uzrokuju invaliditet. Zatim je važno ojačati kapacitete tzv. policajaca u zajednici i podići osviještenost policijskih službenika o problemima i potrebama s kojima se OSI susrijeću u svakodnevnom životu. Policajci u zajednici bi posebno mogli pomoći prevenciju i procesuiranje nasilja nad OSI. Pored obrazovne pristupačnosti on misli da Savjet može pomoći fizičku dostupnost objekata policije. Važna je dostupnost kancelarija starješina i menadžmenta policije za OSI. I pored činjenice da je značajan broj objekata novijeg datuma, dostupnost policije, službenih prostorija i menadžerskog kadra za OSI nije odgovarajući smatra on. Konačno učešće OSI u policijskoj organizaciji nije odgovarajuće. Policijski servis treba učiniti otvorenim i dostupnim i za zapošljavanje OSI. Savjet bi mogao da javno zastupa

zapošljavanje kvalifikovanih pojedinaca sa hendikepom u Upravi policije i izda preporuku po tom pitanju zaključio je on.

Ivana Vujović, iz **Juventasa**, istakla je da se u posljednje vrijeme susrijeću sa problemima u saradnji sa policijom, posebno na polju rada sa LGBT osobama i bivšim zavisnicima. Susrijećemo se sa ozbiljnim pritiscima ali još uvijek ne želimo da o tome govorimo javno kazala je ona. Desio se grubi incident u kojem je policija upala u naš prostor kazala je ona i najavila pokretanje postupka pred Savjetom.

Zdravko Cimbalević, iz **LGBT Foruma Progres**, istakao je da je ranija komunikacija sa policijom bila jako loša ali da se to u veoma kratkom roku popravilo i da on može uglavnom iznijeti pozitivnu ocjenu o radu i pristupu policije. Posebno je zahvalan Savjetu kojem se obraćao pritužbama koji je pomogao da se sa Upravom policije razvije dobra i uspješna saradnja. Budući nivo komunikacije sa policijom koji očekujemo vjerujemo da će postati i primjer dobre prakse za cijeli region smatra on.

Sandra Rakočević, iz ADP Zid, kazala je da učestvuju u radu Savjeta za povećanje bezbjednosti u saobraćaju u Glavnom gradu i istakla da ova NVO ima dobru saradnju sa policijom. Interesuje se za slobodu postavljanja štandova prilikom aktivnosti NVO jer se oni tretiraju kao privremeni objekti i traži pomoć Savjeta za to.

Emir Kalač, iz **CEDEM-a**, kazao je da njegova organizacija radi na projektu monitoringa i mapiranja sektora bezbjednosti i interesovao se kakva je perspektiva Savjeta po pitanju resursa, da li planira skori izvještaj i koju vrstu stručne pomoći Savjet treba u svom radu.

Goran Đurović, iz **NVO koalicije „Saradnjom do cilja“**, pozdravio je praksu komunikacije različitih kontrolnih tijela sa NVO. Iskoristiću priliku, kazao je on, da iniciram komunikaciju Savjeta sa Savjetom RTCG, a u cilju veće vidljivosti policije i kontrole policije u medijima odnosno na nacionalnom javnom servisu.

Bojana Antunović, iz **Euro - atlantskog kluba**, kazala je da kontrola bezbjednosnih struktura predstavlja osnov demokratije. Dodala je da je potrebno preventivno djelovati u pogledu edukacije policijskih službenika i tu saradnja između NVO sektora i Savjeta može doći do izražaja. Pohvalila je njihovu saradnju sa policijom i kazala da smo svjedoci sve veće transparentnosti rada policije i približavanja policije građanima. Savjet treba da nastavi, smatra ona, na depolitizaciji policije i monitoring rada policije uz otvaranje web prezentacije i telefonske linije za komunikaciju sa građanima.

Ervin Dabižinović, iz **Centra ANIMA**, pozdravila je aktivnosti Savjeta po pitanju utvrđivanja i praćenja psiho-fizičkih sposobnosti policajaca i ponudila Savjetu i Upravi policije stručnu

saradnju sa ANIMOM u tom pravcu. Sindrom sagorijevanja je ozbiljno pitanje i Uprava policije treba saradnju i sa specijalizovanim NVO kazala je ona.

Dr Dragan Radonjić, predsjednik Savjeta, zahvalio je predstavnicima NVO na aktivnom učešću. On je u svijetlu brojnih predloženih programskih aktivnosti ukazao na problem autonomije Savjeta u pogledu potvrđivanja njegovih članova i određivanja budžeta, uslijed čega se brojne aktivnosti ne mogu realizovati. U vezi saradnje Savjeta sa institucijama, veoma pozitivno je ocijenio komunikaciju i saradnju sa Upravom policije, i istakao da Savjet nije organ borbe protiv policije već konsultativno tijelo koje treba da doprinese uspješnom obavljanju posla od strane službenika Uprave policije. Istakao je da u svom radu Savjet insistira na prevenciji svih budućih primjera zloupotreba i prekoračenja ovlašćenja i na toj liniji sa Upravom policije postoji dobro razumijevanje. Pitanje istupa u medijima je veoma delikatno, uslijed potrebe da se ne naruši privatnost građana i javnosti ne da informacija koja bi mogla biti upotrijebljena u negativnom kontekstu. Prof Radonjić je ocijenio da je najjači mehanizam Savjeta javnost, da ona ne smije biti zloupotrijebljena već upotrijebljena odmjereno i sa oprezom.

mr Aleksandar Saša Zeković, član Savjeta, istakao je važnost činjenice što postojeći sastav Savjeta nema ideoloških ili političkih rezervi ili prepreka za svoj profesionalan i argumentivan rad. On je odgovorio je na određena interesovanja učesnika konferencije. Kazao je, između ostalog, da je Savjet već inicirao postupak izrade bezbjednosne procjene za bivšeg policijskog službenika Stankovića a da se kod Uprave policije Savjet interesovao za praćenje mentalnog zdravlja policijskih službenika. Iskazao je uvjerenje da će se zaključci i preporuke Savjeta od strane policije sve više uvažavati i implementirati i da je komunikacija sa direktorom policije i Upravom policije u cjelini veoma dobra.

mr Branislav Radulović, član Savjeta, kazao je da je važna sinergija pozitivnog građanskog pritiska da policija postane objektivnija i bolja. Efekat koji treba napraviti je da sistem odreaguje. Pozitivno se odnio prema inicijativi iz REKOM-a. Podsjetio je da Savjet postupa zato što druge institucije nijesu postupale kako treba. Situaciju sa mobilnim operaterima nazvao je ozbiljnom greškom, ozbiljnom pravnom temom. Založio se za pomoć Savjeta za kreiranje sistemskog pristupa kada je riječ o policiji i OSI.

Savjet je usvojio službenu zabilješku sa Prve konsultativne konferencije i zaključio da se kolektivni kontakt, ove vrste, sa organizacijama civilnog društva održava najmanje jednom godišnje. Savjet je zahvalio svim NVO na konstruktivnom učešću, objektivnom informisanju i datim sugestijama i smjernicama za dalji rad. Takođe, Savjet je odlučio da, uz pažljivo razmatranje, određeni elementi izlaganja svih predstavnika/ca NVO dobiju prioritet u daljem radu Savjeta.

Savjet je iskazao dodatno interesovanje kod direktora Uprave policije da se upriliči ponovni međusobni susret na najvišem nivou pošto i Uprava policije održi konsultativni sastanak sa organizacijama civilnog društva.⁴⁴³

Slobodan pristup informacijama

Interesovanje za pristup informacijama prema Savjetu prije svega su imali građani koji su se u ranijem periodu legitimisali u svojstvu podnosioca pritužbi na primjenu policijskih ovlašćenja prema njima. Uglavnom se radi o potrebi pribavljanja dodatne dokumentacije, koja prati rad Savjeta na konkretnom slučaju, potrebne zbog vođenja postupaka pred Sudom i drugim mjerodavnim organima. Savjet je, uz poštovanje uspostavljenije procedure, bez odlaganja i rezervi bilo koje vrste, omogućio svim zainteresovanim osobama pristup raspoloživim informacijama cijeneći da tako doprinosi daljoj zaštiti prava građana ali i sopstvenoj transparentnosti. U određenim slučajevima, zbog obimnosti dokumentacije, dozvoljen je pristup neposrednim uvidom. Podnosioci zahtjeva za slobodan pristup informacijama nijesu imali bilo kakvih primjedbi na odnos i postupanje administracije Savjeta.

Jedan broj zahtjeva za slobodan pristup informacijama podnijela je nevladina organizacija „Inicijativa mladih za ljudska prava“ sa sjedištem u Podgorici koja se interesovala za transparentnost rada, programske i druge izvještaje kao i finansijsko poslovanje Savjeta.

Interesovanje za pristup informacijama u posjedu Savjeta za građansku kontrolu rada policije imali su i novinari iz nekoliko medija. Pristup je svima dozvoljen uz poštovanje Protokola o povjerljivosti.

Odgovorni službenici za realizaciju odobrenih rješenju po pravilu su bile osobe zapošljene u Stručnoj službi Skupštine Crne Gore.

⁴⁴³ Obračanje predsjednika Savjeta direktoru Uprave policije broj 51/1-11 od 20.06.2011. godine; Dokumentacija Savjeta.

Sadržaj

Predgovor	06
Uvod	07
I – Gradanska kontrola rada policije - opšte informacije o mandatu, nadležnostima i aktivnostima Savjeta	09
Funkcija, nadležnosti i struktura Savjeta za građansku kontrolu rada policije.....	09
Finansiranje rada Savjeta	09
Postupanje Savjeta.....	10
Policijski poslovi i ovlašćenja i ocjena njihove primjene.....	10
Obraćanje Savjetu.....	12
Izvod iz Zakona o policiji koji se odnosi na građansku kontrolu rada policije.....	13
Poslovnik o radu Savjeta za građansku kontrolu rada policije.....	14
Podaci o aktuelnim članovima Savjeta.....	16
II – Individulane i grupne predstavke građana/ki, policijskih službenika/ca i inicijative članova Savjeta sa odgovarajućom statistikom	18
Statistički rezime rada Savjeta u 2011. godini.....	18
Slučaj Vere Berishaj.....	21
Slučaj stanara zgrada u ulici Narodnih heroja i ulici Veljka Mićunovića u Nikšiću.....	22
Slučaj silovanja u policijskoj stanici u Rožajama.....	25
Slučaj Aleksandra Brnovića iz Podgorice.....	26
Angažovanja policijskih službenika na zaštitarskim poslovima.....	29
Slučaj Bernarda Sujkovića.....	32
Primjena policijskih ovlašćenja pri suzbijanju prosjačenja.....	34
Slučaj Fikreta Čekića.....	35
Primjena policijskih ovlašćenja prema učesnicima u saobraćaju.....	39
Slučaj Sloba Mirkovića	41
Slučaj građanina iz Berana.....	45
LGBT zajednica i policija.....	46
Slučaj Pavla Obradovića.....	50
Slučaj u kojem policijski službenik sprovodi postupak unutrašnje kontrole.....	52
Slučaj Marka Todorovića sa Cetinja.....	55
Slučaj Luke Šipčića.....	56
Slučaj Radisava Karadžića.....	59
Slučaj Vasilija Miličkovića	60
Provjera primjene ovlašćenja na fudbalskoj utakmici.....	62
Slučaj policijskih službenika Amila Grbovića, Nedžada Kuća i Arsena Grbovića.....	63
Slučaj Milana Martinovića iz Berana.....	64
Slučaj “Penzioner”.....	64

Slučaj Viktora Elezovića iz Ulcinja.....	65
Slučaj otpuštenja policijskih službenika u Ispostavi granične policije Berane.....	66
Slučaj vrijeđanja i nacionalne netrpeljivosti u policiji.....	68
Predstavka Zlatka Raonića.....	69
Slučaj Jovane Mazalice iz Pljevalja.....	69
Slučaj Radojke Zarić iz Danilovgrada.....	71
Slučaj prekida skupa vjerske zajednice “Jehovini svjedoci”.....	72
Slučaj Stefana Vukovića iz Pljevalja.....	73
Slučaj Koncert grupe “Lollobrigida“.....	76
Slučaj Stanke Rađenović iz Budve.....	78
Slučaj srednjoškolskog učenika iz Kolašina.....	79
Osobe sa invaliditetom i policija.....	81
Slučaj požara na Ćemovskom polju.....	85
Predstavka Redžepi Kurtiša.....	86
Slučaj Miloša Stijepovića sa Žabljaka.....	87
Slučaj Ramiza Šutkovića iz Rožaja.....	88
Slučaj građanina Srđana Turkovića.....	89
Slučaj studentskog lidera Ognjena Jovovića iz Nikšića.....	91
Slučaj Vanje Čalović.....	92
Slučaj privođenja aktivista kampanje „Bojkot – nema srpskog nema škole“.....	94
Slučaj ubistva Aleksandra Pejanovića.....	97
Slučaj bivšeg policijskog službenika Gorana Stankovića.....	100
Inicijativa za pružanje pomoći bivšem policijskom službeniku Stankoviću.....	101
Slučaj policijskih službenika Milanka Lekovića i Milana Kljajevića.....	102
Slučaj primjene policijskih ovlašćenja tokom „Sonica festivala“.....	103
Policija, nacionalne manjine i politika rodne ravnopravnosti.....	105
Policijsko obrazovanje i učešće pripadnika manjina i žena u policijskoj organizaciji.....	105
Nacionalne manjine i policija.....	106
Slučaj policijskog službenika Mirka Banovića i drugih.....	108
Slučaj Dejana Raičevića iz Podgorice.....	110
Slučaj Stevana Potparića iz Pljevalja.....	111
Slučaj Bojana Kruščića iz Nikšića.....	112
Slučaj Dejana Dendića iz Nikšića.....	112
Slučaj 19-godišnje djevojke iz Podgorice.....	113
Zloupotreba službenih automobila i „operativnih“ tablica.....	114
Slučaj zabrane javnog okupljanja.....	116
Slučaj nenajavljenog upada u službene prostorije nevladine organizacije.....	117
Predstavka Milorada Vukanovića.....	118
Slučaj „Afera Listing“.....	118

III – Savjet za građansku kontrolu rada policije i njegovo okruženje – zakonodavna i izvršna vlast, policijski servis i civilno društvo.....	119
Slučaj nepotvrđivanja člana Savjeta za građansku kontrolu rada policije imenovanog ispred organizacija za zaštitu ljudskih prava.....	119

Obilježen Međunarodni dan ljudskih prava.....	120
Saradnja parlamentarne i građanske kontrole rada policije.....	121
Učešće u parlamentarnim obrazovnim aktivnostima.....	122
Saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova (MUP).....	123
Saradnja građanske i unutrašnje kontrole policije.....	123
Saradnja sa policijskom organizacijom.....	125
Saradnja sa crnogorskim Ombudsmanom.....	128
Saradnja sa nevladinim organizacijama.....	128
Konsultacije sa nevladinim organizacijama.....	130
Slobodan pristup informacijama.....	137